

B-20

SBÍRKA · ROZHODNUTÍ NEJVYŠŠÍCH · STOLIC SOUDNÍCH · REPUBLIKY ČESKOŠLOVENSKÉ

Užívání státního znaku povoleno ministerstvem obchodu.

Rozhodnutí nejvyššího soudu
ve věcech civilních.

Z příkazu prezidia nejvyššího soudu
pořádá
redakční komise nejvyššího
soudu.

Všecká práva, zejména právo překladu, jakéhokoli zpracování
nebo použití, jsou vyhrazena.

Vychází dvakrát měsíčně.

Obsah na straně druhé

REDAKCE: BRNO, PRESIDIU NEJVYŠŠÍHO SOUDU.

ADMINISTRACE: PRAHA XII., ŘÍMSKÁ 37.

MAJITEL A VYDAVATEL:

JUDr. VÁCLAV TOMSA, PRÁVNICKÉ VYDAVATELSTVÍ V PRAZE.

ODPOVĚDNÝ ZÁSTUPCE LISTU JUDr. VÁCLAV TOMSA, PRAHA XII.,
ŘÍMSKÁ 37.

TISKEM FIRMY HEJDA & ZBROJ (NÁRODNÍ SPRÁVA), ML. BOLESLAV.

Novinová sazba povolena ředitelstvím pošt v Praze pod čís. 1A-Z-2372-O B.
Dohledací poštovní úřady Praha 31 a Mladá Boleslav 1.

Cenové předpisy:

- použitelnost vyhlášky ministra zemědělství a lesnictví a předsedy nejvyššího úřadu cenového č. 133/1943 Sb. o zci-
zování koní nebyla zrušena ani zákonem č. 195/1946 Sb.,
ani § 173 ústavy ze dne 9. května 1948, č. 150 Sb. Neplatná
je smlouva, již byli zcizeni za úplatu užitkoví koně, aniž byla
určena jejich nejvyšší hodnota (§ 1 cit. vyhlášky) a aniž
měl kupitel osvědčení o nutné potřebě koní (§ 7 cit. vyhláš-
ky). Kupitelův nárok na vrácení tržové ceny, již zaplatil
podle takové neplatné smlouvy, není nárokem ze správy,
nýbrž nárokem z bezdůvodného obohacení (§§ 877, 1431
obč. zák.), č. 550.

Exekuce:

- zákon č. 47/1947 Sb. o exekuci na platy. Neuskutečnilo-li se
zabavení a přikázání dlužníkova pracovního příjmu, jež bylo
povoleno usnesením vydaným před účinností uvedeného zá-
kona, protože tento příjem nepřevyšoval částku tehdy vy-
řátou ze zabavení, nelze dosáti po účinnosti tohoto zákona
uspokojení vymáhané pohledávky z téhož pracovního příjmu
pouhou úpravou tohoto usnesení podle § 18, odst. 1 cit. zá-
kona, nýbrž toliko novým povolením exekuce, č. 545.
- podle exekučního titulu znějícího na pozůstalost lze povolit
exekuci na nemovitosti, které jsou dosud knihovně připsány
zůstaviteli. V exekučním návrhu podaném za Československý
stát berním úřadem nemusí být uvedeno úřední postavení
dvou úředníků zastupujících berní úřad, nýbrž stačí jejich pod-
pisy, č. 561.
- pro určitou částku úroků, které při hypotekární pohledávce
byly vyznačeny jen uvedením procentní sazby nebo pro které
byla při hypotekární pohledávce zřízena hypotéka, lze vést
samostatně exekuci nuceným vkladem práva zástavního,
č. 564.

Občanský zákon:

- § 109: pohlavní styky jednoho z manželů s osobou téhož po-
hlaví jsou ubližováním druhému manželu ve smyslu § 109
obč. zák. a § 13, písm. e) zák. č. 320/1919 Sb., č. 566.
- §§ 166, 177, 178, 187: po účinnosti ústavy č. 150/1948 Sb. pří-
sluší matce nad nemanželským dítětem právo mateřské stej-
ného obsahu, jako je právo otcovské, vůči dětem, zrozeným
v manželství a nikoliv pouhé poručenství ve smyslu §§ 166,
187 obč. zák. Tohoto mateřského práva může být matka
zbavena jen z důvodů uvedených v §§ 177, 178 obč. zák.,
č. 555.
- §§ 877, 1431: použitelnost vyhlášky ministra zemědělství a
lesnictví a předsedy nejvyššího úřadu cenového č. 133/
1943 Sb. o zci-
zování koní nebyla zrušena ani zákonem
č. 195/1946 Sb., ani § 173 ústavy ze dne 9. května 1948,
č. 150 Sb. Neplatná je smlouva, již byli zcizeni za úplatu
užitkoví koně, aniž byla určena jejich nejvyšší hodnota (§ 1
cit. vyhlášky) a aniž měl kupitel osvědčení o nutné potřebě
koní (§ 7 cit. vyhlášky). Kupitelův nárok na vrácení tržové
ceny, již zaplatil podle takové neplatné smlouvy, není náro-
kem ze správy, nýbrž nárokem z bezdůvodného obohacení
(§§ 877, 1431 obč. zák.), č. 550.
- § 879: porušení povinnosti vystavit uzavěrkový list podle
§§ 150—152 vyhlášky č. 1/1943 Českomoravského svazu pro
dobytěk, maso a ryby o tržním řádu jatečného dobytka

(č. 429 Úř. l. z r. 1943), odevzdat zpětné hlášení podle § 3,
odst. 1, písm. a) vl. nař. ze dne 23. února 1944, č. 48 Sb.
o evidenci stavu zvířat ke kontrolním účelům a vystavit do-
bytčí pas podle § 8 zákona č. 177/1909 ř. z. o zamezení a
pohlazení nakažlivých nemocí zvířecích nečiní smlouvu o pro-
deji dobytka neplatnou, č. 560.

Obnovení právního pořádku:

- spolek, který byl rozhodnutím správního úřadu z doby ne-
svobody včleněn do jiného spolku a vymazán ze spolkového
katastru, nemůže podat návrh na zrušení soudního rozhodnutí
podle zákona č. 76/1946 Sb. dokud nebylo zrušeno uvedené
rozhodnutí správního úřadu, č. 558.

Pozemková reforma:

- k čl. III zákona ze dne 21. března 1948, č. 44 Sb., kterým se
mění a doplňuje zákon o revizi první pozemkové reformy.
Proti výpovědi z hospodaření na přejímaných nemovitostech
není opravný prostředek přípustný ani tehdy, jde-li o vý-
pověď doručenou okresním soudem, č. 548.

Pozůstalostní řízení:

- při rozhodování o přijetí dědické přihlášky z ústního posled-
ního pořízení není pozůstalostní soud oprávněn zkoumat, zda
svědkové posledního pořízení byli zůstavitelem výslovně při-
zváni za svědky, po případě zda si museli být podle okol-
ností vědomi své svědecké funkce, ani zda zůstavitel učinil
své prohlášení animo testandi, či jen animo narrandi, č. 549.
- nebyl-li restituční návrh podle zák. č. 128/1946 Sb. podán
všemi dědici oprávněnými k zastupování pozůstalosti a ne-
bylo-li ani řízení dodatečně řádně schváleno těmi dědici,
kteří návrh nepodali, ani neshoda mezi dědici k zastupování
oprávněnými nebyla odstraněna podle § 836 obč. zák., je
restituční řízení zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. f) zák.
č. 100/1931 Sb. Je-li podílíky společné věci několik pozů-
stalosti zastoupených více dědici, nelze při zjišťování vět-
šiny hlasů podle § 833 obč. zák. sečítat hlasy dědiců zastu-
pujících jednu pozůstalost s hlasy dědiců zastupujících jinou
pozůstalost, nýbrž třeba dědice, zastupující touž pozůstalost,
pokládat za jedinou osobu, č. 554.
- nedošlo-li k řízení o svolání věřitelů (§§ 813 až 815 obč. zák.,
§§ 133 až 136 nesp. pat.), není pozůstalostní soud oprávněn
odkázat podle § 136, odst. 1 nesp. pat. pozůstalostního vě-
řitele na pořad práva (správního řízení) s jeho pohledávkou
přihlášenou k soupisu pozůstalostního jmění, avšak popře-
nou dědici. Učinil-li tak přece, stal se věřitel odkázaný na
pořad práva (správního řízení) účastníkem této části po-
zůstalostního řízení oprávněným k rekursu, č. 562.

Prohlášení za mrtvého:

- návrh na opravu dne smrti podle § 12 dekr. č. 117/1945 Sb.
je odůvodněn nejen, když navrhovatel dokáže, že nezvěstný
zemřel v určitý jiný den, než který je udán v soudním roz-
hodnutí jako den smrti, nýbrž i tehdy, dokáže-li, že se ne-
zvěstný tohoto dne dožil, nebo že žil ještě po tomto dni.
Byl-li podán důkaz o tom, že nezvěstný nezemřel, po pří-
padě nemohl zemřít v den udaný v základním rozhodnutí
jako den smrti, lze stanovit za den smrti jiný den odpovída-
jící novému zjištění, po případě i s použitím § 8, odst. 2
uved. dekrety, č. 556.

Restituce majetková:

- (zákon č. 128/1946 Sb.):
— správa majetku uvedeného v § 16 zákona č. 128/1946 Sb.

Nezval a Chytilík

tovární výroba oděvů

PROSTĚJOV

Komenského 14 Telefon 196

KAVÁRNA DEMÍNKA

NÁRODNÍ SPRÁVA

PRAHA XII, SKRÉTOVA 1

Středisko kulečnického sportu
v Československé republice
Prvotřídní jídla a nápoje

LADISLAV LOCHMAN

BRAŠNÁŘ

PRAHA-ŽIŽKOV,
Přibyslavská 4. Telefon 306-73

Doporučujeme firmu

František Vyležík

CUKRÁŘSTVÍ

Slezská Ostrava,
Záměstí 147

SEMINÁRNÍ

KNIHOVNA 545

ÚSTŘEDNÍ KANCELÁŘ
PRAVICKÉ FAKULTY
STARÝ FOND
C. inv. 010631331

Neuskutečnilo-li se zabavení a přikázání dlužníkovy pracovního příjmu, jež bylo povoleno usnesením vydaným před účinností uvedeného zákona, protože tento příjem nepřevyšoval částku tehdy vyňatou ze zabavení, nelze dosáti po účinnosti tohoto zákona uspokojení vymáhané pohledávky z těchto pracovního příjmu pouhou úpravou tohoto usnesení podle § 18, odst. 1 cit. zákona, nýbrž toliko novým povolením exekuce.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1948, R I 152/48.)

Prvý soud povolil k vydobytí vykonatelné pohledávky výživného ze zákona a k zajištění nároku na výživné ze zákona exekuci zabavením odpočivného platu, který dlužník dostává od Pensijního ústavu ch. a přikázáním tohoto platu k vybrání v rozsahu stanoveném podle § 6, odst. 1 zák. č. 47/1947 Sb.

Rekursní soud vyhověl rekursu dlužníka a zamítl návrh na povolení exekuce.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Z důvodů:

Usnesením prvního soudu ze dne 14. srpna 1947 byla vymáhající straně pro výživné s příslušenstvím povolena exekuce zabavením platu u Pensijního ústavu ch. jako poddlužníka.

Prvý soud již před tím usnesením ze dne 26. února 1947 v podstatě pro totéž výživné povolil vymáhající straně exekuci zabavením platu u Pensijního ústavu ch. Rekursní soud se zřetelem k tomu soudí, že usnesením ze 14. srpna 1947 byla táž exekuce povolena po druhé a že vymáhající strana mohla podle § 18 zákona o exekuci na platy č. 47/1947 Sb. pouze navrhnout, aby (exekuční) soud upravil exekuční povolení z 26. února 1947 podle hranic zabavení daných zákonem č. 47/1947 Sb., který mezitím po usnesení ze dne 26. února 1947 byl vydán. Z těchto důvodů rekursní soud považuje návrh na povolení exekuce u Pensijního ústavu ch. za nepřipustný a proto jej zamítl; než neprávem.

V exekučním povolení ze dne 26. února 1947 byla ze zabavení vyňata částka 7.000 Kčs měsíčně. Podle oznámení poddlužníka ze dne 16. dubna 1947 činí hrubý invalidní důchod povinné strany 6.143 Kčs měsíčně. Z toho plyne, že podle usnesení ze dne 26. února 1947 invalidní důchod exekuci vůbec postižen nebyl, poněvadž exekuce byla povolena jen na důchod přesahující částku 7.000 Kčs, a tato exekuce zůstala bezvýslednou pro neexistenci zabavitelného předmětu. Jestliže se nyní vymáhající strana domáhá exekuce na invalidní důchod 6.143 Kčs měsíčně v rámci hranic zabavitelnosti daných zákonem č. 47/1947 Sb., vede ve skutečnosti exekuci na něco, čeho se dřívější exekuční povolení ani netýkalo a nelze proto říci, že táž exekuce je povolena dvakrát. Pro použití § 18, odst. 1 zákona č. 47/1947 Sb. tu vůbec nejsou podmínky. Předpokladem jeho použití je, že dřívější exekuční opatření (povolení) bylo

Civilní rozhodnutí XXIX.

před účinností cit. zákona též provedeno (srov. slova »exekuční opatření provedené před účinností tohoto zákona«), takže nestačí, jako je tomu v souzené věci, že exekuce byla povolena, když zabavení pro nedostatek předmětu se neuskutečnilo. Vymáhající strana tudíž nemůže dojít uspokojení z důchodu povinného v rámci nových hranic zabavitelnosti ani podle usnesení z 26. února 1947 samotného, ani jeho úpravou (přeměnou) podle § 18 zák. č. 47/1947 Sb., takže nový návrh na povolení exekuce jako jediný prostředek k tomu, aby bylo dosaženo zabavení v mezích zákona č. 47/1947 Sb., nemůže být považován za nepřipustný.

Č. 546.

Dočasný národní správce družstva (§ 12 dekretu presidenta republiky ze dne 19. května 1945, č. 5 Sb.) je vázán ustanovením společenstevních stanov ukládajících představenstvu povinnost uveřejnit pozvání k valné hromadě družstva v novinách.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1948, R I 250/48.)

Dočasný národní správce družstva svolal mimořádnou valnou hromadu družstva a na ní byli zvoleni noví členové představenstva. Ti podali u rejstříkového soudu žádost, aby byli zapsáni do společenstevního rejstříku a aby z tohoto rejstříku byla vymazána poznámka dočasné národní správy a vymazání dosud zapsaní členové představenstva.

Prvý soud žádost zamítl a rekursní soud jeho usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu a uvedl k tomu

v důvodech:

Dovolací rekurs napadá potvrzující usnesení soudu druhé stolice pro zmatečnost ve smyslu § 41, odst. 2, lit. c) zák. č. 100/1931 Sb. a nezákonnost (§ 46, odst. 2 cit. zák.). Dovolací rekurs není opodstatněn.

Národní správa dosazená podle dekretu č. 5/1945 Sb. do družstva má povahu úředně dosazeného dočasného vedoucího orgánu družstva. Jako takové přísluší jí tedy jednak práva a povinnosti vyplývající ze stanov družstva pro jeho vedoucí orgán, tedy v daném případě pro představenstvo (čl. 12 a násl. stanov) pokud se týče pro jeho předsedu (čl. 24 stanov), jednak má postavení úředního orgánu toho úřadu nebo orgánu, který ji dosadil.

Svolává valnou hromadu byl tudíž dočasný národní správce vázán i ustanovením čl. 24 stanov, podle něhož pozvání k valné hromadě nutno uveřejnit v jedné z míst vycházejících novinách nejméně 14 dnů před jejím konáním. Tuto lhůtu však dočasný národní správce nedodržel, neboť podle zjištění nižších soudů bylo pozvání k valné hromadě uveřejněno v novinách teprve 13. srpna 1946. Stačí proto už tento důvod k zamítnutí žádosti o zápis valné hromady ze dne 25. srpna 1946.

Že by dočasný národní správce ustanovený družstvu podle § 12 cit. dekretu nebyl vůbec vázán stanovami družstva a mohl je pominout i tam, kde jejich použití není vyloučeno povahou národní správy, nelze z předpisů dekretu č. 5/1945 Sb. dovodit. Nedodržení této lhůty nelze v daném případě snad ospravedlnit ani tím, že V. K. jako národní správce dne 21. srpna 1946 všechny staré členy družstva vyloučil, neboť vyloučení měli podle čl. 8 stanov právo odvolat se k valné hromadě, při čemž k oznámení odvolání běžela jim podle téhož ustanovení stanov lhůta 30 dnů.

Odepření zápisu pro nedodržení 14 denní lhůty pro svolání valné hromady není ani zmatečné ve smyslu § 41, odst. 2, lit. c) zák. č. 100/1931 Sb. Z ustanovení § 3 nař. č. 71/1873 ř. z. a § 9 zák. č. 133/1903 ř. z. plyne, že rejstříkový soud má z úřední moci dbát nejen o to, aby byly zachovány předpisy o opovědi k zápisu do společenstevního rejstříku, nýbrž i zkoumat, zda při opovídaných změnách byly zachovány zákonné a statutární předpisy. Učinily-li to tedy nižší soudy, nezasáhly tím nijak do kompetence správních orgánů, nýbrž rozhodovaly o věci vyhrazené působnosti soudů. Že tomu tak je, vyplývá ostatně i z rozhodnutí ministerstva vnitra ze dne 11. března 1947, vydaného v této věci, v němž se výslovně uvádí, že platnost valné hromady pro obor působnosti dekretu č. 5/1945 Sb. nelze naříkat proto, že by její konání a zvolení nových orgánů nemělo opory v pravomoci dočasného národního správce V. K-a, že však správním úřadům nepřísluší rozhodovat otázku, vadí-li snad zápisu do rejstříku jiné okolnosti mimo obor působnosti dekretu č. 5/1945 Sb. Takovou okolností je však právě svolání valné hromady způsobem odporujícím stanovám družstva.

Č. 547.

Správa majetku uvedeného v § 16 zákona č. 128/1946 Sb. Fondem národní obnovy je pouze subsidiární a má místo jen tam, kde tento majetek není spravován jinak podle zákona.

Byl-li tento majetek dán pod národní správu a správcem ustanovena národní správa majetkových podstat Majetkového úřadu a Vystěhovaleckého fondu, jde o národní správu podle dekretu č. 5/1945 Sb., nikoliv o zatím přímou správu Fondu národní obnovy podle § 16 zákona č. 128/1946 Sb.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1948, R II 253/48.)

Spořitelna se domáhá zaplacení anuit z hypotécké půjčky splatných od 1. října 1942 žalobou podanou proti národní správě majetkových podstat Majetkového úřadu a Vystěhovaleckého fondu, která spravuje dům, na němž vázne hypoteka.

Prvý soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva vznesenou žalovanou stranou.

Rekursní soud vyhověl rekursu a odmítl žalobu pro nepřipustnost pořadu práva z těchto důvodů: Podle nepopřehého tvrzení žalující strany byla na majetek V. L-ové uvalena národní správa podle výměru ministerstva sociální péče ze dne 18. listopadu 1947 a správcem byla ustanovena národní správa majetkových podstat Majetkového úřadu a Vystěhovaleckého fondu v Praze. Národní správa byla tedy zavedena zřejmě z důvodu § 2, odst. 3 dekr. č. 108/1945 Sb., třeba byla V. L-ová dosud zapsána v pozemkové knize jako vlastnice sporné nemovitosti a majetek nebyl na Vystěhovalecký fond dosud knihovně připsán. Běží tu tedy zřejmě o majetek restituovatelný podle zákona č. 128/1946 Sb., který spravuje národní správce Vystěhovaleckého fondu a na takový majetek se vztahuje ustanovení § 16, zákona č. 128/1946 Sb., podle něhož o takovém majetku platí ustanovení dekretu č. 108/1945 Sb., výjma část III. Třeba tedy jde tu o majetek nepodléhající konfiskaci (a tím spíše by tomu tak bylo, kdyby šlo o majetek konfiskovaný podle § 1 cit. dekr.), platí v tomto případě obdobně ustanovení § 5, odst. 1, č. 3 dekr. č. 108/1945 Sb., podle něhož má Fond národní obnovy sepsat a vypořádat závazky náležející k takovému majetku podle směrnic, které vláda vydá zvláštním nařízením, když podle žalobního přednesu jde o závazek starý, vzniklý přede dnem 10. května 1945. Toto slíbené vládní nařízení však dosud nebylo vydáno. Nelze pak přisvědčit názoru prvního soudu v tom, že by se ustanovení § 5, odst. 1, č. 3 dekr. č. 108/1945 Sb. netýkalo majetku restituovatelného podle § 2, odst. 3 cit. dekr. V souzené věci běží o žalobou uplatněný nárok osoby třetí na úhradu její hypotekární pohledávky restituovatelného majetku, o němž však není dosud jisto, že restituce bude osobou oprávněnou navržena a bude moci být uplatněna (§ 4, odst. 1 zák. č. 128/1946 Sb. ve znění článku I zákona č. 79/1948 Sb.), takže za takového stavu věci aspoň po dobu, než by skutečně k restituci majetku došlo, nemůže být zažalovaný nárok uplatněn u soudu v řízení sporném, když takové nároky podle shora citovaného ustanovení § 5, odst. 1, č. 3 dekr. č. 108/1945 Sb. mají být vypořádány podle nařízení vlády dosud nevydaného. (Viz Dr. Knapp - Dr. Berman: Vracení majetku pozbytého za okupace, str. 267.) Správnosti tohoto názoru nasvědčuje ustanovení § 5, č. 5 zák. č. 141/1947 Sb., podle něhož je přiznán měnovému fondu i majetek uvedený v § 16 rest. zákona, který nebude vrácen oprávněným osobám a kterýžto majetek je na roven postaven majetku konfiskovanému podle § 1 dekr. č. 108/1945 Sb. (§ 5, č. 5 zákona č. 141/1947 Sb.), kde staré závazky nemohou být podle § 5, odst. 1, č. 3 dekr. č. 108/1945 Sb. nepochybně uplatněny v řízení sporném.

Nejvyšší soud změnil napadené usnesení tak, že zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva.

Důvody:

Podle výměru ministerstva sociální péče ze dne 8. června 1945, č. j. P-1809-1/45, jímž byla zavedena národní správa do orgánů nazvaných »Majetkový úřad při úřadu německého státního ministra pro Čechy

a Moravu v Praze», »Vystěhovalecký fond« a »Židovská rada starších«, není pochybnosti, že jde o národní správu podle dekretu ze dne 19. května 1945, č. 5 Sb. (srov. dále výměry ze dne 30. listopadu 1945, č. R 800/16-28/11-45, ze dne 8. března 1946, č. R 6000-18/12-45 a ze dne 30. ledna 1947, č. j. II-6501/5/47-7/2-47). Může být proto i národní správa Majetkového úřadu a Vystěhovaleckého fondu, zavedená podle nesporného přednesu stran na majetek první žalované výměrem ministerstva sociální péče ze dne 18. listopadu 1947, a poznamenaná v pozemkové knize jen národní správou podle citovaného dekretu presidenta republiky, nikoliv zatím přímou správou Fondu národní obnovy podle § 16 zák. č. 128/1946 Sb. Správa Fondu národní obnovy podle tohoto ustanovení je pouze subsidiární, neboť má místo jen tam, kde ještě není majetek — pravidelně opuštěný — jinak podle zákona spravován (srov. Vysvětlivky k § 16 zák. č. 128/1946 Sb., Věstn. min. sprav. 1946, str. 62).

I když však nelze rekursu přisvědčit v tom, že jde v souzené věci o správu podle § 16 rest. zák., přece právem vytýká, že recursní soud posoudil nesprávně po stránce právní otázku nepřipustnosti pořadu práva.

Jde-li, jak uvedeno, o národní správu podle dekr. č. 5/1945 Sb., nebylo lze žalobu pro nepřipustnost pořadu práva odmítnout ani v tom případě, kdyby majetek první žalované byl výjimečně konfiskován podle § 1, č. 2 dekr. č. 108/1945 Sb. a kdyby šlo tudíž o majetek, na nějž by se přímo vztahovala ustanovení § 3, odst. 1 a § 5 dekr. č. 108/1945 Sb., zejména i § 5, odst. 2 cit. dekr. I v těchto případech by se mohlo jednat jen o nedostatek pasivní legitimace žalované národní správy, k níž by bylo arci nutno v těchto případech přihlížet z úřední moci. Tím spíše by nebylo lze odmítnout žalobu pro nepřipustnost pořadu práva v případě, že by národní správa, žalovaná v tomto sporu, byla národní správou podle § 3 dekr. č. 5/1945 Sb. (srov. důvody rozh. č. 291 Sb. n. s. II.).

Je tudíž pořad práva přípustný, aniž pro rozhodnutí o námitce nepřipustnosti pořadu práva záleží na tom, o který z obou shora uvedených případů národní správy v souzené věci jde.

Č. 548.

K čl. III zákona ze dne 21. března 1948, č. 44 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o revisi první pozemkové reformy.

Proti výpovědi z hospodaření na přejímaných nemovitostech není opravný prostředek přípustný ani tehdy, jde-li o výpověď doručenou okresním soudem.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1948, R II 270/48.)

Ministerstvo zemědělství dalo osobě hospodářící na zabraném majetku výpověď ve smyslu §§ 12 a násl. zákona č. 329/1920 Sb. ve znění zákona č. 220/1922 Sb. a § 23 vl. nař. č. 1/1948 Sb. a požádalo o doručení výpovědi okresní soud.

Prvý soud doručil výpověď usnesením ze dne 13. června 1948 (tedy po dni, kdy nabyl účinnosti zákon č. 44/1948 Sb.). Vypovídaná strana podala proti tomuto usnesení rekurs, který rekursní soud vyřídil věcně zamítnutím.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs vypovídané strany.

Důvody:

V předpisech čl. III, odst. 1 zák. č. 44/1948 Sb. bylo nově upraveno právo výpovědi z hospodaření na přejímaných nemovitostech potud, že výpověď může být doručena nejen okresním soudem (§ 18 zák. č. 329/1920 Sb., t. zv. náhradového zákona), nýbrž i přímo ministerstvem zemědělství po případě jeho orgány způsobem v tomto předpisu upraveným. Podle čl. III, odst. 2 cit. zák. není proti výpovědi dané podle odstavce prvního, tudíž ani proti výpovědi doručené okresním soudem (§ 18 náhr. zák.) opravného prostředku. Mimořádný dovolací rekurs strany vypovídané byl proto jako nepřipustný odmítnut nejvyšším soudem, učinil-li tak již soud prvního stupně (§§ 39, 46, odst. 3 zák. č. 100/1931 Sb.).

Č. 549.

Při rozhodování o přijetí dědické přihlášky z ústního posledního pořízení není pozůstalostní soud oprávněn zkoumat, zda svědkové posledního pořízení byli zůstavitelem výslovně přizváni za svědky, po případě zda si museli být podle okolností vědomi své svědecké funkce, ani zda zůstavitel učinil své prohlášení animo testandi, či jen animo narrandi.

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1948, R I 384/48.)

Pozůstalostní soud odmítl dědickou přihlášku podanou z ústní závěti s odůvodněním, že projev, který zůstavitelka učinila v přítomnosti tří osob, nemá náležitosti posledního pořízení uvedených v §§ 585 a násl. obč. zák., ježto ze svědeckých výpovědí je patrné, že zůstavitelka zmíněné osoby nepožádala, aby byli svědky její poslední vůle, ani svůj projev neoznačila za poslední vůli.

Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, aby o dědické přihlášce znovu rozhodl, z těchto důvodů: Pozůstalostnímu soudu nenáleží zkoumat, zda je platné povolání za dědice, tedy vnitřní stránku posledního pořízení, ale jen jeho vnější formu. Okolnost, že zůstavitelka nepožádala tři svědky jejího posledního pořízení, aby byli svědky její poslední vůle, týká se vnitřní stránky posledního pořízení, nehledíc k tomu, že podle ustanovení §§ 585 a násl. obč. zák. se k platnosti ústního posledního pořízení nevyžaduje, aby svědci byli jako svědci posledního pořízení přizváni. Otázku tuto mohl by řešit jen soudce sporný. Pokud jde o to, že zůstavitelka neoznačila svůj projev za poslední vůli, není ani tato skutečnost formální náležitostí ústního posledního pořízení podle §§ 585 a násl. obč. zák., nýbrž nejvýše otázkou

její vnitřní povahy. Z projevu zjištěného soudem pak vychází, že zůstavitelka chtěla pořídit o svém majetku pro případ, že zemře.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu zůstavitelčina bratra.

Důvody:

K zevní formě ústního posledního pořízení náleží přítomnost tří osob způsobilých být svědky posledního pořízení. Naproti tomu otázka, zda tyto osoby byly skutečně solemními svědky posledního pořízení, ať již tak, že byly zůstavitelem za svědky výslovně pozvány, či tak, že si z jiných okolností musely být vědomy své funkce svědecké, se vymyká posouzení, zda poslední pořízení vyhovuje navenek a podle hned poznatelné povahy ustanovení § 585 obč. zák. (rozhl. č. 2622, 16360 Sb. n. s. I.). Takovému posouzení se vymyká rovněž otázka, zda zůstavitel učinil svá prohlášení animo testandi, či jen animo narrandi jako pouhý vzkaz.

Podle důvodů rozhodnutí č. 8294 Sb. n. s. I., které stěžovatel uvádí k podpoře svých vývodů, je toto rozhodnutí výslovně omezeno na případ, kdy pozůstalostní soudce zjišťuje předpoklady § 65 nesp. pat., zda ta která osoba má být slyšena jako svědek poslední vůle. O tuto otázku v projednávaném případě nejde. Tohoto rozhodnutí se stěžovatel neprávem dovolává také proto, že v otázce, o níž i v tomto případě běží, také toto rozhodnutí dovozuje, že nespornému soudci nepřisluší zkoumání vnitřní platnosti ústního posledního pořízení, jež je vyhrazeno soudci spornému.

Č. 550.

Použitelnost vyhlášky ministra zemědělství a lesnictví a předsedy nejvyššího úřadu cenového ze dne 10. května 1943, č. 133/1943 Sb. o zcizování koní nebyla zrušena ani zákonem č. 195/1946 Sb., ani § 173 ústavy ze dne 9. května 1948, č. 150 Sb.

Neplatná je smlouva, již byli zcizeni za úplatu užitkoví koně, aniž byla určena jejich nejvyšší hodnota (§ 1 cit. vyhlášky) a aniž měl kupitel osvědčení o nutné potřebě koní (§ 7 cit. vyhlášky).

Kupitelův nárok na vrácení tržové ceny, již zaplatil podle takové neplatné smlouvy, není nárokem ze správy, nýbrž nárokem z bezdůvodného obohacení (§§ 877, 1431 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1948, Rv II 30/48.)

Žalobce koupil v polovině července 1945 od žalovaného, který se zabýval obchodem s koňmi, dva koně za 15.000 Kčs. Později byl nařízen svod koní, při němž byli žalobci oba koně odebráni bez náhrady, ježto bylo zjištěno, že jde o koně vojenské. Žalobce se domáhá na žalovaném vrácení tržové ceny, již mu za koně zaplatil.

Prvý soud žalobě částečně vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

V posledním odstavci plenárního rozhodnutí uveřejněného pod č. 733 Sb. n. s. I. zodpověděl nejvyšší soud otázku, zda vojenští koně jsou věcmi vyloučenými z právního obchodu (*res extra commercium*), záporně a nemá důvodu od rozhodnutí tohoto se odchýlit. Potud není dovolací důvod § 503, č. 3 a 4 c. ř. s. odůvodněn.

Jinak dovolání z důvodu § 503, č. 4 c. ř. s. nelze upřít oprávnění. Vyhláška ministra zemědělství a předsedy nejvyššího úřadu cenového č. 133/1943 Sb., o níž bude níže řeč, vyhovuje ustanovení čl. II, čl. 2, odst. 1 ústavního dekretu ze dne 3. srpna 1944, č. 11 Úř. věstn. čl. ve znění zákona č. 12/1946 Sb., ježto se ani nepřičí svým obsahem znění nebo demokratickým zásadám československé ústavy, ani nepatří do skupiny předpisů, jež byly z používání naprosto vyloučeny. Použitelnost vyhlášky nebyla zrušena ani ustanovením § 2, odst. 1 zákona č. 195/1946 Sb. (viz přílohu k tomuto ustanovení, oddíl B) ani § 173 ústavy z 9. května 1948, č. 150 Sb.

Koně, o které jde, jsou koně užitkoví a byli žalovaným žalobci zcizeni za úplatu, aniž byla za ně určena nejvyšší hodnota a aniž žalobce měl osvědčení o nutné potřebě koní. Bez těchto předpokladů nesmějí se užitkoví koně prodávat. Zákaz tento plyne opakem z ustanovení §§ 1, 7 uvedené vyhlášky, v nichž je stanoveno, že užitkoví koně smějí být prodáni jen za uvedených předpokladů. Prodej a koupě koní vůbec nejsou ovšem touto vyhláškou zakázány, jak plyne z toho, že předmětem vyhlášky je právě bližší úprava zcizení užitkových koní. Pro platnost zcizení koní žalovaným žalobci není však rozhodné, zda zcizování koní je vůbec zakázáno, nýbrž zda prodej skutečně mezi stranami je zakázán. Jelikož v souzené věci byl prodej koní uskutečněn přes zákaz vyslovený v §§ 1, 7 uvedené vyhlášky, je neplatný (srov. na př. rozh. č. 18254 Sb. n. s. I.). Mezi stranami kupní smlouva nevznikla.

Odvolací soud tudíž nesprávně posoudil (§ 503, č. 4 c. ř. s.) případ podle předpisů o správě (§§ 922 a násl. obč. zák.). Předpokladem nároku ze správy je platná, vadně plněná smlouva. V souzeném případě nebylo smlouvy a proto žalobce neplnil žalovanému podle smlouvy, nýbrž plnil nedluh. Má proto podle §§ 877, 1431 obč. zák. nárok na vrácení toho, co plnil, jak správně rozsoudil soud prvního stupně, jenž učinil zadost zásadě uvedené v právě citovaných ustanoveních, že strany si mají navzájem vrátit, co k svému prospěchu obdržely z neplatné smlouvy. Žalovaný namítal a zejména v odvolání zdůrazňoval, že žalobce věděl, že koně jsou vojenští a jako strana potvrdil, že ho výslovně na tuto okolnost upozornil. Žalovaný namítá také, že koně jako koně vojenští by byli žalobci odňati i kdyby si byl žalobce dodatečně opatřil schválení podle vyhlášky č. 133/1943 Sb. Tentýž osud by však byl postihl koně i u žalovaného, kdyby je byl zatím neplatně neprodal. Obdržel tedy pouze ža-

lovaný plnění z neplatné smlouvy k svému prospěchu, kdežto on sám k svému neprospěchu nic neplnil, ježto žalobci neodevzdal své vlastní koně, nýbrž koně vojenské.

Vědomost žalobcova, že koně jsou vojenští, měla by význam s hlediska § 929 obč. zák., je však bez významu, když se věc posuzuje s hlediska neplatnosti smlouvy. Ustanovení § 1174 obč. zák., že ten, kdo něco dal vědomě, aby způsobil nemožné nebo nedovolené jednání, nemůže to, co plnil, žádat nazpět, se na souzený případ nevztahuje. Zmíněným ustanovením jsou postiženy případy, v nichž bylo něco dáno, aby druhá strana vyvinula činnost nebo vykonala nedovolené dílo, nikoli však případy, v nichž bylo něco dáno k splnění neplatné smlouvy kupní.

Když mezi stranami nevznikla smlouva vůbec, nevznikla ani smlouva odvázná, takže právní vývody žalovaného v odvolání vztahující se k odvázné smlouvě jsou bezpředmětné.

Č. 551.

Označil-li žalobce patřným nedopatřením předmět, jehož se žalobou domáhá, jinak ve skutkovém tvrzení žaloby a jinak v žalobním návrhu, je věcí soudu, aby před vydáním rozsudku pro zmeškání (§ 396 c. ř. s.), vyzval žalobce k vysvětlení (§ 182 c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1948, Rv II 36/48.)

Prvý soud vyslovil rozsudkem pro zmeškání, že žalovaný je povinen vydat žalobkyni kromě jiných blíže popsanych svršků též dvoudílnou ořechovou skříň.

Odvolací soud změnil napadený rozsudek tak, že zamítl žalobní žádost, aby žalovaný byl uznán povinným vydat žalobkyni dvoudílnou ořechovou skříň a uvedl v důvodech svého rozhodnutí: Žalobkyně ve své žalobě tvrdila, a při ústním jednání přednesla, že se žalovaný zavázal při úpravě majetkových poměrů vydat mimo jiné věci jednu trojdílnou ořechovou skříň z ložnice. Tento přednes tedy nutno považovat podle § 396 c. ř. s. za pravdivý, když nebyl vyvrácen předloženými důkazy a žalovaný se k prvnímu ústnímu jednání nedostavil a byl proto proti němu vydán rozsudek pro zmeškání. Žalobkyně však v žalobním petitu žádala vydání dvoudílné skříně ořechové. Nesouhlasila-li žalobní prosba s žalobním přednesem podle § 226 c. ř. s., ježto v žalobním přednesu a v žalobním petitu jde o předměty od sebe se lišící a třebaš bylo přednes žalobkynin považovat za pravdivý podle § 396 c. ř. s., neprávem první soud odsoudil žalovaného k vydání dvoudílné skříně, o níž žalobkyně ve svém přednesu netvrdila, že by se žalovaný byl zavázal vydat ji takovou dvoudílnou skříň.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Podle žalobního tvrzení zavázal se žalovaný vydat žalobkyni mimo jiné svršky ořechovou skříň. Tato skříň je ve skutkové části žaloby označena jako »trojdílná ořechová skříň z ložnice«, v žalobní žádosti pak jako »dvojdílná ořechová skříň«. Je tedy předmětem sporu jediná ořechová skříň, k jejímuž vydání se žalovaný podle žaloby zavázal. Různé označení téže skříně nelze vyložit jinak než jako nedopatření, které už podle žaloby samé je každému nápadné.

Přepsání tohoto druhu jsou v civilním řízení soudním předmětem jednoduché opravy a to dokonce, vloudila-li se do rozhodnutí (§§ 419 a násl. c. ř. s.). Došlo-li k nim v žalobě, mohou být buď z vlastního podnětu žalobcova nebo strany žalované nebo z podnětu soudu kdykoliv opravena nebo vysvětlena (§ 182 c. ř. s.).

V souzeném případě nedošlo k opravě zřejmého přepsání v řízení před soudem první stolice, jenž vynesl rozsudek pro zmeškání. V odvolání připustil žalovaný, že rozsudek pro zmeškání byl vynesena přesně podle návrhu žalobního, avšak vytkl, že rozsudek je v rozporu se skutkovým tvrzením žalobkyně; dovozoval, že žalobkyně nemůže žádat vydání dvojdílné skříně, tvrdí-li, že žalovaný jí má vydat trojdílnou skříň. Podle toho jsou odvolací vývody založeny jen na přefeknutí žalobkyně, ač přefeknutí je zřejmé i žalovanému.

Žalobkyně uvedla v odvolacím sdělení a přednesla při ústním jednání odvolacím, že jde o zřejmé překlepnutí, že žalovaný byl odsouzen k vydání dvojdílné skříně, kterou drží, a že slovem »trojdílná« byla skříň nesprávně označena. Odvolací soud pokládá toto vysvětlení za nepřipustnou novotu podle § 482 c. ř. s.

Jak už řečeno, je ze žaloby samé patrné, že v označení skříně se žalobkyni přihodilo zřejmé nedopatření. Kdyby bylo došlo k spornému jednání, nebylo by toto přepsání mohlo ujít pozornosti. Zřejmě proto, že byl vynesena rozsudek pro zmeškání, žalobkyně přepsání nepostřehla a nepostřehl je ani soud první stolice, ač bylo jeho povinností působit podle manudukční povinnosti (§ 182 c. ř. s.) k vysvětlení. Nelze pokládat za novotu, když žalobkyně vysvětlení, které mělo být podáno v řízení před soudem první stolice, podala z vlastního podnětu v odvolacím sdělení a přednesla při ústním jednání odvolacím. Tím jen uspořila odvolacímu soudu manudukční povinnost, která, opomenuta ve stolici první, se přesunula do řízení odvolacího (§ 497, odst. 3 a 4 c. ř. s. ve znění zákona č. 105/1947 Sb. — srov. rozh. č. 9189 Sb. n. s. I.).

Po vysvětlení žalobkyně, že přepsání je ve skutkové části žaloby, jeví se odvolání neodůvodněným. Žalovaný byl — jak připouští — odsouzen podle žalobního návrhu, v němž nedošlo k žádnému nedopatření.

Další rozpor mezi skutkovou částí žaloby a jejím návrhem spatřuje žalovaný — odvolací soud tuto výtku při svém právním názoru nevyřídil — v tom, že ve skutkové části žalobkyně tvrdí, že skříň, o kterou jde, je »z ložnice«, kdežto v návrhu žalobním toto určení chybí. Tím však nebyl skutkový děj uveden do rozporu se žalobní žádostí, ani se tato žádost nestala neurčitou.

Č. 552.

Úmluva mezi Československem a Francií o právní ochraně a právní pomoci ve věcech občanských a obchodních ze dne 7. května 1928, č. 60/1931 Sb. zůstala v platnosti i po skončení okupace Francie a Československa Německem.

Proti usnesení, jímž byl ustanoven opatrovník podle §§ 116, 121, odst. 2 c. ř. s. (§ 78 ex. ř.), je tento opatrovník oprávněn podat stížnost jak jménem vlastním tak jménem strany, již byl ustanoven.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1948, R I 616/48.)

Dlužnice se odstěhovala z Československa dříve, než jí mohlo být doručeno usnesení o povolení exekuce. Vymáhající věřitel oznámil soudu, že dlužnice bydlí v Paříži v hotelu, který označil jménem i uvedením ulice, v níž onen hotel je.

První soud ustanovil Dr. M. H-a opatrovníkem povinné strany k doručení usnesení. Rekursní soud vyhověl rekursu Dr. M. H-a a zamítl návrh vymáhajícího věřitele, aby povinné byl ustanoven opatrovník.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele.

Důvody:

Ježto vymáhající strana v podání z 31. května 1948 oznámila bydliště povinné strany, nešlo o případ ustanovení opatrovníka podle § 116 c. ř. s., § 78 ex. ř., neboť ten předpokládá, že pobyt osoby, již se má doručit, je neznámý.

Šlo by o případ doručení podle § 121 c. ř. s., neboť povinná strana byla mimo území, kde platí civilní řád soudní, a nenáleží k osobám uvedeným v § 120 c. ř. s., t. j. k státním příslušníkům požívajícím v cizím státě, v němž se zdržují, exteritoriality. Předpokladem ustanovení opatrovníka je podle tohoto zákonného ustanovení, že potvrzení o vykonaném doručení nedojde v přiměřeném čase, nebo že se pokus o doručení v cizozemsku nepodařil, nebo že dožádání neslibuje výsledek pro vůbec známé odpírání právní pomoci cizozemským úřadem.

Tyto předpoklady nejsou v této věci splněny. K pokusu o doručení v cizině dosud nedošlo. Doručení může být provedeno v přiměřené době a také potvrzení o doručení může dojít k soudu v přiměřené době, neboť Francie nepatří mezi státy odpírající právní pomoc, naopak je s ní uzavřena smlouva o právní ochraně a právní pomoci ve věcech občanských uveřejněná pod č. 60/1931 Sb., která podle čl. 1, odst. 1, úst. dekretu presidenta republiky o obnovení právního pořádku z 3. srpna 1944 ve znění zák. č. 12/1946 Sb. zůstala v platnosti bez zřetele na dočasnou okupaci Československa Německem a i okupaci Francie Německem.

V souzené věci nemůže jít ani o zřízení opatrovníka podle § 276 obč. zák., neboť nepřítomným ve smyslu tohoto zákonného ustanovení je,

kdo není v místě, kde je třeba jeho přítomnosti k hájení jeho práv, třebaš jeho pobyt je znám. Přítomnosti povinné strany k hájení jejích práv není třeba.

Dr. M. H. podal ve skutečnosti stížnost, i když je na stížnosti uvedeno, že ji podává povinná strana, za švoji osobu jako opatrovník i za povinnou stranu. K podání této stížnosti jménem obou je opatrovník legitimován. Pokud stěžovatel v dovolací stížnosti namítá, že si povinná strana podání stížnosti proti usnesení prvního soudu nepřála, jde o nepřipustnou novotu. Dovolací stížnost není tudíž po právu.

Č. 553.

Soud rozhodující o žalobě o obnovu opřené o § 530, č. 7 c. ř. s. musí přihlížet již v obnovovacím řízení i k těm zjištěním původního rozsudku, která nejsou žalobou o obnovu dotčena, která však jsou důležitá pro posouzení, zda použití nových důkazů by mohlo způsobit rozhodnutí žalobci příznivější.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1948, Rv I 106/48.)

Žalobkyně se domáhala obnovy sporu o rozvod manželství. Důvod obnovy spatřovala v tom, že v původním sporu bylo zjištěno, že nadávala svému manželovi »chlape ožralý, ochlasto, ožralo« a že teprve nyní může prokázat svědky, že její manžel docházel domů opilý a tím jí vyprovokoval k uvedeným výrokům.

Nižší soudy žalobu o obnovu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: V základním sporu o rozvod, v němž nyní žalobkyně byla stranou žalovanou a kde se obě strany domáhaly rozvodu svého manželství z důvodu hlubokého rozvratu a žalovaná i z důvodu opětovných hrubých urážek a zlého nakládání, byl vydán rozsudek ze dne 7. dubna 1944 a bylo jím manželství sporných stran rozvedeno od stolu a lože z viny obou stran. V tomto rozsudku bylo mezi jiným zjištěno a první soud měl tam za prokázáno ohledně žalované — nyní žalující —, že žalovaná žalobce opětovně hrubě urážela jednak ústně slovy: »chlape ožralý, ochlastaný a ožralo« a svým tvrzením vůči U-ové, že žalobce — nyní žalovaný — chodí domů opilý, když se svým tvrzením, že žalobce se vracel domů opilý zůstala osamocena a soud jí v tomto směru neuvěřil, jednak písemně — t. j. v listcích tím, že je hanba, vyčítá-li jí žalobce kus toho žvance, a že neokrádala svého muže jako on ji, když v těchto směrech žalovaná ani netvrdila a tím méně prokázala, že žalobce jí vyčítal jídlo nebo že by ji byl okrádal, ač nelze pochybovat, že by takové okolnosti uplatňovala, když se byly skutečně vyskytly. V obou těchto prokázaných a zjištěných skupinách skutečností o počínání si žalované dospěl první soud k přesvědčení, že byly způsobilé, aby spolu s tím, co bylo zjištěno o počínání si žalující strany přivodily hluboký rozvrat manželství sporných stran. Tento rozsudek byl vzat v odpor odvoláním obou stran jen v otázce viny, leč odvolání

nebylo vyhověno a rozsudek prvního soudu byl potvrzen a v části vyslovující rozvod manželství stran ponechán nedotčeným. Odvolací soud v základním sporu shledav veškerá závažná skutková zjištění bezvadnými, úplnými a bez rozporu se spisem, převzal zjištěný skutkový děj za východisko k přezkoumání výtek nesprávného právního posouzení a na tom základě, že činy zjištěné k tíži obou stran, t. j. opětovně hrubé nakládání žalobce se žalovanou na straně jedné, časté písemné i ústní urážky žalobce od žalované na straně druhé, považoval za složky, které podle tvrzení stran rozvrat mezi nimi přivodily a dovršily. K tomu dodal odvolací soud, že se žalovaná nemůže s úspěchem hájit tvrzením, že byla k závadným ústním urážkám žalobce vyprovokována, když popřela, že manželovi kdy nadávala ožralů a podobně, jednak, kdyby to nebylo, prozrazují její zjištěné písemné projevy celkové opovrhlivé smýšlení, které se nedá chápat jako projev bolesti nad příkořím, ale jako urážka vrozené jízlivosti, která sama o sobě je činitelem rozleptávajícím manželskou pospolitost. Dovolání žalované nebylo nejvyšším soudem vyhověno, když dovolací soud neshledal zákonného důvodu, aby rozsudek odvolacího soudu byl změněn nebo zrušen (§ 510, odst. 3 c. ř. s.). Prvým soudem v souzené věci bylo zjištěno a nebylo napadeno a není v rozporu s výsledky provedených důkazů, že doba, kdy se za obnovu žalující strana dověděla o některých nových důkazech, spadá do lhůty v § 534 c. ř. s. stanovené. Když výsledky řízení nepodaly ve všech směrech podkladu pro závěr, že za obnovu žalující strana nově včas nabízené důkazy mohla uplatnit již před skončením ústního jednání konaného v základní rozepři (§ 530 posl. odst. c. ř. s.), bylo nutno ještě zkoumat, zda nové důkazy, o které nyní jde, kdyby jich použila (§ 530, č. 7 c. ř. s.), by byly způsobilé přivodit jí ve věci hlavní rozhodnutí jí příznivější. Nutno proto uvažovat o tom, zda v dodatečně nalezených nových důkazech o tom, že manžel žalobkyně se za manželství skutečně opíjel a že tedy byla tím vyprovokována k urážlivým ústním výrokům »chlape ožralý, ochlastaný, ožralo«, tkví možnost, že by v souvislosti s tím, co bylo zjištěno v základním sporu, jak shora bylo reprodukováno, byly způsobily straně příznivější rozhodnutí. V základním sporu domáhali se oba manželé rozvodu od stolu a lože pro rozvrat a proto nebylo třeba zkoumat, kdo z nich je převážně rozvratem vinen, když bylo uznáno na vinu obou na způsobení rozvratu a tím i na vinu obou na rozvodu. Podle spisů základního sporu bylo na vinu způsobení rozvratu u tam žalované — nyní žalující — strany usouzeno ze zjištěných opětovných hrubých urážek jak ústních, tak i písemných, při čemž tyto písemné projevy dokonce prozrazovaly celkové opovrhlivé smýšlení, které samo o sobě je činitelem rozleptávajícím manželskou pospolitost. Ani při ústních ani při písemných urážkách nebylo konkrétně doloženo, že by šlo při těchto činech o následek rozvratného stavu druhou stranou před tím již dovršeného. Proto podle názoru odvolacího soudu, kdyby dodatečně nalezenými důkazy žalující strana prokázala, že žalovaný nyní manžel za manželství se skutečně opíjel a že tedy byla tím vyprovokována k urážlivým ústním výrokům »chlape ožralý, ochlastaný, ožralo«, a i kdyby bylo lze z nich proto usoudit, že byly vyvolány nepřístojným chováním

druhého manžela a že je tento druhý manžel nemohl proto pocítovat jako hrubé, jím nezaviněné příkoří, a proto ani nemohly přivodit nebo dovršit hluboký rozvrat manželství, nemohlo by to samo v souvislosti s tím, co v základním sporu bylo dovedeno o opětovných písemných urážkách rovněž jako složkách hlubokého rozvratu — a z toho nutno vycházeti —, způsobit straně za obnovu žalující příznivější rozhodnutí.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobkyně.

Důvody:

Dovolání opřené o dovolací důvody § 503, č. 2 až 4 c. ř. s. není důvodné.

Při žalobě o obnovu z důvodu § 530, č. 7 c. ř. s. má být jednáno nejprve v obnovovacím řízení o tom, zda nově nalezené důkazy jsou způsobilé přivést v hlavní věci rozhodnutí pro žalobce příznivější. Je-li tato možnost dána, má být obnova povolena a teprve v tomto obnoveném řízení přísluší pak soudu hodnotit důkazy co do hlavní věci a uvažovat, zda lze mít skutkové okolnosti, o nichž nové důkazy byly vedeny, za zjištěné či nikoliv.

Tímto způsobem však odvolací soud postupoval, neboť zkoumal, zda je dán uvedený zákonný předpoklad pro povolení obnovy, a správně dovořil, že tomu tak není, ježto nové důkazy, jimiž mělo být prokázáno, že žalovaný se opíjel, jak to žalobkyně tvrdila v původním sporu, nemohly by přivodit rozhodnutí pro ni příznivější, když její vina na rozvodu nebyla shledána jen v urážlivých výrocích, vztahujících se na domnělé opíjení se žalovaného, nýbrž i v opětovných písemných urážkách, které s tvrzeným jeho opilstvím neměly nic společného a které byly uznány také za důvod rozvodu.

Výtka, že k těmto písemným urážkám mohlo by se přihlížet až v řízení obnoveném a nikoli už v řízení obnovovacím, neobstojí. V hlavním sporu zjištěné písemné urážky nemají žádný vztah k tvrzenému opíjení se žalovaného a nemohly by proto být nově nalezenými důkazy, jimiž má být dokázáno jen toto opíjení se žalovaného, nijak dotčeny. Odvolací soud proto nejen mohl, ale musil k nim přihlížet už v řízení obnovovacím, ježto jde o okolnosti důležité pro posouzení, zda použití nových důkazů, vedených o opilství žalovaného, mohlo by způsobit příznivější rozhodnutí pro žalobkyni, což by bylo nutným předpokladem pro povolení obnovy. Při tomto právním posouzení věci nemají další dovolatelčiny výtky významu a netřeba se proto jimi zabývat.

Č. 554.

Zákon ze dne 16. května 1946, č. 128 Sb. o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody atd.

Nebyl-li restituční návrh podán všemi dědici oprávněnými k zastupování pozůstalosti a nebylo-li ani řízení dodatečně řádně schváleno těmi dě-

dici, kteří návrh nepodali, ani neshoda mezi dědici k zastupování oprávněnými nebyla odstraněna podle § 836 obč. zák., je restituční řízení zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb. Je-li podílňky společně věci několik pozůstalostí zastoupených více dědici, nelze při zjišťování většiny hlasů podle § 833 obč. zák. sečítat hlasy dědiců zastupujících jednu pozůstalost s hlasy dědiců zastupujících jinou pozůstalost, nýbrž třeba dědice, zastupující touž pozůstalost, pokládat za jedinou osobu.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1948, R I 78/48.)

Pozůstalosti po Karlu E-ovi a po Martě E-ové, zastoupené správkyní pozůstalostí B. L-ovou, se domáhaly v řízení podle zákona č. 128/1946 Sb. vyklizení místností v domě patřícím původně oběma zůstavitelům jako spoluvlastníkům, při čemž tvrdily, že zůstavitelé pozbyli domu neplatným jednáním a že nabyvatel domu pronajal ony místnosti též neplatně nynějšímu odpůrci.

Nižší soudy vyřídily návrh, aniž se zabývaly otázkou, zda byl podán oprávněnými osobami.

Nejvyšší soud doplnil řízení a pak 1. zrušil řízení jako zmatečné, pokud v něm bylo jednáno o návrhu pozůstalosti po Martě E-ové, a návrh této pozůstalosti odmítl, 2. zamítl restituční návrh podaný pozůstalostí po Karlu E-ovi.

Z důvodů:

Ad 1) Souzený restituční návrh vznesly pozůstalosti po Karlu E-ovi a Martě E-ové, zastoupené správkyní pozůstalostí B. L-ovou, která se vykážala i zmocněním pozůstalostního soudu k podání tohoto restitučního návrhu. Z vyžádaných pozůstalostních spisů okresního soudu v P. zjišťuje však nejvyšší soud, že v pozůstalostní věci po Martě E-ové byly vedle dědické přihlášky B. L-ové přijaty ještě dědické přihlášky O. K-é a J. K-ého, a že těmto všem jmenovaným přihlášeným dědicům byla společně svěřena podle § 810 obč. zák. správa a užívání pozůstalostního jmění. Všichni jmenovaní dědicové se pokládají tudíž podle § 550 obč. zák. vzhledem k jejich společnému dědickému právu za osobu jedinou a tvoří dohromady společenství, podobné společenství podle § 825 obč. zák. (srov. rozh. č. 10209, 8790 Sb. n. s. I.). Význam toho je v tom, že jen společenství dědiců dohromady zastupuje pozůstalost navenek, zejména v soudním řízení sporném i nesporném (§ 156 c. ř. s., § 34 nesp. zák.), a že společenství to spravuje pozůstalost se zřetelem na ustanovení §§ 828, 834, 835 obč. zák., t. j. že pokud se všichni dědicové shodují, mají právo se souhlasem pozůstalostního soudu pozůstalostí podle libosti vládnout, jakmile se však neshodují, nemůže žádný dědic za pozůstalost jednat způsobem, který by se dotýkal práv dědice druhého, neboť jedině společenství všech dědiců představuje zůstavitele.

Narízeným doplněním zjistil nejvyšší soud, že J. K., jemuž též byla svěřena jako přihlášenému dědici správa pozůstalosti po Martě E-ové, neshoduje s návrhy B. L-ové v tomto restitučním řízení, a neshoda ta

nebyla odstraněna opatřením pozůstalostního soudu podle § 836 obč. zák. a ani usnesení okresního soudu v P. ze dne 6. června 1947, nemůže takové usnesení nahradit.

Pozůstalost po Martě E-ové nebyla tedy ve věci řádně zastoupena všemi přihlášenými dědici, jimž svěřena správa pozůstalosti. Ježto nedostatek ten se nepodařilo odstranit, neboť jednání nebylo dodatečně řádně schváleno přihlášeným dědicem a správcem pozůstalosti J. K-ým, je řízení, počínajíc podáním restitučního návrhu jménem pozůstalosti po Martě E-ové, zmatečné podle § 41, lit. f) nesp. zák. Bylo proto, pokud jde o rozhodnutí o návrhu pozůstalosti po Martě E-ové, podle § 43 nesp. zák. napadené rozhodnutí zrušeno a v řečeném rozsahu obnoveno usnesení soudu prvního stádia, který již, třebaž z jiných důvodů, řízení jako zmatečné zrušil a návrh odmítl.

Ad 2). Bylo-li způsobem shora uvedeným rozhodnuto o restitučním návrhu pozůstalosti po Martě E-ové, je tím vlastně věcně rozhodnuto i o restitučním návrhu pozůstalosti po Karlu E-ovi. Jde o restituční žádost, ve které se obě pozůstalosti domáhají výroku, aby odpůrce byl uznán povinným vyklidit a odevzdat místnost za krámem v domě čp. 253 v P. Nesporné je, že Karel a Marta E-ovi byli spoluvlastníky domu čp. 253 v P., že navrhuje pozůstalosti neuznávají přechod tohoto domu do správy Vystěhovaleckého fondu a že činí návrh jako původní spoluvlastníci domu.

Je-li tomu tak, je však podle § 828 obč. zák. zapotřebí, aby se obě pozůstalosti shodly při správě společné věci a aby obě řádně podaly také tuto restituční žádost. Důvody, které byly shora uvedeny pro nedostatek zastoupení pozůstalosti po Martě E-ové, platí opět zde k doložení, že ani pozůstalost po Karlu E-ovi sama nemůže disponovat restitučním nárokem na vyklizení o odevzdání místnosti, kterýžto nárok může podle § 833 obč. zák. patřit vespolek oběma pozůstalostem. Skutečnost, že i většina dědiců v pozůstalostním řízení po Martě E-ové souhlasí s provedením restitučního řízení, nemůže snad ve smyslu § 833 obč. zák. přijít k dobru pozůstalosti po Karlu E-ovi, neboť podle § 550 obč. zák. se několik dědiců pokládá vzhledem k jejich společnému dědickému právu za osobu jedinou.

Byla proto restituční žádost, o které v důsledku prvního rozhodnutí nutno mít za to, že byla podána jen pozůstalostí po Karlu E-ovi, zamítnuta, když odpůrce, který navrhoval v dovolacím rekursu odmítnutí žádosti, šlo zřejmě jen o to, aby dále zůstal v nájemním poměru, a když v řízení nesporném není soud vázán přesně rekursním návrhem (srov. rozh. č. 15908 Sb. n. s. I.). Že nelze povolit vyklizení jen ideální části nemovitosti, je doloženo již v rozh. č. 15260, 16950, 17737 Sb. n. s. I., k nimž se poukazuje.

Č. 555.

Po účinnosti ústavy č. 150/1948 Sb. přísluší matce nad nemanželským dítětem právo mateřské stejného obsahu, jako je právo otcovské vůči dětem zrozeným v manželství, a nikoliv pouhé poručenství ve smyslu §§ 166, 187

obč. zák. Tohoto mateřského práva může být matka zbavena jen z důvodů uvedených v §§ 177, 178 obč. zák.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1948, R I 590/48.)

Nemanželská matka byla poručnicí svého nemanželského dítěte. Teta dítěte navrhla, aby nemanželská matka byla zproštěna funkce poručnice, ježto prý trpí epileptickými záchvaty, a aby dítěti byl ustanoven jiný poručník.

Nižší soudy návrhu vyhověly ještě před účinností ústavy č. 150/1948 Sb.

Nejvyšší soud k rekursu nemanželské matky zrušil rozhodnutí nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu k dalšímu jednání a rozhodnutí.

Důvody:

V opravném řízení jde jen o to, zda B. B-ová, matka nezletilé B. Š-ové, má být zbavena poručenství nad svým nezletilým dítětem. Nižší soudy posuzující věc podle předpisů třetí a čtvrté hlavy občanského zákona o právech mezi rodiči a dětmi a o poručenství a opatrovnictví, tak vyslovily, když shledaly, že matka B. B-ová má vlastnosti, které nedovolují, aby ve smyslu §§ 191, 254 obč. zák. zastávala úřad poručnice.

Nejvyšší soud má za to, že rozhodnutí ta jsou nezákonná ve smyslu § 46, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb., čl. V, odst. 1 zák. č. 251/1934 Sb. a čl. I zák. č. 314/1936 Sb., ježto předpisy, z nichž nižší soudy vycházejí, zejména i ustanovení §§ 166, 187 obč. zák., která přiznávají matce dítěte zrozeného mimo manželství nejvýše postavení poručnice dítěte, odporují ustanovení ústavy ze dne 9. května 1948, č. 150 Sb. a jsou tudíž neplatná podle § 173, odst. 2 ústavy.

Podle § 1 ústavy jsou si všichni občané před zákonem rovni a ženy mají stejné postavení v rodině i ve společnosti jako muži. Podle § 11, odst. 2 ústavy původ dítěte nesmí být jeho právům na újmu. Podle § 10, odst. 1 ústavy je mateřství pod ochranou státu stejně jako manželství a rodina. Vychází-li se při výkladu těchto ustanovení nové ústavy z ducha celku ústavy a ze zásad, na kterých je založena (§ 171, odst. 2 ústavy), a má-li při výkladu a používání všech ostatních předpisů právního řádu být dosaženo souladu s novou ústavou (§ 171, odst. 3 ústavy), je míti za to, že v důsledku citovaných ustanovení nové ústavy jsou děti zrozené mimo manželství zcela rovnoprávné dětem manželským a že je zrovnoprávněn poměr mezi rodiči a dětmi manželskými a mezi rodiči a dětmi, které se narodily mimo manželství, při čemž i co do poměru mezi rodiči a dětmi je žena nyní zcela rovnoprávná s mužem.

Vzhledem k tomu nabyla dovolací rekurentka vůči své nezletilé dceři B. Š-ové namísto dosavadního práva poručnice, počínajíc dnem účinnosti nové ústavy, práva mateřského, a to stejného obsahu jako je právo otcovské vůči dětem zrozeným v manželství (§§ 137 a násl. obč. zák.). Této moci mateřské může být zbavena jen, zanedbává-li výživu

a výchovu nezletilé (§ 177 obč. zák.), nebo zneužívá-li své moci mateřské nebo neplní-li povinnosti s ní spojené anebo chová-li se nečestně nebo nemravně (§ 178 obč. zák.), při čemž vůdčí zásadou při opatření soudu je podle §§ 142, 178 obč. zák. jen zájem a prospěch dítěte (srov. rozh. č. 18535 Sb. n. s. I.).

Rozhodnutí obou nižších soudů jsou tedy nezákonná ve smyslu zákonných ustanovení shora citovaných, neboť k návrhu A. V-ové za platnosti nové ústavy možno hledět jen jako k podnětu pro řízení soudu podle §§ 177, 178 obč. zák., zda jsou zde skutečnosti odůvodňující, aby matka nezletilé byla ve smyslu §§ 177, 178 obč. zák. zbavena moci mateřské. Bylo proto napadené rozhodnutí jakož i rozhodnutí soudu první stolice zrušeno a soudu první stolice uloženo, aby z podnětu návrhu A. V-ové dále ve věci jednal a rozhodl podle zásad zde výtčených.

Č. 556.

Dekret presidenta republiky ze dne 27. října 1945, č. 117 Sb., kterým se upravují ustanovení o prohlášení za mrtvého.

Návrh na opravu dne smrti podle § 12 uved. dekr. je odůvodněn nejen, když navrhovatel dokáže, že nezvěstný zemřel v určitý jiný den, než který je udán v soudním rozhodnutí jako den smrti, nýbrž i tehdy, dokáže-li, že se nezvěstný tohoto dne nedožil, nebo že žil ještě po tomto dni.

Byl-li podán důkaz o tom, že nezvěstný nezemřel, po případě nemohl zemřít v den, udaný v základním rozhodnutí jako den smrti, lze stanovit za den smrti jiný den odpovídající novému zjištění, po případě i s použitím § 8, odst. 2 uved. dekretu.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1948, R I 535/48.)

Srov. rozh. č. 430 a č. 540 Sb. n. s. II.

Nezvěstní R. P. a A. P-ová byli prohlášeni za mrtvé a bylo určeno, že dlužno mít za to, že nepřežili den 30. dubna 1942. Navrhovatel žádal za opravu tohoto usnesení a předložil soudu dopisy podepsané nezvěstnými, které podle poštovního razítka byly odeslány v květnu a v červnu 1944.

Nižší soudy návrh zamítly, rekursní soud z těchto důvodů: Podle § 12 dekr. č. 117/1945 Sb. může být rozhodnutí o prohlášení za mrtvého zrušeno nebo opraveno: 1. je-li ten, kdo byl prohlášen za mrtvého, na živu; 2. zemřel-li jiného dne, než který je udán v soudním rozhodnutí jako den smrti. Stěžovatel žádá o opravu dne úmrtí z důvodu pod 2. uvedeného. Aby návrh podle § 12 dekr. byl důvodným, musel by navrhovatel prokázat, že nezvěstní zemřeli jiného dne, než který je udán v soudním rozhodnutí jako den smrti. Lze tedy zákonnou domněnku stanovenou usnesením soudu vyvrátit jen důkazem, že nezvěstný je živ nebo že zemřel. Kdyby zákonodárce chtěl připustit možnost nahražovat zákonnou domněnku, že nezvěstný zemřel toho dne,

který je udán v soudním rozhodnutí jako den smrti, jinou zákonnou domněnkou, pak by to jistě vyjádřil. Stačilo by slova »zemřel-li jiného dne, než...« nahradit slovy »byl-li na živu po dni...«. Z dikce zákona tudíž plyne, že je nutným důkaz smrti (prostředky uvedenými v § 11, odst. 1 dekr.) a že nestačí důkaz, že nezvěstný byl na živu po dni, který byl soudem určen jako den smrti podle § 8 dekr. Důkaz, že nezvěstní R. a A. P-ovi nezemřeli dne stanoveného soudem za pravděpodobný den jejich smrti, není tudíž důkazem, že tito nezvěstní zemřeli jiného dne.

Nejvyšší soud zrušil usnesení nižších soudů a uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí o návrhu.

Z d ů v o d ů:

Oba nižší soudy se opírají při svém rozhodnutí o znění § 12 dekr. č. 117/1945 Sb., podle něhož může být navrženo, aby rozhodnutí o prohlášení za mrtvého bylo opraveno jen tehdy, zemřel-li ten, kdo byl prohlášen za mrtvého jiného dne, než který je udán v soudním rozhodnutí jako den jeho smrti. Rekursní soud, vykládaje ustanovení to zřejmě shodně s prvním soudem, dospívá k závěru, že zákonnou domněnku o smrti nezvěstného určitého dne nelze v řízení podle § 12 cit. dekretu nahradit jinou zákonnou domněnkou. Přehlíží přitom, že k průkazu, že nezvěstný zemřel jiného dne, než který je udán v původním soudním rozhodnutí jako den jeho smrti, postačí plně i podle vlastního znění zákona již zjištění, že nezvěstný byl na živu ještě po dni, který byl určen jako den jeho smrti podle § 8 dekretu, nebo že se toho dne nedožil. Názor rekursního soudu, že důkaz, že nezvěstní »nezemřeli dne stanoveného soudem za pravděpodobný den jejich smrti, není tudíž důkazem, že tito nezvěstní zemřeli jiného dne«, je logicky nemožný.

Prokáže-li se, že nezvěstní nezemřeli dne původně stanoveného, je tím nepochybně prokázáno, že zemřeli jiného dne, jak to požaduje § 12 cit. dekr. V tom směru se proto přiči výklad rekursního soudu a tím i napadené jeho usnesení jasněmu a nepochybnému znění a zejména smyslu zákona, jehož bylo a mělo být na případ použito. Je proto napadené usnesení nezákonné (§ 46, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb. ve spojení s čl. V, č. 1 zák. č. 251/1934 Sb. a čl. I zák. č. 314/1936 Sb.).

Zákonodárce se sice nespokojuje v ustanovení § 12 dekretu s pouhým osvědčením jiné pravděpodobnosti smrti nebo nepřežití určitého dne, ani se založením domněnky, že nezvěstný zemřel v poslední den doby, jejíž uplynutí zakládá domněnku, že nezvěstný zemřel, jako při prohlášení za mrtvého podle § 8, odst. 2 ve spojení s § 17 cit. dekretu a s pouhým nahrazením dosavadní pravděpodobnosti nebo domněnky pravděpodobností nebo domněnkou novou, což by vzhledem k nepochybnému znění § 12 cit. dekr. (slova »zemřel-li jiného dne«) nemohlo postačit. Návrh na opravu podle § 12 dekr. je však odůvodněn, nejen když navrhovatel tvrdí a dokáže přímo, že nezvěstný zemřel v určitý jiný den, nýbrž i tehdy, tvrdí-li a podaří-li se důkaz, že nezvěstný označeného dne se nedožil, nebo že žil ještě po tomto dni. Jen v těchto smě-

rech musí býti podle § 12 dekr. podán plný a nepochybný důkaz, který postačí také pro vyhovění návrhu na opravu, i když snad v opravném řízení nemůže býti podán přesný důkaz určitého dne smrti. Plyne to i z ustanovení § 11, odst. 5 cit. dekr., podle něhož i při důkazu smrti má býti za den smrti, nebude-li přímo prokázán, označen den, který nezvěstný podle provedených důkazů nepřežil. Má tudíž i tu den smrti stanoven býti tak, aby se co nejvíce blížil skutečnému dni smrti, aby nebylo lze pochybovat, že nezvěstný nežil již v den, který následuje po označeném dni, nebo, že přežil den označený za den jeho smrti (srov. rozh. č. 235 Sb. n. s. II.).

Důkaz těchto skutečností musí proto postačit plně i k vyvrácení stanovené již právní domněnky smrti a bude nutno podle výsledků řízení stanovit za den smrti den jiný, odpovídající novému zjištění, třeba po případě opět za použití § 8, odst. 2 cit. dekretu. Postačí proto pro vyhovění návrhu na opravu důkaz, arcí jen jasný a nepochybný, že v den původně stanovený nezvěstný nezemřel, po případě zemřít nemohl. Jen potud lze souhlasit s názorem rekursního soudu, že pouhá nová domněnka nemůže nahradit domněnku dřívější. Byla-li však původní domněnka o dni smrti vyvrácena, nelze vyloučit ani stanovení domněnky nové, odpovídající nově zjištěným okolnostem.

Rozhodnutím, že den 30. dubna 1942 dlužno míti za onen den, který nezvěstný R. P. a A. P-ová nepřežili, určen byl zároveň i den, který se považuje za den smrti nezvěstných podle § 8 dekretu. V návrhu na opravu rozhodnutí toho uplatňuje navrhovatel, že oba nezvěstní tento den přežili a že žili ještě 27. června 1944 a nabídl o tom důkaz. Kdyby se mu tento důkaz podařil, nelze pochybovat o tom, že by to nutně muselo vést i k závěru, že nezvěstní zemřeli jiného dne, než který je udán v původním rozhodnutí jako den jejich smrti. Tím jest však dán již také předpoklad pro řízení podle § 12 cit. dekretu. Nižší soudy proto neprávem návrh zamítly, aniž se obíraly tvrzením navrhovatelovým a zhodnocením důkazů jím nabídnutých a provedených.

Bylo proto dovolacímu rekursu vyhověno a rozhodnuto, jak se stalo.

Nejvyšší soud nemohl sám ve věci rozhodnout, ježto řízení nebylo dosud řádně provedeno. Nebyly totiž nejen náležitě vyšetřeny všechny okolnosti a poměry důležité pro rozhodnutí způsobem odpovídajícím § 23 zák. č. 100/1931 Sb. (§ 2 dekr. č. 117/1945 Sb.), ale pro případ možnosti kladného rozhodnutí bylo by nutno k zabránění zmatečnosti podle § 41, odst. 2, písm. g) zák. č. 100/1931 Sb. vyšetřit a slyšet před rozhodnutím pokud možno všechny účastníky (§ 6 zák. č. 100/1931 Sb. a § 4 dekr. č. 117/1945 Sb.), z nichž nebyli dosud slyšeni ani ti, které navrhovatel uvedl již v původním návrhu na prohlášení R. P-a a A. P-ové za mrtvé. Nebylo jim ani doručeno usnesení o prohlášení osob těch za mrtvé, ač jejich plné moci jsou ve spisech založeny. Není ovšem vyloučeno, že jsou tu ještě další osoby z příbuzenstva obou osob prohlášených za mrtvé, jež by mohly míti rovněž zájem na tom, který den bude ustanoven za den smrti nezvěstných, a jež by byly proto rovněž účast-

níky řízení (§§ 6, 37, 41, odst. 2, písm. g) zák. č. 100/1931 Sb.). Bude proto nutno i tuto otázku objasnit vhodným šetřením, zejména výsledkem navrhovatele a známých již účastníků, a zjištěné takto účastníky k řízení přibrat.

Č. 557.

Jestliže směnečná žaloba byla podána proti národnímu správci, avšak námitky proti ní podal Fond národní obnovy, který prohlásil, že vstupuje do sporu místo národního správce, žalobce proti tomu nic nenamítal, národní správce se nezúčastnil dalšího řízení a soud jednal dále jen s Fondem národní obnovy, nastala tím subjektivní změna žaloby na straně žalovaného.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1948, Rv I 568/48.)

Ve směnečném sporu nižší soudy vynesly rozsudky proti žalované straně »národní správě firmy A. S. v T., zastoupené národním správcem A. Ch-em a Fondem národní obnovy, právně zastoupené finančním prokurátorem«.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobkyně, ale opravil rozsudky nižších soudů tak, že žalovanou stranou je Fond národní obnovy — majetková podstata firmy A. S., koloniál v T.

Z d ů v o d ů:

Žaloba směřovala proti »Národní správě firmy A. S., koloniál v T., zastoupené národním správcem A. Ch-em«. Byl tudíž stranou v tomto sporu původně národní správce A. Ch. Jak bylo dovozeno v rozh. č. 233, 241 a 362 Sb. n. s. II., je národní správa, pokud se týče národní správce, samostatným nezávisle na Fondu národní obnovy procesně způsobilým právním subjektem, jež finanční prokuratura ze zákona nezastupuje (srov. rozh. č. 113 Sb. n. s. II.).

Směnečné námitky proti směnečnému platebnímu příkazu ze dne 26. února 1948 podala však finanční prokuratura v zastoupení Fondu národní obnovy a prohlásila v nich, že vstupuje do sporu jménem Fondu národní obnovy vedle a na místě národního správce. Obou ústních jednání dne 19. března 1948 a 9. dubna 1948 se účastnil jen orgán finanční prokuratury za Fond národní obnovy. Žalobkyně nevznesla proti této subjektivní změně žaloby námitky. Procesní soud sice nevydal o návrhu Fondu národní obnovy zvláštního usnesení, jednal však, stejně jako žalobkyně, s Fondem národní obnovy jako se stranou žalovanou a vyjádřil, třebas nesprávně, připuštění navrhované subjektivní změny žaloby tím, že v rozsudku ze dne 20. dubna 1948 uvedl Fond národní obnovy vedle národního správce A. Ch-a jako zástupce žalované strany. Stejně tak učinil odvolací soud. Ve skutečnosti, jak je patrné zejména z neúčasti národního správce A. Ch-a při ústních jednáních jak u soudu procesního, tak i u soudu odvolacího a z doručení rozsudků, vstoupil Fond národní obnovy se souhlasem strany žalující, národního správce

i soudu na místo žalovaného národního správce a byly proto rozsudky obou nižších soudů opraveny, jak shora uvedeno (§ 419 c. ř. s., srov. rozh. č. 4468, 12034 Sb. n. s. I.).

Č. 558.

Spolek, který byl rozhodnutím správního úřadu z doby nesvobody včleněn do jiného spolku a vymazán ze spolkového katastru, nemůže podat návrh na zrušení soudního rozhodnutí podle zákona č. 76/1946 Sb. dokud nebylo zrušeno uvedené rozhodnutí správního úřadu.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1948, N I 149/46.)

Ústřední svaz z. úředníků, zastoupený předsedou Ing. F-em, podal u nejvyššího soudu návrh na zrušení soudního rozhodnutí podle zákona č. 76/1946 Sb.

Nejvyšší soud návrh odmítl.

Důvody:

Usnesením ze dne 23. ledna 1941 zamítl okresní soud v P. návrh Ústředního svazu z. úředníků na vydání částky 39.664 K 25 h ze soudního deposita a poukázal zúčastněné na pořad práva. Toto usnesení bylo potvrzeno jak rekursním, tak i nejvyšším soudem.

Návrhem ze dne 25. listopadu 1946 se domáhá Ústřední svaz z. úředníků zrušení onoho usnesení podle zák. č. 76/1946 Sb.

O tomto návrhu nebylo však možno věcně jednat, ježto navrhovatel Ústřední svaz z. úředníků byl v době nesvobody rozhodnutím ministerstva vnitra ze dne 30. června 1939 včleněn do Jednoty soukromých zaměstnanců v z. a výměrem téhož správního úřadu ze dne 11. září 1940 jako zaniklý vymazán ze spolkového katastru, v důsledku čehož pozbyl právní subjektivity a nemůže být účastníkem řízení. Aby se tak mohlo stát, bylo by třeba, aby napřed byl obnoven dřívější stav, t. j. aby ve správním řízení byla zrušena obě uvedená rozhodnutí správních úřadů z doby nesvobody a rozhodnutí o tom nejvyšším soudem předloženo. Ke splnění toho udělil nejvyšší soud Ing. F-ovi, který vystupoval jako zástupce navrhovatele, usnesením z 9. října 1947 podle §§ 6, odst. 2 a 128 c. ř. s. a § 34 zák. č. 100/1931 Sb. lhůtu jednoho roku. Usnesení bylo Ing. F-ovi doručeno 21. listopadu 1947. Poněvadž v udělené lhůtě nebyla nejvyššímu soudem předložena správní rozhodnutí, z nichž by bylo zřejmo, že nedostatek způsobilosti Ústředního svazu z. vystupovati před soudem jako strana byl odstraněn, ani nebylo žádáno o prodloužení lhůty k tomu cíli udělené, byl návrh učiněný jménem uvedeného svazu odmítnut.

Č. 559.

K otázce, kdo je oprávněn restituovat podnik, který patřil veřejné obchodní společnosti.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1948, R I 512/48.)

Veřejná obchodní společnost »Továrna barev W. a spol.«, jejímiž veřejnými společníky byli O. W., E. P-ová a H. W., prodala v roce 1939 svůj průmyslový podnik pod tlakem okupace. Návrh na restituci podniku podle zákona č. 128/1946 Sb. podala 1. pozůstalost po O. W-ovi, zastoupená přihlášenou dědičkou H. T-ovou, 2. pozůstalost po E. P-ové, zastoupená přihlášenou dědičkou V. W-ovou.

Prvý soud návrhu vyhověl a svolil, aby v pozemkové knize bylo obnoveno vlastnické právo veřejné obchodní společnosti.

Rekursní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvému soudu k dalšímu jednání a rozhodnutí a uvedl v důvodech mimo jiné: Stěžovatelé důvodně uplatňují, že první soud náležitě nerozlišuje, pokud se tkne aktivní legitimace, zda restituční návrh činí protokolovaná firma »Továrna barev W. a spol.«, či dědicové dvou společníků této firmy. V daném případě nevzal první soud náležitě v úvahu možnou kolisi mezi národním správcem této firmy JUDr. H. T-em a dědici jejich dvou společníků. Žádají-li o restituci pouze dědici uvedených veřejných společníků jako takoví, bude dále nutno vzít v úvahu, zda jsou k návrhu, resp. přijetí restituovaných nemovitostí, zařízení, přístrojů a ostatních předmětů legitimováni pouze tito dva dědici, či též H. W.; v tomto případě bude též zapotřebí vzít v úvahu, proč u nemovitostí vkládá první soud vlastnické právo pouze pro uvedenou firmu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu navrhovatelek.

Důvody:

V rozh. č. 17524 Sb. n. s. I. bylo se zřetelem k dřívější judikatuře podrobně dováděno, že veřejná obchodní společnost není právním subjektem, rozdílným od jednotlivých společníků, nýbrž, že společenské jmění patří sdruženým společníkům této společnosti, vystupujícím pod společnou firmou. Veřejná společnost není ani stranou ve sporu, nýbrž její sdružení společníci (čl. 85, 111 obch. zák.). Nutno tudíž rozlišovat mezi osobním majetkem jednotlivých společníků (srov. čl. 119—122 obch. zák.), o němž tito mohou uzavírat právní jednání a na soudě vystupovat bez ohledu na společnost, a mezi jménem společenským, náležejícím veřejné obchodní společnosti (čl. 91, 111 obch. zák.), ohledně něhož může jen tato společnost, t. j. sdružení společníci, pod společnou firmou nabývat práv, vcházet v závazky a na soudě vystupovat. Ani při právním jednání, ani ve sporu veřejné obchodní společnosti však nemusí vystupovat všichni její společníci, jak vyplývá z čl. 114 a 117 obch. zák., podle nichž může být tato společnost platně zastupována každým společníkem oprávněným k zastupování, pokud se týče společníkem, jenž

není vyloučen z oprávnění veřejnou společnost zastupovat. Vzhledem k tomu musí být při každém právním úkonu jasné, zda je v něm stranou veřejná společnost, t. j. sdružení společníci, či jednotliví společníci osobně. Vše, co bylo řečeno o sporu, platí stejně o řízení nesporném (§ 34 zák. č. 100/1931 Sb.), jímž je i řízení restituční (§ 10, odst. 2 rest. zák.).

V souzeném restitučním řízení jsou jako navrhovatelé označeni pozůstalost po O. W-ovi, zastoupená přihlášenou dědičkou H. T-ovou a pozůstalost po E. P-ové, zastoupená přihlášenou dědičkou V. W-ovou. V návrhu se tvrdí, že O. W. a E. P-ová vlastnili restituované nemovitosti »jako společníci veřejné obchodní společnosti protokolované firmy Továrny barev W. a spol.«. Prodateli při tržové smlouvě, o jejíž neplatnost jde, byla, jak se ve smlouvě praví, firma Továrny barev W. a spol., po případě O. W., E. P-ová a další společník H. W. Restituční návrh sám zní, pokud jde o nemovitosti, na obnovení práva vlastnického pro firmu Továrny barev W. a spol., pokud jde o podniky vůbec, jich zařízení, stroje, přístroje a j., zejména i čistý výnos, domáhají se pozůstalosti po O. W-ovi a E. P-ové, vydání tohoto majetku těmto pozůstalostem.

Skutečnost, že jako navrhovatelky jsou uvedeny pozůstalosti dvou veřejných společníků a nikoliv veřejná společnost pod svou firmou, rovněž i znění druhé části návrhu nasvědčovalo by spíše závěru, že se restituce domáhají pozůstalosti po veřejných společnících O. W-ovi a E. P-ové a že tudíž nejde o návrh veřejné obchodní společnosti. V tom případě by jednotliví společníci, pokud se týče jich pozůstalosti, představující jen zůstavitele (§ 547 obč. zák.), nebyli oprávněni k restitučnímu návrhu pro existující veřejnou společnost. Kdyby se mělo podle první části návrhu a podle některých tvrzení v návrhu zato, že navrhovatelkou je veřejná společnost Továrny barev W. a spol., bylo by třeba vyřešit nejen otázku zastoupení této společnosti v restitučním řízení, nýbrž by bylo i uvážít, zda k restitučnímu návrhu nebyl oprávněn národní správce zavedený do jejího podniku podle dekretu presidenta republiky č. 5/1945 Sb. a výměru okresního národního výboru v P. z 30. května 1945. Podle zapsaného znění tohoto výměru v obchodním rejstříku není zcela jasné, zda se národní správa vztahuje na veškerý majetek veřejné společnosti Továrny barev W. a spol. či jen na podnik v užším smyslu. V prvním případě by byl k restitučnímu návrhu oprávněn jen národní správce, jenž by arcí potřeboval k podání restitučního návrhu svolení orgánu, který jej ustanovil, ježto zahájení restitučního řízení je opatřením nenáležejícím k obvyčnému hospodaření (§ 22, odst. 2 dekr. č. 5/1945 Sb.). Kdyby restituční nárok nespadal pod národní správu, byla by veřejná společnost Továrny barev W. a spol. oprávněna k restituci, jsouc zastoupena nyníššími k zastupování oprávněnými veřejnými společníky (čl. 114, 117 obch. zák.).

Na vyřešení otázky aktivní legitimace k restitučnímu návrhu závisí i rozhodnutí otázky spolehlivosti navrhovatelů. Spolehlivost jednotlivce nutno posoudit podle § 5, odst. 1, č. 2 a 3, spolehlivost veřejné obchodní společnosti podle odst. 2 téhož § 5 zák. č. 128/1946 Sb. (srov. i § 5,

odst. 3 cit. zák.). Národní správa uplatňující restituční nárok je spolehlivá již podle § 4, odst. 1 rest. zák.

Posoudil proto rekursní soud věc správně po právní stránce, když usnesení prvního soudu zrušil. Bude nyní na prvním soudu, aby o věci v shora uvedených směrech znovu jednal a rozhodl.

Č. 560.

Porušení povinnosti vystavit uzávěrkový list podle §§ 150—152 vyhlášky č. 1/1943 Českomoravského svazu pro dobytek, maso a ryby o tržním řádu jatečného dobytka (č. 429 Úř. l. z r. 1943), odevzdat zpětné hlášení podle § 3, odst. 1, písm. a) vl. nař. ze dne 23. února 1944, č. 48 Sb. o evidenci stavu zvířat ke kontrolním účelům a vystavit dobytčí pas podle § 8 zákona ze dne 6. srpna 1909, č. 177 ř. z. o zamezení a potlačení nakažlivých nemocí zvířecích nečiní smlouvu o prodeji dobytka neplatnou.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1948, Rv I 276/48.)

Žalovaný koupil v listopadu 1945 od žalobce krávu, odvedl si ji, ale nezaplatil. Proti žalobě o zaplacení tržové ceny namítal, že smlouva je neplatná, protože žalobce mu s krávou nedal dobytčí pas, uzávěrkový list a zpáteční hlášení.

První soud žalobu zamítl, odvolací soud žalobě vyhověl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného.

Z důvodů:

Vlád. nař. č. 206/1939 a 208/1939 Sb. ve znění vládn. nař. č. 253/1940 Sb. a vyhlášky ministerstva zemědělství č. 176/1941 Sb. a č. 216/1941 Sb., upravující obchod s hovězím dobytkem v roce 1945, nemají předpisů, které by nařizovaly dodržení nějakých formalit jako podmínek platnosti smlouvy o prodeji chovných krav, zejména nemají ustanovení, že podmínkou platnosti takové smlouvy je současné vydání uzávěrkového listu a dobytčího pasu a při prodeji z jedné obce do druhé zpáteční hlášení. Takovéto předpisy neobsahuje ani vyhláška Svazu pro dobytek, maso a ryby č. 291/1942 Úř. l. ani vládn. nař. č. 48/1944 Sb.

Vyhláška č. 1/1943 Sb. Českomoravského svazu pro dobytek, maso a ryby č. 429/1943 Úř. l., platná v roce 1945 (vyhláška Svazu pro dobytek, maso a ryby č. 114/1945 Úř. l.), nařizuje v § 150, odst. 1, že při každém zcizení (na př. prodeji, směně, darování) užitkového skotu, užitkového vepřového bravu (včetně selat) a užitkového skopového bravu nutno vystavit uzávěrkový list. Jako uzávěrkových listů lze použít pouze tiskopisů, vydaných Svazem a uložených u okresních, resp. místních národních výborů. Podle § 151 vystaví uzávěrkový list nabyvatel u místního národního výboru. Uzávěrkový list musí být vystaven při zcizení, nejpozději však při předání zvířete (zvířat) a podepíší jej obě strany nebo jejich zmocněnci. Strany jsou odpovědné za správné a

úplné vystavení uzávěrkového listu. § 152 nařizuje, že jedno vyhotovení uzávěrkového listu zůstane u obce, jedno obdrží zcizitel, druhé nabyvatel. Zcizitel a nabyvatel musí uschovat uzávěrkový list po dobu dvou let. § 168 stihá porušení těchto předpisů jako správní přestupky. Ze znění těchto předpisů je zřejmo, že podmínkou platnosti smlouvy o zcizení chovné krávy není vystavení uzávěrkového listu. Uzávěrkové listy mají jen umožnit evidenci a kontrolu obchodu chovným dobytčím. Není proto smlouva o zcizení chovné krávy, i když o ní nebyl vystaven uzávěrkový list, nicotná podle § 879, odst. 1 obč. zák.

§ 3, odst. 1, písm. a) vlád. nař. č. 48/1944 Sb. nařízené zpětné hlášení při přemístění užitkových zvířat (ve smyslu vlád. nař. č. 208/1939 Sb. ve znění vyhlášky ministerstva zemědělství č. 216/1941 Sb.) má umožnit jen evidenci takovýchto zvířat. To je zřejmo již z názvu tohoto vlád. nař. (vlád. nař. o evidenci zvířat ke kontrolním účelům). Na porušení předpisu tohoto nařízení stanoví trestní sankce § 6. Neplatnost smlouvy o zcizení zvířat podléhající této evidenci pro nedodržení předpisů tohoto nařízení není stanovena a nelze ji ani jinak z předpisů tohoto nařízení dovodit. Ostatně povinnost zachovat tyto předpisy při přemístění užitkových zvířat mají obě strany, které přemístění provádějí.

Ani zák. č. 177/1909 ř. z. nemá předpis, jenž by nařizoval, že k platnosti zcizení dobytčete je zapotřebí vystavení dobytčího pasu. Podle § 1 tohoto zákona týká se jeho předpisy ochrany domácích zvířat před nakažlivými dobytčími nemocemi, jakož i ochrany před škodlivými následky těchto nemocí. Jen proto nařizuje § 8 cit. zák. vystavování dobytčích pasů, jemuž musí předcházet prohlídka zvířete. Není proto nicotnou smlouva o zcizení dobytčete, nebyl-li vystaven dobytčí pas.

Není proto kupní smlouva, z níž je žalováno, nicotnou podle § 879, odst. 1 obč. zák., i když nebyl vystaven uzávěrkový list, dobytčí pas a zpáteční hlášení.

Č. 561.

I. Podle exekučního titulu znějícího na pozůstalost lze povolit exekuci na nemovitosti, které jsou dosud knihovně připsány zůstaviteli.

II. V exekučním návrhu podaném za Československý stát berním úřadem nemusí být uvedeno úřední postavení dvou úředníků zastupujících berní úřad, stačí jejich podpisy.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1948, R I 602/48.)

Exekuční soud povolil podle výkazu nedoplatek berního úřadu exekuci nuceným zřízením zástavního práva pro vykonatelnou daňovou pohledávku Československého státu.

Rekursní soud vyhověl stížnosti povinné strany a návrh na povolení exekuce zamítl z těchto důvodů: Vymáhající strana se domáhá povolení exekuce nuceným zřízením zástavního práva na nemovitostech zapsaných v pozemkové knize. O tomto exekučním prostředku

platí předpis § 88 ex. ř., který v odst. 2 obsahuje ustanovení, že pro povolení a výkon vkladu platí ustanovení obecného knihovního zákona ze dne 25. července 1871, č. 95 ř. z. s odchylkou o příslušnosti soudu a o 14 denní rekursní lhůtě. Podle § 21 knih. zák. se může zapisovat jen proti tomu, kdo je toho času, kdy se žádá, zapsán v pozemkové knize za vlastníka nemovitosti nebo práva, v příčině kterých se má zápis stát, nebo se alespoň zároveň za vlastníka vloží nebo zaznamenává, a podle § 94, odst. 1, č. 1 knih. zák. se smí povolit knihovní zápis jen, jestliže z pozemkové knihy nevychází v příčině nemovitosti nebo práva překážka proti žádanému zápisu. V daném případě se žádá o povolení exekuce proti povinné straně pozůstalosti po V. Č-ovi na nemovitosti ve vl. č. 1318 poz. knihy kat. území N. Podle knihovního lustra je však za vlastníka uvedených nemovitostí zapsán V. Č. Exekuční titul, t. j. výkaz daňových nedoplatek, zní výslovně na pozůstalost po V. Č-ovi, nikoliv na V. Č-a samotného. Z toho plyne, že povinná strana tak, jak je označena v exekučním návrhu a titulu, není knihovní vlastníci nemovitosti, na kterou se žádá povolení exekuce nuceným zřízením zástavního práva a již proto nemůže být exekuce se zřetelem na přísný předpis §§ 21 a 94, č. 1 knih. zák. povolena. Okolnost, že vymáhající strana označila v návrhu povinnou stranu pozůstalost po V. Č-ovi s dodatkem: »k rukám vdovy F. Č-ové v N.«, nemůže na věci nic měnit, neboť tímto dodatkem není osvědčeno, že F. Č-ová je již přihlášenou dědičkou nebo že jí z jiného právního důvodu byla správa pozůstalosti svěřena. Také okolnost, že jako knihovní vlastník je zapsán V. Č., tedy osoba, o jejíž pozůstalost v daném případě jde, není důvodem, aby navrhovaná exekuce byla povolena, neboť exekuční titul zní výslovně na pozůstalost po V. Č-ovi, což je jiný právní subjekt, než je osoba zapsaná dosud v pozemkové knize, a z označení exekučního titulu nelze s bezpečností posoudit, zda jde u uplatňovaných nedoplatek o závazky zemřelého V. Č. samotného (§ 531 obč. zák.), či již o závazky pozůstalosti po něm, jejichž vypořádání a zajištění po vykázaném přechodu jich v cestě pozůstalosti může být po případě uloženo subjektu jinému a na jiném majetku, než jsou nemovitosti výše uvedené (§ 533 obč. zák.).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Rekursní soud je mylného právního názoru, že pozůstalost po V. Č-ovi, na niž zní exekuční titul, výkaz nedoplatek, je jiným právním subjektem, nežli zemřelý V. Č. dosud v pozemkové knize zapsaný. Opak vyplývá z ustanovení § 531 obč. zák., že souhrn práv a závazků zemřelého, pokud se nezakládají na poměrech pouze osobních, se nazývá jeho pozůstalostí a z ustanovení § 547 obč. zák., že vůči třetím osobám se považuje dědic, jakmile dědictví přijal, se zůstavitelem za osobu jedinou a že před přijetím dědictví od dědice se hledí na pozůstalost tak, jako kdyby dosud byla državou zemřelého. Také z ustanovení § 260 zák. o přímých daních č. 76/1927 Sb. ve znění vyhlášky ministerstva financí č. 227/1936 Sb., že daňová povinnost, pokud se týče dluh, přechází z ty-

sické osoby na dědice, vyplývá, že se s neodevzdaným dědictvím vzhledem k daním v tomto zákoně upraveným nakládá stejně jako se zůstavitelem. Teprve odevzdáním pozůstalosti přestává tato být právní osobností.

Z těchto důvodů lze na základě exekučního titulu znějícího na pozůstalost povolit exekuci na nemovitosti zemřelého. Ježto zůstavitel i jeho pozůstalost jsou jediným subjektem, je nerozhodné, zda jde o závazek zemřelého nebo o závazek pozůstalosti po něm. Právní názor povinné strany projevový v rekursu, že podle výkazu nedoplatek znějícího na pozůstalost lze povolit nucený vklad práva zástavního jen na nemovitost zapsanou v pozemkové knize pro pozůstalost, nemá proto oporu v zákoně. Vklad práva zástavního na základě výkazu nedoplatek znějícího na zemřelého na nemovitosti zapsané na zemřelého není v rozporu s ustanovením §§ 21, 94, odst. 1, č. 1 knih. zák., jak má mylně zato rekursní soud.

Rekursní soud poukazuje též na to, že dodatkem ve výkaze nedoplatek »k rukám vdovy F. Č-ové v N.« není osvědčeno, že tato je přihlášenou dědičkou nebo že jí byla svěřena správa pozůstalosti. Leč touto otázkou nebylo třeba se zabývat, ježto v exekučním návrhu je povinná strana označena stejně jako ve výkaze nedoplatek a v rekursu nebylo popřeno, že pozůstalost po V. Č-ovi je zastoupena vdovou F. Č-ovou.

Námítka povinné strany v rekursu, že exekuční návrh není podepsán dvěma oprávněnými úředníky, neobstojí, neboť exekuční návrh jest opatřen dvěma podpisy. Z výnosů ministerstva financí ze dne 29. ledna 1850, č. 494, a ze dne 25. října 1853, č. 225 ř. z., nelze dovodit, že by u podpisů muselo být uvedeno též úřední postavení podepsaných osob. Poukaz na rozh. č. 16231 a 10342 Sb. n. s. I., z nichž se cituje výnos ministerstva financí č. 225/1885 ř. z. místo správného č. 225/1853 ř. z., není případný, neboť v nich šlo o podpis jen jednou osobou. Stejně není případná citace rozh. č. 14694 Sb. n. s. I., zde šlo o listinu vydanou berním úřadem a řádně podle uvedených ministerských předpisů vybavenou. Z těchto důvodů není zamítnutí exekučního návrhu opodstatněno.

Č. 562.

Nedošlo-li k řízení o svolání věřitelů (§§ 813 až 815 obč. zák., §§ 133 až 136 nesp. pat.), není pozůstalostní soud oprávněn odkázat podle § 136, odst. 1 nesp. pat. pozůstalostního věřitele na pořad práva (správního řízení) s jeho pohledávkou přihlášenou k soupisu pozůstalostního jmění, avšak popřenou dědici. Učinil-li tak přece, stal se věřitel odkázaný na pořad práva (správního řízení) účastníkem této části pozůstalostního řízení oprávněným k rekursu.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1948, R I 544/48.)

K pozůstalosti po manželce veřejného zaměstnance přihlásila veřejná nemocnice svou pohledávku vzniklou léčením zůstavitelky v nemocnici.

Pozůstalostní soud odkázal zmíněnou věřitelku s její pohledávkou »na pořad správní i právní« s odůvodněním, že dědicové neuznali tuto pohledávku, ježto manžel zůstavitelky byl pojištěn u Lé-

čebního fondu veřejných zaměstnanců, a správnost této námítky může být zjištěna pouze v řízení správním nebo sporem.

Rekursní soud odmítl rekurs věřitelky a uvedl k tomu v důvodech: Stěžovatelka všeobecná veřejná nemocnice v Č., která svým dopisem ze 17. listopadu 1947 přihlásila k pozůstalostnímu řízení svoji pohledávku na výlohách vzešlých léčením zůstavitelky v částce 9.660 Kčs se žádostí, aby pohledávka ta byla zařazena do stavu pozůstalostních pasiv s právem přednostním ve smyslu § 73 nesp. pat., je pouhou věřitelkou pozůstalosti. Jako taková — ježto neučinila návrh na oddělení jmění pozůstalostního od jmění dědiců (§§ 811, 812 obč. zák.) — není účastnicí pozůstalostního řízení ve smyslu § 6 zák. č. 100/1931 Sb. a není tudíž vzhledem k ustanovení § 37 téhož zák. oprávněna k rekursu proti uvedenému usnesení, jímž byla se svou pohledávkou na léčebných výlohách, kterou přihlášené dědičky neuznaly s odůvodněním, že manžel zůstavitelky je pojištěn u Léčebného fondu veřejných zaměstnanců, že tento fond má zmíněné léčebné hradit a že nepřisluší platit tyto výlohy z pozůstalosti — odkázána »na pořad správní i právní«.

Nejvyšší soud vyhověl rekursu věřitelky a zrušil usnesení rekursního soudu.

Z důvodů:

Mezi dědici a stěžovatelkou je rozpor v tom, zda stěžovatelčina pohledávka za léčebné výlohy má být zařaděna do pozůstalostních pasiv. Ježto nejde o pozůstalost předluženou a řízení podle § 73 nesp. pat., ani o práva věřitele uvedená v §§ 811, 812 a 815 obč. zák. a stěžovatelka není v tomto pozůstalostním řízení dědičkou, nebyla při projednání pozůstalosti pozůstalostním soudem ani účastnicí řízení. Pozůstalostní soud neměl proto zákonného důvodu k postupu podle § 136 nesp. pat., totiž k odkázání přihlášené pohledávky stěžovatelčiny na pořad práva, neboť nešlo o svolání pozůstalostních věřitelů podle §§ 133—136 nesp. pat. Odkázal-li pozůstalostní soud přesto stěžovatelku s přihlášenou jí pohledávkou na pořad práva, byla tím stěžovatelka dotčena ve svých právech a stala se, ovšem teprve tím, účastnicí nesporného řízení oprávněnou k rekursu. Byl tudíž její rekurs proti usnesení soudu první stolice rekursním soudem neprávem odmítnut.

Č. 563.

Nedostavila-li se v rozlukovém řízení strana k informativnímu výsledku, ač byla řádně obeslána, nenastávají pro ni nepříznivé účinky uvedené v §§ 380, odst. 2, 381 c. ř. s., nýbrž je věcí soudu, aby postupoval podle § 12 nař. min. spravedlnosti z 9. prosince 1897, č. 283 ř. z. o řízení ve sporných věcech manželských.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1948, Rv I 354/48.)

Ve sporu o rozluku manželství se žalobce nedostavil k informativnímu výsledku stran, k němuž byl řádně obeslán.

Prvý soud zamítl žalobu a v důvodech rozsudku podotkl, že žalobce bral proces na lehkou váhu, což je vidět z toho, že se nedostavil k informativnímu výsledku stran, ani se neomluvil. Více se první soud touto skutečností nezabýval.

Odvolací soud nevyhověl žalobcovu odvolání a uvedl v důvodech svého rozsudku: Řízení netrpí neúplností, nebyl-li žalobce informativně slyšen. Nešlo o důkaz výsledkem stran, takže žalobce nebyl povinen ani nucen k roku, k němuž byl řádně obeslán, se dostavit a vyprávět. Informativní výsledek slouží jen k přednesu důležitých okolností a důkazů, a nevyužil-li žalobce této poslední možnosti k přednesu okolností, které pokládal za nutné a k nabídnutí důležitých důkazů, pak neprávem ze své liknavosti vyvozuje neúplnost řízení. Nešlo ani se strany soudu o postup nezákonný, ani nebyl žalobce na svém právu zkrácen.

Nejvyšší soud zrušil k žalobcovu dovolání rozsudky nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí. K otázce, o níž zde jde, uvedl

v důvodech:

Odvolací řízení trpí vadou podle § 503, č. 2 c. ř. s. pro schválení postupu prvního soudu při provádění informativního výsledku stran. Účel informativního výsledku stran sice odvolací soud správně rozpoznal (srov. rozh. č. 14835 Sb. n. s. I.). Než nařídil-li první soud provedení informativního výsledku stran, dal tím na jevo, že jej pokládá za potřebný k osvětlení nepřednesených důležitých okolností. Učinil tak právem, neboť bylo třeba objasnit důležitou skutečnost, zda dostala žalovaná dopis B orig. před sňatkem, nebo po sňatku. Nižší soudy se opřely právě o jednostranné informativní tvrzení žalované, že dopis obdržela před sňatkem. Kdyby šlo o dopis z doby po sňatku, bylo by třeba bližšího vysvětlení žalované. Nedostavil-li se žalobce přes obeslání k informativnímu výsledku, nenastaly tím pro něho nepříznivé důsledky § 380, odst. 2, § 381 c. ř. s., ježto nelze pro informativní výsledek stran použít těchto předpisů, nýbrž ustanovení § 12 nař. min. sprav. č. 283/1897 ř. z.

Č. 564.

Pro určitou částku úroků, které při hypotekární pohledávce byly vyznačeny jen uvedením procentní sazby nebo pro které byla při hypotekární pohledávce zřízena kaucí hypotéka, lze vést samostatně exekuci nuceným vkladem práva zástavního.

(Rozh. ze dne 23. prosince 1948, R I 405/48.)

První soud povolil podle výpisu z hlavních knih Zemské banky, který podle § 14 vl. nař. č. 242/1941 Sb. a podle § 8, odst. 1 vl. nař. č. 206/1943 Sb. a podle § 1, odst. 6 bankovních stanov tvoří úplný důkaz o výši pohledávky a zároveň pravoplatný a vykonatelný titul exekuční, exekuci nuceným zřízením zástavního práva k vydobytí vykonatelné pohledávky 106.677 Kčs 30 h s 6% úroky z prodlení od 1. listo-

padu 1947 a vložil pro tuto pohledávku zástavní právo do pozemkové knihy.

Rekursní soud zamítl exekuční návrh z těchto důvodů: Podle exekuční žádosti je tu navrhován nucený vklad zástavního práva k vydobytí splatných anuit s příslušenstvím z pohledávky 246.000 Kčs, zajištěné na základě dluhopisu z 16. ledna 1918, pod C 22 a z pohledávky 750.000 Kčs, zajištěné podle dlužního úpisu z 11. února 1929 pod C 33 vložky č. ... Ze spisů prvního soudu, jež vymáhající věřitelka ve svém návrhu uvádí, je zřejmé, že jak pro vymáhané anuity, tak i pro příslušenství vázne na téže nemovitosti již smluvní zástavní právo. Jen u pohledávky 246.000 Kčs bylo zástavní právo pod C 22 vloženo pro ¼ % ní správní příspěvek, vymáhan však je ½ % ní, a to za dvě pololetní období. Za dvě další pololetí není v předběžném výpisu účtován správní příspěvek. Kromě zástavního práva pro vymáhané příslušenství vázne v pozemkové knize ještě zástavní právo pro vedlejší závazky do 12.300 Kčs. Je tedy celá vymáhaná pohledávka kryta zástavním právem váznoucím pro ni na téže nemovitosti. Pro tutéž pohledávku nemůže však být na téže nemovitosti vloženo několik zástavních práv. V daném případě poskytuje vymáhající straně ve smyslu § 447 obč. zák. již smluvní zástavní právo zajištění, že bude pohledávka včas uspokojena. Bylo by tedy bezúčelné, zřizovat pro tutéž pohledávku zástavní právo znovu. K vyznačení toho, že smluvním zástavním právem zajištěná pohledávka nebo její část se stala vykonatelnou, je určena poznámka vykonatelnosti ve smyslu § 89 ex. ř. Povolení této poznámky však vymáhající strana nenavrhuje a nelze proto ani tuto poznámku naříditi. Neboť podle ustanovení § 85 knih. zák. platného ve smyslu § 88 ex. ř. i v této exekuční věci, musí být v žádosti přesně udáno, co má být v pozemkové knize zapsáno, a podle § 96 knih. zák. nesmí být povolen jiný zápis, než bylo žádáno. V důsledku totožnosti vymáhané pohledávky s hypotékou, pro kterou je zástavní právo na téže nemovitosti pod C 22 a 33 již vloženo, byl exekuční návrh na opětovný vklad zástavního práva k důvodné stížnosti povinných zamítnut.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu stran částky 76.070 Kčs 58 h z vymáhané pohledávky a 6% úroků ode dne 1. listopadu 1947 do 30. prosince 1947 z částky 106.677 Kčs 30 h, potvrdil však usnesení rekursního soudu stran částky 30.606 Kčs 72 h a 6% úroků z prodlení od 31. prosince 1947 z částky 106.677 Kčs 30 h.

Z důvodů:

Pro pohledávku, pro kterou je již vloženo smluvní zástavní právo na nemovitosti (nemovitostním podíle), nelze v rámci ustanovení §§ 87—96 ex. ř. vést exekuci nuceným vkladem práva zástavního (§ 88 ex. ř.) na téže nemovitosti (témž nemovitostním podíle), nýbrž jen knihovní poznámkou vykonatelnosti (§ 89 ex. ř.), jak plyne z ustanovení § 89 ex. ř. Tuto zásadu nelze však vztahovat na úroky hypotekární pohledávky, pro které dosud nebylo vloženo zástavní právo v určité částce.

Věcným důvodem ustanovení § 89 ex. ř. je, aby právo úplně téhož obsahu (nebo obsažené již v právu zapsaném) nebylo zapisováno dvakrát, tedy po druhé zcela zbytečně. Uvedený věcný důvod není dán při vkladu zástavního práva pro určitou částku úroků, které při hypoteckární pohledávce byly vyznačeny pouze uvedením procentní sazby nebo pro které byla při hypoteckární pohledávce zřízena vedlejší kauční hypotéka. V těchto případech právo věřitele požadovat uspokojení úroků v pořadí hypotéky nebo kauční hypotéky je omezené, neboť v pořadí jistiny může požadovat úroky, jen pokud nejsou déle tří let přede dnem příklepu zadržené (§ 216, č. 4, odst. 2 ex. ř.), v pořadí kauční hypotéky pak, jen pokud nejvyšší částka není vyčerpána (§ 224 ex. ř.); jinak může věřitel požadovat uspokojení úroků teprve až po všech knihovních závadách (§§ 216, 217 ex. ř.). Vklad zástavního práva pro určitou částku úroků hypoteckární pohledávky je považovat za přípustný, neboť poskytuje věřiteli širší rozsah zástavního práva, a to právo žádat uspokojení vložených úroků bez zřetele na tříletou lhůtu nebo na výši kauční hypotéky přede všemi knihovními závadami, které v knihovním pořadí následují. Nelze proto žádost o vklad úrokové částky s poukazem na předchozí hypoteku odkazovat na poznámku vykonatelnosti, poněvadž tato ani v souvislosti s předchozí hypotékou nemůže věřiteli opatřit postavení spojené se žádaným vkladem úrokové částky.

Exekuce je navržena pro částku 106.677 Kčs 30 h s 6% úroky z prodlení od 1. listopadu 1947. Tato částka se skládá jednak z kapitálových splátek ve výši 30.606 Kčs 72 h, jednak z úroků (běžných anuitních, úroků z prodlení, správního příspěvku) ve výši 76.070 Kčs 58 h z pohledávky 246.000 Kčs, zajištěné pod C 22, a z pohledávky 750.000 Kčs, zajištěné pod C 33, při čemž při obou hypotékách je vyznačena procentní sazba úroků, úroků z prodlení a správního příspěvku a vložena kauční hypotéka pro vedlejší závazky. Podle toho, co bylo řečeno v odst. 1, zamítl rekursní soud právem exekuční návrh, pokud jde o částku 30.606 Kčs 72 h a dále, pokud jde o 6% úroky z prodlení z částky 106.677,30 Kčs od 31. prosince 1947, neprávem však, pokud jde o částku 76.070 Kčs 58 h (úroky, úroky z prodlení, správní příspěvek) a 6% úroky z prodlení z částky 106.677,30 Kčs za dobu od 1. listopadu 1947 do 30. prosince 1947, takže bylo v tomto směru obnoveno povolující usnesení prvního soudu. Den 30. prosince 1947 je dnem, kdy exekuční návrh byl učiněn, protože k této době obsahoval požadavek již vzniklých a určitou částkou zjištěných úroků z prodlení.

Č. 565.

I. Podal-li národní správce průmyslového podniku žalobu a za sporu byl tento podnik přiřčen k národnímu podniku s účinností od data předcházejícího datu podání žaloby, není vstup národního podniku do sporu jako žalobce místo národního správce subjektivní změnou žaloby, nýbrž jen novým označením téže strany sporu.

II. Nárok národního podniku proti bývalému národnímu správci majetkové podstaty, jež byla do jmění tohoto podniku začleněna, na náhradu

škody vzniklé tím, že národní správce opominul přihlásit majetkové hodnoty podle dekretu č. 95/1945 Sb., patří na pořad práva.

(Rozh. ze dne 29. prosince 1948, R I 510/48.)

Ad I., srov. č. 498 Sb. n. s. II.,

ad II., srov. č. 477 Sb. n. s. II.

Firma »A. S. pod národní správou« podala proti svému bývalému národnímu správci žalobu na náhradu škody, která podle žalobního tvrzení vznikla žalující firmě tím, že žalovaný jako národní správce nepřihlásil podle dekretu č. 95/1945 Sb. dobropis firmy na šekovém účtě poštovní spořitelny. Žalovaný namítl, že je žalován z titulu své úřední funkce a proto není pro tento nárok přípustný pořad práva.

Prvý soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva, rekursní soud této námitce vyhověl a žalobu odmítl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Žalobu podala původně firma »A. S. pod národní správou«. Vzhledem k tomu, že podání žaloby nenáleží k obvyčnému hospodaření národního správce a je tudíž jednáním zvláštní důležitosti ve smyslu § 22, odst. 2 dekr. č. 5/1945 Sb., pokusil se nejvyšší soud o odstranění nedostatku zvláštního zmocnění k podání žaloby podle §§ 6 a 7 c. ř. s. a vyzval žalující stranu, aby předložila dodatečně svolení orgánu příslušného podle § 7 dekr. č. 5/1945 Sb. Podáním ze dne 17. listopadu 1948 oznámila žalující strana, že dosavadní firma A. S. byla vyhláškou ministra průmyslu ze dne 4. června 1948 č. 1119, Úř. l. I, částka 108, přiřčena k národnímu podniku C., že tento národní podnik je universálním sukcesorem firmy A. S. a že schvaluje veškeré procesní úkony národního správce předsevzaté v tomto sporu. Národní podnik C. předložil i novou procesní plnou moc jím vystavenou. Z citované vyhlášky zjišťuje dovolací soud, že dnem 1. ledna 1947 převzal národní podnik C. mezi jiným i čistou hodnotu majetkové podstaty firmy A. S., tudíž i zažalovanou pohledávku. Tím je shora zmíněný nedostatek zvláštního zmocnění k vedení sporu odstraněn, neboť stranou ve sporu je od počátku sporu národní podnik C. Nejde ani o subjektivní změnu žaloby, nýbrž jen o nové pojmenování téže strany ve sporu, a není proto třeba ani splnění náležitostí podle § 235 c. ř. s.

O nároku na náhradu škody přísluší rozhodovat řádným soudům, jestliže uplatňovaný nárok tkví v právu soukromém (§ 1 j. n., § 1338 obč. zák., srov. rozh. č. 13752, 15605, 17329, 17769, 18011, 18260, 18351, 18414, 18601, 18678, 18660, 18819 Sb. n. s. I., rozh. senátu pro řešení kompetenčních konfliktů sv. XIII, str. 1599). Jde tudíž o to, jaké právní povahy je tvrzená skutečnost, z níž žalující strana vyvozuje nárok na náhradu škody.

K zavedení národní správy a tím i k ustanovení národního správce jsou příslušné vesměs správní orgány (§ 7 dekr. č. 5/1945 Sb.); tyto

orgány vydávají směrnice, jimiž je národní správce povinen se řídit (§ 22, odst. 4 cit. dekr.) a rovněž účty o svém hospodaření je národní správce povinen skládat orgánu příslušnému podle § 7 dekr. č. 5/1945 Sb. (§ 22, odst. 1 cit. dekr.). Podle § 21 cit. dekr. spravuje národní správce majetek daný pod správu a je oprávněn a povinen učinit všechna opatření, jichž je v řádné správě zapotřebí. Je povinen jednat s péčí řádného hospodáře a odpovídá za škodu, která by vzešla zanedbáním povinností. Před nastoupením úřadu skládají národní správci orgánu, který je ustanovil (§ 7 cit. dekr.), slib, že budou plnit svědomitě své povinnosti s péčí řádného hospodáře v souladu s hospodářskými, národními a jinými veřejnými zájmy (§ 18 cit. dekr.). Při výkonu své funkce mají národní správci postavení veřejných orgánů ve smyslu § 68 tr. z. (§ 19 cit. dekr.). Z citovaných předpisů vyplývá, že národní správce je ústav povahy veřejnoprávní, při čemž však v některých směrech podléhá národní správce i odpovědnosti podle práva soukromého. Tak je tomu zejména, pokud je povinen jednat s péčí řádného hospodáře (§§ 18, 21 cit. dekr.). Tato jeho povinnost se vztahuje na řádnou správu svěřené mu majetkové podstaty s hospodářského hlediska této podstaty, na rozdíl od hospodářských, národních a jiných veřejných zájmů (§ 18 in fine cit. dekr.). O soukromoprávní povaze závazků vzešlých z porušení povinností uvedené na prvním místě svědčí obdobné pojmy vyskytující se v různých soukromoprávních poměrech (srov. pojem »dobrého hospodáře« v § 513 obč. zák., řádného a pilného hospodáře v § 228 obč. zák. a j.).

Podle žalobního tvrzení domáhá se nyní národní podnik C. proti žalovanému, bývalému národnímu správci firmy A. S., náhrady škody v částce 19.858 Kčs, vzniklé prý tím, že žalovaný nepřihlásil dobropis na šekovém účtě poštovní spořitelny v Praze v uvedené výši podle dekr. č. 95/1945 Sb. Je zřejmé, že se tu uplatňuje nárok na náhradu škody vzniklé porušením povinností žalovaného jako národního správce jednat s péčí řádného hospodáře, tudíž soukromoprávní povinnosti vůči spravované majetkové podstatě. Takovýto nárok je žalující strana oprávněna uplatnit pořadem práva (§ 21 in fine cit. dekr.).

Č. 566.

Pohlavní styky jednoho z manželů s osobou téhož pohlaví jsou ubližováním druhému manželu ve smyslu § 109 obč. zák. a § 13, písm. e) zák. č. 320/1919 Sb.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1948, Rv I 319/48.)

Nižší soudy vyhověly žalobě na rozvod manželství od stolu a lože a povolily rozvod z viny obou stran. Odvolací soud uvedl v důvodech svého rozsudku mimo jiné: Žalovaná v téže době, co odpírala žalobci tělesný styk, udržovala úchylné pohlavní styky s jinou ženou a to po celá léta, pro kteréžto jednání byla posléze odsouzena trestním soudem pro zločin proti přírodě podle § 129 tr. z. Není pochyby, že i tímto jednáním se musel žalobce cítit pokořen a že mu tím bylo

ubližováno. Nutno tudíž i toto jednání posuzovat jako ubližování podle § 109 obč. zák. a § 13, lit. e) rozl. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalované manželky a uvedl k otázce, o níž zde jde,

v důvodech:

Se žalovanou nelze souhlasit v tom, že zjištěné její styky s M. P-ovou, nelze kvalifikovat jako rozvodový důvod podle § 13, lit. e) manž. nov., nýbrž, že by se mohlo jednat nejvýše o chorobné založení, jež nelze nikomu přičítat za vinu. Tu žalovaná přehlíží, že sama v žalobní odpovědi jakoukoli sexuální nenormálnost rozhodně popřela. Právem proto odvolací soud kvalifikoval zjištěné opětovné nepřírozeň pohlavní styky žalované s M. P-ovou i jako ubližování žalobci ve smyslu § 109 obč. zák. a § 13, lit. e) manž. zák.

Č. 567.

Národní správa má způsobilost být stranou ve sporu, není však procesně způsobilá ve smyslu § 1 c. ř. s., nýbrž může jednat jen prostřednictvím národního správce, jenž je jejím zákonným zástupcem.

Byl-li za sporu místo dosavadního národního správce jmenován jiný a národní správa nebyla zastoupena advokátem ani jinou osobou, opatřenou procesní plnou mocí, nastává ze zákona přerušení řízení podle § 158 c. ř. s.

Procesní úkony druhé strany i soudu (vydání rozsudku pro zmeškání podle žalobcovy návrhu) učiněné za přerušení řízení nemají proti nezastoupené straně právního účinku.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1948, R II 299/48.)

Srov. rozh. č. 233 (opuštěno) a č. 256 Sb. n. s. II.

Ve sporu o zaplacení peněžité částky vydal první soud rozsudek pro zmeškání proti žalované straně označené »F. S. jako národní správce firmy L. v B.«.

Proti rozsudku podala odvolání »firma L. v B., národní správa, zastoupená Sborem národních správců pro obchody d.«. Odvolací soud odmítl odvolání jako opožděné.

Nejvyšší soud zrušil usnesení odvolacího soudu a vrátil mu věc, aby o odvolání dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

V souzené věci byl žalován F. S. jako národní správce firmy L. v B. Z tohoto označení je zřejmo, že v tomto sporu je vlastně žalována národní správa firmy L., zavedená podle dekretu č. 5/1945 Sb. Tato národní správa je stranou v rozepři a její způsobilost státi jako strana na soudě, i kdyby mohla být podle dekretu č. 5/1945 Sb. pochybná, byla autentickým výkladem § 9 zák. č. 128/1946 Sb., podle něhož lze nároky na vrácení majetku uplatňovat proti národní správě, jasně stano-

vena. Tím je tato otázka rozřešena přímo zákonodárcem ve prospěch národní správy. Je proto za žalovanou stranu považovat národní správu firmy L.

Národní správa, protože nejde o fyzickou osobu, se nemůže samostatně zavazovat, takže podle povahy věci je nezpůsobilá samostatně před soudy jednat. Může jednat jen skrze fyzickou osobu, a to prostřednictvím národního správce, ustanoveného podle dekretu č. 5/1945 Sb. (§§ 16—23). Je proto procesně nezpůsobilou ve smyslu § 1 c. ř. s. Národní správce je zákonně ustanoveným zástupcem národní správy, takže má stejné postavení jako orgány právnických osob, které jsou zákonnými zástupci těchto procesně nezpůsobilých osob. Platí proto i pro národního správce ustanovení civilního řádu soudního o zákonných zástupcích, zejména tedy ustanovení § 158 c. ř. s. Podle tohoto ustanovení nastane přerušení řízení, zanikne-li právo zákonného zástupce k zastupování, aniž se strana stala procesně způsobilou, není-li strana těmito změnami postížená zastoupena ani advokátem ani jinou osobou opatřenou procesní plnou mocí. Jde o předpis velícího rázu a přerušení nastane ze zákona (srov. rozh. č. 17187, 18444 Sb. n. s. I.).

V souzené věci tvrdí odvolání, že podle výměru ze dne 17. března 1948, tedy po doručení žaloby a obsílky k prvnímu roku, byli jmenováni tímto dnem jiní národní správci, kterým žaloba s obsílkou nebyla doručena, a že proto vydaný rozsudek je zmatečný podle § 477, č. 4 c. ř. s. Kdyby se ukázalo tvrzení odvolatelky správným, pak dnem zániku funkce národního správce F. S. nastalo podle § 158 c. ř. s. přerušení řízení a veškeré procesní úkony, jež se týkají postupu sporu ve věci hlavní, žalující stranou za přerušení předsevzaté, tedy i návrh na vydání kontumačního rozsudku, nemají proti žalované straně právního účinku (§ 163, odst. 2 c. ř. s.). Rovněž i procesní úkony soudu za přerušení řízení, tedy v souzeném případě vydání kontumačního rozsudku a jeho doručení, jsou proti žalované straně bez účinku (srov. § 169 c. ř. s.) a proto ani lhůta odvolací by v takovém případě vůbec nezačala běžet. Bylo již povinností prvního soudu, aby po podaném odvolání, v němž je spatřovat pokračování v řízení podle § 158, odst. 2 c. ř. s., zkoumal správnost výtky žalované strany a kdyby zjistil její správnost, aby vyslovil s ohledem na ustanovení §§ 163 a 169 c. ř. s. bezúčinnost všech procesních úkonů za přerušení řízení soudem vykonaných. Neučinil-li tak, pak byl povinen tak učinit odvolací soud, neboť ve vývodech odvolacích je obsažena výtka zmatečnosti podle § 477, č. 4 c. ř. s., že nezákonným postupem soudu byla straně odňata možnost před soudem jednati (srov. rozh. č. 17187 Sb. n. s. I.). Dokud tyto okolnosti nebyly odvolacím soudem řádně vyšetřeny (§ 473, odst. 2 c. ř. s.), nemohl tento soud vůbec rozhodovat o otázce včasnosti podaného odvolání. Učinil-li tak přece, neměl pro rozhodování o včasnosti odvolání řádného podkladu, protože muselo být usnesení jeho zrušeno a věc vrácena odvolacímu soudu, aby po doplnění řízení v naznačeném směru o předloženém odvolání znovu rozhodl.

Fondem národní obnovy je pouze subsidiární a má místo jen tam, kde tento majetek není spravován jinak podle zákona. Byl-li tento majetek dán pod národní správu a správcem ustanovena národní správa majetkových podstat Majetkového úřadu a Vystěhovaleckého fondu, jde o národní správu podle dekretu č. 5/1945 Sb., nikoliv o zatím přímou správu Fondu národní obnovy podle § 16 zákona č. 128/1946 Sb., č. 547.

nebyl-li restituční návrh podán všemi dědici oprávněnými k zastupování pozůstalosti a nebylo-li ani řízení dodatečně řádně schváleno těmi dědici, kteří návrh nepodali, ani neshoda mezi dědici k zastupování oprávněnými nebyla odstraněna podle § 836 obč. zák., je restituční řízení zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb. Je-li podíl niky společné věci několik pozůstalostí zastoupených více dědici, nelze při zjišťování většiny hlasů podle § 833 obč. zák. sečítat hlasy dědiců zastupujících jednu pozůstalost s hlasy dědiců zastupujících jinou pozůstalost, nýbrž třeba dědice, zastupující touž pozůstalost, pokládat za jedinou osobu, č. 554.

k otázce, kdo je oprávněn restituovat podnik, který patřil veřejné obchodní společnosti, č. 559.

Rízení ve věcech manželských:

nedostavila-li se v rozlukovém řízení strana k informativnímu výsledku, ač byla řádně obeslána, nenastávají pro ni nepřiznivé účinky uvedené v §§ 380, odst. 2, 381 c. ř. s., nýbrž je věcí soudu, aby postupoval podle § 12 nař. min. spravedlnosti z 9. prosince 1897, č. 283 ř. z. o řízení ve sporných věcech manželských, č. 563.

Soudní řád:

§ 1: národní správa má způsobilost být stranou sporu, není však procesně způsobilá ve smyslu § 1 c. ř. s., nýbrž může jednat jen prostřednictvím národního správce, jenž je jejím zákonným zástupcem. Byl-li za sporu místo dosavadního národního správce jmenován jiný a národní správa nebyla zastoupena advokátem ani jinou osobou, opatřenou procesní plnou mocí, nastává ze zákona přerušení řízení podle § 158 c. ř. s., č. 567.

§§ 116, 121: proti usnesení, jímž byl ustanoven opatrovník podle §§ 116, 121, odst. 2 c. ř. s. (§ 78 ex. ř.), je tento opatrovník oprávněn podat stížnost jak jménem vlastním, tak jménem strany, jíž byl ustanoven, č. 552.

§ 163: procesní úkony druhé strany i soudu (vydání rozsudku pro zmeškání podle žalobce návrhu) učiněné za přerušení řízení nemají proti nezastoupené straně právního účinku, č. 567.

§ 235: jestliže směnečná žaloba byla podána proti národnímu správci, avšak námítky proti ní podal Fond národní obnovy, který prohlásil, že vstupuje do sporu místo národního správce, žalobce proti tomu nic nenamítal, národní správce se nezúčastnil dalšího řízení a soud jednal dále jen s Fondem národní obnovy, nastala tím subjektivní změna žaloby na straně žalovaného, č. 557.

podal-li národní správce průmyslového podniku žalobu a za sporu byl tento podnik přičleněn k národnímu podniku s účinností od data předcházejícího datu podání žaloby, není vstup národního podniku do sporu jako žalobce na místo národního správce subjektivní změnou žaloby, nýbrž jen novým označením téže strany sporu, č. 565.

*Ant.
Dědourek*

nakladatelství

Třebechovice p. Orebem

Alois Metz

řezník a uzenář

Ostrava - Vítkovice

Švecova 40

Antonín
Potomský

restaurace „SEMILASO“

Brno - Král. Pole

Palackého 1

*Přípravná a barovna kožešin
Závod kožešnický*

Albert Oslzlý ml.

Prostějov

Telefon 509

§ 396: označil-li žalobce patřným nedopatřením předmět, jehož se žalobou domáhá, jinak ve skutkovém tvrzení žaloby a jinak v žalobním návrhu, je věcí soudu, aby před vydáním rozsudku pro zmeškání (§ 396 c. ř. s.), vyzval žalobce k vysvětlení (§ 182 c. ř. s.), č. 551.

§ 477, č. 6: nárok národního podniku proti bývalému národnímu správci majetkové podstaty, jež byla do jmění tohoto podniku začleněna, na náhradu škody vzniklé tím, že národní správce opomněl přihlásit majetkové hodnoty podle dekretu č. 95/1945 Sb., patří na pořad práva, č. 565.

§ 530: soud rozhodující o žalobě o obnovu opřené o § 530, č. 7 c. ř. s. musí přihlížet již v obnovovacím řízení i k těm zjištěním původního rozsudku, která nejsou žalobou o obnovu dotčena, která však jsou důležitá pro posouzení, zda použití nových důkazů by mohlo způsobit rozhodnutí žalobci příznivější, č. 553.

Správa národní:

— dočasný národní správce družstva (§ 12 dekr. č. 5/1945 Sb.) je vázán ustanovením společenstevních stanov ukládajících představenstvu povinnost uveřejnit pozvání k valné hromadě družstva v novinách, č. 546.

— správa majetku uvedeného v § 16 zákona č. 128/1946 Sb. Fondem národní obnovy je pouze subsidiární a má místo jen tam, kde tento majetek není spravován jinak podle zákona. Byl-li tento majetek dán pod národní správu a správcem ustanovena národní správa majetkových podstat Majetkového úřadu a Vystěhovaleckého fondu, jde o národní správu podle dekretu č. 5/1945 Sb., nikoliv o zatím přímou správu Fondu národní obnovy podle § 16 zákona č. 128/1946 Sb., č. 547.

— jestliže směněná žaloba byla podána proti národnímu správci, avšak námitky proti ní podal Fond národní obnovy, který prohlásil, že vstupuje do sporu místo národního správce, žalobce proti tomu nic nenamítal, národní správce se nezúčastnil dalšího řízení a soud jednal dále jen s Fondem národní obnovy, nastala tím subjektivní změna žaloby na straně žalovaného, č. 557.

Státní smlouvy:

— úmluva mezi Československem a Francií o právní ochraně a právní pomoci ve věcech občanských a obchodních ze dne 7. května 1928, č. 60/1931 Sb. zůstala v platnosti i po skončení okupace Francie a Československa Německem, č. 552.

ZDRAVOTNICKÝ
ZÁVOD

Silvestr
Boháč

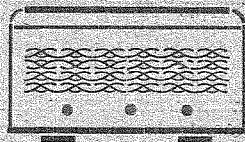
Moravská Ostrava
Těšínská třída 12. Tel. 33-55

Jaroslav
Zdíeblo

autosedlářství, výroba koženého
zboží všeho druhu

Ostrava I.
Nádražní 97 Telefon 39-18

Radio Vám nehraje?

ODBORNĚ VÁM JEJ OPRAVÍME

BŘI. NOVÁKOVÉ

PRAHA II, VODIČKOVA 9
TELEFON 286-31

Karel Šelda-Vojta Šlais

MALÍŘSTVÍ POKOJŮ • LAKÝRNICTVÍ • PÍSMOMALÍŘSTVÍ

KARLOVY VARY, Jateční 11 a 7 • TELEFON 2570

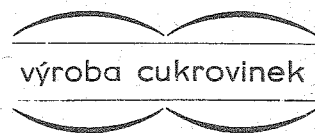
Pavel Seitz

PEKAŘSTVÍ

národní správce **Jaroslav Jandík**

Jablonec n. Nisou,
Podzimní 40

Božín
Vasilovič

výroba cukrovinek

PRAHA I,
Rybná ul. 753/29
Telefon 65171

Karel Novotný

nájemce fy **JOSEF TOMEK,**

zámečnictví

TŘEBECHOVICE P. OR.

K. Mrázek
a V. Donát

tovární výroba
ochranných nátěrů

Praha XIII, Na Louži 7

*Neslibatelně
tyčinky na rty*

Je-Cnerol

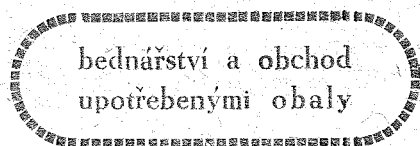
*obdržíte v každé
parfumerii a drogerii*

**Jindřich
Gabriel**

PRAHA II, Národní 16
Telefon 379-66

*Antonín
Starosta*

Ostrava I. Křižíkova 1174

Tel. 38-59 po 18. hodině 27-24
obch. zastoupení; Praha I. ul. 28. října 11
Telefon 215-95

R. SÜSSLAND

*tov. výr. kov. číslavaček,
presentaček a datumek*

PRAHA X, PALACKÉHO UL. 85

Telefon 373-17

Milada Jušková

umělecké ateliery

PRAHA II, Řeznická 6
Telefon 275-33

Karel Šimonka & spol.

obchod dřívím

Praha XII, Velehradská 25
Telefon 549-57

Jaroslav Horčík

obchod dřívím a strojní obrábění
dřeva a výroba dřev. obalů

Praha - Žižkov,
Třída maršála Koněva 101

Jan Netolický

řeznictví a uzenářství

BRNO - Pekařská čis. 22
Telefon 193-49, 175-58

Fr. Kulhan

výroba galanterního zboží
a zrcadel všeho druhu

PRAHA II, Soukenická 4
Telefon 621 05

V. KLOJDA A SYN

lodní doprava

PRAHA - LETNÁ,
HAVANSKÁ ULICE ČP. 14
Telefon 727-15, po 18. hod. 740-14
Sklady: Císařský ostrov. Pošt. spoř. 26.132

FOTO - KINO - RÖNTGEN

Dr. Kusý a Fanta

Praha II, Václavské n. 57
U MUSEA

Leopold **Gree-Vach** Václav

- Papír
- Kancel. potřeby

BRNO, Běhounská 22-24
Tel. 14.246

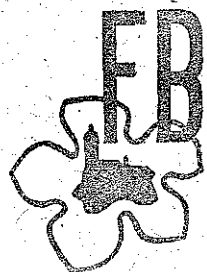
UMĚLECKO-NÁBYTKOVÉ DÍLNY

ARCHITEKT

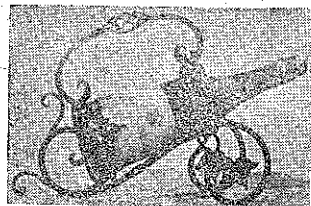
VLADIMÍR V. A. ABSOLON

PRAHA XII

Velehradská 20

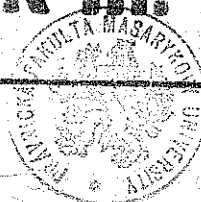
UMĚLECKÉ DÍLNY pro práce tepané ze železa

Slohové a moderní mříže. • Stolní a stojací lampy. • Osvětlovací tělesa různých velikostí. • Zrcadlové rámy, okrasná kování, stolky a dekorální předměty všeho druhu. • Zařizujeme: chaty, weekendy, vinárny, státní budovy, obytné místnosti z vlastních neb dodaných návrhů. • Tyto výrobky jsou čistě provedené a nerezavi.

FRANT. BLAŽEK
MĚLNÍK III.

Vystavujeme na
PRAŽSKÉM VELETRHU
13. — 20. března 1949

KNIHOVNA

Číslo XXIX. (1948)
VI. 1949

Sešit 9.

SBÍRKA · ROZHODNUTÍ NEJVYŠŠÍCH · STOLIC SOUDNÍCH · REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ

Užívání státního znaku povoleno ministerstvem obchodu.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ve věcech civilních.

Z příkazu prezidia nejvyššího soudu
pořádá
redakční komise nejvyššího
soudu.

Veškerá práva, zejména právo překladu, jakéhokoliv zpracování
nebo použití, jsou vyhrazena.

Vychází dvakrát měsíčně.

KNIHOVNA PRÁVNICKÉ FAKULTY MASARYKOVY UNIVERZITY V PRAZE

REDAKCE: BRNO, PRESIDÍUM NEJVYŠŠÍHO SOUDU.

ADMINISTRACE: PRAHA XII, ŘÍMSKÁ 37.

ODPOVĚDNÝ ZÁSTUPCE LISTU JUDr. VÁCLAV TÓMSA, PRAHA XII,
ŘÍMSKÁ 37.

TISKEM FIRMY HEJDA & ZBROJ (NÁRODNÍ SPRÁVA), ML. BOLESLAV.

Novinová sazba povolena ředitelstvím pošt v Praze pod čís. 1A-Z-2372-O B.
Dohledací poštovní úřady Praha 31 a Mladá Boleslav 1.

je značka

dobré knihy

Dostanete je u všech
knihkupců, nebo přímo
v našem nakladatelství
Praha II, Dittrichova 13

Napište si o seznam!
Knihy Vám pošleme také na splátky

ČESKOSLOVENSKÉ TEXTILNÍ ZÁVODY, NÁRODNÍ PODNIK
ODĚVNÍ PRODEJNY
PROSTĚJOV

Antonín Vítek

parní vulkanisace, sklad
pneu a gumového zboží

Mor. Třebová, Horní 7
Telefon 428

Vladislav Škrobánek

pekařství
cukrářství
výroba sucharů

KARLOVY VARY
Stará Louka 32, tel. 4164

Foto - kino - optika

obchod. vedoucí fy **Kuffner**

Jaroslav Sklenář

Karlovy Vary,
Mlýnská. Telefon 4327

Kancelářský nábytek

s touto značkou

byl jest
a bude stále hledán, neboť
jest jakostní a spolehlivý

Výrobce:

J. KLÍMA (majitel R. Toman)
Praha II., Vodičkova 20
prodejna 295-02 továrna 981-24

PLANOGRRAFIE

Josef Kryške

OSTRAVA I, Velká ul. 3
U STARÉ RADNICE Telefon 49-47

E. TUMA

národní správce fy **R. GÄRTNER**

pletárna

LUKÁŠOV
Telefon 3869 u Jablonce nad Nisou

LETADLEM TO STIHNETE!

*Podstatně snížené ceny letecké
dopravy znamenají mimořádnou
příležitost pro Vás!*

Využijte ji a informujte se u nás!

ČESKOSLOVENSKÉ AEROLINIE

Adolf Špírk

STAVITEL LODÍ

PRAHA - SMÍCHOV

Hořejší nábreží u železničního mostu

TELEFON 448-79

J. & L. ADAMÍK

PROSTĚJOV

Továrna na pánské prádlo a límce

**Pichová-
Hanáková**

výroba šněrovaček a prádla
podle míry

Olomouc

Seznamy vypracoval
Dr. ANTONÍN KOLBABA,
sekretář nejvyššího soudu

Věcný seznam abecední.

Advokáti viz též zastoupení.

- zaměstnání právníckými pracemi u advokáta ve smyslu § 5, odst. 2 zák. č. 201/1946 Sb. nelze nahradit jinou službou, byť i byla spojena s konáním právníckých prací č. 359.
- podmínkou poskytnutí úlevy podle § 5, odst. 2 zákona č. 201/1946 Sb. o úpravě některých otázek týkajících se advokacie je při splnění ostatních náležitostí zápis do seznamu kandidátů advokacie č. 376.
- byl-li správcem konkursní podstaty ustanoven advokát, není jeho náměstek jmenovaný výborem advokátní komory podle § 28, odst. 1, písm. h) advokátního řádu oprávněn podat za něho rekurs proti usnesení o zrušení konkursu č. 402.
- udělil-li jeden z veřejných společníků, oprávněný samostatně k zastupování veřejné obchodní společnosti, advokátu platně procesní plnou moc k vedení sporu, může jiný veřejný společník, stejně oprávněný k zastupování společnosti, i za sporu tuto plnou moc odvolat, udělit ji jinému advokátu a dát mu příkaz, aby jménem a v zastoupení společnosti vzal žalobu zpět se vzdáním se žalobního nároku č. 426.
- bylo-li v restitučním řízení zavedeném proti národnímu správci pokračováno s tímto odpůrcem i po jeho odvolání z úřadu národního správce, je řízení po této době provedené jakož i rozhodnutí zmatečné (§ 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb.), třebaš byl národní správce zastoupen advokátem opatřeným plnou mocí č. 448.
- třebaš strana podala žádost za jmenování advokáta jako zástupce chudých teprve čtvrtý den po doručení rozsudku soudu první stolice, přece nelze její odvolání podané do 14 dnů ode dne, kdy advokátu bylo doručeno rozhodnutí o jmenování zástupce chudých, odmítnout pro opožděnost, došlo-li k překročení třídní lhůty § 73, odst. 2 c. ř. s. (ve znění čl. IV zák. č. 105/1947 Sb.) toliko v důsledku nesprávného právního poučení daného jí prvním soudem č. 538.
- národní správa má způsobilost býti stranou ve sporu, není však procesně způsobilá ve smyslu § 1 c. ř. s., nýbrž může jednat jen prostřednictvím národního správce, jenž je jejím zákonným zástupcem; byl-li za sporu místo dosavadního národního správce jmenován jiný a národní správa nebyla zastoupena advokátem ani jinou osobou, opatřenou procesní plnou mocí, nastává ze zákona přerušení řízení podle § 158 c. ř. s. č. 567.
- procesní úkony druhé strany i soudu (vydání rozsudku pro zmeškání podle žalobcova návrhu) učiněné za přerušení řízení nemají proti nezastoupené straně právního účinku č. 567.

Akcept viz s mě n k y.

Akt správní: výpověď, k níž udělil souhlas úřad ochrany práce podle § 13, odst. 1 dekr. ze dne 1. října 1945, č. 88 Sb. dodatečně, se neruší pracovní poměr č. 370.

- jestliže strany stanovily v tržové smlouvě cenu prodávané nemovitosti číselně s výhradou, že platí jen, neustanoví-li cenový úřad cenu jinou, neponechaly tím určení tržové ceny třetí osobě ve smyslu § 1056 obč. zák. č. 380.

Civilní rozhodnutí XXIX.

- — předchozího souhlasu okresního úřadu ochrany práce není třeba k předčasnému zrušení pracovního (učební) poměru ve lhůtě k tomu určené č. 401.
- — pořadem práva nelze se domáhat odměny, která přísluší prozatímnímu národnímu správci podle § 23 dekr. č. 5/1945 Sb.; byla-li odměna již určena výměrem příslušného národního výboru, jest otázku vykonatelnosti tohoto výměru posuzovat podle §§ 90, 91 a 96 vl. nař. č. 8/1928 Sb. č. 428.
- — nelze povolit knihovní vklad podle odstupní smlouvy uzavřené s osobou německé národnosti, byla-li tato smlouva sice schválena okresním národním výborem, ale ze schvalovacího výměru není zřejmo, že byla pravoplatně připuštěna výjimka z konfiskace podle § 1, odst. 2 a 3 dekr. č. 12/1945 Sb. č. 443.
- — pro žalobu, kterou se žalobce domáhá z důvodu svého vlastnického práva vydání auta proti okresnímu národnímu výboru, jenž prohlásil auto za konfiskát, není přípustný pořad práva č. 456.
- — ve sdělení osidlovací komise ministerstva zemědělství o stavu přidělového řízení (o schválení přidělového návrhu) nelze spatřovat rozhodnutí o přidělu či odevzdání půdy č. 486.
- — přechází-li vlastnictví k věci podle autoritativního výroku soudu nebo úřadu, nerozhoduje v otázce, zda a kdy přechod vlastnictví nastal, znění tohoto výroku, nýbrž obsah předpisu, podle něhož byl výrok vydán; odevzdání věci (u nemovitosti knihovního zápisu) je v takových případech třeba k nabytí vlastnictví jen tehdy, když to zmíněný zákonný předpis vyžaduje č. 489.
- — i když výměr ministerstva zemědělství vydaný podle § 7, odst. 4 dekr. č. 12/1946 Sb. mluví o přidělení nemovitosti do držby, správy a užívání, byla jím konfiskovaná nemovitost přidělena do vlastnictví č. 489.
- — výměr správního úřadu vyhovující § 33, písm. d) knih. zák. je vkladnou listinou, i když není pravoplatný; stačí, že je vykonatelný č. 513.
- — dokud není příslušným správním orgánem pravoplatně vysloveno, že majetek zůstavitelův nebo dědicův, u nichž se vyskytly okolnosti nasvědčující konfiskaci, není z konfiskace vyňat, je finanční prokuratura oprávněna domáhat se přípustnými prostředky nápravy, má-li za to, že přijetím dědické přihlášky i svěřením správy a užívání pozůstalosti přihlášenému dědicovi byly porušeny předpisy dekretu č. 108/1945 Sb. č. 533.
- — zrušilo-li příslušné ministerstvo výměr nižšího úřadu o zavedení národní správy na nemovitost a ustanovení národního správce a rozšířilo-li na ni národní správu zavedenou svým výměrem na jiné nemovitosti, je nutno poznámku národní správy zapsanou podle prvního výměru z pozemkové knihy vymazat a poznamenat národní správu zavedenou výměrem ministerstva č. 542.
- — spolek, který byl rozhodnutím správního úřadu z doby nesvobody včleněn do jiného spolku a vymazán ze spolkového katastru, nemůže podat návrh na zrušení soudního rozhodnutí podle zákona č. 76/1946 Sb., dokud nebylo zrušeno uvedené rozhodnutí správního úřadu č. 558.
- — v exekučním návrhu podaném za Československý stát berním úřadem nemusí být uvedeno úřední postavení dvou úředníků zastupujících berní úřad, stačí jejich podpisy č. 561.

Akt uchopovací viz držba.

Aprehense viz držba.

Autorské právo viz právo původské.

Banky: právní jednání, jímž nedošlo k přesunu hodnot do ciziny ani k nesplnění odvodové povinnosti a tudíž ke skutečné škodě na řízeném devisovém hospodářství, není neplatné proto, že bylo uskutečněno bez předepsaného souhlasu Národní banky č. 463.

- plátce, nikoliv příjemce, má povinnost opatřit povolení Národní banky československé potřebné k zaplacení (soudní depozici) dluhu devisového cizozemce devisovému tuzemci v tuzemsku č. 463.

Bezdůvodné obohacení viz obohacení bezdůvodné.

Bezelstnost viz cena, nabytí od nevlastníka, restituce majetková.

Bolestné: bolestné nemusí být určeno přesně podle výše a doby trvání bolesti určených znalcem v procentech bolestivosti, nýbrž může být stanoveno i úhrnou částkou č. 441.

Bona fides viz cena, nabytí od nevlastníka, restituce majetková.

Bydliště: ustanovení § 111 c. ř. s. platí i v řízení nesporném; právní názor, že označovací povinnost uložená v § 111 c. ř. s. se vztahuje i na případy, kdy účastník, nezměnil svého bydliště nebo bytu, se zdržuje přechodně mimo svůj byt, se přiči jasněmu a nepochybnému znění (§ 46, odst. 2 nesp. zák.) tohoto ustanovení č. 415.

Byt viz též bydliště.

- souhlas místního národního výboru se směnou bytů je sice předpokladem platnosti nájemních smluv, které budou v důsledku směny uzavřeny (§§ 10, 21 zák. č. 163 1946 Sb.), ale nepůsobí sám o sobě zánik dosavadních nájemních poměrů č. 474.

Cena viz též hospodářství řízené, restituce majetková.

- jestliže strany stanovily v tržové smlouvě cenu prodávané nemovitosti číselně s výhradou, že platí jen, neustanoví-li cenový úřad cenu jinou, neponechaly tím určení tržové ceny třetí osobě ve smyslu § 1056 obč. zák. č. 380.
- posuzuje-li se ten, na něhož byly věci za doby nesvobody neplatně převedeny, podle § 6, odst. 4 zák. č. 128/1946 Sb. ve znění zák. č. 79/1948 Sb. jako poctivý držitel, není povinen nahradit restituentu obecnou cenu věci, které již nemůže vrátit proto, že je upotřebil, spotřeboval nebo zničil; není však zproštěn závazku, aby pravému vlastníku vrátil částky, které prodejem věci skutečně obdržel č. 484.

- **předmětu sporu** viz ocenění předmětu sporu.

Cenové předpisy viz hospodářství řízené.

Cesse viz postup pohledávky.

Cesta veřejná viz chodník veřejný.

Cesty služební: ušlým výdělkem ve smyslu § 1325 obč. zák. jsou i diety za služební cesty, pokud byly stanoveny poušálně určitými částkami a převyšují skutečné výlohy č. 441.

Církev: zcizil-li člen řádu, složivší slavné sliby, úplatně movité věci (původská práva), jež mu byly klášterem ponechány k volnému užívání, stal se poctivý nabyvatel jejich vlastníkem (§ 367 obč. zák.); na takové zcizení se nevztahují církevní ani státní předpisy o zcizování církevního majetku a klášterního jmění (§§ 38, 44 zák. č. 50/1874 ř. z., min. nař. č. 162/1860 a 175/1860 ř. z.) č. 469.

Cizina viz devisy, Jugoslavie, náhrada škody, právo soukromé mezinárodní, uznání cizozemských rozhodnutí.

Cizoložství: cizoložství je protiprávním činem s hlediska § 1294 obč. zák.; jsou-li splněny i další náležitosti §§ 1293 a násl. obč. zák. (vznik majetkové škody a příčinná souvislost), může být cizoložství právním důvodem nároku na náhradu majetkové škody č. 515.

Časová účinnost zákonná viz účinnost časová zákonů.
Čin trestný viz delikt, náhrada škody.

Darování: pokud doživotní renta, zřízená manželským otcem dítěti, převyšuje zákonnou povinnost otcovu podle 166 obč. zák., je její zřízení darovacím slibem, k jehož platnosti je třeba formy notářského spisu č. 423.

Dědictví viz pořízení poslední, pozůstalost, vzdání se práva.

Delikt viz též náhrada škody.

- právní názor nižších soudů, že zákon č. 128/1946 Sb. se nevztahuje na případy majetkových převodů, které se staly bezprávnými činy fyzických osob, není nezákonný (§ 46, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb.) č. 442.
- cizoložství je protiprávním činem s hlediska § 1294 obč. zák.; jsou-li splněny i další náležitosti §§ 1293 a násl. obč. zák. (vznik majetkové škody a příčinná souvislost), může být cizoložství právním důvodem nároku na náhradu majetkové škody č. 515.
- poručenský soud je oprávněn učinit ochranné opatření podle § 1, odst. 2 zák. č. 48/1931 Sb. i tehdy, nedopustil-li se nezletilý trestného činu č. 518.
- nárok rozloučené manželky na vyživovací rentu podle § 1266 obč. zák. zaniká, oznámila-li manželka svého manžela v době zvýšeného ohrožení republiky orgánu okupační moci a přivodila-li tím ztrátu jeho svobody č. 519.

Den smrti viz prohlášení za mrtva.

Deposice soudní viz též složení k soudu.

- nesporný soudce, který přijal k soudu dluhovanou věc podle § 1425 obč. zák., není oprávněn upravit podmínky jejího vydání odchýlně od návrhu dlužníka č. 460.
- právní jednání, jímž nedošlo k přesunu hodnot do ciziny ani k nesplnění odvodové povinnosti a tudíž ke skutečné škodě na řízeném devisovém hospodářství, není neplatné proto, že bylo uskutečněno bez předepsaného souhlasu Národní banky; plátce, nikoliv příjemce, má povinnost opatřit novolení Národní banky československé potřebné k zaplacení (soudní deposici) dluhu devisového cizozemce devisovému tuzemci v tuzemsku č. 463.
- rozhodl-li soud, u něhož bylo složeno depositum podle § 1425 obč. zák., že depositum je součástí pozůstalostního jmění, ačkoliv tato otázka byla mezi účastníky řízení sporná, je jeho rozhodnutí zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. d) zákona č. 100/1931 Sb. č. 516.

Depositum soudní: opatrovnícký soud není oprávněn zrušit vinkulaci životní pojistky složené otcem pro nezletilé dítě do soudního deposita a vydat pojistku otci, je-li pochybnost, zda se otec smlouvou uzavřenou s matkou dítěte nevzdal práva odvolat nebo změnit obmyšleci doložku znějící ve prospěch dítěte č. 379.

- rozhodl-li soud, u něhož bylo složeno depositum podle § 1425 obč. zák., že depositum je součástí pozůstalostního jmění, ačkoliv tato otázka byla mezi účastníky řízení sporná, je jeho rozhodnutí zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. d) zákona č. 100/1931 Sb. č. 516.

Derelike: auto zanechané německou armádou po skončení okupace na území Československé republiky se nestalo věcí opuštěnou (§ 381 obč. zák.), nýbrž držba k němu přešla bez zvláštního uchopovacího aktu právem kořistným (§ 402 obč. zák.) na Československý stát č. 418.

Děti viz též otec.

- pokud doživotní renta, zřízená nemanželským otcem dítěti, převyšuje zákonnou povinnost otcovu podle § 166 obč. zák., je její zřízení darovacím slibem, k jehož platnosti je třeba formy notářského spisu č. 423.
- poručenský (opatrovnícký) soud je oprávněn řešit otázku státní příslušnosti

nezletilého chráněnce jako otázku předurčující (§ 25 zák. č. 100/1931 Sb.) č. 431.

- nezletilé děti narozené z manželství putativního sledují státní občanství otcovo č. 431.
- nabude-li žena československého státního občanství sňatkem, nenabývá tím téhož státního občanství i její nemanželské dítě narozené před sňatkem č. 431.
- dodatek, jež nemanželský otec připojil k uznání otcovství k dítěti před nesporným soudem, že vezme toto uznání zpět, nebude-li poručník dítěte souhlasit s jeho návrhem na placení výživného, je právně bezvýznamný č. 439.
- uznal-li trestní soud nemanželskou matku vinnou křivým svědectvím spáchaným tím, že označila určitého muže za nemanželského otce, nepřekážá tento trestní rozsudek ve smyslu § 268 c. ř. s. civilnímu soudu ve výroku uznávajícím onoho muže za nemanželského otce č. 475.
- úředník vyšší pomocné soudní služby je oprávněn sepsat protokol o uznání otcovství k nemanželskému dítěti č. 476.
- rozsudek z doby nesvobody, jímž bylo vyhověno žalobě o oduznání manželského původu dítěte podané v jednorroční lhůtě podle čl. 2, § 5 nařízení ze dne 6. února 1943, něm. říč. zák. díl I, str. 80 o přizpůsobení předpisů rodinného práva, nelze úspěšně odporovat z důvodu čl. 6, odst. 1, písm. a) ústavního dekretu presidenta republiky o obnovení právního pořádku ze dne 3. srpna 1944 ve znění zák. č. 12/1946 Sb. poukazem na to, že byla podána po tříměsíční lhůtě stanovené § 158 obč. zák. č. 492.
- rozhodl-li v opatrovnícké věci alimentární (§ 2, odst. 1 vl. nař. č. 239/1946 Sb.) úředník vyšší pomocné služby, je jeho rozhodnutí zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. b) zákona č. 100/1931 Sb. č. 497.
- ani po vydání zákona č. 8/1946 Sb. nemůže být matčino svědectví samo o sobě podkladem rozhodnutí, jímž se oduznává manželský původ dítěte; může jím však být ve spojení s jinými důkazy č. 517.
- po účinnosti ústavy č. 150/1948 Sb. přísluší matce nad nemanželským dítětem právo mateřské stejného obsahu, jako je právo otcovské vůči dětem zrozeným v manželství a nikoliv pouhé poručenství ve smyslu §§ 166, 187 obč. zák.; tohoto mateřského práva může být matka zbavena jen z důvodů uvedených v §§ 177, 178 obč. zák. č. 555.

Devisy: právní jednání, jímž nedošlo k přesunu hodnot do ciziny ani k nesplnění odvodové povinnosti a tudíž ke skutečné škodě na řízeném devisovém hospodářství, není neplatné proto, že bylo uskutečněno bez předepsaného souhlasu Národní banky č. 463.

- plátce, nikoliv příjemce, má povinnost opatřit povolení Národní banky československé potřebné k zaplacení (soudní deposici) dluhu devisového cizozemce devisovému tuzemci v tuzemsku č. 463.

Diety: ušlým výdělkem ve smyslu § 1325 obč. zák. jsou i diety za služební cesty, pokud byly stanoveny paušálně určitými částkami a převyšují skutečné výlohy č. 441.

Dluh viz též devisy, intercesse, konfiskace, placení, restituce majetková, složení k soudu, soudy rozhodčí, znárodnění.

- nesporný soudce, který přijal k soudu dluhovanou věc podle § 1425 obč. zák., není oprávněn upravit podmínky jejího vydání odchýlně od návrhu dlužníka č. 460.
- restituční nároky podle zákona č. 128/1946 Sb. nelze zahrnovat mezi závazky uvedené v § 5, odst. 2 dekretu č. 100/1945 Sb. o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků č. 462.
- právní jednání, jímž nedošlo k přesunu hodnot do ciziny ani k nesplnění odvodové povinnosti a tudíž ke skutečné škodě na řízeném devisovém hospodářství, není neplatné proto, že bylo uskutečněno bez předepsaného souhlasu Národní banky č. 463.

- plátce, nikoliv příjemce, má povinnost opatřit povolení Národní banky československé potřebné k zaplacení (soudní depozici) dluhu devisového cizozemce devisovému tuzemci v tuzemsku č. 463.
- bylo-li zástavní právo vymazáno z pozemkové knihy proto, že pohledávka byla zaplacená, není vlastník nemovitosti pasivně legitimován (§ 4, odst. 2 zák. č. 128/1946 Sb.) v řízení o restituci tohoto zástavního práva, třebaš nezaplátil dluh oprávněnému věřiteli, nýbrž t. zv. Vystěhovaleckému fondu č. 464.
- národní správce konfiskovaného zemědělského majetku (dekr. č. 12/1945 Sb.) není oprávněn plnit závazky, jež na tomto majetku vážnou z doby před vydáním uvedeného dekretu č. 500.
- vstupem národního podniku do závazků znárodněného podniku podle § 5, odst. 1 dekr. č. 100/1945 Sb. se dosavadní dlužník nezproštuje těchto závazků, Národní podnik přistupuje k závazkům, týkajícím se znárodněného podniku, jako další zavázaný subjekt č. 507.

Doba nesvobody viz obnovení právního pořádku, restituce majetková.

Dobytek: porušení povinnosti vystavit uzávěrkový list podle §§ 150—152 vyhlášky č. 1/1943 Českomoravského svazu pro dobytek, maso a ryby o tržním řádu jatečného dobytka (č. 429, Úř. l. z r. 1943), odevzdat zpětné hlášení podle § 3, odst. 1, písm. a) vl. nař. ze dne 23. února 1944, č. 48 Sb. o evidenci stavu zvířat ke kontrolním účelům a vystavit dobytčí pas podle § 8 zákona č. 177/1909 ř. z. o zamezení a potlačení nakažlivých nemocí zvířecích nečiní smlouvu o prodeji dobytka neplatnou č. 560.

Dohoda dědická: odstranění právních účinků dědické dohody uzavřené v době nesvobody nelze docílit návrhem, aby odevzdací listina vydaná na základě této dohody a knihovní zápisy provedené podle této listiny byly zrušeny podle zák. č. 76/1946 Sb. č. 480.

Doly viz podnik národní, znárodnění.

Domněnka úmrtí viz prohlášení za mrtvého.

Donucující právo viz právo donucující.

Doručování: ustanovení § 111 c. ř. s. platí i v řízení nesporném; právní názor, že oznamovací povinnost uložená v § 111 c. ř. s. se vztahuje i na případy, kdy účastník, nezměniv svého bydliště nebo bytu, se zdržuje přechodně mimo svůj byt, se přiči jasněmu a nepochybnému znění (§ 46, odst. 2 nesp. zák.) tohoto ustanovení č. 415.

— usnesení o povolení exekuce na majetek pod národní správou, o němž není jisto, zda nepodléhá konfiskaci, třeba doručit též finanční prokuratuře jako zástupci Fondu národní obnovy, jemuž přísluší právo k rekursu v samostatné lhůtě; doručení národnímu správci nenahrazuje doručení Fondu národní obnovy č. 481.

Dovolání: rozhodli-li o žalobě podle zák. č. 76/1946 Sb. soud, jenž rozhodoval v základním sporu jako soud odvolací nebo soud nastupující na místo soudu odvolacího podle § 3, odst. 2 uved. zák., je opravným prostředkem, jímž lze jeho rozsudku odporovat; dovolání č. 360.

- ve sporu, v němž je osobně žalován ten, jehož majetek podlehl konfiskaci, o svolení ke vkladu vlastnického práva k nemovitosti do pozemkové knihy, nejsou ani Národní pozemkový fond ani Fond národní obnovy oprávněni podat opravný prostředek, leč by byli vedlejšími intervenienty č. 368.
- nepodala-li strana proti usnesení, jímž byl její návrh na odročení roku zamítnut, opravný prostředek, nemůže úspěšně v dovolání uplatňovat okolnosti, které odůvodňovaly odročení roku č. 409.
- i dovolací řízení lze přerušit podle § 190 c. ř. s., závisí-li rozhodnutí sporu na rozhodnutí, zda nároky uplatněné žalobou podléhají konfiskaci podle § 1 dekretu č. 108/1948 Sb. č. 527.

Dovolená: nárok na poměrnou část dovolené podle § 13, odst. 2 zák. č. 82/1947 Sb. předpokládá, že zaměstnanec dovršil čekací dobu podle § 2, odst. 1 uved. zák. č. 528.

Dovozník: k odevzdání zboží dovozníkovi podle čl. 345, odst. 1 obch. zák. nestačí pouhé zaslání účtu kupiteli s prohlášením, že zboží je u prodávatele k dispozici kupitelově, ani výzva dovozníkovi, aby zboží pro kupitele odvezl č. 366.

— nemohl-li kupitel pro mimořádné válečné poměry ihned (čl. 346 obch. zák.) odvézt koupené a zaplacené zboží ze skladiště prodávatele, byl prodávatel povinen je chovat s péčí řádného obchodníka (čl. 343, odst. 1 obch. zák.) č. 366.

Doznání: rozsudek zemského soudu v Berlíně, jímž bylo rozloučeno manželství stran z důvodu hlubokého rozvratu manželství zjištěného na základě doznání strany, nelze uznat v oblasti československého právního řádu podle zák. č. 199/1946 Sb. č. 407.

Dražba nucená nemovitostí: proti usnesení soudu druhé stolice, jímž bylo potvrzeno usnesení prvního soudu rozhodující o návrhu na zrušení soudního příklepu (§ 10 zákona č. 76/1946 Sb.), je dovolací rekurs nepřipustný (§ 528 c. ř. s. a § 78 ex. ř.) č. 371.

— k návrhu na odklad dražby podle § 3, odst. 2 zák. č. 1/1933 Sb. je výlučně oprávněn vymáhající věřitel; je-li vymáhajícím věřitelem národní správce konfiskované majetkové podstaty, nelze povolit odklad dražby podle uvedeného ustanovení k návrhu Fondu národní obnovy č. 504.

— **veřejná podle § 367 obč. zák.:** veřejnou dražbou ve smyslu § 367 obč. zák. jsou i dražby provedené notářem nebo správním úředníkem nebo i soukromou osobou, avšak s povolením správního úřadu č. 390.

Družstva viz společenstva.

Držba: proti Československému státu nelze úspěšně restituovat (§ 4, odst. 2 zák. č. 128/1946 Sb.) majetek, jenž na něj přešel kořistným právem; auto zanechané německou armádou po skončení okupace na území Československé republiky se nestalo věcí opuštěnou (§ 381 obč. zák.), nýbrž držba k němu přešla i bez zvláštního uchopovacího aktu právem kořistným (§ 402 obč. zák.) na Československý stát č. 418.

— posuzuje-li se ten, na něhož byly věci za doby nesvobody neplatně převedeny, podle § 6, odst. 4 zák. č. 128/1946 Sb. ve znění zák. č. 79/1948 Sb. jako poctivý držitel, není povinen nahradit restitucentu obecnou cenu věcí, které již nemůže vrátit proto, že je upotřebil, spotřeboval nebo zničil; není však zproštěn závazku, aby pravému vlastníku vrátil částky, které prodejem věcí skutečně obdržel č. 484.

— přechází-li vlastnictví k věci podle autoritativního výroku soudu nebo úřadu, nerozhoduje v otázce, zda a kdy přechod vlastnictví nastal, znění tohoto výroku, nýbrž obsah předpisu, podle něhož byl výrok vydán; odevzdání věci (u nemovitostí knihovního zápisu) je v takových případech třeba k nabytí vlastnictví jen tehdy, když to zmíněný zákonný předpis vyžaduje č. 489.

— i když výměr ministerstva zemědělství vydaný podle § 7, odst. 4 dekr. č. 12/1945 Sb. mluví o přidělení nemovitosti do držby, správy a užívání, byla jím konfiskovaná nemovitost přidělena do vlastnictví č. 489.

Důkaz viz též osvědčení, svědek.

— bolestné nemusí být určeno přesně podle výše a doby trvání bolesti určených znalcem v procentech bolestivosti, nýbrž může být stanoveno i úhrnnou částkou č. 441.

— uznal-li trestní soud nemanželskou matku vinnou křivým svědectvím, spáchaným tím, že označila určitého muže za nemanželského otce, nepřekáží tento trestní rozsudek ve smyslu § 268 c. ř. s. civilnímu soudu ve výroku uznávajícím onoho muže za nemanželského otce č. 475.

- ani po vydání zákona č. 8/1946 Sb. nemůže být matčino svědectví samo o sobě podkladem rozhodnutí, jímž se oduznává manželský původ dítěte; může jím však být ve spojení s jinými důkazy č. 517.
- rozhodnutí o prohlášení za mrtvého může být opraveno podle § 12 dekretu č. 117/1945 Sb. jen tehdy, bude-li podán důkaz, nikoliv pouhé osvědčení možnosti, že nezvěstný je na živu nebo že zemřel jindy, ať již dříve nebo později, než bude stanoveno v rozhodnutí, jež má být opraveno č. 540.

Evidence stavu zvířat viz hospodářství řízené.

Exekuce (exekuční řád): § 3: národní správce je způsobilým subjektem v exekučním řízení, v němž jde o vymození závazků založených jeho činností jako národního správce č. 396.

- § 7: podle exekučního titulu znějícího na pozůstalost lze povolit exekuci na nemovitosti, které jsou dosud knihovně připsány zůstaviteli č. 561.
- § 8: zákon č. 128/1946 Sb. ve znění zákona č. 79/1948 Sb.; vzájemné závazky navrhovatele a odpůrce podle §§ 6 a 7 uved. zák. nutno plnit z ruky do ruky (§ 8 ex. ř.), leč by šlo o případ § 6, odst. 5 a § 7, odst. 2 uved. zákona č. 532.
- § 11: podle exekučního titulu vydaného vymáhajícím věřitelem proti národnímu správci majetkové podstaty veřejné obchodní společnosti nelze vést exekuci ve smyslu § 11 ex. ř. na nemovitost připsanou v pozemkové knize osobně ručícím společníkům č. 496.
- §§ 35, 36, 37 viz žaloba o nepřipustnost exekuce.
- § 39: okolnost, že povolení exekuce vstoupilo v právní moc, nebrání zrušení exekuce z toho důvodu, že je v rozporu s předpisy konfiskačních dekretů č. 414.
- — pokud je radiový přijímač vyňat z exekuce podle § 251, č. 1 a 6 ex. ř. č. 420.
- — v exekuci vedené proti národnímu správci na majetek konfiskovaný nebo na majetek, o němž jsou důvodné pochybnosti, zda není konfiskován, má Fond národní obnovy postavení účastníka, jemuž třeba doručit usnesení povolující exekuci a jenž je oprávněn k návrhu na její zrušení (§ 39, § 251 ex. ř.) č. 451.
- § 42 viz odklad exekuce.
- § 54: vzešel-li závazek z provozu určité majetkové podstaty konfiskované podle § 1 dekr. č. 12/1945 Sb., lze jeho splnění exekučně vymáhat jen z majetku náležejícího k oné podstatě; je na vymáhajícím věřiteli, aby již v exekučním návrhu tvrdil, že majetek, na nějž povolení exekuce navrhuje, má tuto povahu č. 495.
- — v exekučním návrhu podaném za Československý stát berním úřadem nemusí být uvedeno úřední postavení dvou úředníků zastupujících berní úřad, stačí jejich podpisy č. 561.
- § 63: usnesení o povolení exekuce na majetek pod národní správou, o němž není jisto, zda nepodléhá konfiskaci, třeba doručit též finanční prokuratuře jako zástupci Fondu národní obnovy, jemuž přísluší právo k rekursu v samostatné lhůtě; doručení národnímu správci nenahrazuje doručení Fondu národní obnovy č. 481.
- § 65 viz stížnost v řízení exekučním.
- § 78: národní správce je způsobilým subjektem v exekučním řízení, v němž jde o vymození závazků založených jeho činností jako národního správce č. 396.
- — proti usnesení, jímž byl ustanoven opatrovník podle §§ 116, 121, odst. 2 c. ř. s. (§ 78 ex. ř.), je tento opatrovník oprávněn podat stížnost jak jménem vlastním tak jménem strany, již byl ustanoven č. 552.
- §§ 87 a násl.: pro určitou částku úroků, které při hypoteckární pohledávce byly vyznačeny jen uvedením procentní sazby neb pro které byla při

hypoteckární pohledávce zřízena kauční hypoteka, lze vést samostatně exekuci nuceným vkladem práva zástavního č. 564.

- §§ 97 a násl. viz správa nucená nemovitosti.
- §§ 133 a násl. viz dražba nucená nemovitosti.
- § 251: pokud je radiový přijímač vyňat z exekuce podle § 251, č. 1 a 6 ex. ř. č. 420.
- — v exekuci vedené proti národnímu správci na majetek konfiskovaný nebo na majetek, o němž jsou důvodné pochybnosti, zda není konfiskován, má Fond národní obnovy postavení účastníka, jemuž třeba doručit usnesení povolující exekuci a jenž je oprávněn k návrhu na její zrušení (§ 39, § 251 ex. ř.) č. 451.
- §§ 270—289 viz dražba nucená věcí movitých.
- §§ 294 a násl. viz níže exekuce na pohledávky proti státu, na pracovní příjem.
- §§ 378 a násl. viz opatření zatímní.
- na pohledávky proti státu: přiznáním výplaty zálohy na náhradu válečné škody (zákon č. 161/1946 Sb.) vznikla poškozenému proti státu pohledávka, na niž lze vést exekuci za předpokladu dvor. dekretu č. 291/1838 Sb. z. s. č. 514.
- na pracovní příjem: ustanovení § 6 zák. č. 47/1947 Sb. se vztahuje toliko na útraty, které byly přisouzeny straně uplatňující nárok na výživné podle zákona, nikoliv na útraty přisouzené jejímu odpůrci č. 522.
- — neuskutečnilo-li se zabavení a přikázání dlužníkovu pracovního příjmu, jež bylo povoleno usnesením vydaným před účinností zák. č. 47/1947 Sb., protože tento příjem nepřevyšoval částku tehdy vyňatou ze zabavení, nelze dosáti po účinnosti tohoto zákona uspokojení vymáhané pohledávky z téhož pracovního příjmu pouhou úpravou tohoto usnesení podle § 48, odst. 1 cit. zákona, nýbrž toliko novým povolením exekuce č. 545.

Film: ustanovení § 2, odst. 1 a 2 dekretu č. 50/1945 Sb. o opatřeních v oblasti filmu platí i na nemovitosti, na nichž jsou zařízení sloužící k provozu filmových podniků č. 509.

- prohlášení národního správce takové nemovitosti o odevzdání této nemovitosti do vlastnictví státu, schválené orgánem příslušným podle § 7 dekr. č. 5/1945 Sb., je vkladnou listinou podle § 33 kníž. zák. a nemusí být schváleno Fondem národní obnovy č. 509.

Finanční prokuratura: finanční prokuratura není povolána k zastupování národního správce zkonfiskovaného majetku č. 392.

- — je zmatečností podle § 477, odst. 1, č. 4 c. ř. s., projednal-li soud spor s finanční prokuratou jako zástupcem národního správce č. 392.
- — finanční prokuratura je ze zákona oprávněna zastupovat Národní pozemkový fond č. 416.
- — usnesení o povolení exekuce na majetek pod národní správou, o němž není jisto, zda nepodléhá konfiskaci, třeba doručit též finanční prokuratuře jako zástupci Fondu národní obnovy, jemuž přísluší právo k rekursu v samostatné lhůtě; doručení národnímu správci nenahrazuje doručení Fondu národní obnovy č. 481.
- — dokud není příslušným správním orgánem pravoplatně vysloveno, že majetek zůstavitelův nebo dědicův, u nichž se vyskytly okolnosti nasvědčující konfiskaci, není z konfiskace vyňat, je finanční prokuratura oprávněna domáhat se přípustnými prostředky nápravy, má-li za to, že příjetím dědicí přehlášky i svěřením správy a užívání pozůstalosti přihlášenému dědicovi byly porušeny předpisy dekretu č. 108/1945 Sb. č. 533.

Firma obchodní viz podnik národní, rejstřík obchodní, restituce majetková, znárodnění.

Fond národní obnovy: nelze jednat o žalobě podané národním správcem pro nárok související s konfiskovaným majetkem pod národní správou, nevykázal-li žalobce, že je k podání žaloby zmocněn jak orgánem, který jej ustanovil (§§ 7, 22, odst. 2 dekretu č. 5/1945 Sb.), tak i Fondem národní obnovy (§ 5, odst. 2 dekretu č. 108/1945 Sb.), ač mu k odstranění tohoto nedostatku byla soudem poskytnuta přiměřená lhůta (§§ 6, 7 c. ř. s.) č. 353.

- — konfiskaci majetku dědičky, přihlásivši se k pozůstalosti podle § 1 dekr. č. 108/1945 Sb. je zkonfiskováno i její dědičné právo, nikoliv však sama pozůstalost, jež jí nebyla dosud odevzdána; pohledávka vymáhaná sporem proti této pozůstalosti není proto závazkem vázoucím na konfiskovaném majetku a pořad práva není vyloučen vzhledem k předpisu § 5, odst. 1, č. 3 uved. dekr. (§ 477, č. 6 c. ř. s.); pozůstalost oddělenou od jmění dědicova (§ 812 obč. zák.) zastupuje v tomto sporu i po konfiskaci dědičného práva přihlášené dědičky separační opatrovník a nikoliv Fond národní obnovy, pokud se týče národní správce dosazený ke správě konfiskovaného majetku přihlášené dědičky (§ 477, č. 4 a 5 c. ř. s.) č. 356.
- — dokud není příslušným správním orgánem pravoplatně vysloveno, že určitý majetek osoby státně nespolehlivé je vyňat z konfiskace, je finanční prokuratura oprávněna domáhat se jmenem státu (Fondu národní obnovy nebo Národního pozemkového fondu) nápravy knihovního stavu, má-li za to, že se povolení vkladu stalo v rozporu s předpisy dekretu č. 12/1945 Sb. nebo č. 108/1945 Sb. nebo s cily jimi sledovanými; již pouhá pochybnost v tom směru opravňuje stát (zmiňené fondy) podle §§ 123, č. 1 a 126 knih. zák. k rekursu proti kladnému vyřízení žádosti o povolení knihovního vkladu č. 358.
- — národní správce zkonfiskované majetkové podstaty nepotřebuje k vedení sporu, v němž je žalován, souhlas Fondu národní obnovy č. 362.
- — národní správce je pasivně oprávněn ke sporu, jímž se jiná osoba domáhá vydání věcí ze zkonfiskované podstaty z důvodu svého vlastnického práva k nim č. 362.
- — povinnost vydati věci jiné osobě z toho důvodu, že jí k nim přísluší vlastnické právo, není závazkem náležejícím ke zkonfiskovanému majetku (§ 2 zák. č. 31/1947 Sb.) č. 362.
- — ve sporu, v němž je osobně žalován ten, jehož majetek podlehl konfiskaci, o svolení ke vkladu vlastnického práva k nemovitosti do pozemkové knihy, nejsou ani Národní pozemkový fond ani Fond národní obnovy oprávněni podat opravný prostředek, leč by byli vedlejšími intervenienty č. 368.
- — pokud nebyla konfiskace zrušena, nelze však rozsudek, jímž bylo vyhověno žalobě, vykonat, třebaž konfiskace nebyla ještě poznamenána v pozemkové knize č. 368.
- — národní správce konfiskovaného majetku není oprávněn ani povinen plnit peněžité závazky vázoucí na konfiskovaném majetku a vzniklé do 10. května 1945, po případě i jiné závazky převzaté Fondem národní obnovy k vypořádání podle § 2 zák. č. 31/1947 Sb.; ve sporu o zaplacení takových pohledávek je sice národní správce pasivně legitimován, ale žalobu nutno zamítnouti podle § 2 zák. č. 31/1947 Sb., k němuž je hledět z úřední moci č. 377.
- — domáhá-li se kupitel vrácení zaplacené kupní ceny ze smlouvy uzavřené dne 5. května 1945, od níž odstoupil dne 26. června 1945, jde o peněžitou pohledávku vzniklou před 10. květnem 1945 č. 377.
- — ve sporu, v němž jde o plnění nároků týkajících se jmění spravovaného národním správcem nebo vzniklých z provozu tohoto majetku, není Fond národní obnovy oprávněn podávat opravné prostředky místo národního správce, třebaž jde zároveň o majetek propadlý ve prospěch státu podle konfiskačního dekretu č. 108/1945 Sb. č. 382.

- — i když byli ve sporu, jehož předmětem je právní poměr týkající se konfiskovaného majetku pod národní správou, žalování jak Fond národní obnovy, tak národní správce, nejsou proto ještě spolužalování nerozlučnými společníky v rozepři (§ 14 c. ř. s.) č. 382.
- — Fond národní obnovy je oprávněn k stížnosti proti usnesení, jímž byl povolen vklad vlastnického práva pro národní podnik na nemovitost dosud knihovně připsanou německému nezemědělskému, nyní z části znárodněnému podniku č. 386.
- — byl-li uplatněn odpor podle zák. č. 76/1946 Sb. spolu s restitučním nárokem, pro nějž je rozhodnutí o odporu předurčujícím (§ 2 konec první věty zákona č. 128/1946 Sb.), jsou pasivně k odporu oprávnění odpůrce i jiní účastníci restitučního řízení, tudíž týká-li se restituce majetku, jenž by jinak byl konfiskován, je pasivně oprávněn i národní správce, pokud se týče Fond národní obnovy č. 400.
- — nárok na restituci majetku spravovaného Fondem národní obnovy podle § 16 zák. č. 128/1946 Sb. ve znění zák. č. 79/1948 Sb. se vztahuje toliko na vrácení tohoto majetku; další jiné nároky, zejména nároky podle § 6, odst. 4 cit. zák., lze proti Fondu národní obnovy uplatnit toliko srážkou ze vzájemných pohledávek, které přísluší Fondu národní obnovy proti restituentovi podle § 7, odst. 1 uved. zákona č. 444.
- — v exekuci vedené proti národnímu správci na majetek konfiskovaný nebo na majetek, o němž jsou důvodné pochybnosti, zda není konfiskován, má Fond národní obnovy postavení účastníka, jemuž třeba doručit usnesení povolující exekuci a jenž je oprávněn k návrhu na její zrušení (§ 39, § 251 ex. ř.) č. 451.
- — i v knihovním řízení třeba z úřední moci, a to i v opravném řízení, přihlídnout k okolnosti, zda mimosoudní dohoda o restituci nemovitosti byla schválena příslušným Fondem národní obnovy č. 452.
- — Fond národní obnovy je účastníkem řízení o restituci majetku uvedeného v § 2, odst. 3 dekr. č. 108/1945 Sb. a spravovaného jím podle § 16 zák. č. 128/1946 Sb., třebaž jde o majetek zemědělský č. 480.
- — usnesení o povolení exekuce na majetek pod národní správou, o němž není jisto, zda nepodléhá konfiskaci, třeba doručit též finanční prokuratuře jako zástupci Fondu národní obnovy, jemuž přísluší právo k rekursu v samostatné lhůtě; doručení národnímu správci nenahrazuje doručení Fondu národní obnovy č. 481.
- — k návrhu na odklad dražby podle § 3, odst. 2 zák. č. 1/1933 Sb. je výlučně oprávněn vymáhající věřitel č. 504.
- — je-li vymáhajícím věřitelem národní správce konfiskované majetkové podstaty, nelze povolit odklad dražby podle uvedeného ustanovení k návrhu Fondu národní obnovy č. 504.
- — ustanovení § 2, odst. 1 a 2 dekretu č. 50/1945 Sb. o opatřeních v oblasti filmu platí i na nemovitosti, na nichž jsou zařízení sloužící k provozu filmových podniků č. 509.
- — prohlášení národního správce takové nemovitosti o odevzdání této nemovitosti do vlastnictví státu, schválené orgánem příslušným podle § 7 dekr. č. 5/1945 Sb., je vkladnou listinou podle § 33 knih. zák. a nemusí být schváleno Fondem národní obnovy č. 509.
- — dlužník, jehož celé jmění podlehl konfiskaci podle § 14, písm. c) dekretu pres. rep. č. 16/1945 Sb. a § 1 dekretu č. 108/1945 Sb. není oprávněn k rekursu proti usnesení o rozvrhu výtěžků vnučené správy; rozvrhové usnesení třeba v tom případě doručit soudu, jenž vyslovil propadnutí jmění, a Fondu národní obnovy č. 521.
- — správa majetku uvedeného v § 16 zákona č. 128/1946 Sb. Fondem národní obnovy je pouze subsidiární a má místo jen tam, kde tento majetek není spravován jinak podle zákona č. 547.

- byl-li tento majetek dán pod národní správu a správcem ustanovena národní správa majetkových podstat Majetkového úřadu a Vystěhovaleckého fondu, jde o národní správu podle dekretu č. 5/1945 Sb., nikoliv o zatímní přímou správu Fondu národní obnovy podle § 16 zákona č. 128/1946 Sb. č. 547.
- jestliže směnečná žaloba byla podána proti národnímu správci, avšak námitky proti ní podal Fond národní obnovy, který prohlásil, že vstupuje do sporu místo národního správce, žalobce proti tomu nic nenařadil, národní správce se nezúčastnil dalšího řízení a soud jednal dále jen s Fondem národní obnovy, nastala tím subjektivní změna žaloby na straně žalovaného, č. 557.

Forma právního jednání: pokud doživotní renta, zřízená nemanželským otcem dítěti, převyšuje zákonnou povinnost otcovu podle § 166 obč. zák., je její zřízení darovacím slibem, k jehož platnosti je třeba formy notářského spisu č. 423.

- postup původských práv (§ 16 zák. č. 218/1926 Sb.) nevyžaduje formy č. 469.

Hasičstva dobrovolná: ustanovení § 19 vlád. nař. č. 30/1941 Sb. o věcech požární ochrany, je použitelné ve smyslu čl. 2, odst. 1 úst. dekr. pres. rep. ze dne 3. srpna 1944, č. 11 Úř. věst. čsl. č. 511.

- nemovitosti dobrovolných hasičstev obcí sloužící účelům věci požární ochrany přešly do vlastnictví těchto obcí dnem účinnosti uvedeného vládního nařízení (1. leden 1942), aniž bylo třeba knihovního vkladu č. 511.
- vklad vyznačující tento přechod vlastnictví v pozemkové knize lze povolit i tehdy, je-li účel nemovitosti patrný jen z pozemkové knihy (§ 94, č. 1 knih. zák.) č. 511.

Hlášení zpětné viz hospodářství řízené.

Hluboký rozvrat manželství viz rozluka.

Hodnota předmětu sporu viz ocenění předmětu sporu.

Hospodářství bytové: souhlas místního národního výboru se směnou bytů je sice předpokladem platnosti nájemních smluv, které budou v důsledku směny uzavřeny (§§ 10, 21 zák. č. 163/1946 Sb.), ale nepůsobí sám o sobě zánik dosavadních nájemních poměrů č. 474.

- **devisové viz devisy.**
- **řízené:** nemohla-li osoba zavázaná k plnění výměnkářských dávek záležitostí v poskytování šatstva, prádla a obuvi, opatřit vzhledem k předpisům o řízeném hospodářství v plném rozsahu předměty potřebné ke splnění svého závazku, je povinna poskytovat za nesplněné naturální dávky peněžní relutum č. 373.
- jestliže strany stanovily v tržové smlouvě cenu prodávané nemovitosti číselně s výhradou, že platí jen, neustanoví-li cenový úřad cenu jinou, neponechaly tím určenou tržovou cenu třetí osobě ve smyslu § 1056 obč. zák. č. 380.
- nenabyla-li smlouva z doby nesvobody o prodloužení pachtu a o zvýšení pachtovného právní účinnosti, protože cenový úřad zvýšení pachtovného neschválil, nelze ji prohlásit za neplatnou podle restitučního zákona, třeba byla uzavřena způsobem uvedeným § 1 tohoto zákona; smluvníku však přesto přísluší podle § 6 uvedeného zákona nárok na náhradu škody, jež mu vzešla splněním takové smlouvy; nezáleží na tom, že má snad též nárok na náhradu téže škody podle obecných ustanovení, který patří na pořad práva č. 529.
- uložila-li valná hromada bytového družstva členům družstva, kteří mají v bytech podnájemníky, placení měsíčního poplatku z každého podná-

jemníka, aniž postupovala podle platných cenových předpisů, je rejstříkový soud oprávněn zrušit toto její usnesení pro rozpor se zákonem č. 535.

- použitelnost vyhlášky ministra zemědělství a lesnictví a předsedy nejvyššího úřadu cenového č. 133/1943 Sb. o zcizování koní nebyla zrušena ani zákonem č. 195/1946 Sb., ani § 173 ústavy č. 150/1948 Sb. č. 550.
- neplatná je smlouva, již byli zcizeni za úplatu užitkoví koně, aniž byla určena jejich nejvyšší hodnota (§ 1 vyhl. č. 133/1943 Sb. a aniž měl kupitel osvědčení o nutné potřebě koní (§ 7 cit. vyhlášky) č. 550.
- kupitelův nárok na vrácení tržové ceny, již zaplatil podle takové neplatné smlouvy, není nárokem ze správy, nýbrž nárokem z bezdůvodného bohatení (§§ 877, 1431 obč. zák.) č. 550.
- porušení povinnosti vystavit uzávěrkový list podle §§ 150—152 vyhlášky č. 1/1943 Sb. Českomoravského svazu pro dobytek, maso a ryby o tržním řádu jatečného dobytka (§ 429 Úř. l. z r. 1943), odevzdat zpětné hlášení podle § 3, odst. 1, písm. a) vl. nař. ze dne 23. února 1944, č. 48 Sb. o evidenci stavu zvířat ke kontrolním účelům a vystavit dobytčí pas podle § 8, zákona č. 177/1909 ř. z. o zamezení a potlačení nakažlivých nemocí zvířecích neučiní smlouvu o prodeji dobytka neplatnou č. 560.

Hypotéka viz exekuce (§§ 87 a násl. ex. ř.), právo zástavní.

Chodníky veřejné: »stavebním místem« ve smyslu § 3 vlád. nař. č. 1/1943 Sb. dlužno rozumět pozemek ležící ladem nebo pozemek, na němž je zřízena zahrada nebo jenž je jinak obděláván, jen když je podle schváleného stavebního plánu, třeba teprve pro budoucnost, určen k zastavění č. 381.

- vlastník nemovitosti hraničící s veřejnou silnicí (cestou) je povinen čistit pruh uvedený v § 4, odst. 1 vl. nař. č. 1/1943 Sb., třeba není ještě upraven jako řádná komunikace č. 381.

Interesse: vstupem národního podniku do závazků znárodněného podniku podle § 5, odst. 1 dekr. č. 100/1945 Sb. se dosavadní dlužník nezproštuje těchto závazků; národní podnik přistupuje k závazkům, týkajícím se znárodněného podniku, jako další zavázaný subjekt č. 507.

Intervence vedlejší: ve sporu, v němž je osobně žalován ten, jehož majetek podlehl konfiskaci, o svolení ke vkladu vlastnického práva k nemovitosti do pozemkové knihy, nejsou ani Národní pozemkový fond ani Fond národní obnovy oprávněni podat opravný prostředek, leč by byli vedlejšími intervenienty č. 368.

- pokud nebyla konfiskace zrušena, nelze však rozsudek, jímž bylo vyhověno žalobě, vykonat, třeba konfiskace nebyla ještě poznamenána v pozemkové knize č. 368.

Jednotná odborová organizace viz revoluční odborové hnutí.

Jméno církevní viz církev.

Jugoslavie: rozsudek jugoslávského soudu, jímž bylo rozloučeno manželství československých státních příslušníků, nelze uznat v oblasti československého právního řádu podle zákona č. 199/1946 Sb. č. 524.

- za platnosti nařízení Federativní lidové republiky Jugoslavie ze dne 20. března 1948, č. 163 (Služební list, částka 24) o kontrole provozu nemovitostí nelze pro příslušníka tohoto státu vložit podle tržové smlouvy vlastnické právo k tuzemské nemovitosti č. 531.
- nedal-li jugoslávský konsulární úřad souhlas podle čl. 21 konsulární úmluvy československo-jugoslávské ze dne 7. listopadu 1928, č. 14/1930 Sb. k opatření zdejšího poručenského (opatrovnického) soudu nad jugoslávským státním občanem, je pravomoc tuzemských soudů nad tímto nezletilcem vyloučena č. 544.

Kandidáti advokacie: podmínkou poskytnutí úlevy podle § 5, odst. 2 zákona č. 201/1946 Sb. o úpravě některých otázek týkajících se advokacie je při splnění ostatních náležitostí zápis do seznamu kandidátů advokacie č. 376.

Kartel: dnem účinnosti ústavy ze dne 9. května 1948, č. 150 Sb. pozbyl platnosti zákon č. 141/1933 Sb. o kartelech a soukromých monopolech; tím pozbyla podkladu i smlouva uzavřená s firmami sdruženými v oboru, v němž byl kartel činný a nelze ji uznati za platnou č. 523.

- předpisy ústavy č. 150/1948 Sb. jsou donucující povahy a ruší pro budoucnost i práva nabytá před účinností ústavy, pokud jsou s nimi v rozporu; k těmto předpisům třeba přihlížet v každém období rozepře č. 523.

Kausalita viz náhrada škody.

Kinematografie: ustanovení § 2, odst. 1 a 2 dekretu č. 50/1945 Sb. o opatřeních v oblasti filmu platí i na nemovitosti, na nichž jsou zařízení sloužící k provozu filmových podniků č. 509.

- prohlášení národního správce takové nemovitosti o odevzdání této nemovitosti do vlastnictví státu, schválené orgánem příslušným podle § 7 dekr. č. 5/1945 Sb., je vkladnou listinou podle § 33 knih. zák. a nemusí být schváleno Fondem národní obnovy č. 509.

Kláštery: zcizil-li člen řádu, složivší slavné sliby, úplatně movité věci (původská práva), jež mu byly klášterem ponechány k volnému užívání, stal se poctivý nabyvatel jejich vlastníkem (§ 367 obč. zák.); na takové zcizení se nevztahují církevní ani státní předpisy o zcizování církevního majetku a klášterního jmění (§§ 38, 44 zák. č. 50/1874 ř. z., min. nař. č. 162/1860 a 175/1860 ř. z.) č. 469.

Kniha pozemková: k podání odporu podle zák. č. 76/1946 Sb. o změnu (zrušení) knihovního usnesení zástupcem je třeba plné moci vyhovující předpisům knihovního zákona č. 352.

- dokud není příslušným správním orgánem pravoplatně vysloveno, že určitý majetek osoby státně nespolehlivé je vyňat z konfiskace, je finanční prokuratura oprávněna domáhati se jménem státu (Fondů národní obnovy nebo Národního pozemkového fondu) nápravy knihovního stavu, má-li za to, že se povolení vkladu stalo v rozporu s předpisy dekretu č. 12/1945 Sb. nebo č. 108/1945 Sb. nebo s cíly jimi sledovanými; již pouhá pochybnost v tom směru opravňuje stát (zmiňované fondy) podle §§ 123, č. 1 a 126 knih. zák. k rekursu proti kladnému vyřízení žádosti o povolení knihovního vkladu č. 358.
- ve sporu, v němž je osobně žalován ten, jehož majetek podléhl konfiskaci, o svolení ke vkladu vlastnického práva k nemovitosti do pozemkové knihy, nejsou ani Národní pozemkový fond ani Fond národní obnovy oprávněni podat opravný prostředek, leč by byli vedlejšími intervenienty; pokud nebyla konfiskace zrušena, nelze však rozsudek, jímž bylo vyhověno žalobě, vykonat, třebas konfiskace nebyla ještě poznamenána v pozemkové knize č. 368.
- i když byla poznámka zákazu zcizení (§ 399, odst. 1, č. 2 ex. ř.) vymazána, zůstává vklad vlastnického práva k nemovitosti zapsaný v době, kdy na ní poznámka vážla, přesto bezúčinným, byl-li ohrožené straně nárok k nemovitosti pravoplatně přiznán č. 380.
- k účinkům uvedeným v § 440 obč. zák. nestačí pouhé podání knihovní žádosti o vklad práva vlastnického, nýbrž je třeba, aby této žádosti bylo s plným právním účinkem a bezpodmínečně vyhověno; tomu tak není, byl-li povolen vklad vlastnického práva k nemovitosti, na níž vážne zákaz zcizení (§ 382, č. 6 ex. ř.) ve prospěch jiné osoby č. 380.
- Fond národní obnovy je oprávněn k stížnosti proti usnesení, jímž byl povolen vklad vlastnického práva pro národní podnik na nemovitost

dosud knihovně připsanou německému nezemědělskému, nyní z části znárodněnému podniku č. 386.

- nejde o nepřipustnou novotu (§ 126, odst. 2 knih. zák.), opřel-li žadatel svou knihovní žádost teprve v dovolací stížnosti o vyhlášku ministerstva průmyslu o znárodnění podniku, která byla uveřejněna v Úředním listě a uvedena tak ve všeobecnou známost č. 405.
- vyhláška o znárodnění podniku podle § 4, odst. 4 dekr. č. 100/1945 Sb. a listina, kterou se z jeho majetkové podstaty zřizuje národní podnik, jsou dostatečným podkladem pro vklad vlastnického práva pro národní podnik na nemovitost připsanou podniku takto znárodněnému č. 405.
- z předpisu § 17 dekr. č. 100/1945 Sb. neplatí, že by u knihovních žádostí národních podniků o zápis přechodu vlastnických a jiných práv nebylo třeba náležitostí požadovaných § 94 knih. zák.; předpis ten předpokládá, že rozsah znárodnění byl již konkrétně vymezen č. 405.
- knihovní soud zamítl právem žádost o vklad knihovního práva, bylo-li mu známo, že se proti žadateli vede řízení podle dekretu č. 138/1945 Sb. a předložil-li žadatel na výzvu soudu osvědčení o státní a národní spolehlivosti, od jehož vystavení uplynul bezmála rok; udělení další lhůty k předložení nového osvědčení podle § 88, odst. 3 knih. zák. nepřichází v úvahu, nelze-li předložení očekávat v krátké době č. 411.
- také soud druhé stolice může odmítnout podle § 130, odst. 1 knih. zák. dovolací rekurs podaný proti rozhodnutí potvrzujícímu usnesení prvního soudu č. 429.
- byl-li znárodněn veškerý majetek podniku podle § 4, odst. 4 dekr. č. 100/1945 Sb. není Fond národní obnovy oprávněn ke stížnosti do usnesení knihovního soudu, jímž bylo vloženo pro národní podnik vlastnické právo k nemovitostem připsaným dosud německému znárodněnému podniku č. 433.
- dokud nedošlo k ustavení Revolučního odborového hnutí úředním schválením jeho stanov a zvolením statutárních orgánů, byla Ústřední rada odborů oprávněna žádat o opození knihovního vkladu vlastním jménem a s účinkem pro Revoluční odborové hnutí (§ 5 zák. č. 144/1946 Sb.) č. 434.
- ke vkladu vlastnického práva pro jednotnou odborovou organizaci k nemovitosti knihovně připsané Německé pracovní frontě netřeba vkladní listiny podle § 31 knih. zák. (§ 6, odst. 1 zák. č. 144/1946 Sb.) č. 434.
- knihovní výmaz zástavního práva podle § 1 nař. t. zv. říš. protektora z 19. listopadu 1941 je zásahem do majetku ve smyslu § 2 zák. č. 128/1946 Sb. č. 440.
- i když nebyly dosud vráceny dřívějším vlastníkům nebo jejich právním nástupcům nemovitosti, na nichž vážlo knihovní zástavní právo, jež bylo vymazáno za okupace na základě neplatného předpisu, je možno obnovit podle § 6 zák. č. 128/1946 Sb. knihovní zápis tohoto zástavního práva, nebyla-li zajištěna pohledávka navrhovateli zaplacená č. 440.
- nelze povolit knihovní vklad podle odstupní smlouvy uzavřené s osobou německé národnosti, byla-li tato smlouva sice schválena okresním národním výborem, ale ze schvalovacího výměru není zřejmo, že byla pravoplatně připuštěna výjimka z konfiskace podle § 1, odst. 2 a 3 dekr. č. 12/1945 Sb. č. 443.
- osobní služebnost nelze vyrovnat z pozemkové knihy, třebas oprávněný byl jako Němec odsunut z Československé republiky, byla-li tato služebnost propůjčena nejen odsunutému Němci, nýbrž i jeho právním nástupcům, kterýmžto nástupcem je po vydání dekretu č. 108/1945 Sb. Československá republika č. 449.
- i v knihovním řízení třeba z úřední moci, a to i v oprávněném řízení, přihlídnout k okolnosti, zda mimosoudní dohoda o restituci nemovitosti byla schválena příslušným Fondem národní obnovy č. 452.

- poznámkou osídlení v knihovní vložce podle § 6, odst. 1 zák. č. 90/1947 Sb. přešla disposiční moc s nemovitostmi, zapsanými v této vložce pozemkové knihy, na Národní pozemkový fond a dosavadní knihovní vlastníci pozbyli práva jakékoli dispozice s tímto majetkem č. 457.
- je-li v pozemkové knize patrné, že nemovitosti připsané podniku znárodněnému podle § 4, odst. 2 dekr. č. 101/1945 Sb. jsou podle své povahy určeny k provozu tohoto podniku, stačí k povolení vkladu vlastnického práva na tyto nemovitosti pro národní podnik vyhláška ministra výživy o zřízení národního podniku č. 459.
- bylo-li zástavní právo vymazáno z pozemkové knihy proto, že pohledávka byla zaplácena, není vlastník nemovitosti pasivně legitimován (§ 4, odst. 2 zák. č. 128/1946 Sb.) v řízení o restituci tohoto zástavního práva, třebas nezaplatil dluh oprávněnému věřiteli, nýbrž t. zv. Vystěhováleckému fondu č. 464.
- odstranění právních účinků dědické dohody uzavřené v době nesvobody nelze docílit návrhem, aby odevzdací listina vydaná na základě této dohody a knihovní zápisy provedené podle této listiny byly zrušeny podle zák. č. 76/1946 Sb. č. 480.
- Fond národní obnovy je účastníkem řízení o restituci majetku uvedeného v § 2, odst. 3 dekr. č. 108/1945 Sb. a spravovaného jím podle § 16 zák. č. 128/1946 Sb., třebas jde o majetek zemědělský č. 480.
- vrátil-li správní úřad podle § 24 dekr. č. 5/1945 Sb. nemovitosti jen pod podmínkou, že budou obnoveny určité pohledávky vymazané z pozemkové knihy v době nesvobody, zamítl tím zčásti restituční návrh a navrhopatel je oprávněn domáhat se restituce u soudu (§ 9 zák. č. 128/1946 Sb.) č. 482.
- v restitučním řízení nemůže soud rozhodující o návrhu podle zákona č. 128/1946 Sb. povolit zápisy v pozemkové knize, i když je zároveň soudem knihovním č. 483.
- přechází-li vlastnictví k věci podle autoritativního výroku soudu nebo úřadu, nerozhoduje v otázce, zda a kdy přechod vlastnictví nastal, znění tohoto výroku, nýbrž obsah předpisu, podle něhož byl výrok vydán; odevzdání věci (u nemovitosti knihovního zápisu) je v takových případech třeba k nabytí vlastnictví jen tehdy, když to zmíněný zákonný předpis vyžaduje č. 489.
- i když výměr ministerstva zemědělství vydaný podle § 7, odst. 4 dekr. č. 12/1945 Sb. mluví o přidělení nemovitosti do držby, správy a užívání, byla jím konfiskovaná nemovitost přidělena do vlastnictví č. 489.
- podle exekučního titulu vydobytého vymáhajícím věřitelem proti národnímu správci majetkové podstaty veřejné obchodní společnosti nelze vést exekuci ve smyslu § 11 ex. ř. na nemovitost připsanou pozemkové knize osobně ručícím společníkům č. 496.
- i když je nemovitost knihovně připsána jiné osobě než vlastníku znárodněného podniku, dlužno přece povolit národnímu podniku vklad vlastnického práva k ní, je-li z přípisu ministerstva průmyslu připojeného ke knihovní žádosti zřejmo, že nemovitost sloužila nebo byla určena provozu znárodněného podniku, jehož majetková podstata vplynula do národního podniku (§ 4 dekr. č. 100/1945 Sb. ve znění zák. č. 114/1948 Sb.) č. 499.
- ustanovení § 2, odst. 2 a 2 dekr. č. 50/1945 Sb. o opatřeních v oblasti filmu platí i na nemovitosti, na nichž jsou zařízení sloužící k provozu filmových podniků; prohlášení národního správce takové nemovitosti o odevzdání této nemovitosti do vlastnictví státu, schválené orgánem příslušným podle § 7 dekr. č. 5/1945 Sb., je vkladnou listinou podle § 23 knih. zák. a nemusí být schváleno Fondem národní obnovy č. 509.
- ustanovení § 19 vlád. nař. č. 30/1941 Sb. o věcech požární ochrany, je použitelné ve smyslu čl. 2, odst. 1 úst. dekr. pres. rep. ze dne 3. srpna 1944, č. 11 Úř. věst. čsl. č. 511.

- nemovitosti dobrovolných hasičstev obcí sloužící účelům věci požární ochrany přešly do vlastnictví těchto obcí dnem účinnosti uvedeného vládního nařízení (1. leden 1942), aniž bylo třeba knihovního vkladu; vklad vyznačující tento přechod vlastnictví v pozemkové knize lze povolit i tehdy, je-li účel nemovitosti patrný jen z pozemkové knihy (§ 94, č. 1 knih. zák.) č. 511.
- výměr správního úřadu vyhovující § 33, písm. d) knih. zák. je vkladnou listinou, i když není pravoplatný; stačí, že je vykonatelný; takovou listinou je i výměr o vynětí nemovitosti z národní správy a o jejím vrácení podle § 24 dekr. č. 5/1945 Sb., proti němuž nemá odvolání odkladného účinku č. 513.
- okolnost, že nemovitost je pod národní správou podle dekr. presidenta republiky č. 5/1945 Sb., není sama o sobě překážkou pro záznam vlastnického práva, které se opírá o právní jednání sjednané před účinností uvedeného dekr. č. 520.
- za platnosti nařízení Federativní lidové republiky Jugoslavie ze dne 20. března 1948, č. 763 (Služební list, částka 24) o kontrole provozu nemovitostí nelze pro příslušníka tohoto státu vložit podle tržové smlouvy vlastnické právo k tuzemské nemovitosti č. 531.
- zamítá-li soud návrh na povolení vkladu vlastnického práva k nemovitosti podle tržové smlouvy, není oprávněn povolit ani současně žádaný výmaz kupitelova předkupního práva k nemovitosti č. 531.
- z poznámky národní správy v pozemkové knize má být patrný jak orgán tak i výměr, jimiž byla národní správa zavedena č. 542.
- zrušilo-li příslušné ministerstvo výměr nižšího úřadu o zavedení národní správy na nemovitost a ustanovení národního správce a rozšířilo-li na ni národní správu zavedenou svým výměrem na jiné nemovitosti, je nutno poznámku národní správy zapsanou podle prvního výměru z pozemkové knihy vymazat a poznamenat národní správu zavedenou výměrem ministerstva č. 542.
- v exekučním návrhu podaném za Československý stát berním úřadem nemusí být uvedeno postavení dvou úředníků zastupujících berní úřad, stačí jejich podpisy č. 561.
- podle exekučního titulu znějícího na pozůstalost lze povolit exekuci na nemovitosti, které jsou dosud knihovně připsány zůstaviteli č. 561.

Knížka vkladní: usnesení, jímž nižší soudy pojaly do pozůstalosti jako dodatečně najevo vyšlé jmění (§ 179 nesp. pat.) vkladní knížku, která byla v době faktického skončení německé okupace v moci osoby, jejíž majetek podlehl konfiskaci, se přiči jasněmu a nepochybnému znění § 1 dekr. presidenta republiky č. 108/1945 Sb. č. 399.

Kogentní právo viz právo donucující.

Komanditista viz společnost komanditní.

Komise osídlovací: ve sdělení osídlovací komise ministerstva zemědělství o stavu přidělového řízení (o schválení přidělového návrhu) nelze spatřovat rozhodnutí o přidělu či odevzdání půdy č. 486.

Kompensace viz započtení.

Koně: použitelnost vyhlášky ministra zemědělství a lesnictví a předsedy nejvyššího úřadu cenového č. 133/1943 Sb. o zcizování koní nebyla zrušena ani zákonem č. 195/1946 Sb., ani § 173 ústavy č. 150/1948 Sb. č. 550.

— neplatná je smlouva, jímž byli zcizeni za úplatu užítkoví koně, aniž byla určena jejich nejvyšší hodnota (§ 1 vyhl. č. 133/1943 Sb. a aniž měl kupitel osvědčení o nutné potřebě koní (§ 7 cit. vyhlášky) č. 550.

Konfiskace majetku (dekr. č. 12/1945 Sb., 108/1945 Sb.): majetek podléhající konfiskaci: usnesení, jímž nižší soudy pojaly do pozůstalosti jako dodatečně najevo vyšlé jmění (§ 179 nesp. pat.) vkladní knížku, která byla v době faktického skončení německé okupace v moci osoby, jejíž majetek podlehl konfiskaci, se přiči jasněmu a nepochybnému znění § 1 dekr. presidenta republiky č. 108/1945 Sb. č. 399.

- nárok ukladatelův proti schovateli na vrácení věci dané do úschovy je majetkovým právem, jež podléhá konfiskaci za podmínek § 1 dekr. č. 108/1945 Sb. č. 478.
- **závazky váznoucí na konfiskovaném majetku:** konfiskací majetku dědičky, přihlásivši se k pozůstalosti podle § 1 dekr. č. 108/1945 Sb. je zkonfiskováno i její dědické právo, nikoliv však sama pozůstalost, jež jí nebyla dosud odevzdána; pohledávka vymáhaná sporem proti této pozůstalosti není proto závazkem váznoucím na konfiskovaném majetku a pořad práva není vyloučen vzhledem k předpisu § 5, odst. 1, č. 3 uved. dekr. (§ 477, č. 6 c. ř. s.); pozůstalost oddělenou od jmění dědicova (§ 812 obč. zák.) zastupuje v tomto sporu i po konfiskaci dědického práva přihlášené dědičky separační opatrovník a nikoliv Fond národní obnovy, pokud se týče národní správce dosazený ke správě konfiskovaného majetku přihlášené dědičky (§ 477, č. 4 a 5 c. ř. s.) č. 356.
- národní správce je pasivně oprávněn ke sporu, jímž se jiná osoba domáhá vydání věci ze zkonfiskované podstaty z důvodu svého vlastnického práva k nim; povinnost vydati věci jiné osobě z toho důvodu, že jí k nim přísluší vlastnické právo, není závazkem náležejícím ke zkonfiskovanému majetku (§ 2 zák. č. 31/1947 Sb.) č. 362.
- národní správce konfiskovaného majetku není oprávněn ani povinen plnit peněžité závazky váznoucí na konfiskovaném majetku a vzniklé do 10. května 1945, po případě i jiné závazky převzaté Fondem národní obnovy k vypořádání podle § 2 zák. č. 31/1947 Sb.; ve sporu o zaplacení takových pohledávek je sice národní správce pasivně legitimován, ale žalobu nutno zamítnouti podle § 2 zák. č. 31/1947 Sb., k němuž je hledět z úřední moci č. 377.
- domáhá-li se kupitel vrácení zaplacené kupní ceny ze smlouvy uzavřené dne 5. května 1945, od níž odstoupil dne 26. června 1945, jde o peněžitou pohledávku vzniklou před 10. květnem 1945 č. 377.
- pro uplatnění nároku váznoucího na konfiskovaném zemědělském majetku (§ 5, odst. 3 dekr. č. 12/1945 Sb.) proti Národnímu pozemkovému fondu a Československému státu není pořad práva přípustný č. 467.
- vzešel-li závazek z provozu určité majetkové podstaty konfiskované podle § 1 dekr. č. 12/1945 Sb., lze jeho splnění exekučně vymáhat jen z majetku náležejícího k oné podstatě, je na vymáhajícím věřiteli, aby již v exekučním návrhu tvrdil, že majetek, na nějž povolení exekuce navrhuje, má tuto povahu č. 495.
- národní správce konfiskovaného zemědělského majetku není oprávněn plnit závazky, jež na tomto majetku váznou z doby před vydáním dekr. č. 12/1945 Sb. č. 500.
- **konfiskace a národní správce:** nelze jednat o žalobě podané národním správcem pro nárok související s konfiskovaným majetkem pod národní správou; nevykázal-li žalobce, že je k podání žaloby zmocněn jak orgánem, který jej ustanovil (§§ 7, 22, odst. 2 dekr. č. 5/1945 Sb.), tak i Fondem národní obnovy (§ 5, odst. 2 dekr. č. 108/1945 Sb.), ač mu k odstranění tohoto nedostatku byla soudem poskytnuta přiměřená lhůta (§§ 6, 7 c. ř. s.) č. 353.
- národní správce zkonfiskované majetkové podstaty nepotřebuje k vedení sporu, v němž je žalován, souhlas Fondu národní obnovy č. 362.
- smlouvu o požárníhojištění, kterou uzavřel v srpnu roku 1945 o nemovitosti, podléhající konfiskaci podle dekr. presidenta republiky č. 12/1945 Sb. její bývalý německý vlastník, není vázán národním správcem dosazený později na nemovitost, i když bývalý vlastník až do zavedení národní správy na nemovitosti fakticky hospodařil č. 374.
- národní správce konfiskovaného majetku není oprávněn ani povinen plnit peněžité závazky váznoucí na konfiskovaném majetku a vzniklé do 10. května 1945, po případě i jiné závazky převzaté Fondem národní obnovy k vypořádání podle § 2 zák. č. 31/1947 Sb.; ve sporu o zaplacení takových pohledávek je sice národní správce pasivně legitimován, ale žalobu nutno zamítnouti podle § 2 zák. č. 31/1947 Sb., k němuž je hledět z úřední moci č. 377.

- vých pohledávek je sice národní správce pasivně legitimován, ale žalobu nutno zamítnouti podle § 2 zák. č. 31/1947 Sb., k němuž je hledět z úřední moci č. 377.
- domáhá-li se kupitel vrácení zaplacené kupní ceny ze smlouvy uzavřené dne 5. května 1945, od níž odstoupil dne 26. června 1945, jde o peněžitou pohledávku vzniklou před 10. květnem 1945 č. 377.
- ve sporu, v němž jde o plnění nároků týkajících se jmění spravovaného národním správcem nebo vzniklých z provozu tohoto majetku, není Fond národní obnovy oprávněn podávat opravné prostředky místo národního správce, třebaš jde zároveň o majetek propadlý ve prospěch státu podle konfiskačního dekr. č. 108/1945 Sb. č. 382.
- i když byli ve sporu, jehož předmětem je právní poměr týkající se konfiskovaného majetku pod národní správou, žalováni jak Fond národní obnovy, tak národní správce, nejsou proto ještě spolužalovaní nerozlučnými společníky v rozeprě (§ 14 c. ř. s.) č. 382.
- finanční prokuratura není povolána k zastupování národního správce zkonfiskovaného majetku č. 392.
- je zmatečností podle § 477, odst. 1, č. 4 c. ř. s., projednal-li soud spor s finanční prokuratou jako zástupcem národního správce č. 392.
- národní správce konfiskovaného zemědělského majetku není oprávněn plnit závazky, jež na tomto majetku váznou z doby před vydáním dekr. č. 12/1945 Sb. č. 500.
- podepsal-li směnku jako příjemce národní správce majetkové podstaty konfiskované podle dekr. č. 12/1945 Sb., není z této směnky zavázán ani Národní pozemkový fond, ani Československý stát č. 503.
- **věci sporné a exekuční:** nelze jednat o žalobě podané národním správcem pro nárok související s konfiskovaným majetkem pod národní správou; nevykázal-li žalobce, že je k podání žaloby zmocněn jak orgánem, který jej ustanovil (§§ 7, 22, odst. 2 dekr. č. 5/1945 Sb.), tak i Fondem národní obnovy (§ 5, odst. 2 dekr. č. 108/1945 Sb.), ač mu k odstranění tohoto nedostatku byla soudem poskytnuta přiměřená lhůta (§§ 6, 7 c. ř. s.) č. 353.
- konfiskací majetku dědičky, přihlásivši se k pozůstalosti podle § 1 dekr. č. 108/1945 Sb. je zkonfiskováno i její dědické právo, nikoliv však sama pozůstalost, jež jí nebyla dosud odevzdána; pohledávka vymáhaná sporem proti této pozůstalosti není proto závazkem váznoucím na konfiskovaném majetku a pořad práva není vyloučen vzhledem k předpisu § 5, odst. 1, č. 3 uved. dekr. (§ 477, č. 6 c. ř. s.); pozůstalost oddělenou od jmění dědicova (§ 812 obč. zák.) zastupuje v tomto sporu i po konfiskaci dědického práva přihlášené dědičky separační opatrovník a nikoliv Fond národní obnovy, pokud se týče národní správce dosazený ke správě konfiskovaného majetku přihlášené dědičky (§ 477, č. 4 a 5 c. ř. s.) č. 356.
- národní správce zkonfiskované majetkové podstaty nepotřebuje k vedení sporu, v němž je žalován, souhlas Fondu národní obnovy č. 362.
- národní správce je pasivně oprávněn ke sporu, jímž se jiná osoba domáhá vydání věci ze zkonfiskované podstaty z důvodu svého vlastnického práva k nim; povinnost vydati věci jiné osobě z toho důvodu, že jí k nim přísluší vlastnické právo, není závazkem náležejícím ke zkonfiskovanému majetku (§ 2 zák. č. 31/1947 Sb.) č. 362.
- ve sporu, v němž je osobně žalován ten, jehož majetek podlehl konfiskaci, o svolení ke vkladu vlastnického práva k nemovitosti do pozemkové knihy, nejsou ani Národní pozemkový fond, ani Fond národní obnovy oprávněni podat opravný prostředek, leč by byli vedlejšími intervenienty; pokud nebyla konfiskace zrušena, nelze však rozsudek, jímž bylo vyhověno žalobě, vykonat, třebaš konfiskace nebyla ještě poznamenaná v pozemkové knize č. 368.
- je-li exekucí vedenou proti někomu osobně, nikoli jako národnímu správci, postižen majetek, který dlužník spravuje jako národní správce,

je k podání žaloby o nepřipustnost exekuce z důvodů, že tento majetek podléhá konfiskaci podle dekretu č. 12/1945 Sb., oprávněn Národní pozemkový fond č. 412.

- — okolnost, že povolení exekuce vstoupilo v právní moc, nebrání zrušení exekuce z toho důvodu, že je v rozporu s předpisy konfiskačních dekretů č. 414.
- — finanční prokuratura je ze zákona oprávněna zastupovat Národní pozemkový fond č. 416.
- — v exekuci vedené proti národnímu správci na majetek konfiskovaný nebo na majetek, o němž jsou důvodné pochybnosti, zda není konfiskován, má Fond národní obnovy postavení účastníka, jemuž třeba doručit usnesení povolující exekuci a jenž je oprávněn k návrhu na její zrušení (§ 39, § 251 ex. ř.) č. 451.
- — pro žalobu, kterou se žalobce domáhá z důvodu svého vlastnického práva vydání auta proti okresnímu národnímu výboru, jenž prohlásil auto za konfiskát, není přípustný pořad práva č. 456.
- — pro uplatnění nároku váznoucího na konfiskovaném zemědělském majetku (§ 5, odst. 3 dekr. č. 12/1945 Sb.) proti Národnímu pozemkovému fondu a Československému státu není pořad práva přípustný č. 467.
- — usnesení o povolení exekuce na majetek pod národní správou, o němž není jisto, zda nepodléhá konfiskaci, třeba doručit též finanční prokuratuře jako zástupci Fondu národní obnovy, jemuž přísluší právo k rekursu v samostatné lhůtě; doručení národnímu správci nenahrazuje doručení Fondu národní obnovy č. 481.
- — dokud nebyl zemědělský majetek konfiskovaný podle dekr. č. 12/1945 Sb. odevzdán přidělici (§ 6 cit. dekr.), je Národní pozemkový fond, pokud se týče národní správce tohoto majetku oprávněn k žalobě o vyklizení pachtýře č. 486.
- — ve sdělení osidlovací komise ministerstva zemědělství o stavu přidělového řízení (o schválení přidělového návrhu) nelze spatřovat rozhodnutí o přidělu či odevzdání půdy č. 486.
- — vzešel-li závazek z provozu určité majetkové podstaty konfiskované podle § 1 dekr. č. 12/1945 Sb., lze jeho splnění exekučně vymáhat jen z majetku náležejícího k oné podstatě, je na vymáhajícím věřiteli, aby již v exekučním návrhu tvrdil, že majetek, na nějž povolení exekuce navrhuje, má tuto povahu č. 495.
- — k návrhu na odklad dražby podle § 3, odst. 2 zák. č. 1/1933 Sb. je výlučně oprávněn vymáhající věřitel; je-li vymáhajícím věřitelem národní správce konfiskované majetkové podstaty, nelze povolit odklad dražby podle uvedeného ustanovení k návrhu Fondu národní obnovy č. 504.
- — dlužník, jehož celé jmění podlehlo konfiskaci podle § 14, písm. c) dekretu pres. rep. č. 16/1945 Sb. a § 1 dekretu č. 108/45 Sb. není oprávněn k rekursu proti usnesení o rozvrhu výtěžků vnučené správy; rozvrhové usnesení třeba v tom případě doručit soudu, jenž vyslovil propadnutí jmění, a Fondu národní obnovy č. 521.
- — i dovolací řízení lze přerušit podle § 190 c. ř. s., závisí-li rozhodnutí sporu na rozhodnutí, zda nároky uplatněné žalobou podléhají konfiskaci podle § 1 dekretu č. 108/1945 Sb. č. 527.
- — jestliže směnečná žaloba byla podána proti národnímu správci, avšak námitky proti ní podal Fond národní obnovy, který prohlásil, že vstupuje do sporu místo národního správce, žalobce proti tomu nic nenamítal, národní správce se nezúčastnil dalšího řízení a soud jednal dále jen s Fondem národní obnovy, nastala tím subjektivní změna žaloby na straně žalovaného č. 557.
- **věci knihovní:** dokud není příslušným správním orgánem pravoplatně vysloveno, že určitý majetek osoby státně nespolehlivé je vyňat z konfiskace, je finanční prokuratura oprávněna domáhat se jménem státu (Fondu národní obnovy nebo Národního pozemkového fondu) nápravy knihov-

ního stavu, má-li za to, že se povolení vkladu stalo v rozporu s předpisy dekretu č. 12/1945 Sb. nebo č. 108/1945 Sb. nebo s cíly jím sledovanými; již pouhá pochybnost v tom směru opravňuje stát (zmiňované fondy) podle §§ 123, č. 1, 126 knih. zák. k rekursu proti kladnému vyřízení žádosti o povolení knihovního vkladu č. 358.

- — Fond národní obnovy je oprávněn k stížnosti proti usnesení, jímž byl povolen vklad vlastnického práva pro národní podnik na nemovitost dosud knihovně připsanou německému nezemědělskému, nyní zčásti znárodněnému podniku č. 386.
- — nelze povolit knihovní vklad podle odstupní smlouvy uzavřené s osobou německé národnosti, byla-li tato smlouva sice schválena okresním národním výborem, ale ze schvalovacího výměru není zřejmo, že byla pravoplatně připsána výjimka z konfiskace podle § 1, odst. 2 a 3 dekr. č. 12/1945 Sb. č. 443.
- — osobní služebnost nelze vymazat z pozemkové knihy, třeba oprávněný byl jako Němec odsunut z Československé republiky, byla-li tato služebnost propůjčena nejen odsunutému Němci, nýbrž i jeho právním nástupcem, kterýmžto nástupcem je po vydání dekretu č. 108/1945 Sb. Československá republika č. 449.
- — i v knihovním řízení třeba z úřední moci, a to i v opravném řízení, přihlídnout k okolnosti, zda mimosoudní dohoda o restituci nemovitosti byla schválena příslušným Fondem národní obnovy č. 452.
- — přechází-li vlastnictví k věci podle autoritativního výroku soudu nebo úřadu, nerozhoduje v otázce, zda a kdy přechod vlastnictví nastal, znění tohoto výroku, nýbrž obsah předpisu, podle něhož byl výrok vydán; odevzdání věci (u nemovitosti knihovního zápisu) je v takových případech třeba k nabytí vlastnictví jen tehdy, když to zmíněný zákonný předpis vyžaduje č. 489.
- — i když výměr ministerstva zemědělství vydaný podle § 7, odst. 4 dekr. č. 12/1945 Sb. mluví o přidělení nemovitosti do držby, správy a užívání, byla jím konfiskovaná nemovitost přidělena do vlastnictví č. 489.
- **věci pozůstalostní:** konfiskací majetku dědičky, přihlásivší se k pozůstalosti podle § 1 dekr. č. 108/1945 Sb. je zkonfiskováno i její dědičné právo, nikoliv však sama pozůstalost, jež jí nebyla dosud odevzdána; pohledávka vymáhaná sporem proti této pozůstalosti není proto závazkem váznoucím na konfiskovaném majetku a pořad práva není vyloučen vzhledem k předpisu § 5, odst. 1, č. 3 uved. dekr. (§ 477, č. 6 c. ř. s.); pozůstalost oddělenou od jmění dědicova (§ 812 obč. zák.) zastupuje v tomto sporu i po konfiskaci dědičného práva přihlášené dědičky separační opatrovník a nikoliv Fond národní obnovy, pokud se týče národní správce dosazený ke správě konfiskovaného majetku přihlášené dědičky (§ 477, č. 4 a 5 c. ř. s.) č. 356.
- — usnesení, jímž nižší soudy pojalý do pozůstalosti jako dodatečně najevo vyšlé jmění (§ 179 nesp. pat.) vkladní knížku, která byla v době faktického skončení německé okupace v moci osoby, jejíž majetek podleh konfiskaci, se přiči jasněmu a nepochybnému znění § 1 dekretu presidenta republiky č. 108/1945 Sb. č. 399.
- — dokud není příslušným správním orgánem pravoplatně vysloveno, že majetek zůstavitelův nebo dědicův, u nichž se vyskytly okolnosti nasvědčující konfiskaci, není z konfiskace vyňat, je finanční prokuratura oprávněna domáhat se přípustnými prostředky nápravy, má-li za to, že přijetím dědičné přihlášky i svěřením správy a užívání pozůstalosti přihlášenému dědicovi byly porušeny předpisy dekretu č. 108/1945 Sb. č. 533.
- **věci restituční (zák. č. 128/1946 Sb.):** restituční nárok podle zák. č. 128/1946 Sb. lze uplatnit proti národní správě majetkových podstat t. zv. Majetkového úřadu a Vystěhovaleckého fondu jen, jde-li o vrácení majetku individuálně označeného (§ 2, odst. 3 dekr. č. 108/1945 Sb.); nelze se však domáhat v restitučním řízení náhrady za peněžitý vklad,

— který byl za okupace převeden na Vystěhovalecký fond, splynul s jinými převedenými hotovostmi a propadl jako celé jmění spravované tímto fondem konfiskaci (§ 5, č. 3 dekr. č. 108/1945 Sb., § 2 zák. č. 31/1947 Sb.) č. 398.

- byl-li uplatněn odpor podle zák. č. 76/1946 Sb. spolu s restitučním nárokem, pro nějž je rozhodnutí o odporu předurčujícím (§ 2, konec první věty zákona č. 128/1946 Sb.), jsou pasivně k odporu oprávněni odpůrci i jiní účastníci restitučního řízení, tudíž, týká-li se restituce majetku, jenž by jinak byl konfiskován, je pasivně oprávněn i národní správce, pokud se týče Fond národní obnovy č. 400.
- i v knihovním řízení třeba z úřední moci, a to i v oprávněném řízení, přihlídnout k okolnosti, zda mimosoudní dohoda o restituci nemovitosti byla schválena příslušným Fondem národní obnovy č. 452.
- Fond národní obnovy je účastníkem řízení o restituci majetku uvedeného v § 2, odst. 3 dekr. č. 108/1945 Sb. a spravovaného jím podle § 16 zák. č. 128/1946 Sb., třebaš jde o majetek zemědělský č. 480.
- odpůrcem osoby, uplatňující restituční nárok na vrácení majetku konfiskovaného podle dekr. č. 12/1945 Sb., na nějž nebyla zavedena národní správa, je až do jeho odevzdání přídělcí Národní pozemkový fond č. 543.
- **různé:** smlouvou o požárním pojištění, kterou uzavřel v srpnu roku 1945 o nemovitosti, podléhající konfiskaci podle dekr. č. 12/1945 Sb. její bývalý německý vlastník, není vázán národní správce dosazený později na nemovitost, i když bývalý vlastník až do zavedení národní správy na nemovitosti fakticky hospodařil č. 374.
- **finanční prokuratura** je ze zákona oprávněna zastupovat Národní pozemkový fond č. 416.

Konkurs: správce konkursní podstaty je povinen vykonávat v konkursním řízení svou funkci osobně č. 402.

- byl-li správcem konkursní podstaty ustanoven advokát, není jeho náměstek jmenovaný výborem advokátní komory podle § 28, odst. 1, písm. h) advokátního řádu oprávněn podat za něho rekurs proti usnesení o zrušení konkursu č. 402.

Konsulární úřad viz úřad konsulární.

Kořist: auto zanechané německou armádou po skončení okupace na území Československé republiky se nestalo věcí opuštěnou (§ 381 obč. zák.), nýbrž držba k němu přešla i bez zvláštního uchopovacího aktu právem kořistným (§ 402 obč. zák.) na Československý stát č. 418.

- proti Československému státu nelze úspěšně restituovat (§ 4, odst. 2 zák. č. 128/1946 Sb.) majetek, jenž na něj přešel kořistným právem č. 418.

Křivé svědectví viz svědek.

Kupitel viz smlouva trhová.

Legitimace viz oprávnění.

Lhůty: zák. č. 227/1946 Sb.: pokud lhůta k uplatnění nároku ze správy počíná až od vydání restitučního zákona č. 355.

- **podle exekučního řádu:** usnesení o povolení exekuce na majetek pod národní správou, o němž není jisto, zda nepodléhá konfiskaci, třeba doručit též finanční prokuratuře jako zástupci Fondu národní obnovy, jemuž přísluší právo k rekursu v samostatné lhůtě; doručení národnímu správci nenahrazuje doručení Fondu národní obnovy č. 481.
- **podle civilního řádu soudního:** nelze jednat o žalobě podané národním správcem pro nárok související s konfiskovaným majetkem pod národní správou, nevykázal-li žalobce, že je k podání žaloby zmocněn jak orgánem, který jej ustanovil (§§ 7, 22, odst. 2 dekr. č. 5/1945 Sb.), tak i Fondem národní obnovy (§ 5, odst. 2 dekr. č. 108/1945 Sb.), ač mu k odstranění tohoto nedostatku byla soudem poskytnuta přiměřená lhůta (§§ 6, 7 c. ř. s.) č. 353.

- třebaš strana podala žádost za jmenování advokáta jako zástupce chuných teprve čtvrtý den po doručení rozsudku soudu první stolice, přece nelze její odvolání podané do 14 dnů ode dne, kdy advokátu bylo doručeno rozhožnutí o jmenování zástupce chudých, odmítnout pro opožděnost, došlo-li k překročení třidenní lhůty § 73, odst. 2 c. ř. s. (ve znění čl. IV zák. č. 105/1947 Sb.) toliko v důsledku nesprávného právního poučení daného jí prvním soudem č. 538.

— **podle občanského zákoníka:** ustanovení zákona č. 227/1946 Sb. se vztahuje i na případy, kdy se nároky promlčely až po 1. lednu 1946, jestliže překážky, které bránily včasnému uplatnění nároku, pominuly teprve po uplynutí promlčecí lhůty č. 355.

- rozsudku z doby nesvobody, jímž bylo vyhověno žalobě o oduznání manželského původu dítěte podané v jednoroční lhůtě podle čl. 2, § 5 nařízení ze dne 6. února 1943, něm. říš. zák. díl I, str. 80 o přizpůsobení předpisů rodinného práva, nelze úspěšně odporovat z důvodu čl. 6, odst. 1, písm. a) ústavního dekr. č. 12/1946 Sb. o obnovení právního pořádku ze dne 3. srpna 1944 ve znění zák. č. 12/1946 Sb. poukazem na to, že byla podána po tříměsíční lhůtě stanovené § 158 obč. zák. č. 492.

Likvidační fond měnový viz měna.

List úmrtí: sporná okolnost, zda úmrtí list je platnou či falšovanou listinou, není v řízení o prohlášení za mrtva předurčující otázkou, která by ho opravňovala nesporného soudce k odkázání účastníků na řízení sporné č. 422.

Listina vkladná viz kniha pozemková.

Majetek církevní viz církev.

— **zemědělský** viz konfiskace.

Majetkový úřad viz správa národní.

Manudukce viz řízení sporu.

Manželství viz občanství státní, obnovení právního pořádku (zák. č. 198/1946 Sb.), rozluka manželská, rozvod od stolu a lože, substituce fideikomisární, uznání cizozemských rozhodnutí, výživné, zasnoubení.

Matka: po účinnosti ústavy č. 150/1948 Sb. přísluší matce nad nemanželským dítětem právo mateřské stejného obsahu, jako je právo otcovské vůči dětem zrozeným v manželství a nikoliv pouhé poručenství ve smyslu §§ 166, 187 obč. zák.; tohoto mateřského práva může být matka zbavena jen z důvodů uvedených v §§ 177, 178 obč. zák. č. 555.

— **nemanželská** viz otec nemanželský.

Měna československá: tím, že pojistitel složil náhradu z odpovědnostního pojištění ve prospěch poškozeného ve staré měně k soudu, nezanikl nárok poškozeného proti pojistníkovi, jenž mu byl přisouzen v nové měně č. 385.

- za podmínek v § 16 dekr. č. 91/1945 Sb. byl restitucent oprávněn splnit svůj závazek podle § 7, odst. 1 zákona č. 128/1946 Sb. ve staré měně; lhůtstejně je, kdy bylo jednání prohlášeno soudem za neplatné ve smyslu § 1 restitučního zákona č. 389.

— třebaš byl příkaz pojistníkův, aby první pojistná prémie byla zaplacená poukazem z jeho vázaného vkladu na vázaný vklad pojišťovny, dán peněžnímu ústavu ještě před pojistnou příhodou, je přece pojistitel prost povinnosti splnit pojistnou smlouvu (§ 28, odst. 2 zákona o pojistné smlouvě), byl-li příkaz proveden až po této době č. 393.

- po 14. únoru 1946 nelze uložit restitucentu, aby svůj závazek podle § 7, odst. 1 zák. č. 128/1946 Sb. splnil převodem na vázaný vklad oprávněného, neprokázal-li souhlas Likvidačního měnového fondu s tímto převodem (§ 8 zák. č. 141/1947 Sb. o Likvidačním fondu měnovém, vyhláška min. financí č. 143/1948 Sb.) č. 510.

Mezinárodní právo soukromé viz právo soukromé mezinárodní.

Ministerstvo: zrušilo-li příslušné ministerstvo výměr nižšího úřadu o zavedení národní správy na nemovitost a ustanovení národního správce a rozšířilo-li na

ni národní správu zavedenou svým výměrem na jiné nemovitosti, je nutno poznámku národní správy zapsanou podle prvního výměru z pozemkové knihy vymazat a poznamenat národní správu zavedenou výměrem ministerstva č. 542.

- **průmyslu:** i když je nemovitost knihovně připsána jiné osobě než vlastníku znárodněného podniku, dlužno přece povolit národnímu podniku vklad vlastnického práva k ní, je-li z přípisu ministerstva průmyslu připojeného ke knihovní žádosti zřejmo, že nemovitost sloužila nebo byla určena provozu znárodněného podniku, jehož majetková podstata vplynula do národního podniku (§ 4 dekr. č. 100/1945 Sb. ve znění zák. č. 114/1948 Sb.) č. 499.
- **zemědělství:** ve sdělení osidlovací komise ministerstva zemědělství o stavu přidělového řízení (o schválení přidělového návrhu) nelze spatřovat rozhodnutí o přidělu či odevzdání půdy č. 486.
- i když výměr ministerstva zemědělství vydaný podle § 7, odst. 4 dekr. č. 12/1945 Sb. mluví o přidělení nemovitosti do držby, správy a užívání, byla jím konfiskovaná nemovitost přidělena do vlastnictví č. 489.

Místo stavební viz chodník veřejný.

Mladiství: poručenský soud je oprávněn učinit ochranné opatření podle § 1, odst. 2 zák. č. 48/1931 Sb. i tehdy, nedopustil-li se nezletilý trestného činu č. 518.

Moc otcovská viz otec.

- **plná viz též advokáti, zastoupení.**
- k podání odporu podle zák. č. 76/1946 Sb. o změnu (zrušení) knihovního usnesení zástupcem je třeba plné moci vyhovující předpisům knihovního zákona č. 352.
- udělil-li jeden z veřejných společníků, oprávněný samostatně k zastupování veřejné obchodní společnosti, advokátu platně procesní plnou moc k vedení sporu, může jiný veřejný společník, stejně oprávněný k zastupování společnosti, i za sporu tuto plnou moc odvolat, udělit ji jinému advokátu a dát mu příkaz, aby jménem a v zastoupení společnosti vzal žalobu zpět se vzdáním se žalobního nároku č. 426.
- bylo-li v restitučním řízení zavedeném proti národnímu správci pokračováno s tímto odpůrcem i po jeho odvolání z úřadu národního správce, je řízení po této době provedené, jakož i rozhodnutí zmatečné (§ 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb.), třebaš byl národní správce zastoupen advokátem opatřeným plnou mocí č. 448.
- národní správa má způsoblost býti stranou ve sporu, není však procesně způsobilá ve smyslu § 1 c. f. s., nýbrž může jednat jen prostřednictvím národního správce, jenž je jejím zákonným zástupcem č. 567.
- byl-li za sporu místo dosavadního národního správce jmenován jiný a národní správa nebyla zastoupena advokátem ani jinou osobou, opatřenou procesní plnou mocí, nastává ze zákona přerušení řízení podle § 158 c. f. s. č. 567.
- procesní úkony druhé strany i soudu (vydání rozsudku pro zmeškání podle žalobcovy návrhu) učiněné za přerušení řízení nemají proti nezastoupené straně právního účinku č. 567.
- **právní:** okolnost, že povolení exekuce vstoupilo v právní moc, nebrání zrušení exekuce z toho důvodu, že je v rozporu s předpisy konfiskačních dekretů č. 414.
- je zmatečností podle § 41, odst. 2, písm. e) zák. č. 100/1931 Sb., zavedl-li soud řízení o opravě dne smrti, ač jeho určení nebylo ještě právoplatným č. 436.

Monopoly soukromé: dnem účinnosti ústavy ze dne 9. května 1948, č. 150 Sb. pozbyl platnosti zákon č. 141/1933 Sb. o kartelech a soukromých monopolech; tím pozbyla podkladu i smlouva uzavřená s firmami sdruženými v kartel, jež směřuje k vyloučení smluvníkovy konkurence v oboru, v němž byl kartel činný a nelze ji uznati za platnou č. 523.

- — předpisy ústavy č. 150/1948 Sb. jsou donucující povahy a ruší pro budoucnost i práva nabytá před účinností ústavy, pokud jsou s nimi v rozporu; k těmto předpisům třeba přihlížet v každém období rozepře č. 523.

Nabytí vlastnictví viz nabytí od nevlastníka, vlastnictví.

- **od nevlastníka:** veřejnou dražbou ve smyslu § 367 obč. zák. jsou i dražby provedené notářem nebo správním úředníkem nebo i soukromou osobou, avšak s povolením správního úřadu č. 390.
- zcizil-li člen řádu, složívní slavné sliby, úplatně movité věci (původská práva), jež mu byly klášterem ponechány k volnému užívání, stal se poctivý nabyvatel jejich vlastníkem (§ 367 obč. zák.); na takové zcizení se nevztahují církevní ani státní předpisy o zcizování církevního majetku a klášterního jmění (§§ 38, 44 zák. č. 50/1874 ř. z., min. nař. č. 162/1860 a 175/1860 ř. z.) č. 469.
- za podmínek § 4, odst. 2 zák. č. 128/1946 Sb. směřuje restituční nárok proti právnímu nástupci i tehdy, když nabytí věci za okolností, za nichž je proti němu podle § 367 obč. zák. vyloučena vlastnická žaloba č. 485.

Náhrada nákladu viz restituce majetková (§ 6 zák. č. 128/1946 Sb.).

- **podle § 1042 obč. zák. viz náklad podle § 1042 obč. zák.**
- **škody viz též škoda válečná.**
- »stavebním místem« ve smyslu § 3 vládn. nař. č. 1/1943 Sb. dlužno rozumět pozemek ležící ladem nebo pozemek, na němž je zřízena zahrada nebo jenž je jinak obděláván, jen když je podle schváleného stavebního plánu, třeba teprve pro budoucnost, určen k zastavění č. 381.
- vlastník nemovitosti hraničící s veřejnou silnicí (cestou) je povinen čistit pruh uvedený v § 4, odst. 1 nař. č. 1/1943 Sb., třebaš není ještě upraven jako řádná komunikace č. 381.
- zaručil-li se rukojmí za dluh jen vzhledem k věřitelovu ujištění, že pro hlavní pohledávku vážne na dlužníkových věcech zástavní právo, odpovídá věřitel rukojmím za újmu, jež mu vzešla tím, že nedopatřením právního zástupce věřitele ke zřízení zástavního práva nedošlo č. 419.
- předpis § 1302 německého občanského zákona o promlčení nároků na náhradu škody za nedodržení slibu manželského se nepřiči znění nebo demokratickým zásadám čl. ústavy č. 425.
- bolestné nemusí být určeno přesně podle výše a doby trvání bolestí určených znalcem v procentech bolestivosti, nýbrž může být stanoveno i úhrnnou částkou č. 441.
- ušlým výdělkem ve smyslu § 1325 obč. zák. jsou i diety za služební cesty, pokud byly stanoveny paušálně určitými částkami a převyšují skutečné výlohy č. 441.
- k náhradě škody podle § 1329 obč. zák. je povinen jak ten, kdo někoho odvedl, uvěznil a pod., tak ten, kdo svým jednáním tyto akty způsobil č. 458.
- příčinná souvislost se zaviněným jednáním je dána ve všech případech nepřímého způsobení, při nichž je vzniklá škoda pravidelnějším následkem zaviněného jednání, třebaš se ani tento výsledek podle zkušenosti nemusí vyskytovat s naprostou pravidelností č. 458.
- pro nárok vlastníka věci proti jejímu bývalému národnímu správci na náhradu škody, jež vzešla zanedbáním povinností uložených mu jako národnímu správci, je pořad práva přípustný; nepřipustný je pořad práva pro nárok proti národnímu správci na náhradu za to, že vlastník věci dané pod národní správu nemohl po dobu národní správy této věci užívat č. 477.
- nejde o nárok na náhradu válečné škody podle dekretu č. 54/1945 Sb., nýbrž o nárok patřící na pořad práva, domáhá-li se žalobce na státu náhrady škody, kterou utrpěl v době okupace srážkou osobního vlaku s vojenským vlakem č. 490.

- Československý stát odpovídá podle zákona č. 86/1937 Sb. i za škodu, vzešlou při jízdě cizozemského vlaku, jenž byl včleněn do tuzemské dráhy, t. j. určen státní železniční správou k jízdě po tuzemské trati č. 490.
- cizoložství je protiprávním činem s hlediska § 1294 obč. zák.; jsou-li splněny i další náležitosti §§ 1293 a násl. obč. zák. (vznik majetkové škody a příčinná souvislost), může být cizoložství právním důvodem nároku na náhradu majetkové škody č. 515.
- nenabyla-li smlouva z doby nesvobody o prodloužení pachtu a o zvýšení pachtovného právní účinnosti, protože cenový úřad zvýšení pachtovného neschválil, nelze ji prohlásit za neplatnou podle restitučního zákona, třeba byla uzavřena způsobem uvedeným § 1 tohoto zákona; smluvníku však přesto přísluší podle § 6 uvedeného zákona má nárok na náhradu škody, jež mu vzešla splněním takové smlouvy; nezáleží na tom, že má snad též nárok na náhradu téže škody podle obecných ustanovení, který patří na pořad práva č. 529.
- je nedbalostí, vystřelil-li střelec na zvěř, ač na dosah střely přesně neviděl a nezjednal si jiným způsobem jistotu, že nikdo není v dosahu střely č. 541.
- nárok národního podniku proti bývalému národnímu správci majetkové podstaty, jež byla do jmění tohoto podniku začleněna, na náhradu škody vzniklé tím, že národní správce opominul přihlásit majetkové hodnoty podle dekretu č. 95/1945 Sb., patří na pořad práva č. 565.

Nájem viz smlouva nájemní.

Náklad vynaložený na věc viz restituce majetková (§ 6 zák. č. 128/1946 Sb.).

- podle § 1042 obč. zák.: i práce konaná za druhého je nákladem podle § 1042 obč. zák. č. 487.
- kdo poskytl výměnkáři obsluhu za osobu, která se k této službě smluvně zavázala, je oprávněn žádat na ní náhradu č. 487.
- sporu: ustanovení § 6 zák. č. 47/1947 Sb. se vztahuje toliko na útraty, které byly přisouzeny straně, uplatňující nárok na výživné podle zákona, nikoliv na útraty přisouzené jejímu odpůrci č. 522.

Náměstek advokáta viz advokát.

Národní banka viz banky.

- podnik viz podnik národní.
- pozemkový fond: dokud není příslušným správním orgánem pravoplatně vysloveno, že určitý majetek osoby státně nespolehlivé je vyňat z konfiskace, je finanční prokuratura oprávněna domáhat se jménem státu (Fondu národní obnovy nebo Národního pozemkového fondu) nápravy knihovního stavu, má-li za to, že se povolení vkladu stalo v rozporu s předpisy dekretu č. 12/1945 Sb. nebo č. 108/1945 Sb. nebo s cíly jímí sledovanými; již pouhá pochybnost v tom směru opravňuje stát (zmíněné fondy) podle §§ 123, č. 1 a 126 knih. zák. k rekursu proti kladnému vyřízení žádosti o povolení knihovního vkladu č. 358.
- ve sporu, v němž je osobně žalován ten, jehož majetek podlehl konfiskaci, o svolení ke vkladu vlastnického práva k nemovitosti do pozemkové knihy, nejsou ani Národní pozemkový fond ani Fond národní obnovy oprávněni podat opravný prostředek, leč by byli vedlejšími intervenienty č. 368.
- pokud nebyla konfiskace zrušena, nelze však rozsudek, jímž bylo vyhověno žalobě, vykonat, třeba konfiskace nebyla ještě poznamenána v pozemkové knize č. 368.
- je-li exekuce vedenou proti někomu osobně, nikoliv jako národnímu správci, poštězení majetek, který dlužník spravuje jako národní správce, je k podání žaloby o nepřipustnost exekuce z důvodů, že tento majetek podléhá konfiskaci podle dekretu č. 12/1945 Sb., oprávněn Národní pozemkový fond č. 412.

- finanční prokuratura je ze zákona oprávněna zastupovat Národní pozemkový fond č. 416.
- poznámkou osídlení v knihovni vložce podle § 6, odst. 1 zák. č. 90/1947 Sb. přešla disposiční moc s nemovitostmi, zapsanými v této vložce pozemkové knihy, na Národní pozemkový fond a dosavadní knihovni vlastníci pozbyli práva jakékoli dispozice s tímto majetkem č. 457.
- pro uplatnění nároku váznoucího na konfiskovaném zemědělském majetku (§ 5, odst. 3 dekr. č. 12/1945 Sb. proti Národnímu pozemkovému fondu a Československému státu není pořad práva přípustný č. 467.
- dokud nebyl zemědělský majetek konfiskovaný podle dekr. č. 12/1945 Sb. odevzdán přidělci (§ 6 cit. dekr.), je Národní pozemkový fond, pokud se týče národní správce tohoto majetku oprávněn k žalobě o vyklizení pachtýře; ve sdělení osídlovací komise ministerstva zemědělství o stavu přidělového řízení (o schválení přidělového návrhu) nelze spatřovat rozhodnutí o přidělu či odevzdání půdy č. 486.
- podepsal-li směnku jako příjemce národní správce majetkové podstaty konfiskované podle dekr. č. 12/1945 Sb., není z této směnky zavázán ani Národní pozemkový fond, ani Československý stát č. 503.
- odpůrcem osoby, uplatňující restituční nárok na vrácení majetku konfiskovaného podle dekretu č. 12/1945 Sb., na nějž nebyla zavedena národní správa, je až do jeho odevzdání přidělci Národní pozemkový fond č. 343.

Národní správce viz správa národní.

— výbor viz konfiskace.

Narovnání: dohoda účastníků pozůstalostního řízení o výkladu nejasného a pochybného ustanovení posledního pořízení je narovnáním (§ 1380 obč. zák.), podle něhož třeba posuzovat existenci a objem jejich dědických nároků č. 432.

- nedomáhá-li se navrhovatel výroku, že pohledávka, o níž uzavřel narovnání pod tlakem okupace, je po právu, ani vzájemné restituce, nýbrž toliko výroku, že narovnání to je neplatné, nejde o nárok restituční podle zák. č. 128/1946 Sb. a nelze o něm jednat v nesporném řízení č. 491.

Nástupce právní viz restituce majetková (§ 4 zák. č. 128/1946 Sb.).

Návrh na povolení exekuce viz exekuce.

Nedbalost viz náhrada škody.

Nedopatření viz náhrada škody.

Němci viz též kniha pozemková, konfiskace, restituce majetková.

- osobní služebnost nelze vymazat z pozemkové knihy, třeba oprávněný byl jako Němec odsunut z Československé republiky, byla-li tato služebnost propůjčena nejen odsunutému Němci, nýbrž i jeho právním nástupcům, kterýmžto nástupcem je po vydání dekretu č. 108/1945 Sb. Československá republika č. 449.

Nemoc zvířecí viz pas dobytčí.

Nemovitost viz chodníky veřejné, kniha pozemková, ochrana požární, podnik národní, právo soukromé mezinárodní, restituce majetková, škoda válečná, vlastnictví, znárodnění

Nemožnost plnění: nemohla-li osoba zavázaná k plnění výměnkářských dávek záležejících v poskytování šatstva, prádla a obuvi, opatřit vzhledem k předpisům o řízeném hospodářství v plném rozsahu předměty potřebné ke splnění svého závazku, je povinna poskytovat za nesplněné naturální dávky peněžní relutum č. 373.

- znemožnil-li výměnkář, aby mu vlastník nemovitosti poskytoval byt a stravu tím, že se odstěhoval z nemovitosti, není oprávněn požadovat náhradu v penězích, nebyla-li smluvna; výměnkářské dávky (jejich částí), jež nezávisí na výměnkářově pobytu v usedlosti osoby povinné k poskytování výměnkář (šatstvo, prádlo, obuv), je tato osoba povinna plnit, i když s ní výměnkář

nebydlil, ledaže by si sám zavinil, že mu tyto dávky nemohly být odvedeny č. 373.

Neplatnost právního jednání viz obohacení bezdůvodné, restituce majetková, smlouva trhová, správa národní (§ 20 dekr. č. 5/1945 Sb.).

Nepřítomný viz opatrovnictví.

Nesporné řízení viz řízení nesporné.

Nezákonnost viz řízení nesporné (§ 46 zák. č. 100/1931 Sb.).

Nezletilec viz též děti, opatrovnictví, otec, poručenství.

- zrušení nebo změny soudního rozhodnutí, schvalujícího opatrovnicky kupní smlouvu za nezletilce, nelze se podle zák. č. 76/1946 Sb. domáhat jen z toho důvodu, že otcovský opatrovník navrhovatelů nepodal proti němu rekurs snad proto, že byl předtím kupitelkou (Němkou) varován a pohrůzkou udání gestapu zastrášen č. 400.
- poručenský (opatrovnický) soud je oprávněn řešit otázku státní příslušnosti nezletilého chráněnce jako otázku předurčující (§ 25 zák. č. 100/1931 Sb.) č. 431.
- nezletilé děti narozené z manželství putativního sledují státní občanství otcovo č. 431.
- nabude-li žena československého státního občanství sňatkem, nenabývá tím téhož státního občanství i její nemanželské dítě narozené před sňatkem č. 431.
- prozatímní pravomoc opatrovnického soudu podle obdoby § 183 nesp. pat. neopravňuje tento soud k povolení změny státního občanství cizího nezletilce č. 453.
- nedal-li jugoslávský konsulární úřad souhlas podle čl. 21 konsulární úmluvy československo-jugoslávské ze dne 7. listopadu 1928, č. 14/1930 Sb. k opatření zdejšího poručenského (opatrovnického) soudu nad jugoslávským státním občanem, je pravomoc tuzemských soudů nad tímto nezletilcem vyloučena č. 544.

Nicotnost viz společenství.

Notář viz spis notářský.

Novoty viz zázak novot.

Občanství státní: poručenský (opatrovnický) soud je oprávněn řešit otázku státní příslušnosti nezletilého chráněnce jako otázku předurčující (§ 25 zák. č. 100/1931 Sb.) č. 431.

- nezletilé děti narozené z manželství putativního sledují státní občanství otcovo č. 431.
- nabude-li žena československého státního občanství sňatkem, nenabývá tím téhož státního občanství i její nemanželské dítě narozené před sňatkem č. 431.
- prozatímní pravomoc opatrovnického soudu podle obdoby § 183 nesp. pat. neopravňuje tento soud k povolení změny státního občanství cizího nezletilce č. 453.
- rozsudek jugoslávského soudu, jímž bylo rozloučeno manželství československých státních příslušníků, nelze uznat v oblasti československého právního řádu podle zákona č. 199/1946 Sb. č. 524.
- za platnosti nařízení Federativní lidové republiky Jugoslavie ze dne 20. března 1948, č. 163 (Služební list, částka 24) o kontrole provozu nemovitostí nelze pro příslušníka tohoto státu vložit podle trhové smlouvy vlastnické právo k tuzemské nemovitosti č. 531.
- nedal-li jugoslávský konsulární úřad souhlas podle čl. 21 konsulární úmluvy československo-jugoslávské ze dne 7. listopadu 1928, č. 14/1939 Sb. k opatření zdejšího poručenského (opatrovnického) soudu nad jugoslávským státním občanem, je pravomoc tuzemských soudů nad tímto nezletilcem vyloučena č. 544.

Obchodní rejstřík viz rejstřík obchodní.

Obnova stavební: pojetí domu poškozeného válečnými událostmi do stavební obnovy podle § 8 zák. č. 86/1946 Sb. a možnost poskytnutí státní podpory podle § 18 uved. zák. jsou důvody, pro něž je spoluvlastník povinen strpět odklad zrušení spoluvlastnictví k domu č. 421.

- **řízení:** soud rozhodující o žalobě o obnovu opřené o § 530, č. 7 c. ř. s. musí přihlížet již v obnovovacím řízení k těm zjištěním původního rozsudku, která nejsou žalobou o obnovu dotčena, která však jsou důležitá pro posouzení, zda použití nových důkazů by mohlo způsobit rozhodnutí žalobci příznivější č. 553.

Obnovení měny viz měna československá.

Obnovení právního pořádku: ústavní dekret z 3. srpna 1946, č. 11 Úř. věst. čsl.:

- **čl. 1:** úmluva mezi Československem a Francií o právní ochraně a právní pomoci ve věcech občanských a obchodních č. 60/1931 Sb. zůstala v platnosti i po skončení okupace Francie a Československa Německem č. 552.
- **čl. 2:** použitelnost vládního nařízení č. 211/1942 Sb. o zrušení soudních prázdnin byla zrušena dnem vyhlášení zákona č. 105/1947 Sb. bez výhrady a v plném rozsahu, tudíž i pro věci, v nichž bylo řízení zavedeno přede dnem, kdy tento zákon nabyl účinnosti (před 1. srpna 1947) č. 391.
- — předpis § 1302 německého občanského zákona o promlčení nároků na náhradu škody za nedodržení smluvy manželského se nepřiči znění nebo demokratickým zásadám čsl. ústavy č. 425.
- — německý zákon o zřízení závětí a dědických smluv z 31. července 1938, říšský zák. I, str. 973, byl až do účinnosti zák. č. 195/1946 Sb. (t. j. do 15. listopadu 1946) použitelný v pohraničním území českých zemí (§ 8, odst. 1 cit. zák.) ve smyslu čl. 2, odst. 1 úst. dekretu pres. rep. o obnovení právního pořádku č. 438.
- — ustanovení § 19 vlád. nař. č. 30/1941 Sb. o věcech požární ochrany, je použitelné ve smyslu čl. 2, odst. 1 úst. dekretu pres. rep. ze dne 3. srpna 1944, č. 11 Úř. věst. čsl. č. 511.
- — nemovitosti dobrovolných hasičstev obcí sloužící účelům věci požární ochrany přešly do vlastnictví těchto obcí dnem účinnosti uvedeného vládního nařízení (1. leden 1942), aniž bylo třeba knihovního vkladu č. 511.
- — vklad vyznačující tento přechod vlastnictví v pozemkové knize lze povolit i tehdy, je-li účel nemovitosti patrný jen z pozemkové knihy (§ 94, č. 1 knih. zák.) č. 511.
- — použitelnost vyhlášky ministra zemědělství a lesnictví a předsedy nejvyššího úřadu cenového č. 133/1943 Sb. o zcizování koní nebyla zrušena ani zákonem č. 195/1946 Sb., ani § 173 ústavy č. 150/1948 Sb. č. 550.
- — neplatná je smlouva, jíž byli zcizeni za úplatu užitkoví koně, aniž byla určena jejich nejvyšší hodnota (§ 1 vyhl. č. 133/1943 Sb.) a aniž měl kupitel osvědčení o nutné potřebě koní (§ 7 cit. vyhlášky) č. 550.
- — kupitelův nárok na vrácení tržové ceny, již zaplatil podle takové neplatné smlouvy, není nárokem ze správy, nýbrž nárokem z bezdůvodného obohacení (§§ 877, 1431 obč. zák.) č. 550.
- **čl. 6:** rozsudek bývalého německého soudu, jímž bylo manželství rozloučeno podle předpisů říšskoněmeckého manželského zákona, je stížen odporovatelností podle čl. 6, odst. 1, písm. a) ústavního dekretu o obnovení právního pořádku ze dne 3. srpna 1944 ve znění zákona č. 12/1946 Sb., aniž se jde na tom, že jím byla rozluka povolena z důvodu, který by stačil i podle československého právního řádu k povolení rozvodu nebo rozluky č. 360.
- — rozhodnutí soudů vydaná v době nesvobody ve sporech o zjištění pokrevního původu směřovala k cíli československým právem zakázanému

a mohou proto být změněna nebo zrušena podle čl. 6, odst. 1, písm. b) ústavního dekr. pres. rep. ze dne 3. srpna 1944 ve znění přílohy k zákonu č. 12/1946 Sb. č. 417.

- rozsudku z doby nesvobody, jímž bylo vyhověno žalobě o oduznání manželského původu dítěte podané v jednoroční lhůtě podle čl. 2, § 5 nařízení ze dne 6. února 1943, něm. říš. zák. díl I, str. 80 o přizpůsobení předpisů rodinného práva, nelze úspěšně odporovat z důvodu čl. 6, odst. 1, písm. a) ústavního dekretu presidenta republiky o obnovení právního pořádku ze dne 3. srpna 1944 ve znění zák. č. 12/1946 Sb. poukazem na to, že byla podána po tříměsíční lhůtě stanovené § 158 obč. zák. č. 492.
- **zákon č. 76/1946 Sb.:** k podání odporu podle zák. č. 76/1946 Sb. o změnu (zrušení) knihovního usnesení zástupcem je třeba plné moci vyhovující předpisům knihovního zákona č. 352.
- i když se manžel, žalující v době nesvobody o rozluky a dosáhnoucí v této době rozluky, znovu oženil (§ 1 (2) zák. č. 198/1946 Sb.), je přece oprávněn domáhat se podle zákonů č. 76/1946 Sb. a č. 198/1946 Sb. změny výroku rozlukového rozsudku o vině, jímž bylo uznáno, že je na rozluce výhradně vinen č. 354.
- k výkladu § 4, odst. 2 zákona č. 76/1946 o zrušení a změně soudních rozhodnutí z doby nesvobody; třebaš strana původního sporu zanechala dědice, nutno přece podat žalobu na opatrovníka ustanoveného podle uvedeného zákona, jestliže dědicové dosud nepodali dědickou přihlášku, nebo nebyla-li jejich přihláška soudem ještě přijata č. 357.
- rozhodli-li o žalobě podle zák. č. 76/1946 Sb. soud, jenž rozhodoval v základním sporu jako soud odvolací nebo soud nastupující na místo soudu odvolacího podle § 3, odst. 2 uved. zák., je opravným prostředkem, jímž lze jeho rozsudku odporovat, dovolání č. 360.
- nebylo-li zrušeno rozhodnutí německého úřadu z doby okupace, jímž byl vyloučen společník z veřejné obchodní společnosti, nelze se domáhat podle zákona č. 76/1946 Sb. zrušení usnesení rejstříkového soudu, kterým bylo jeho vyloučení vyznačeno v obchodním rejstříku č. 361.
- k otázce, zda je návrhovateli oprávněn k návrhu podle § 10 zákona č. 76/1946 Sb. (§ 4, odst. 2 uved. zák.), přihlídně i opravný soud z úřední povinnosti č. 363.
- proti usnesení soudu druhé stolice, jímž bylo potvrzeno usnesení prvního soudu rozhodující o návrhu na zrušení soudního příklepu (§ 10 zákona č. 76/1946 Sb.), je dovolací rekurs nepřipustný (§ 528 c. ř. s. a § 78 ex. ř.) č. 371.
- rozsudek říšského soudu v Lipsku z doby nesvobody vydaný v manželském sporu, v němž v první stolici rozhodoval soud ležící na území Československé republiky, nepotřebuje ke své účinnosti v oblasti československého právního řádu uznání podle zákona č. 199/1946 Sb. č. 375.
- řízení, jímž se komanditní společnost, zaniklá v době nesvobody, domáhá obnovení původních zápisů v obchodním rejstříku, je zmatečné podle §§ 6, 7 c. ř. s. a § 34 zák. č. 100/1931 Sb.; před obnovením původních rejstříkových zápisů mohou práva vymazané komanditní společností uplatnit jen její společníci č. 395.
- byl-li uplatněn odpor podle zák. č. 76/1946 Sb. spolu s restitučním nárokem, pro nějž je rozhodnutí o odporu předurčujícím (§ 2, konec první věty zákona č. 128/1946 Sb.), jsou pasivně k odporu oprávněni odpůrce i jiní účastníci restitučního řízení, tudíž týká-li se restituce majetku, jenž by jinak byl konfiskován, je pasivně oprávněn i národní správce, pokud se týče Fond národní obnovy č. 400.
- zrušení nebo změny soudního rozhodnutí, schvalujícího opatrovníckou kupní smlouvu na nezletilce, nelze se podle zák. č. 76/1946 Sb. domáhat jen z toho důvodu, že otcovský opatrovník návrhovateli nepodal proti němu rekurs snad proto, že byl před tím kupitelkou (Němkou) varován a pohružkou gestapu zastrašen č. 400.

- odstranění právních účinků dědické dohody uzavřené v době nesvobody nelze docílit návrhem, aby odevzdací listina vydaná na základě této dohody a knihovní zápisy provedené podle této listiny byly zrušeny podle zák. č. 76/1946 Sb. č. 480.
- rozsudku z doby nesvobody, jímž bylo vyhověno žalobě o oduznání manželského původu dítěte podané v jednoroční lhůtě podle čl. 2, § 5 nařízení ze dne 6. února 1943, něm. říš. zák. díl I, str. 80 o přizpůsobení předpisů rodinného práva, nelze úspěšně odporovat z důvodu čl. 6, odst. 1, písm. a) ústavního dekretu presidenta republiky o obnovení právního pořádku ze dne 3. srpna 1944 ve znění zák. č. 12/1946 Sb. poukazem na to, že byla podána po tříměsíční lhůtě stanovené § 158 obč. zák. č. 492.
- spolek, který byl rozhodnutím správního úřadu z doby nesvobody včleněn do jiného spolku a vymazán ze spolkového katastru, nemůže podat návrh na zrušení soudního rozhodnutí podle zákona č. 76/1946 Sb. dokud nebylo zrušeno uvedené rozhodnutí správního úřadu č. 558.
- **zákon č. 198/1946 Sb.:** i když se manžel, žalující v době nesvobody o rozluky a dosáhnoucí v této době rozluky, znovu oženil (§ 1 (2) zák. č. 198/1946 Sb.), je přece oprávněn domáhat se podle zákonů č. 76/1946 Sb. a č. 198/1946 Sb. změny výroku rozlukového rozsudku o vině, jímž bylo uznáno, že je na rozluce výhradně vinen č. 354.
- odstranit rozluky manželství z doby nesvobody podle § 2 zák. č. 198/1946 Sb. lze i tehdy, když rozlučení manželé uzavřeli spolu nový sňatek č. 512.
- **Obohacení bezdůvodné:** použitelnost vyhlášky ministra zemědělství a lesnictví a předsedy nejvyššího úřadu cenového č. 133/1943 Sb. o zcizování koní nebyla zrušena ani zákonem č. 195/1946 Sb., ani § 173 ústavy č. 150/1948 Sb. č. 550.
- neplatná je smlouva, již byli zcizeni za úplaty užitkoví koně, aniž byla určena jejich nejvyšší hodnota (§ 1 vyhl. č. 133/1943 Sb. a aniž měl kupitel osvědčení o nutné potřebě koní (§ 7 cit. vyhlášky) č. 550.
- **Obsazení soudu:** úředník vyšší pomocné soudní služby je oprávněn sepsat protokol o uznání otcovství k nemanželskému dítěti č. 476.
- rozhodli-li v opatrovnícké věci alimentární (§ 2, odst. 1 vl. nař. č. 239/1946 Sb.) úředník vyšší pomocné služby, je jeho rozhodnutí zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. b) zákona č. 100/1931 Sb. č. 497.
- **Ocenění předmětu sporu:** proti usnesení okresních soudů ve sporech o majetková práva není přípustný rekurs (dovolací rekurs), nepřevyšuje-li celková hodnota předmětu sporu na peněžité nebo na peněžité hodnotě 300 Kčs č. 446.
- i v rozsudku pro zmeškání vyhotoveném ve zkrácené formě musí být ve sporech o majetková práva, v nichž nejde výhradně o zaplacení peněžité sumy, uvedena hodnota předmětu sporu; třebaš první soud určil tuto hodnotu teprve dodatečně samostatným usnesením je přece rozhodná pro posouzení přípustnosti odvolání č. 530.
- **Oceňování důkazů** viz důkaz, uvažování důkazů.
- **Oddělení pozůstalosti** viz pozůstalost.
- **Odevzdání věci** viz též smlouva trhová.
- přechází-li vlastnictví k věci podle autoritativního výroku soudu nebo úřadu, nerozhoduje v otázce, zda a kdy přechod vlastnictví nastal, znění tohoto výroku, nýbrž obsah předpisu, podle něhož byl výrok vydán; odevzdání věci (u nemovitosti knihovního zápisu) je v takových případech třeba k nabytí vlastnictví jen tehdy, když to zmíněný zákonný předpis vyžaduje č. 489.
- i když výměr ministerstva zemědělství vydaný podle § 7, odst. 4 dekr. č. 12/1945 Sb. mluví o přidělení nemovitosti do držby, správy a užívání, byla jím konfiskovaná nemovitost přidělena do vlastnictví č. 489.

- ustanovení § 2, odst. 1 a 2 dekretu č. 50/1945 Sb. o patření v oblasti filmu platí i na nemovitosti, na nichž jsou zařízení sloužící k provozu filmových podniků; prohlášení národního správce takové nemovitosti o odevzdání této nemovitosti do vlastnictví státu, schválené orgánem příslušným podle § 7 dekr. č. 5/1945 Sb., je vkladnou listinou podle § 33 knih. zák. a nemusí být schváleno Fondem národní obnovy č. 509.

Odkaz: odkázal-li zůstavitel v posledním pořízení své jmění »dobročinným, lidumilným a vlasteneckým spolkům«, jde o odkaz spolkům vymezeným jasně jejich účelem a jejich určitostí je možná podle § 651 obč. zák. volbou dědice nebo třetí osoby č. 388.

Odklad exekuce: ani proti usnesení, jímž byl návrh na odklad exekuce podle § 4 zák. č. 227/1946 Sb. soudem druhé stolice zamítnut, není opravný prostředek přípustný č. 394.

- proti rozhodnutí soudu druhé stolice vydanému v řízení o odklad exekucí úkonů podle ustanovení §§ 4 až 7 zák. č. 227/1946 Sb. není přípustný další opravný prostředek bez rozdílu, zda tímto usnesením rozhodl rekursní soud ve věci samé anebo v otázce formální (odmítnutím rekursu) č. 445.

- k návrhu na odklad dražby podle § 3, odst. 2 zák. č. 1/1933 Sb. je výlučně oprávněn vymáhající věřitel; je-li vymáhajícím věřitelem národní správce konfiskované majetkové podstaty, nelze povolit odklad dražby podle uvedeného ustanovení k návrhu Fondu národní obnovy č. 504.

Odpor podle zák. č. 76/1946 Sb. viz obnovení právního pořádku.

Odpovědnostní pojištění viz pojištění smluvní.

Odročení: třebas usnesení, jímž byl návrh strany na odročení roku zamítnut, nebylo straně ještě v době konání roku doručeno, stihly přece stranu, jež se k roku nedostavila, následky zmeškání, stalo-li se toto usnesení nepodáním opravného prostředku potom pravoplatným č. 409.

- nepodala-li strana proti usnesení, jímž byl její návrh na odročení roku zamítnut, opravný prostředek, nemůže úspěšně v dovolání uplatňovat okolnosti, které odůvodňovaly odročení roku č. 409.

Odstoupení od smlouvy viz smlouva trhová.

Odsun Němců: osobní služebnost nelze vymazat z pozemkové knihy, třebas oprávněný byl jako Němec odsunut z Československé republiky, byla-li tato služebnost propůjčena nejen odsunutému Němci, nýbrž i jeho právním nástupcem, kterýmžto nástupcem je po vydání dekretu č. 108/1945 Sb. Československá republika č. 449.

Odškodnění podle § 1266 obč. zák. viz rozluka.

Odůznání manželského původu dítěte viz děti.

Odvolání: ve sporu, v němž je osobně žalován ten, jehož majetek podlehl konfiskaci, o svolení ke vkladu vlastnického práva k nemovitosti do pozemkové knihy, nejsou ani Národní pozemkový fond ani Fond národní obnovy oprávněni podat opravný prostředek, leč by byly vedlejšími intervenienty č. 368.

- výměr správního úřadu vyhovující § 33, písm. d) knih. zák. je vkladnou listinou i když není pravoplatný stačí, že je vykonatelný; takovou listinou je i výměr o vynětí nemovitosti z národní správy a o jejím vrácení podle § 24 dekretu č. 5/1945 Sb., proti němuž nemá odvolání odkladného účinku č. 513.

- i v rozsudku pro zmeškání vyhotoveném ve zkrácené formě musí být ve sporech o majetková práva, v nichž nejde výhradně o zaplacení peněžité sumy, uvedena hodnota předmětu sporu; třebas prvý soud určil tuto hodnotu teprve dodatečně samostatným usnesením, je přece rozhodná pro posouzení přípustnosti odvolání č. 530.

- třebas strana podala žádost za jmenování advokáta jako zástupce chudých teprve čtvrtý den po doručení rozsudku soudy první stolice; přece nelze její odvolání podané do 14 dnů ode dne, kdy advokátu bylo doručeno rozhodnutí o jmenování zástupce chudých, odmítnout pro opožděnost, došlo-li k překročení třídenní lhůty § 73, odst. 2 c. ř. s. (ve znění čl. IV zák. č. 105/1947

Sb.) toliko v důsledku nesprávného právního poučení daného jí prvním soudem č. 538.

Ochrana nájemníků: nájemní práva, zejména, jsou-li zajištěna v pozemkové knize a chráněna ochranou nájemníků, mohou být předmětem restituce č. 369.

- nájemní právo zaniklé rozhodnutím německého úřadu lze restituovat proti majiteli domu jako odpůrci; pronajal-li však majitel domu znovu nájemní předmět, lze se domáhat restituce nájemního práva i proti novému nájemníkovi, avšak jen za podmínek, za nichž lze restituční nárok uplatnit proti právnímu nástupci nabyvatelovu (§ 4, odst. 2 rest. zák.); je-li restituční návrh podán toliko proti novému nájemníkovi, je majitel domu účastníkem řízení č. 369.

- nárok na restituci nájemního práva k místnostem neuí vyloučen tím, že majitel domu uzavřel o nich po skončení okupace novou nájemní smlouvu s třetí osobou č. 369.

- smlouva, jíž spoluvlastník pronajal druhému spoluvlastníku svou ideální část společného domu, podléhá ochraně nájemníků podle § 1 vlád. nař. č. 248/1941 Sb. o ochraně nájemníků proti výpovědi č. 505.

- usnesení, jímž se připoustí výpověď z takové smlouvy, lze omezit jen na údaj, kdy se nájemní poměr skončí, bez připojení exekuční doložky; pro spoluvlastníka, jenž byl pronajímatelem, má toto usnesení ten význam, že může na jeho základě nastoupit jednu z cest, naznačených v §§ 833 až 838 obč. zák., aby dosáhl vyloučení druhého spoluvlastníka z fyzického užívání domu nebo jeho části č. 505.

- **národní cti:** knihovní soud zamítl právem žádost o vklad knihovního práva, bylo-li mu známo, že se proti žadateli vede řízení podle dekretu č. 138/1945 Sb. a předložil-li žadatel na výzvu soudu osvědčení o státní a národní spolehlivosti, od jehož vystavení uplynul bezmála rok; udělení další lhůty k předložení nového osvědčení podle § 88, odst. 3 knih. zák. nepřichází v úvahu, nelze-li předložení očekávat v krátké době č. 411.

- **požární:** ustanovení § 19 vlád. nař. č. 30/1941 Sb. o věcech požární ochrany, je použitelné ve smyslu čl. 2, odst. 1 úst. dekr. pres. rep. ze dne 3. srpna 1944, č. 11 Úř. věst. čsl. č. 511.

- nemovitosti dobrovolných hasičstev obcí sloužící účelům věcí požární ochrany přešly do vlastnictví těchto obcí dnem účinnosti uvedeného vládního nařízení (1. leden 1942), aniž bylo třeba knihovního vkladu č. 511.

- vklad vyznačující tento přechod vlastnictví v pozemkové knize lze povolit i tehdy, je-li účel nemovitosti patrný jen z pozemkové knihy (§ 94, č. 1 knih. zák.) č. 511.

Ochranné opatření viz mladiství, poručenství.

Okupace viz obnovení právního pořádku, restituce majetková.

Opatrovnictví: konfiskací majetku dědičky, přihlásivší se k pozůstalosti podle § 1

- dekr. č. 108/1945 Sb. je zkonfiskováno i její dědičné právo, nikoliv však sama pozůstalost, jež jí nebyla dosud odevzdána; pohledávka vymáhaná sporem proti této pozůstalosti není proto závazkem vážnoucím na konfiskovaném majetku a pořad práva není vyloučen vzhledem k předpisu § 5, odst. 1, č. 3 uved. dekr. (§ 477, č. 6 c. ř. s.); pozůstalost oddělenou od jmění dědicova (§ 812 obč. zák.) zastupuje v tomto sporu i po konfiskaci dědičského práva přihlášené dědičky separátní opatrovník a nikoliv Fond národní obnovy, pokud se týče národní správce dosazený ke správě konfiskovaného majetku přihlášené dědičky (§ 477, č. 4 a 5 c. ř. s.) č. 356.

- k výkladu § 4, odst. 2 zákona č. 76/1946 Sb. o zrušení a změně soudních rozhodnutí z doby nesvobody; třebas strana původního sporu zanechala dědice, nutno přece podat žalobu na opatrovníka ustanoveného podle uvedeného zákona, jestliže dědicové dosud nepodali dědičkou přihlášku, nebo nebyla-li jejich přihláška soudem ještě přijata č. 357.

- shodný názor nižších soudů, že souhlas manželova opatrovníka nestačí k rozluce podle §§ 15, 16 zákona č. 320/1919 Sb., se nepřiči jasněmu a nepochybnému znění zákona (§ 46, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb.) č. 372.

Civilní rozhodnutí XXIX.

- opatrovnícký soud není oprávněn zrušit vinkulaci životní pojistky složené otcem pro nezletilé dítě do soudního deposita a vydat pojistku otci, je-li pochybnost, zda se otec smlouvou uzavřenou s matkou dítěte nevzdal práva odvolat nebo změnit obmyšleci doložku znějící ve prospěch dítěte č. 379.
- zrušení nebo změny soudního rozhodnutí, schvalujícího opatrovnícky kupní smlouvu na nezletilce, nelze se podle zák. č. 76/1946 Sb. domáhat jen z toho důvodu, že otcovský opatrovník navrhopatelův nepodal proti němu rekurs snad proto, že byl před tím kupitelkou (Němkou) varován a pohrůzkou udání gestapu zastrašen č. 400.
- poručenský (opatrovnícký) soud je oprávněn řešit otázku státní příslušnosti nezletilého chráněnce jako otázku předurčující (§ 25 zák. č. 100/1931 Sb.) č. 431.
- nezletilé děti narozené z manželství putativního sledují státní občanství otcovo č. 431.
- nabude-li žena československého státního občanství sňatkem, nenabývá tím téhož státního občanství i její nemanželské dítě narozené před sňatkem č. 431.
- dodatek, jež nemanželský otec připojil k uznání otcovství k dítěti před nesporným soudem, že vezme toto uznání zpět, nebude-li poručník dítěte souhlasit s jeho návrhem na placení výživného, je právně bezvýznamný č. 439.
- prozatímní pravomoc opatrovníckého soudu podle obdoby § 183 nesp. pat. neopravňuje tento soud k povolení změny státního občanství cizího nezletilce č. 453.
- okruh příbuzenstva ve smyslu §§ 198, 259 a 281 obč. zák. jde v pobočném pokolení až na potomky děda a báby (§ 738 obč. zák.) č. 466.
- opatrovník nepřítomného nemůže podat restituční návrh jménem nepřítomného, byl-li tento v době podání návrhu již prohlášen za mrtva; řízení zahájené o takovém návrhu je zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb. č. 468.
- v případech, kde § 185 nesp. pat. doporučuje slyšení nejblíže příbuzných opatrovancových, jsou tyto příbuzní oprávněni k rekursu ve smyslu § 37 zák. č. 100/1931 Sb. č. 488.
- rozhodl-li v opatrovnícké věci alimentární (§ 2, odst. 1 vl. nař. č. 239/1946 Sb.) úředník vyšší pomocné služby, je jeho rozhodnutí zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. b) zákona č. 100/1931 Sb. č. 497.
- nedal-li jugoslávský konsulární úřad souhlas podle čl. 21 konsulární úmluvy československo-jugoslávské ze dne 7. listopadu 1928, č. 14/1930 Sb. k opatření zdejšího poručenského (opatrovníckého) soudu nad jugoslávským státním občanem, je pravomoc tuzemských soudů nad tímto nezletilcem vyloučena č. 544.
- úmluva mezi Československem a Francií o právní ochraně a právní pomoci ve věcech občanských a obchodních č. 60/1931 Sb. zůstala v platnosti i po skončení okupace Francie a Československa Německem č. 552.
- proti usnesení, jímž byl ustanoven opatrovník podle §§ 116, 121, odst. 2 c. ř. s. (§ 78 ex. ř.), je tento opatrovník oprávněn podat stížnost jak jménem vlastním tak jménem strany, již byl ustanoven č. 552.

Opatření zatímní: i když byla poznámka zákazu zcizení (§ 399, odst. 1, č. 2 ex. ř.) vymazána, zůstává vklad vlastnického práva k nemovitosti zapsaný v době, kdy na ní poznámka vážla, přesto bezúčinným, byl-li ohrožen straně nárok k nemovitosti pravoplatně přiznán č. 380.

- k účinkům uvedeným v § 440 obč. zák. nestačí pouhé podání knihovni žádosti o vklad práva vlastnického, nýbrž je třeba, aby této žádosti bylo s plným právním účinkem a bezpodmínečně vyhověno; tomu tak není, byl-li povolen vklad vlastnického práva k nemovitosti, na níž vážne zákaz zcizení (§ 382, č. 6 ex. ř.) ve prospěch jiné osoby č. 380.
- proti usnesení rekursního soudu, jímž bylo rozhodnuto o soudní správě pozůstalostního jmění podle § 382, č. 2 ex. ř. a § 127, odst. 2 nesp. pat., není dovolací rekurs přípustný (§ 402, odst. 2 ex. ř.) č. 383.

- není nezákonným (§ 46, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb. právní názor nižších soudů, že nelze zapsati do obchodního rejstříku právo ke spoluprávě obchodního podniku, plynoucí z prozatímního opatření vydaného za restitučního řízení č. 406.

Oprava prohlášení za mrtvého viz prohlášení za mrtvého.

- Oprávnění k oprávněnému prostředku:** ve sporu, v němž je žalován osobně ten, jehož majetek podlehl konfiskaci, o svolení ke vkladu vlastnického práva k nemovitosti do pozemkové knihy, nejsou ani Národní pozemkový fond ani Fond národní obnovy oprávněni podat opravný prostředek, leč by byli vedlejšími intervenienty č. 368.
- pokud nebyla konfiskace zrušena, nelze však rozsudek, jímž bylo vyhověno žalobě, vykonat, třeba konfiskace nebyla ještě poznamenána v pozemkové knize č. 368.
- ve sporu, v němž jde o plnění nároků týkajících se jmění spravovaného národním správcem nebo vzniklých z provozu tohoto majetku, není Fond národní obnovy oprávněn podávat opravné prostředky místo národního správce, třeba jde zároveň o majetek propadlý ve prospěch státu podle konfiskačního dekretu č. 108/1945 Sb. č. 382.
- i když byli ve sporu, jehož předmětem je právní poměr týkající se konfiskovaného majetku pod národní správou, žalování jak Fond národní obnovy, tak národní správce, nejsou proto ještě spoluzalování nerozlučnými společníky v rozepři (§ 14 c. ř. s.) č. 382.
- Fond národní obnovy je oprávněn k stížnosti proti usnesení, jímž byl povolen vklad vlastnického práva pro národní podnik na nemovitost dosud knihovně připsanou německému nezemědělskému, nyní z části znárodněnému podniku č. 386.
- byl-li správcem konkursní podstaty ustanoven advokát, není jeho námestek jmenovaný výborem advokátní komory podle § 28, odst. 1, písm. h) advokátního řádu oprávněn podat za něho rekurs proti usnesení o zrušení konkursu č. 402.
- byl-li znárodněn veškerý majetek podniku podle § 4, odst. 4 dekr. č. 100/1945 Sb., není Fond národní obnovy oprávněn ke stížnosti do usnesení knihovního soudu, jímž bylo vloženo pro národní podnik vlastnické právo k nemovitostem připsaným dosud německému znárodněnému podniku č. 433.
- v případech, kde § 185 nesp. pat. doporučuje slyšení nejblíže příbuzných opatrovancových, jsou tyto příbuzní oprávněni k rekursu ve smyslu § 37 zák. č. 100/1931 Sb. č. 488.
- dlužník, jehož celé jmění podleho konfiskaci podle § 14, písm. c) dekr. pres. rep. č. 16/1945 Sb. a § 1 dekretu č. 108/1945 Sb. není oprávněn k rekursu proti usnesení o rozvrhu výtěžků nucené správy; rozvrhové usnesení třeba v tom případě doručit soudu, jenž vyslovil propadnutí jmění, a Fondu národní obnovy č. 521.
- dokud není příslušným správním orgánem pravoplatně vysloveno, že majetek zůstavitelův nebo dědicův, u nichž se vyskytly okolnosti nasvědčující konfiskaci, není z konfiskace vyňat, je finanční prokuratura oprávněna domáhat se přípustnými prostředky nápravy, má-li za to, že přiletím dědicé přihlašky i svěřením správy a užívání pozůstalosti přihlášenému dědicovi byly porušeny předpisy dekretu č. 108/1945 Sb. č. 533.
- proti usnesení, jímž byl ustanoven opatrovník podle §§ 116, 121, odst. 2 c. ř. s. (§ 78 ex. ř.), je tento opatrovník oprávněn podat stížnost jak jménem vlastním, tak jménem strany, již byl ustanoven č. 552.
- nedošlo-li k řízení o svolání věřitelů (§§ 813 až 815 obč. zák., §§ 133 až 136 nesp. pat.), není pozůstalostní soud oprávněn odkázat podle § 136, odst. 1 nesp. pat. pozůstalostního věřitele na pořad práva (správního řízení) s jeho pohledávkou přihlášenou k soupisu pozůstalostního jmění, avšak popřenou dědici; učinil-li tak přece, stal se věřitel odkázaný na pořad práva (správního řízení) účastníkem této části pozůstalostního řízení oprávněným k rekursu č. 562.

- Oprávnění k návrhu:** k otázce, zda je navrhovatel oprávněn k návrhu podle § 10 zákona č. 76/1946 Sb. (§ 4, odst. 2 uved. zák.), přihlédne i oprávněný soud z úřední povinnosti č. 363.
- — nájemní právo zaniklé rozhodnutím německého úřadu lze restituovat proti majiteli domu jako odpůrci; pronajal-li však majitel domu znovu nájemní předmět, lze se domáhat restituce nájemního práva i proti novému nájemníkovi, avšak jen za podmínek, za nichž lze restituční nárok uplatnit proti právnímu nástupci nabyvatelovu (§ 4, odst. 2 rest. zák.); je-li restituční návrh podán toliko proti novému nájemníkovi, je majitel domu účastníkem řízení č. 369.
 - — nárok na restituci nájemního práva k místnostem není vyloučen tím, že majitel domu uzavřel o nich po skončení okupace novou nájemní smlouvu s třetí osobou č. 369.
 - — restituční nárok podle zák. č. 128/1946 Sb. lze uplatnit proti národní správě majetkových podstat t. zv. Majetkového úřadu a Vystěhovaleckého fondu jen, jde-li o vrácení majetku individuálně označeného (§ 2, odst. 3 dekr. č. 108/1945 Sb.); nelze se však domáhat v restitučním řízení náhrady za peněžitý vklad, který byl za okupace převeden na Vystěhovalecký fond, splynul s jinými převedenými hotovostmi a propadl jako celé jmění spravované tímto fondem konfiskací (§ 5, č. 3 dekr. č. 108/1945 Sb., § 2 zák. č. 31/1947 Sb.) č. 398.
 - — byl-li uplatněn odpor podle zák. č. 76/1946 Sb. spolu s restitučním nárokem, pro nějž je rozhodnutí o odporu předurčujícím (§ 2 konec první věty zákona č. 128/1946 Sb.), jsou pasivně k odporu oprávněni odpůrce i jiní účastníci restitučního řízení, tudíž týká-li se restituce majetku, jenž by jinak byl konfiskován, je pasivně oprávněn i národní správce, pokud se týče Fond národní obnovy č. 400.
 - — dokud nedošlo k ustavení Revolučního odborového hnutí úředním schválením jeho stanov a zvolením statutárních orgánů, byla Ústřední rada odborů oprávněna žádat o povolení knihovního vkladu vlastním jménem a s účinkem pro Revoluční odborové hnutí č. 434.
 - — bylo-li zástavní právo vymazáno z pozemkové knihy proto, že pohledávka byla zaplacená, není vlastník nemovitosti pasivně legitimován (§ 4, odst. 2 zák. č. 128/1946 Sb.) v řízení o restituci tohoto zástavního práva, třebaš nezaplátil dluh oprávněnému věřiteli, nýbrž t. zv. Vystěhovaleckému fondu č. 464.
 - — opatrovník nepřítomného nemůže podat restituční návrh jménem nepřítomného, byl-li tento v době podání návrhu již prohlášen za mrtva; řízení zahájené o takovém návrhu je zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb. č. 468.
 - — za podmínek § 4, odst. 2 zák. č. 128/1946 Sb. směřuje restituční nárok proti právnímu nástupci i tehdy, když nabytí věci za okolností, za nichž je proti němu podle § 367 obč. zák. vyloučena vlastnická žaloba č. 485.
 - — restituční návrh (zákon č. 128/1946 Sb. ve znění zákona č. 79/1948 Sb.) spoluvlastníka ideální poloviny nemovitosti nelze zamítnouti pro nedostatek aktivní legitimace, prohlásil-li spoluvlastník druhé ideální poloviny téže nemovitosti za restitučního řízení, že s restitučním návrhem souhlasí a že se připojuje k provedenému řízení č. 529.
 - — služební smlouva je majetkově-právním jednáním ve smyslu § 1 zák. č. 128/1946 Sb.; nárok vzniklý z neplatného zásahu do služebního poměru lze uplatnit jen proti zaměstnavateli, který měl z takového neplatného zásahu přímý prospěch č. 536.
 - — odpůrcem osoby, uplatňující restituční nárok (zákon č. 128/1946 Sb.) na vrácení majetku konfiskovaného podle dekretu č. 12/1945 Sb., na nějž nebyla zavedena národní správa, je až do jeho odevzdání přídělci Národní pozemkový fond č. 543.
 - — k otázce, kdo je oprávněn restituovat podnik, který patřil veřejné obchodní společnosti č. 559.

- Oprávnění ke sporu: aktivní:** je-li exekuci vedenou proti někomu osobně, nikoliv jako národnímu správci, postižen majetek, který dlužník spravuje jako národní správce, je k podání žaloby o nepřipustnost exekuce z důvodů, že tento majetek podléhá konfiskaci podle dekretu č. 12/1945 Sb., oprávněn Národní pozemkový fond č. 412.
- — dokud nebyl zemědělský majetek konfiskován podle dekr. č. 12/1945 Sb. odevzdán přídělci (§ 6 cit. dekr.), je Národní pozemkový fond, pokud se týče národní správce tohoto majetku oprávněn k žalobě o vyklizení pachtýře č. 486.
 - — pasivní: národní správce je pasivně oprávněn ke sporu, jímž se jiná osoba domáhá vydání věcí ze zkonfiskované podstaty z důvodu svého vlastnického práva k nim č. 362.
 - — národní správce konfiskovaného majetku není oprávněn ani povinen plnit peněžitě závazky vzniklé na konfiskovaném majetku a vzniklé do 10. května 1945, po případě i jiné závazky převzaté Fondem národní obnovy k vypořádání podle § 2 zák. č. 31/1947 Sb.; ve sporu o zaplacení takových pohledávek je sice národní správce pasivně legitimován, ale žalobu nutno zamítnouti podle § 2 zák. č. 31/1947 Sb., k němuž je hledět z úřední moci č. 377.
 - — je nedostatkem pasivní legitimace vedoucím k zamítnutí žaloby, směřuje-li žaloba proti žalovanému osobně, ač závazek jí uplatňovaný pochází z jednání, jež žalovaný provedl jako národní správce č. 404.

Organisace odborová viz Revoluční odborové hnutí.

Osídlení: poznámkou osídlení v knihovní vložce podle § 6, odst. 1 zák. č. 90/1947 Sb. přešla disposiční moc s nemovitostmi, zapsanými v této vložce pozemkové knihy, na Národní pozemkový fond a dosavadní knihovní vlastníci pozbyli práva jakékoli dispozice s tímto majetkem č. 457.

Osoba právnická: dokud nedošlo k ustavení Revolučního odborového hnutí úředním schválením jeho stanov a zvolením statutárních orgánů, byla Ústřední rada odborů oprávněna žádat o povolení knihovního vkladu vlastním jménem a s účinkem pro Revoluční odborové hnutí (§ 5 zák. č. 144/1946 Sb.) č. 434.

— ke vkladu vlastnického práva pro jednotnou odborovou organizaci k nemovitosti knihovně připsané Německé pracovní frontě netřeba vkladní listiny podle § 31 knih. zák. (§ 6, odst. 1 zák. č. 144/1946 Sb.) č. 434.

Osvědčení: rozhodnutí o prohlášení za mrtvého může být opraveno podle § 12 dekretu č. 117/1945 Sb. jen tehdy, bude-li podán důkaz, nikoliv pouhé osvědčení možnosti, že nezvěstný je na živu nebo že zemřel jindy, ať již dříve nebo později, než bude stanoveno v rozhodnutí, jež má být opraveno č. 540.

— neplatná je smlouva, již byli zcizeni za úplaty uživateli koně, aniž byla určena jejich nejvyšší hodnota (§ 1 vyhl. č. 133/1943 Sb. a aniž měl kupitel osvědčení o nutné potřebě koní (§ 7 cit. vyhlášky) č. 550.

— kupitelův nárok na vrácení tržové ceny, již zaplatil podle takové neplatné smlouvy, není nárokem ze správy, nýbrž nárokem z bezdůvodného obohacení (§§ 877, 1431 obč. zák.) č. 550.

Osvědčení o státní spolehlivosti viz kniha pozemková, restituce majetková.

Ošetřovatelé: pomocný ošetřovatel, jehož platové poměry jsou upraveny podle vlád. nař. č. 22/1927 Sb. nemá nároku na zvláštní odměnu za práci přes čas č. 501.

Otázky předurčující: o opravě rozhodnutí v otázce data zůstavitelova úmrtí (§§ 12, 14 dekr. č. 117/1945 Sb.) není oprávněn pozůstalostní soud rozhodnout ani jako o otázce předurčující č. 367.

— — byl-li uplatněn odpor podle zák. č. 76/1946 Sb. spolu s restitučním nárokem, pro nějž je rozhodnutí o odporu předurčujícím (§ 2, koncem první věty zákona č. 128/1946 Sb.), jsou pasivně k odporu oprávněni odpůrce i jiní účastníci restitučního řízení, tudíž týká-li se restituce majetku, jenž by jinak byl konfiskován, je pasivně oprávněn i národní správce, pokud se týče Fond národní obnovy č. 400.

- — sporná okolnost, zda úmrtní list je platnou či falšovanou listinou, není v řízení o prohlášení za mrtva předurčující otázkou, která by opravňovala nesporného soudce k odkázání účastníků na řízení sporné č. 422.
- — poručenský (opatrovnícký) soud je oprávněn řešit otázku státní příslušnosti nezletilého chránence jako otázku předurčující (§ 25 zák. č. 100/1931 Sb.) č. 431.
- — i dovolací řízení lze přerušit podle § 190 c. ř. s., závisí-li rozhodnutí sporu na rozhodnutí, zda nároky uplatněné žalobou podléhají konfiskaci podle § 1 dekretu č. 108/1948 Sb. č. 527.

Otec viz též děti.

- zrušení nebo změny soudního rozhodnutí, schvalujícího nadopatrovnický kupní smlouvu na nezletilce, nelze se podle zák. č. 76/1946 Sb. domáhat jen z toho důvodu, že otcovský opatrovník navrhovatelův nepodal proti němu rekurs snad proto, že byl před tím kupitelkou (Němkou) varován a pohrůzkou udání gestapu zastrašen č. 400.
- jde o zmatečnost podle § 41, odst. 2, písm. d) zák. č. 100/1931 Sb., rozhodovaly-li nižší soudy o zániku výživovací povinnosti otcovy ve smyslu § 143 obč. zák. za dobu minulou č. 479.
- rozsudek z doby nesvobody, jímž bylo vyhověno žalobě o oduznání manželského původu dítěte podané v jednorroční lhůtě podle čl. 2, § 5 nařízení ze dne 6. února 1943, něm. říš. zák. díl I, str. 80 o přizpůsobení předpisů rodinného práva, nelze úspěšně odporovat z důvodu čl. 6, odst. 1, písm. a) ústavního dekretu prezidenta republiky o obnovení právního pořádku ze dne 3. srpna 1944 ve znění zák. č. 12/1946 Sb. poukazem na to, že byla podána po tříměsíční lhůtě stanovené § 158 obč. zák. č. 492.
- ani po vydání zákona č. 8/1946 Sb. nemůže být matčino svědectví samo podkladem rozhodnutí, jímž se oduznává manželský původ dítěte; může jím však být ve spojení s jinými důkazy č. 517.
- **nemanželský:** pokud doživotní renta, zřízená nemanželským otcem dítěti, převyšuje zákonnou povinnost otcovu podle § 166 obč. zák., je její zřízení darovacím slibem, k jehož platnosti je třeba formy notářského spisu č. 423.
- — dodatek, jež nemanželský otec připojil k uznání otcovství k dítěti před nesporným soudem, že vezme toto uznání zpět, nebude-li poručník dítěte souhlasit s jeho návrhem na placení výživného, je právně bezvýznamný č. 439.
- — uznal-li trestní soud nemanželskou matku vinnou křivým svědectvím spáchaným tím, že označila určitého muže za nemanželského otce, nepřekáží tento trestní rozsudek ve smyslu § 268 c. ř. s. civilnímu soudu ve výroku uznávajícím onoho muže za nemanželského otce č. 475.
- — úředník vyšší pomocné soudní služby je oprávněn sepsat protokol o uznání otcovství k nemanželskému dítěti č. 476.
- — po účinnosti ústavy č. 150/1948 Sb. přísluší matce nad nemanželským dítětem právo mateřské stejného obsahu, jako je právo otcovské vůči dětem zrozeným v manželství a nikoliv pouhé poručenství ve smyslu §§ 166, 187 obč. zák.; tohoto mateřského práva může být matka zbavena jen z důvodů uvedených v §§ 177, 178 obč. zák. č. 555.

Pas dobytčí: porušení povinnosti vystavit uzávěrkový list podle §§ 150—152 vyhlášky č. 1/1943 Sb. Českomoravského svazu pro dobytek, maso a ryby o tržním řádu jatečného dobytka (§ 429 Úř. l. z r. 1943), odevzdat zpětně hlášení podle § 3, odst. 1, písm. a) vl. nař. ze dne 23. února 1944, č. 48 Sb. o evidenci stavu zvířat ke kontrolním účelům a vystavit dobytčí pas podle § 8 zákona č. 177/1909 ř. z. o zamezení a potlačení nakažlivých nemocí zvířecích nečiní smlouvu o prodeji dobytka neplatnou č. 560.

Péče řádného obchodníka: k odevzdání zboží dovozníkovi podle čl. 345, odst. 1 obč. zák. nestačí pouhé zaslání účtu kupiteli s prohlášením, že zboží je u prodávatele k dispozici kupitelově, ani výzva dovozníkovi, aby zboží pro kupitele odvezl č. 366.

- — nemohl-li kupitel pro mimořádné válečné poměry ihned (čl. 346 obč. zák.) odvésti koupené a zaplacené zboží ze skladiště prodávatele, byl prodávatel povinen je chovati s péčí řádného obchodníka (čl. 343, odst. 1 obč. zák.) č. 366.

Persekuce národní, rasová a politická viz restituce majetková.

Placení dluhu viz též složení k soudu.

- — právní jednání, jímž nedošlo k přesunu hodnot do ciziny, ani k nesplnění odvodové povinnosti a tudíž ke skutečné škodě na řízeném devisovém hospodářství, není neplatné proto, že bylo uskutečněno bez předepsaného souhlasu Národní banky č. 463.
- — plátce, nikoliv příjemce, má povinnost opatřit povolení Národní banky československé potřebné k zaplacení (soudní depozici) dluhu devisového cizozemce devisovému tuzemci v tuzemsku č. 463.
- — bylo-li zástavní právo vymazáno z pozemkové knihy proto, že pohledávka byla zaplacená, není vlastník nemovitosti pasivně legitimován (§ 4, odst. 2 zák. č. 128/1946 Sb.) v řízení o restituci tohoto zástavního práva, třebaš nezaplatil dluh oprávněnému věřiteli, nýbrž t. zv. Vystěhovaleckému fondu č. 464.

Plná moc viz moc plná.

Plnění dluhu viz složení k soudu, placení dluhu.

Poctivý držitel viz držba, restituce majetková.

Podání: nelze přezkoumávat s hlediska nezákonnosti (§ 46, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb.) souhlasný závěr nižších soudů, že podání je urážlivého obsahu (§ 15 téhož zák.) č. 387.

Podnájem: i k podnájmu nemovitosti (její části) potřebuje národní správce schválení orgánu příslušného podle § 7 dekr. č. 5/1945 Sb. č. 454.

- uložila-li valná hromada bytového družstva členům družstva, kteří mají v bytech podnájemníky, placení měsíčního poplatku z každého podnájemníka, aniž postupovala podle platných cenových předpisů, je rejstříkový soud oprávněn zrušit toto její usnesení pro rozpor se zákonem č. 535.

Podnik národní: Fond národní obnovy je oprávněn k stížnosti proti usnesení, jímž byl povolen vklad vlastnického práva pro národní podnik na nemovitost dosud knihovně připsanou německému nezemědělskému, nyní z části znárodněnému podniku č. 386.

- — nejde o nepřipustnou novotu (§ 126, odst. 2 knih. zák.), opřel-li žadatel svou knihovní žádost teprve v dovolací stížnosti o vyhlášku ministerstva průmyslu o znárodnění podniku, která byla uveřejněna v Úředním listě a uvedena tak ve všeobecnou známost č. 405.
- — vyhláška o znárodnění podniku podle § 4, odst. 4 dekr. č. 100/1945 Sb. a listina, kterou se z jeho majetkové podstaty zřizuje národní podnik, jsou dostatečným podkladem pro vklad vlastnického práva pro národní podnik na nemovitost připsanou podniku takto znárodněnému č. 405.
- — z předpisu § 17 dekr. č. 100/1945 Sb. neplatí, že by u knihovních žádostí národních podniků o zápis přechodu vlastnických a jiných práv nebylo třeba náležitostí požadovaných § 94 knih. zák.; předpis ten předpokládá, že rozsah znárodnění byl již konkrétně vymezen č. 405.
- — jde o nepřipustný vstup dalších stran do sporu, domáhá-li se žalobce, aby ve sporu zahájeném proti národnímu správci znárodněného podniku, na jehož místo vstoupil za řízení národní podnik, byli vedle tohoto národního podniku připuštěni jako žalovaní též veřejní společníci znárodněného podniku č. 410.
- — byl-li znárodněn veškerý majetek podniku podle § 4, odst. 4 dekr. č. 100/1945 Sb. není Fond národní obnovy oprávněn ke stížnosti do usnesení knihovního soudu, jímž bylo vloženo pro národní podnik vlastnické právo k nemovitostem připsaným dosud německému znárodněnému podniku č. 433.
- — při zápisu národního podniku do obchodního rejstříku podle § 16 dekretu č. 100/1945 Sb. se zapisuje do rejstříku, že majitelem firmy je.

podle § 13 a ve smyslu dalších ustanovení uved. dekretu Československý stát č. 455.

- je-li v pozemkové knize patrné, že nemovitosti připsané podniku znárodněnému podle § 4, odst. 2 dekr. č. 101/1945 Sb. jsou podle své povahy určeny k provozu tohoto podniku, stačí k povolení vkladu vlastnického práva na tyto nemovitosti pro národní podnik vyhláška ministra výživy o zřízení národního podniku č. 459.
- restituční nároky podle zákona č. 128/1946 Sb. nelze zahrnovat mezi závazky uvedené v § 5, odst. 2 dekretu č. 100/1945 Sb. o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků č. 462.
- restituční řízení nelze přerušit podle § 20 zákona č. 228/1946 Sb. o rozhodčích soudech pro úpravu některých závazků národních podniků č. 462.
- v restitučním řízení o vydání věci proti národnímu podniku přihlédne oprávněný soud k ustanovení čl. IV zák. č. 79/1948 Sb. z moci úřadu, třebaž toto ustanovení nabylo účinnosti teprve v řízení oprávněné č. 471.
- žalobu proti národnímu správci znárodněného podniku lze po vplynutí majetkové podstaty jím spravované do národního podniku (§ 5, odst. 1 dekr. č. 100/1945 Sb. ve znění zák. č. 114/1948 Sb.) změnit za podmínku § 235 c. ř. s. tak, že je žalován národní podnik č. 498.
- i když je nemovitost knihovně připsána jiné osobě než vlastníku znárodněného podniku, dlužno přece povolit národnímu podniku vklad vlastnického práva k ní, je-li z přípisu ministerstva průmyslu připojeného ke knihovně žádosti zřejmo, že nemovitost sloužila nebo byla určena provozu znárodněného podniku, jehož majetková podstata vplynula do národního podniku (§ 4 dekr. č. 100/1945 Sb. ve znění zák. č. 114/1948 Sb.) č. 499.
- vstupem národního podniku do závazků znárodněného podniku podle § 5, odst. 1 dekr. č. 100/1945 Sb. se dosavadní dlužník nezprošťuje těchto závazků; národní podnik přistupuje k závazkům, týkajícím se znárodněného podniku, jako další zavázaný subjekt č. 507.
- podal-li národní správce průmyslového podniku žalobu a za sporu byl tento podnik přičleněn k národnímu podniku s účinností od data předcházejícího datu podání žaloby, není vstup národního podniku do sporu jako žalobce na místo národního správce subjektivní změnou žaloby, nýbrž jen novým označením téže strany sporu č. 565.
- nárok národního podniku proti bývalému národnímu správci majetkové podstaty, jež byla do jmění tohoto podniku začleněna, na náhradu škody vzniklé tím, že národní správce opominul přihlásit majetkové hodnoty podle dekretu č. 95/1945 Sb., patří na pořad práva č. 565.

Podnik obchodní: není nezákonným (§ 46, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb.) právní názor nižších soudů, že nelze zapsat do obchodního rejstříku právo ke spolusprávě obchodního podniku, plynoucího z prozatímního opatření vydaného za restitučního řízení č. 406.

- právní názor nižších soudů, že veřejní společníci, třebaž jsou u nich dány předpoklady § 24 dekr. č. 5/1945 Sb., nejsou oprávněni domáhat se restituce protokolované obchodní firmy a podniku podle uvedeného ustanovení u příslušného správního úřadu, se přiči jasněmu a nepochybnému znění a smyslu zákona č. 408.

Pohledávky proti státu viz exekuce, konfiskace.

Pojištění smluvní: smlouvou o požární pojištění, kterou uzavřel v srpnu roku 1945 o nemovitosti, podléhající konfiskaci podle dekretu presidenta republiky č. 12/1945 Sb. její bývalý německý vlastník, není vázán národní správce dosazený později na nemovitost, i když bývalý vlastník až do zavedení národní správy na nemovitosti fakticky hospodařil č. 374.

- opatrovnícký soud není oprávněn zrušit vinkulaci životní pojistky složené otcem pro nezletilé dítě do soudního deposita a vydat pojistku otci, je-li pochybné, zda se otec smlouvou uzavřenou s matkou dítěte nevzdal

práva odvolat nebo změnit obmýšlecí doložku znějící ve prospěch dítěte č. 379.

- požádá-li pojistník pojistitele podle § 123, druhé věty zák. č. 145/1934 Sb., aby plnil poškozenému, nevzniká tím poškozenému přímý nárok proti pojistiteli č. 385.
- tím, že pojistitel složil náhradu z odpovědnostního pojištění ve prospěch poškozeného ve staré měně k soudu, nezanikl nárok poškozeného proti pojistníkovi, jenž mu byl přisouzen v nové měně č. 385.
- třebaž byl příkaz pojistníků, aby prvá pojistná prémie byla zaplácena poukazem z jeho vázaného vkladu na vázaný vklad pojišťovny, dán peněžnímu ústavu ještě před pojistnou příhodou, je odst. 2 zákona o pojistné smlouvě, byl-li příkaz proveden až po této době č. 393.

Pokrevní původ viz původ pokrevní.

Pomoc právní: úmluva mezi Československem a Francií o právní ochraně a právní pomoci ve věcech občanských a obchodních č. 60/1931 Sb. zůstala v platnosti i po skončení okupace Francie a Československa Německem č. 552.

Poručenství viz též opatrovnictví.

- dodatek, ježž nemanželský otec připojil k uznání otcovství k dítěti před nesporným soudem, že vezme toto uznání zpět, nebude-li poručník dítěte souhlasit s jeho návrhem na placení výživného, je právně bezvýznamný č. 439.
- okruh příbuzenstva ve smyslu §§ 198, 259 a 281 obč. zák. jde v pobočném pokolení až na potomky děda a babý (§ 738 obč. zák.) č. 466.
- poručenský soud je oprávněn učinit ochranné opatření podle § 1, odst. 2 zák. č. 48/1931 Sb. i tehdy, nedopustil-li se nezletilý trestného činu č. 518.
- nedal-li jugoslávský konsulární úřad souhlas podle čl. 21 konsulární úmluvy československo-jugoslávské ze dne 7. listopadu 1928, č. 14/1930 Sb. k opatření zdejšího poručenského (opatrovníckého) soudu nad jugoslávským státním občanem, je pravomoc tuzemských soudů na tímto nezletilcem vyloučena č. 544.
- po účinnosti ústavy č. 150/1948 Sb. přísluší matce nad nemanželským dítětem právo mateřské stejného obsahu, jako je právo otcovské vůči dětem zrozeným v manželství a nikoliv pouhé poručenství ve smyslu §§ 166, 187 obč. zák.; tohoto mateřského práva může být matka zbavena jen z důvodů uvedených v §§ 177, 178 obč. zák. č. 555.

Pořad práva: konfiskací majetku dědičky, přihlásivší se k pozůstalosti podle § 1 dekr. č. 108/1945 Sb. je zkonfiskováno i její dědičné právo, nikoliv však sama pozůstalost, jež jí nebyla dosud odevzdána; pohledávka vymáhaná sporem proti této pozůstalosti není proto závazkem vázoucím na konfiskovaném majetku a pořad práva není vyloučen vzhledem k předpisu § 5, odst. 1, č. 3 uved. dekr. (§ 477, č. 6 c. ř. s.); pozůstalost oddělenou od jmění dědicova (§ 812 obč. zák.) zastupuje v tomto sporu i po konfiskaci dědičného práva přihlášené dědičky separátní opatrovník a nikoliv Fond národní obnovy, pokud se týče národní správce dosazený ke správě konfiskovaného majetku přihlášené dědičky (§ 477, č. 4 a 5 c. ř. s.) č. 356.

- byla-li věc zahájena sporem pravoplatně převedena do nesporného řízení podle § 13 zákona č. 128/1946 Sb., není nesporný soud oprávněn odmítnout návrh z toho důvodu, že nejde o nárok restituční, ani postoupit věc opět soudu spornému č. 427.
- pořadem práva nelze se domáhat odměny, která přísluší prozatímnímu národnímu správci podle § 23 dekr. č. 5/1945 Sb.; byla-li odměna již určena výměrem příslušného národního výboru, jest otázku vykonatelnosti tohoto výměru posuzovat podle §§ 90, 91 a 96 vl. nař. č. 8/1928 Sb. č. 428.
- nedomáhá-li se žalobce jen nápravy v zápisech ve společenstevním rejstříku, nýbrž nicotnosti a bezúčinnosti úkonů národních správců a valné hromady společenstva vůbec, je pro jeho nárok přípustný pořad práva č. 447.

- — pro žalobu, kterou se žalobce domáhá z důvodu svého vlastnického práva vydání auta proti okresnímu národnímu výboru, jenž prohlásil auto za konfiskát, není přípustný pořad práva č. 456.
 - — pro uplatnění nároku váznoucího na konfiskovaném zemědělském majetku (§ 5, odst. 3 dekr. č. 12/1945 Sb.) proti Národnímu pozemkovému fondu a Československému státu není pořad práva přípustný č. 467.
 - — pro nárok vlastníka věci proti jejímu bývalému národnímu správci na náhradu škody, jež vzešla zanedbáním povinností uložených mu jako národnímu správci, je pořad práva přípustný; nepřipustný je však pořad práva pro nárok proti národnímu správci na náhradu za to, že vlastník věci dané pod národní správu nemohl po dobu národní správy této věci užívat č. 477.
 - — jde o zmatečnost podle § 41, odst. 2, písm. d) zák. č. 100/1931 Sb., rozhodovaly-li nižší soudy o zániku vyživovací povinnosti otcovy ve smyslu § 143 obč. zák. za dobu minulou č. 479.
 - — nejde o nárok na náhradu válečné škody podle dekr. č. 54/1945 Sb., nýbrž o nárok patřící na pořad práva, domáhá-li se žalobce na státu náhrady škody, kterou utrpěl v době okupace srážkou osobního vlaku s vojenským vlakem č. 490.
 - — nedomáhá-li se navrhovatel výroku, že pohledávka, o níž uzavřel narovnání pod tlakem okupace, je po právu, ani vzájemné restituce, nýbrž toliko výroku, že narovnání je neplatné, nejde o nárok restituční podle zák. č. 128/1946 Sb. a nelze o něm jednat v nesporném řízení č. 491.
 - — nenabyla-li smlouva z doby nesvobody o prodloužení pachtu a o zvýšení pachtovného právní účinnosti, protože cenový úřad zvýšení pachtovného neschválil, nelze ji prohlásit za neplatnou podle restitučního zákona, třeba byla uzavřena způsobem uvedeným v § 1 tohoto zákona; smluvníku však přesto přísluší podle § 6 uvedeného zákona nárok na náhradu škody, jež mu vzešla splněním takové smlouvy; nezáleží na tom, že má snad též nárok na náhradu téže škody podle obecných ustanovení, který patří na pořad práva č. 529.
 - — pro nárok vlastníkův proti bývalému národnímu správci jeho majetku na složení účtů z národní správy není přípustný pořad práva č. 534.
 - — pohledávku, která patří na pořad práva, lze v restitučním řízení (zák. č. 128/1946 Sb.) namítnout k započtení, byla-li zjištěna pravoplatným rozsudkem; není-li tomu tak, nemůže o ní nesporný soudce rozhodovat pod následky zmatečnosti podle § 41, odst. 2 písm. d) zákona č. 100/1931 Sb. a nemusí ani odkládat rozhodnutí o restitučním návrhu až do doby, kdy bude o pohledávce namítané k započtení rozhodnuto pravoplatným rozsudkem č. 539.
 - — správa majetku uvedeného v § 16 zákona č. 128/1946 Sb. Fondem národní obnovy je pouze subsidiární a má místo jen tam, kde tento majetek není spravován jinak podle zákona; byl-li tento majetek dán pod národní správu a správcem ustanovena národní správa majetkových podstat Majetkového úřadu a Vystěhovaleckého fondu, jde o národní správu podle dekr. č. 5/1945 Sb., nikoliv o zatímní přímou správu Fondu národní obnovy podle § 16 zákona č. 128/1946 Sb. č. 547.
 - — nárok národního podniku proti bývalému národnímu správci majetkové podstaty, jež byla do jmění tohoto podniku začleněna, na náhradu škody vzniklé tím, že národní správce opominul přihlásit majetkové hodnoty podle dekr. č. 95/1945 Sb., patří na pořad práva č. 565.
- Pořízení poslední:** odkázal-li zůstavitel v posledním pořízení své jmění »dobročinným, lidumilným a vlasteneckým spolkům«, jde o odkaz spolkům vymezeným jasně jejich účelem a jejich určitelností je možná podle § 651 obč. zák. volbou dědice nebo třetí osoby č. 388.
- — dohoda účastníků pozůstalostního řízení o výkladu nejasného a pochybného ustanovení posledního pořízení je narovnáním (§ 1380 obč. zák.), podle něhož třeba posuzovat existenci a objem jejich dědických nároků č. 432.

- — německý zákon o zřízení závětí a dědických smluv z 31. července 1938, říšský zákon I, str. 973, byl až do účinnosti zák. č. 195/1946 Sb. (t. j. do 15. listopadu 1946) použitelný v pohraničním území českých zemí (§ 8, odst. 1 cit. zák.) ve smyslu čl. 2, odst. 1 úst. dekr. pres. rep. o obnově právního pořádku č. 438.
 - — proti dědici z posledního pořízení zřízeného v náležité formě a nepopřené co do pravosti dlužno podle § 126 nesp. pat. odkázat na pořad práva každého, jehož nároky se zakládají jen na zákonné dědické posloupnosti i tehdy, vzdal-li se tento testamentární dědic dědického práva před zřízením posledního pořízení č. 494.
 - — při rozhodování o přijetí dědické přihlášky z ústního posledního pořízení není pozůstalostní soud oprávněn zkoumat, zda svědkové posledního pořízení byli zůstavitelem výslovně přizváni za svědky po případě zda si museli být podle okolností vědomi své svědecké funkce, ani zda zůstavitel učinil své prohlášení animo testandi, či jen animo narrandi č. 549.
- Poslední pořízení viz pořízení poslední.**
Posloupnost dědická viz pořízení poslední, pozůstalost.
Postup pohledávky: není-li možné navrácení k předešlému stavu ve smyslu § 6, odst. 1 zák. č. 128/1946 Sb. proto, že restituovaný dům byl zničen válečnými událostmi, nelze uložit navrhovateli, aby při vrácení pozemku nahradil odpůrci náklad učiněný odpůrcem na dům před jeho zničením, ani aby mu postoupil svůj nárok na náhradu válečných škod z titulu dekr. č. 54/1945 Sb. č. 465.
- **původského práva:** postup původských práv (§ 16 zák. č. 218/1926 Sb.) nevyžaduje formy č. 469.
 - — zcizil-li člen řádu, složivší slavné sliby, úplatně movité věci (původská práva), jež mu byly klášterem ponechány k volnému užívání, stal se poctivý nabyvatel jejich vlastníkem (§ 367 obč. zák.); na takové zcizení se nevztahují církevní ani státní předpisy o zcizování církevního majetku a klášterního jmění (§§ 38, 44 zák. č. 50/1874 ř. z., min. nař. č. 162/1860 a 175/1860 ř. z.) č. 469.

Poučení právní: třebaž strana podala žádost za jmenování advokáta jako zástupce chudých teprve čtvrtý den po doručení rozsudku soudy dříve stolic, přece nelze její odvolání podané do 14 dnů ode dne, kdy advokátu bylo doručeno rozhodnutí o jmenování zástupce chudých, odmítnout pro opožděnost, došlo-li k překročení třídenní lhůty § 73, odst. 2 c. ř. s. (ve znění čl. IV zák. č. 105/1947) toliko v důsledku nesprávného právního poučení daného jí prvním soudem č. 538.

Použitelný předpis viz předpis použitelný.

Povinnost odvodová viz devisy.

Povolení exekuce viz exekuce.

Pozemková kniha viz kniha pozemková.

Pozemková reforma viz reforma pozemková.

Poznámka viz kniha pozemková.

Pozůstalost viz též odkaz.

- **přihláška dědická:** dokud není příslušným správním orgánem pravoplatně vysloveno, že majetek zůstavitelův nebo dědicův, u nichž se vyskytly okolnosti nasvědčující konfiskaci, není z konfiskace vyňat, je finanční prokuratura oprávněna domáhat se přípustnými prostředky nápravy, má-li za to, že přijetím dědické přihlášky i svěřením správy a užívání pozůstalosti přihlášenému dědici byly porušeny předpisy dekr. č. 108/1945 Sb. č. 533.
- — při rozhodování o přijetí dědické přihlášky z ústního posledního pořízení není pozůstalostní soud oprávněn zkoumat, zda svědkové posledního pořízení byli zůstavitelem výslovně přizváni za svědky po případě zda si museli být podle okolností vědomi své svědecké funkce, ani zda zůstavitel učinil své prohlášení animo testandi, či jen animo narrandi č. 549.

- **svolání věřitelů:** nedošlo-li k řízení o svolání věřitelů (§§ 813 až 815 obč. zák., §§ 133 až 136 nesp. pat.), není pozůstalostní soud oprávněn odkázat podle § 136, odst. 1 nesp. pat. pozůstalostního věřitele na pořad práva (správního řízení) s jeho pohledávkou přihlášenou k soupisu pozůstalostního jmění, avšak pořenou dědici; učinil-li tak přece, stal se věřitel odkázaný na pořad práva (správního řízení) účastníkem této části pozůstalostního řízení oprávněným k rekursu č. 562.
- **soupis pozůstalosti:** usnesení, jímž nižší soudy pojaly do pozůstalosti jako dodatečně najevo vyšlé jmění (§ 179 nesp. pat.) vkladní knížku, která byla v době faktického skončení německé okupace v moci osoby, jejíž majetek podlehl konfiskaci, se přiči jasněmu a nepochybnému znění § 1 dekrety č. 108/1945 Sb. č. 399.
- **řízení podle §§ 125, 126 nesp. pat.:** proti dědici z posledního pořízení zřízeného v náležité formě a nepopřené co do pravosti dlužno podle § 126 nesp. pat. odkázat na pořad práva každého, jehož nároky se zakládají jen na zákonné dědické posloupnosti i tehdy, vzdal-li se tento testaméntární dědic dědického práva před zřízením posledního pořízení č. 494.
- **správa pozůstalosti:** konfiskací majetku dědičky, přihlásivší se k pozůstalosti podle § 1 dekr. č. 108/1945 Sb. je zkonfiskováno i její dědické právo, nikoliv však sama pozůstalost, jež jí nebyla dosud odevzdána; pohledávka vymáhaná sporem proti této pozůstalosti není proto závazkem vázoucím na konfiskovaném majetku a pořad práva není vyloučen vzhledem k předpisu § 5, odst. 1, č. 3 uved. dekr. (§ 477, č. 6 c. ř. s.); pozůstalost oddělenou od jmění dědicova (§ 812 obč. zák.) zastupuje v tomto sporu i po konfiskaci dědického práva přihlášené dědičky separační opatrovník a nikoliv Fond národní obnovy, pokud se týče národní správce dosazený ke správě konfiskovaného majetku přihlášené dědičky (§ 477, č. 4 a 5 c. ř. s.) č. 356.
- — proti usnesení rekursního soudu, jímž bylo rozhodnuto o soudní správě pozůstalostního jmění podle § 382, č. 2 ex. ř. a § 127, odst. 2 nesp. pat., není dovolací rekurs přípustný (§ 402, odst. 2 ex. ř.) č. 383.
- — dědické právo, jež je závislé na tom, který den bude v řízení o prohlášení za mrtva stanoven jako den úmrtí určité osoby, není ještě dostatečně prokázáno (§ 810 obč. zák.) a dědici nelze svěřit správu pozůstalosti bez provedení dalšího šetření (§ 124 nesp. pat.) za účelem jeho prokázání č. 526.
- — dokud není příslušným správním orgánem pravoplatně vysloveno, že majetek zůstavitelův nebo dědicův, u nichž se vyskytly okolnosti nasvědčující konfiskaci, není z konfiskace vyňat, je finanční prokuratura oprávněna domáhat se přípustnými prostředky nápravy, má-li za to, že přijetím dědické přihlášky i svěřením správy a užívání pozůstalosti přihlášenému dědicovi byly porušeny předpisy dekrety č. 108/1945 Sb. č. 533.
- **oddělení pozůstalosti:** konfiskací majetku dědičky, přihlásivší se k pozůstalosti podle § 1 dekr. č. 108/1945 Sb. je zkonfiskováno i její dědické právo, nikoliv však sama pozůstalost, jež jí nebyla dosud odevzdána; pohledávka vymáhaná sporem proti této pozůstalosti není proto závazkem vázoucím na konfiskovaném majetku a pořad práva není vyloučen vzhledem k předpisu § 5, odst. 1, č. 3 uved. dekr. (§ 477, č. 6 c. ř. s.); pozůstalost oddělenou od jmění dědicova (§ 812 obč. zák.) zastupuje v tomto sporu i po konfiskaci dědického práva přihlášené dědičky separační opatrovník a nikoliv Fond národní obnovy, pokud se týče národní správce dosazený ke správě konfiskovaného majetku přihlášené dědičky (§ 477, č. 4 a 5 c. ř. s.) č. 456.
- **odevzdání pozůstalosti:** odstranění právních účinků dědické dohody uzavřené v době nsvobody nelze docílit návrhem, aby odevzdací listina vydaná na základě této dohody a knihovní zápisy provedené podle této listiny byly zrušeny podle zák. č. 76/1946 Sb. č. 480.
- **zastupování pozůstalosti:** zák. č. 128/1946 Sb.: nebyl-li restituční návrh podán všemi dědici oprávněnými k zastupování pozůstalosti a nebylo-li

ani řízení dodatečně řádně schváleno těmi dědici, kteří návrh nepodali, ani neshoda mezi dědici k zastupování oprávněnými nebyla odstraněna podle § 836 obč. zák., je restituční řízení zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb.; je-li podílíky společné věci několik pozůstalostí zastoupených více dědici, nelze při zjišťování většiny hlasů podle § 833 obč. zák. sečítat hlasy dědiců zastupujících jednu pozůstalost s hlasy dědiců zastupujících jinou pozůstalost, nýbrž třeba dědice, zastupující touž pozůstalost, pokládat za jedinou osobu č. 554.

- **dodatečně najevo vyšlé jmění:** usnesení, jímž nižší soudy pojaly do pozůstalosti jako dodatečně najevo vyšlé jmění (§ 179 nesp. pat.) vkladní knížku, která byla v době faktického skončení německé okupace v moci osoby, jejíž majetek podlehl konfiskaci, se přiči jasněmu a nepochybnému znění § 1 dekrety presidenta republiky č. 108/1945 Sb. č. 399.
- **jiné otázky formální:** o opravě rozhodnutí v otázce data zůstavitelova úmrtí (§§ 12, 14 dekr. č. 117/1945 Sb.) není oprávněn pozůstalostní soud rozhodnout ani jako o otázce předurčující č. 367.
- — fideikomisární spbitut je účastníkem oné části pozůstalostního řízení, v níž uplatňuje pozůstalý manžel nárok na slušné zaopatření ve smyslu § 796 obč. zák. č. 397.
- — rozhodl-li soud, u něhož bylo složeno depositum podle § 1425 obč. zák., že depositum je součástí pozůstalostního jmění, ačkoliv tato otázka byla mezi účastníky řízení sporná, je jeho rozhodnutí zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. d) zákona č. 100/1931 Sb. č. 516.
- — podle exekučního titulu znějícího na pozůstalost lze povolit exekuci na nemovitosti, které jsou dosud knihovně připsány zůstaviteli č. 561.
- **různé:** k výkladu § 4, odst. 2 zákona č. 76/1946 Sb. o zrušení a změně soudních rozhodnutí z doby nsvobody; třeba strana původního sporu zanechala dědice, nutno přece podat žalobu na opatrovníka ustanoveného podle uvedeného zákona, jestliže dědicové dosud nepodali dědickou přihlášku, nebo nebyla-li jejich přihláška soudem ještě přijata č. 357.
- — dohoda účastníků pozůstalostního řízení o výkladu nejasného a pochybného ustanovení posledního pořízení je narovnáním (§ 1380 obč. zák.), podle něhož třeba posuzovat existenci a objem jejich dědických nároků č. 432.

Požární ochrana viz ochrana požární.

Práce přes čas viz ošetřovatelé, zaměstnanci.

Pracovní poměr viz ošetřovatel, práce přes čas, právo na práci, učňové, úřad ochrany práce, zaměstnanci.

— **soudy** viz soudy pracovní.

Právní jednání viz konfiskace, restituce majetková, smlouva, správa národní.

— **akcesorní** viz restituce majetková.

— **principální** viz restituce majetková.

Právní moc viz moc právní.

— **nástupce** viz restituce majetková (§ 4 zák. č. 128/1946 Sb.).

— **pomoc** viz pomoc právní.

— **zástupce** viz advokáti, zastoupení.

Právníká osoba viz osoba právníká.

Právo dědické viz pořízení poslední, pozůstalost, vzdání se práva.

— **donucující:** dnem účinnosti ústavy ze dne 9. května 1948, č. 150 Sb. pozbyl platnosti zákon č. 141/1933 Sb. o kartelech a soukromých monopolech; tím pozbyla podkladu i smlouva uzavřená s firmami sdruženými v kartel, jež směřuje k vyloučení smluvníkovy konkurence v oboru, v němž byl kartel činný a nelze ji uznati za platnou č. 523.

- — předpisy ústavy č. 150/1948 Sb. jsou donucující povahy a ruší pro budoucnost i práva nabytá před účinností ústavy, pokud jsou s nimi v rozporu; k těmto předpisům třeba přihlížet v každém období rozepře č. 523.
- **chudých:** neuvedl-li žadatel v žádosti o propůjčení práva chudých (§ 63 c. ř. s.) okolnosti potřebné k posouzení, zda se nejedí zamýšlené domáhání nebo bránění práva svévolným nebo zřejmě marným, nelze právo chudých povolit č. 384.
- — třebas strana podala žádost za jmenování advokáta jako zástupce chudých teprve čtvrtý den po doručení rozsudku soudy první stolice, přece nelze její odvolání podané do 14 dnů ode dne, kdy advokátu bylo doručeno rozhodnutí o jmenování zástupce chudých, odmítnout pro opožděnost, došlo-li k překročení třídenní lhůty § 73, odst. 2 c. ř. s. (ve znění čl. IV zák. č. 105/1947 Sb.) toliko v důsledku nesprávného právního poučení daného jí prvním soudem č. 538.
- **kořistní viz kořist.**
- **na práci viz zaměstnanci.**

Pravoplatnost viz akt správní, kniha pozemková.

Právo předkupní: zamítá-li soud návrh na povolení vkladu vlastnického práva k nemovitosti podle tržové smlouvy, není oprávněn povolit ani současně žadáný výmaz kupitelova předkupního práva k nemovitosti č. 531.

- **původské (zák. č. 218/1926 Sb.):** předpokladem žaloby na uznání, že žalobci přísluší původské právo (§ 58 zák. č. 218/1926 Sb.), je žalobcův právní zájem, aby toto právo bylo soudně určeno č. 469.
- — postup původských práv (§ 16 zák. č. 218/1926 Sb.) nevyžaduje formy č. 469.
- — zcizil-li člen řádu, složivší slavné sliby, úplatně movité věci (původská práva), jež mu byly klášterem ponechány k volnému užívání, stal se poctivý nabyvatel jejich vlastníkem (§ 367 obč. zák.); na takové zcizení se nevztahují církevní ani státní předpisy o zcizování církevního majetku a klášterního jmění (§§ 38, 44 zák. č. 50/1874 ř. z., m.j. nař. č. 162/1860 a 175/1860 ř. z.) č. 469.
- **soukromé mezinárodní:** za platnosti nařízení Federativní lidové republiky Jugoslavie ze dne 20. března 1948, č. 163 (Služební list, částka 24) o kontrole provozu nemovitostí nelze pro příslušníka tohoto státu vložit podle tržové smlouvy vlastnické právo k tuzemské nemovitosti č. 531.
- — nedal-li jugoslávský konsulární úřad souhlas podle čl. 21 konsulární úmluvy československo-jugoslávské ze dne 7. listopadu 1928, č. 14/1930 Sb. k opatření zdejšího poručenského (opatrovníckého) soudu nad jugoslávským státním občanem, je pravomoc tuzemských soudů nad tímto nezletilcem vyloučena č. 544.
- **zástavní:** zaručil-li se rukojmí za dluh jen vzhledem k věřitelovu ujištění, že pro hlavní pohledávku vázne na dlužnickových věcech zástavní právo, odpovídá věřitel rukojmím za újmu, jež mu vzešla tím, že nedopatřením právního zástupce věřitelova ke zřízení zástavního práva nedošlo č. 419.
- — knihovní výmaz zástavního práva podle § 1 nař. t. zv. říš. protektora z 19. listopadu 1941 je zásahem do majetku ve smyslu § 2 zák. č. 128/1946 Sb. č. 440.
- — i když nebyly dosud vráceny dřívějším vlastníkům nebo jejich právním nástupcům nemovitosti, na nichž vázlo knihovní zástavní právo, jež bylo vymazáno za okupace na základě neplatného předpisu, je možno obnovit podle § 6 zák. č. 128/1946 Sb. knihovní zápis tohoto zástavního práva, nebyla-li zajištěná pohledávka navrhovatelí zaplácena č. 440.
- — bylo-li zástavní právo vymazáno z pozemkové knihy proto, že pohledávka byla zaplácena, není vlastník nemovitosti pasivně legitimován (§ 4, odst. 2 zák. č. 128/1946 Sb.) v řízení o restituci tohoto zástavního práva, třebas nezaplátí dluh oprávněnému věřiteli, nýbrž t. zv. Vystěhovaleckému fondu č. 464.

— **vnucené viz exekuce (§ 87 a násl. c. ř. s.).**

Prázdniny soudní: použitelnost vládního nařízení č. 211/1942 Sb. o zrušení soudních prázdnin byla zrušena dnem vyhlášení zákona č. 105/1947 Sb. bez výhrady a v plném rozsahu, tudíž i pro věci, v nichž bylo řízení zavedeno přede dnem, kdy tento zákon nabyl účinnosti (před 1. srpnem 1947) č. 391.

Prejudicialita viz otázky předurčující.

Prekluse viz též lhůty.

— lhůta k uplatnění nároku ze správy počíná podle okolností až od vydání restitučního zákona č. 355.

Prodávatel viz smlouva tržová.

Prohlášení za mrtvého (dekr. č. 117/1945 Sb.): o opravě rozhodnutí v otázce data zůstavitelova úmrtí (§§ 12, 13 dekr. č. 117/1945 Sb.) není oprávněn pozůstalostní soud rozhodnout ani jako o otázce předurčující č. 367.

- — sporná okolnost, zda úmrtní list je platnou či falšovanou listinou, není v řízení o prohlášení za mrtva předurčující otázkou, která by opravňovala nesporného soudce k odkázání účastníků na řízení sporné č. 422.
- — k opravě dne smrti (§ 12 dekr. č. 117/1945 Sb. nestačí důkaz, že se na případ vztahuje jiná domněnka o úmrtí nezvěstného, než je domněnka, podle které byl den smrti označen (§ 8, odst. 2 cit. dekr.) č. 430.
- — je zmatečností podle § 41, odst. 2, písm. e) zák. č. 100/1931 Sb., zavedl-li soud řízení o opravě dne smrti, ač jeho určení nebylo ještě pravoplatným č. 436.
- — pokrevní příbuzenství s osobou prohlášenou za mrtvou nestačí samo o sobě k odůvodnění právního zájmu na opravě usnesení, jímž byla prohlášena za mrtvou (§ 12, odst. 2 dekr. č. 117/1945 Sb.) č. 437.
- — opatrovník nepřítomného nemůže podat restituční návrh jménem nepřítomného, byl-li tento v době podání návrhu již prohlášen za mrtva; řízení zahájené o takovém návrhu je zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb. č. 468.
- — dědické právo, jež je závislé na tom, který den bude v řízení o prohlášení za mrtva stanoven jako den úmrtí určité osoby, není ještě dostatečně prokázáno (§ 810 obč. zák.) a dědici nelze svěřit správu pozůstalosti bez provedení dalšího šetření (§ 124 nesp. pat.) za účelem jeho prokázání č. 526.
- — rozhodnutí o prohlášení za mrtvého může být opraveno podle § 12 dekr. č. 117/1945 Sb. jen tehdy, bude-li podán důkaz, nikoliv pouhé osvědčení možnosti, že nezvěstný je na živu nebo že zemřel jindy, ať již dříve nebo později, než bude stanoveno v rozhodnutí, jež má být opraveno č. 540.
- — návrh na opravu dne smrti podle § 12 dekr. č. 117/1945 Sb. je odůvodněn nejen, když navrhovatel dokáže, že nezvěstný zemřel v určitý jiný den, než který je udán v soudním rozhodnutí jako den smrti, nýbrž i tehdy, dokáže-li, že se nezvěstný tohoto dne nedožil, nebo že žil ještě po tomto dni č. 556.
- — byl-li podán důkaz o tom, že nezvěstný nezemřel, po případě nemohl zemřít v den, udaný v základním rozhodnutí jako den smrti, lze stanovit za den smrti jiný den odpovídající novému zjištění, po případě i s použitím § 8, odst. 2 dekr. č. 117/1945 Sb. č. 556.

Promlčení: lhůta k uplatnění nároku ze správy počíná podle okolností až od vydání restitučního zákona č. 355.

- předpis § 1302 německého občanského zákona o promlčení nároků na náhradu škody za nedodržení slibu manželského se nepřičí znění nebo demokracickým zásadám čl. ústavy č. 425.

Pronajímatel viz smlouva nájemní.

Protiprávnost viz náhrada škody.

Protokol: úředník vyšší pomocné soudní služby je oprávněn sepsat protokol o uznání otcovství k nemanželskému dítěti č. 476.

Průmysl potravinářský viz znárodnění.

Předmět sporu viz ocenění předmětu sporu.

Předpis neplatný viz restituce majetková.

- **použitelný** viz též ochrana požární (č. 511).
- — použitelnost vládního nařízení č. 211/1942 Sb. o zrušení soudních prázdnin byla zrušena dnem vyhlášení zákona č. 105/1947 Sb. bez výhrady a v plném rozsahu, tudíž i pro věci, v nichž bylo řízení zavedeno přede dnem, kdy tento zákon nabyl účinnosti (před 1. srpnem 1947) č. 391.
- — předpis § 1302 německého občanského zákona o promlčení nároků na náhradu škody za nedodržení slibu manželského se nepříčí znění nebo demokratickým zásadám čl. ústavy č. 425.
- — německý zákon o zřízení závětí a dědických smluv z 31. července 1938, říšský zák. I, str. 973, byl až do účinnosti zák. č. 195/1946 Sb. (t. j. do 15. listopadu 1946) použitelný v pohraničním území českých zemí (§ 8, odst. 1 cit. zák.) ve smyslu čl. 2, odst. 1 úst. dekretu pres. rep. o obnovení právního pořádku č. 438.

Předurčující otázky viz otázky předurčující.

Přerušení řízení: restituční řízení nelze přerušit podle zákona § 20 zákona č. 228/1946 Sb. o rozhodčích soudech pro úpravu některých závazků národních podniků č. 462.

- — zahájené řízení restituční může být důvodem přerušení sporu podle § 190 c. ř. s. č. 506.
- — i dovolací řízení lze přerušit podle § 190 c. ř. s., závisí-li rozhodnutí sporu na rozhodnutí, zda nároky uplatněné žalobou podléhají konfiskaci podle § 1 dekretu č. 108/1948 Sb. č. 527.
- — národní správa má způsobilost být stranou ve sporu, není však procesně způsobilá ve smyslu § 1 c. ř. s., nýbrž může jednat jen prostřednictvím národního správce, jenž je jejím zákonným zástupcem č. 567.
- — byl-li za sporu místo dosavadního národního správce jmenován jiný a národní správa nebyla zastoupena advokátem ani jinou osobou, opatřenou procesní plnou mocí, nastává ze zákona přerušení řízení podle § 158 c. ř. s. č. 567.
- — procesní úkony druhé strany i soudu (vydání rozsudku pro zmeškání podle žalobcovy návrhu) učiněné za přerušení řízení nemají proti nezastoupené straně právního účinku č. 567.

Převzetí jmění (podniku): s vrácením majetku podle § 24 dekretu č. 5/1945 Sb., nejsou spojeny účinky, jež § 1409 obč. zák. spojuje s převzetím jmění nebo podniku č. 364.

Příbuzenství: pokrevní příbuzenství s osobou prohlášenou za mrtvou nestačí samo o sobě k odůvodnění právního zájmu na opravě usnesení, jímž byla prohlášena za mrtvou (§ 12, odst. 2 dekr. č. 117/1945 Sb.) č. 437.

- okruh příbuzenstva ve smyslu §§ 198, 259 a 281 obč. zák. jde v pobočném pokolení až na potomky děda a báby (§ 738 obč. zák.) č. 466.
- v případech, kde § 185 nesp. pat. doporučuje slyšení nejblíže příbuzných opatrovancových, jsou tito příbuzní oprávněni k rekursu ve smyslu § 37 zák. č. 100/1931 Sb. č. 488.

Příčinná souvislost viz náhrada škody.

Přidělení majetku konfiskovaného viz konfiskace majetková.

Příhláška dědická viz pozůstalost.

Přihlašování majetkových hodnot podle dekr. č. 95/1945 Sb.: nárok národního podniku proti bývalému národnímu správci majetkové podstaty, jež byla do jmění tohoto podniku začleněna, na náhradu škody vzniklé tím, že národní správce opominul přihlásit majetkové hodnoty podle dekretu č. 95/1945 Sb., patří na pořad práva č. 565.

Přijetí směnky viz směnky.

Připustnost opravného prostředku viz odvolání, dovolání, stížnost.

Kubín Stanislav

umělecko - průmyslové dílny zámečnické

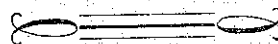
Praha XI, U Rajské zahrady 20

Telefon 352-15

M. Weinfurf

*Berta
Mráčková*

kožešiny

obchod

porcelánem a sklem

Plzeň, Americká 4

Telefon 583

M O S T, Úzká ul. 457/6

Antonín Friedrich

sklenářství, rámování obrazů
sklo, porcelán

Litoměřice. Telefon 725

Národní správce **ALEX. FARSKÝ**

RUDOLF HOJER

průmyslové závody
zámečnické

PRAHA XII, Velehradská 25

Telefon 508-03

Založeno 1905

České pily

národní podnik

ZÁVOD KUTNÁ HORA. Telefon 75

KOH-I-NOOR, L. & C. HARDTMUTH

národní podnik

oblastní opravna

ALOIS BOROVIČKA

Ostrava I, Nemocniční 13

Telefon 2055

Doporučujeme firmu

Zdenka Ščerovská

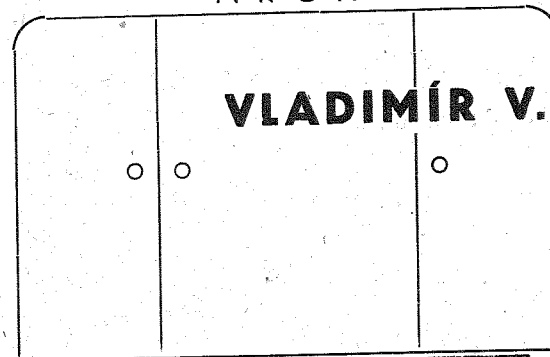
brašnářství a galanterie

LIBEREC, ul. 5. května 26

Telefon 2472

UMĚLECKO-NÁBYTKOVÉ DÍLNY

ARCHITEKT

VLADIMÍR V. A. ABSOLÓN

PRAHA XII

Velehradská 20

Chemická čistírna

J. Mukařovský

Praha I., Dlouhá tř. 29

Telefon 649-31

Vladimír Hořava

VÝROBA ODĚVŮ

Prostějov, Brněnská č. 3

Telefon 672

Doporučujeme!

*Výhradně plzeňská restaurace, výborná
domácí kuchyně a spolkové místnosti*

Plzeňská restaurace

Zděnka Pešánová

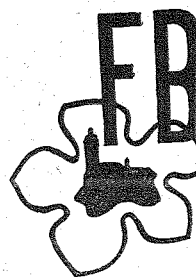
Liberec, Moskevská 4. Telefon 5294

Antonín Carda

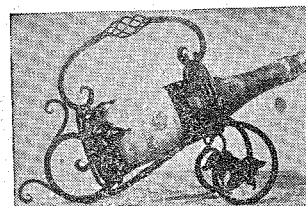
n. s. fy E. Scholz a syn

vulkanisace - prodej pneumatik

Liberec, Pastýřská 1. Telefon 4257

UMĚLECKÉ DÍLNY pro práce tepané ze železa

Slohové a moderní mříže. • Stolní a stojací lampy. • Osvětlovací tělesa různých velikostí. • Zrcadlové rámy, okrasná kování, stolky a dekorální předměty všeho druhu. • Zařizujeme: chaty, weekendy, vinárny, státní budovy; obytné místnosti z vlastních neb dodaných návrhů. • Tyto výrobky jsou čistě provedené a nerezavi.

**FRANT. BLAŽEK
MĚLNÍK III.**

Závody Kosmos

NÁRODNÍ PODNIK

Čáslav

FATRA

NÁRODNÍ PODNIK NAPAJEDLA

KNIHOVNA PRÁVNICKÉ FAKULTY MASARYKOVY UNIVERZITY V BRNĚ

Ročník XXIX. (1948)
VI. 1949

KNIHOVNA PRÁVNICKÉ FAKULTY MASARYKOVY UNIVERZITY V BRNĚ

Sešit 10.

SBÍRKA · ROZHODNUTÍ NEJVYŠŠÍCH · STOLIC SOUDNÍCH · REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ

Užívání státního znaku povoleno ministerstvem obchodu.

**Rozhodnutí nejvyššího soudu
ve věcech civilních.**

Z příkazu presidia nejvyššího soudu
pořádá
redakční komise nejvyššího
soudu.

Všecká práva, zejména právo překladu, jakéhokoliv zpracování
nebo použití, jsou vyhrazena.

Vychází dvakrát měsíčně.

REDAKCE: BRNO, PRESIDIU NEJVYŠŠÍHO SOUDU.
ADMINISTRACE: PRAHA XII., ŘÍMSKÁ 37.

ODPOVĚDNÝ ZÁSTUPCE LISTU JUDr. VÁCLAV TOMSA, PRAHA XII.,
ŘÍMSKÁ 37.

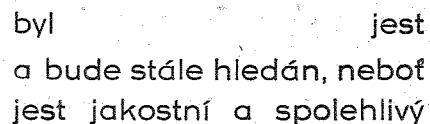
TISKEM FIRMY HEJDA & ZBROJ (NÁRODNÍ SPRÁVA), ML. BOLESLAV.

Novinová sazba povolena ředitelstvím pošt v Praze pod čís. I A-Z-2372-O B.
Dohledací poštovní úřady Praha 31 a Mladá Boleslav 1.

Budete-li si přáti zašleme Vám katalog zdarma.

s touto značkou

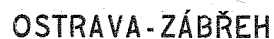
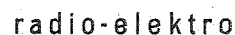
Výrobce:

J. KLÍMA (majitel R. Toman)

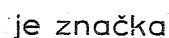
Praha II., Vodičkova 20

prodejna 295-02

továrna 981-24

Telefon 850-01

dobré knihy

Dostanete je u všech
knihkupců, nebo přímo
v našem nakladatelství
Praha II, Dittrichova 13

Napište si o seznam!

Knihy Vám pošleme také na splátky

parní a strojní pekárna

Slavonin

číslo 100. Telefon 39

Brázda Alois

strojni stolařství

Olomouc-Hodolany

Telefon 3035

Antonín Pospíšil

výroba vozů na pneu

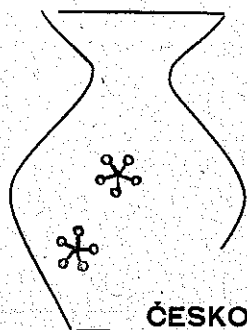
PROSTĚJOV, Kostelecká 27 a

Telefon 626

Odborná dílna pro opravy strojů grafického průmyslu

Bernard Langer

B R N O - S t a v e b n í 1

ČESKOSLOVENSKÁ AKC. SPOL. PRO VÝVOZ SKLA

JABLONEC N. NIS.
PODSKALÍ 5

závod Stracke a Weiss

Jan Puchmerti

terrazzové a xylolitové podlahy
a výroba cementového zboží

Praha XI, Malešická silnice
Proti „Hotelu Vacek“. Tel. 383-12

*Karel
Heřman*

*chemická čistírna
a barvárna*

Kolín V,
Pejčimské 323, Telefon 2095

Příslušnost soudu: i když nejsou náležitosti podle § 9 zák. č. 128/1946 Sb. dány v době podání restitučního návrhu, je soud přece příslušný k rozhodování o něm, splnily-li se tyto náležitosti ještě před tím, než soud první stolice rozhodl o své příslušnosti č. 473.

— **státní viz občanství státní.**

Působnost zákonů viz účinnost časová zákonů.

Putativní manželství: nezletilé děti narozené z manželství putativního sledují státní občanství otcovo č. 431.

Původ pokrevní: rozhodnutí soudů vydaná v době nesvobody ve sporech o zjištění pokrevního původu směřovala k cíli československým právem zakázanému a mohou proto být změněna nebo zrušena podle čl. 6, odst. 1, písm. b) ústavního dekr. pres. rep. ze dne 3. srpna 1944 ve znění přílohy k zákonu č. 12/1946 Sb. č. 417.

— **dítěte viz děti.**

Původské právo viz právo původské.

Reforma pozemková: k čl. III zákona č. 44/1948 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o revisi první pozemkové reformy; proti výpovědi z hospodaření na přejímaných nemovitostech není opravný prostředek přípustný ani tehdy, jde-li o výpověď doručenou okresním soudem č. 548.

Rejstřík obchodní: nebylo-li zrušeno rozhodnutí německého úřadu z doby okupace, jímž byl vyloučen společník z veřejné obchodní společnosti, nelze se domáhat podle zákona č. 76/1946 Sb. zrušení rejstříkového soudu, kterým bylo jeho vyloučení vyznačeno v obchodním rejstříku č. 361.

— — řízení, jímž se komanditní společnost, zaniklá v době nesvobody, domáhá obnovení původních zápisů v obchodním rejstříku, je zmatečné podle §§ 6, 7 c. ř. s. a § 34 zák. č. 100/1931 Sb. č. 395.

— — před obnovením původních rejstříkových zápisů mohou práva vymázané komanditní společností uplatnit jen její společníci č. 395.

— — není nezákonným (§ 46, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb.) právní názor nižších soudů, že nelze zapsati do obchodního rejstříku právo ke správě obchodního podniku, plynoucí z prozatímního opatření vydaného za restitučního řízení č. 406.

— — při zápisu národního podniku do obchodního rejstříku podle § 16 dekrety č. 100/1945 Sb. se zapisuje do rejstříku, že majitelem firmy je podle § 13 a ve smyslu dalších ustanovení uved. dekrety československý stát č. 455.

— **společenstevní:** nedomáhá-li se žalobce jen nápravy v zápisech ve společenstevním rejstříku, nýbrž nicotnosti a bezúčinnosti úkonů národních správců a valné hromady společenstva vůbec, je pro jeho nárok přípustný pořad práva č. 447.

— — uložila-li valná hromada bytového družstva členům družstva, které mají v bytech podnájemníky, placení měsíčního poplatku z každého podnájemníka, aniž postupovala podle platných cenových předpisů, je rejstříkový soud oprávněn zrušit toto její usnesení pro rozpor se zákonem č. 535.

Rekurs viz stížnost.

Renta vyživovací viz výživné.

Republika československá viz Fond národní obnovy, kniha pozemková, konfiskace, kořist, restituce majetková, služebnost.

Restituce majetková (zák. č. 128/1946 Sb.):

— **§§ 1, 2 (neplatné převody a zásahy do majetku):** nárok osoby, jež nabyla majetkově-právním jednáním podle § 1 zák. č. 128/1946 Sb. věcí, a již

Nálezy správní XXIX.

byla věc již úředně odňata, proti jejímu předchůdci (nástupci původního vlastníka) na vrácení tržové ceny není nárokem restitučním č. 355.

— — nájemní práva, zejména, jsou-li zajištěna v pozemkové knize a chráněna ochranou nájemníků, mohou být předmětem restituce č. 369.

— — neplatnost majetkových převodů a majetkově-právních jednání uvedených v § 1 zák. č. 128/1946 Sb., jakož i majetkových přechodů uvedených v § 2 cit. zák. je sice neplatností původní, avšak toliko relativní č. 418.

— — auto zanechané německou armádou po skončení okupace na území Československé republiky se nestalo věcí opuštěnou (§ 381 obč. zák.), nýbrž držba k němu přešla i bez zvláštního uchopovacího aktu právem kořistným (§ 402 obč. zák.) na Československý stát; proti Československému státu nelze úspěšně restituovat (§ 4, odst. 2 zák. č. 128/1946 Sb.) majetek, jenž na něj přešel kořistným právem č. 418.

— — knihovní výmaz zástavního práva podle § 1 nař. t. zv. říš. protektora z 19. listopadu 1941 je zásahem do majetku ve smyslu § 2 zák. č. 128/1946 Sb. č. 400.

— — i když nebyly dosud vráceny dřívějším vlastníkům nebo jejich právním nástupcům nemovitosti, na nichž vázlo knihovní zástavní právo, jež bylo vymazáno za okupace na základě neplatného předpisu, je možno obnovit podle § 6 zák. č. 128/1946 Sb. knihovní zápis tohoto zástavního práva, nebyla-li zajištěna pohledávka navrhovatelí zaplacená č. 440.

— — právní názor nižších soudů, že zákon č. 128/1946 Sb. se nevztahuje na případy majetkových převodů, které se staly bezprávnými činy fyzických osob, není nezákonný (§ 46, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb.) č. 442.

— — v restitučním řízení se nelze zabývat otázkou, zda právní jednání, o jehož neplatnost jde, není snad neplatné z jiných důvodů než jsou důvody neplatnosti uvedené v §§ 1 a 2 zák. č. 128/1946 Sb. č. 461.

— — odstranění právních účinků dědické dohody uzavřené v době nesvobody nelze docílit návrhem, aby odevzdací listina vydaná na základě této dohody a knihovní zápisy provedené podle této listiny byly zrušeny podle zák. č. 76/1946 Sb. č. 480.

— — nedomáhá-li se navrhovatel výroku, že pohledávka, o níž uzavřel narovnání pod tlakem okupace, je po právu, ani vzájemné restituce, nýbrž toliko výroku, že narovnání je neplatné, nejde o nárok restituční a nelze o něm jednat v nesporném řízení č. 491.

— — právní jednání, k němuž došlo z podnětu původního vlastníka majetku, je platné, jsou-li splněny ostatní podmínky druhé části § 1 zák. č. 128/1946 Sb., třebaš pohnutkou k tomuto podnětu byl tlak okupace nebo národní, rasové nebo politické persekuce č. 493.

— — neplatnost právních jednání uvedená v § 20, odst. 1 dekr. č. 5/1945 Sb. nastává bez ohledu na to, zda druhý smluvník věděl o tom, že jde o majetek spadající pod národní správu nebo že byla na něj zavedena národní správa, nebo zda věděl nebo z okolností mohl vědět, že na něj národní správa bude zavedena č. 525.

— — nenabyla-li smlouva z doby nesvobody o prodloužení pachtu a o zvýšení pachtovného právní účinnosti, protože cenový úřad zvýšení pachtovného neschválil, nelze ji prohlásit za neplatnou podle restitučního zákona, třebaš byla uzavřena způsobem uvedeným v § 1 tohoto zákona; smluvník však přesto přísluší podle § 6 uvedeného zákona nárok na náhradu škody, jež mu vzešla splněním takové smlouvy; nezáleží na tom, že má snad též nárok na náhradu téže škody podle obecných ustanovení, který patří na pořad práva č. 529.

— — služební smlouva je majetkově-právním jednáním ve smyslu § 1 zák. č. 128/1946 Sb.; nárok vzniklý z neplatného zásahu do služebního poměru lze uplatnit jen proti zaměstnavateli, který měl z takového neplatného zásahu přímý prospěch č. 536.

- — v restitučním řízení nelze uložit národnímu správci restituovaného majetku, aby dal navrhovateli vyúčtování ze své správy a aby mu vydal případné užiték správy; o těchto nárocích restituenta náleží rozhodovati úřadům správním č. 537.
- § 3 (restituční nárok): nárok osoby, jež nabyla majetkově-právním jednáním podle § 1 zák. č. 128/1946 Sb. věci, a již byla tato věc již úředně odňata, proti jejímu předchůdci (nástupci původního vlastníka) na vrácení tržové ceny není nárokem restitučním č. 355.
- — restituční nároky podle zákona č. 128/1946 Sb. nelze zahrnovat mezi závazky uvedené v § 5, odst. 2 dekretu č. 100/1945 Sb. o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků č. 462.
- § 4 (aktivní a pasivní subjekt restitučního nároku): nájemní právo zaniklé rozhodnutím německého úřadu lze restituovat proti majiteli domu jako odpůrci; pronajal-li však majitel domu znovu nájemní předmět, lze se domáhat restituce nájemního práva i proti novému nájemníkovi, avšak jen za podmínek, za nichž lze restituční nárok uplatnit proti právnímu nástupci nabyvatelovu (§ 4, odst. 2 rest. zák.); je-li restituční návrh podán toliko proti novému nájemníkovi, je majitel domu účastníkem řízení č. 369.
- — nárok na restituci nájemního práva k místnostem není vyloučen tím, že majitel domu uzavřel o nich po skončení okupace novou nájemní smlouvu s třetí osobou č. 369.
- — bylo-li zástavní právo vymazáno z pozemkové knihy proto, že pohledávka byla zaplacená, není vlastník nemovitosti pasivně legitimován (§ 4, odst. 2 zák. č. 128/1946 Sb.) v řízení o restituci tohoto zástavního práva, třebaš nezaplátil dluh oprávněnému věřiteli, nýbrž t. zv. Vystěhovaleckému fondu č. 464.
- — opatrovník nepřítomného nemůže podat restituční návrh jménem nepřítomného, byl-li tento v době podání návrhu již prohlášen za mrtva; řízení zahájené o takovém návrhu je zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb. č. 468.
- — za podmínek § 4, odst. 2 zák. č. 128/1946 Sb. směřuje restituční nárok proti právnímu nástupci i tehdy, když nabyl věci za okolností, za nichž je proti němu podle § 367 obč. zák. vyloučena vlastnická žaloba č. 485.
- — restituční návrh spoluvlastníka ideální poloviny nemovitosti nelze zamítnouti pro nedostatek aktivní legitimace, prohlásil-li spoluvlastník druhé ideální poloviny téže nemovitosti za restitučního řízení, že s restitučním návrhem souhlasí a že se připojuje k provedenému řízení č. 529.
- — služební smlouva je majetkově-právním jednáním ve smyslu § 1 zák. č. 128/1946 Sb.; nárok vzniklý z neplatného zásahu do služebního poměru lze uplatnit jen proti zaměstnavateli, který měl z takového neplatného zásahu přímý prospěch č. 536.
- — odpůrcem osoby, uplatňující restituční nárok na vrácení majetku konfiskovaného podle dekr. č. 12/1945 Sb., na nějž nebyla zavedena národní správa, je až do jeho odevzdání přidělcí Národní pozemkový fond č. 543.
- — k otázce, kdo je oprávněn restituovat podnik, který patřil veřejné obchodní společnosti č. 559.
- § 5 (státní spolehlivost): nevznikla-li za řízení před nižšími soudy o státní spolehlivosti navrhovatelově pochybnost, zejména proto, že ji odpůrce nepopřel, není nezákonností (§ 46, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb.), přiznaly-li nižší soudy restituční nárok, ač navrhovatel nepředložil potvrzení o státní spolehlivosti č. 378.
- §§ 6, 7 (majetkové vypořádání): za podmínek v § 16 dekretu č. 91/1945 Sb. byl restituent oprávněn splnit svůj závazek podle § 7, odst. 1 zákona

č. 128/1946 Sb. ve staré měně; lhotejno je, kdy bylo jednání prohlášeno soudem za neplatné ve smyslu 1 restitučního zákona č. 389.

- — restituční nárok podle zák. č. 128/1946 Sb. lze uplatnit proti národní správě majetkových podstat t. zv. Majetkového úřadu a Vystěhovaleckého fondu jen, jde-li o vrácení majetku individuálně označeného (§ 2, odst. 3 dekr. č. 108/1945 Sb.); nelze se však domáhat v restitučním řízení náhrady za peněžitý vklad, který byl za okupace převeden na Vystěhovalecký fond, splynul s jinými převedenými hotovostmi a propadl jako celé jmění spravované tímto fondem konfiskací (§ 5, č. 3 dekr. č. 108/1945 Sb., § 2 zák. č. 31/1947 Sb.) č. 398.
- — proti Československému státu nelze úspěšně restituovat (§ 4, odst. 2 zák. č. 128/1946 Sb.) majetek, jenž na něj přešel kořistným právem č. 418.
- — i když nebyly dosud vráceny dřívějším vlastníkům nebo jejich právním nástupcům nemovitosti, na nichž vázlo knihovní zástavní právo, jež bylo vymazáno za okupace na základě neplatného předpisu, je možno obnovit podle § 6 zák. č. 128/1946 Sb. knihovní zápis tohoto zástavního práva, nebyla-li zajištěna pohledávka navrhovatelem zaplacená č. 440.
- — Německé říši nelze uložit povinnost k náhradě podle § 6, odst. 4 zák. č. 128/1946 Sb. ve znění zák. č. 79/1948 Sb. č. 444.
- — nárok na restituci majetku spravovaného Fondem národní obnovy podle § 16 zák. č. 128/1946 Sb. ve znění zák. č. 79/1948 Sb. se vztahuje toliko na vrácení tohoto majetku; další jiné nároky, zejména nároky podle § 6, odst. 4 cit. zák., lze proti Fondu národní obnovy uplatnit toliko srážkou ze vzájemných pohledávek, které přísluší Fondu národní obnovy proti restitucentovi podle § 7, odst. 1 uved. zákona č. 444.
- — není-li možno navrácení k předešlému stavu ve smyslu § 6, odst. 1 zák. č. 128/1946 Sb. proto, že restituovaný dům byl zničen válečnými událostmi, nelze uložit navrhovateli, aby při vrácení pozemku nahradil odpůrci náklad učiněný odpůrcem na dům před jeho zničením, ani aby mu postoupil svůj nárok na náhradu válečných škod z titulu dekretu č. 54/1945 Sb. č. 465.
- — posuzuje-li se ten, na něhož byly věci za doby nespobody neplatně převedeny, podle § 6, odst. 4 zák. č. 128/1946 Sb. ve znění zák. č. 79/1948 Sb. jako poctivý držitel, není povinen nahradit restitucentu obecnou cenu věci, které již nemůže vrátit proto, že je upotřebil, spotřeboval nebo zničil; není však zproštěn závazku, aby právem vlastníku vrátil částky, které prodejem věci skutečně obdržel č. 484.
- — nedomáhá-li se navrhovatel výroku, že pohledávka, o níž uzavřel narovnání pad tlakem okupace, je po právu, ani vzájemné restituční, nýbrž toliko výroku, že narovnání je neplatné, nejde o nárok restituční a nelze o něm jednat v nesporném řízení č. 491.
- — po 14. únoru 1946 nelze uložit restitucentu, aby svůj závazek podle § 7, odst. 1 zák. č. 128/1946 Sb. splnil převodem na vázaný vklad oprávněného, neprokázal-li souhlas Likvidačního měnového fondu s tímto převodem (§ 8 zák. č. 141/1947 Sb. o likvidačním fondu měnovém, vyhláška min. financí č. 143/1948 Sb.) č. 510.
- — nenabyla-li smlouva z doby nespobody o prodloužení pachtu a o zvýšení pachtovného právní účinnosti, protože cenový úřad zvýšení pachtovného neschválil, nelze ji prohlásit za neplatnou podle restitučního zákona, třeba byla uzavřena způsobem uvedeným v § 1 tohoto zákona; smluvníku však přesto přísluší podle § 6 uvedeného zákona nárok na náhradu škody, jež mu vzešla splněním takové smlouvy; nezáleží na tom, že má snad též nárok na náhradu téže škody podle obecných ustanovení, který patří na pořad práva č. 529.
- — vzájemné závazky navrhovatele a odpůrce podle §§ 6 a 7 zákona č. 128/1946 Sb. ve znění zákona č. 79/1948 Sb. nutno plnit z ruky do ruky

(§ 8 ex. ř.), leč by šlo o případ § 6, odst. 5 a § 7, odst. 2 uved. zákona č. 532.

- — v restitučním řízení nelze uložit národnímu správci restituovaného majetku, aby dal navrhovateli vyúčtování ze své správy a aby mu vydal případné užiték správy; o těchto nárocích restitucenta náleží rozhodovati úřadům správním č. 537.
- — pohledávku, která patří na pořad práva, lze v restitučním řízení namítnout k započtení, byla-li zjištěna pravoplatným rozsudkem; není-li tomu tak, nemůže o ní nesporný soudce rozhodnout pod následky zmatečnosti podle § 41, odst. 2, písm. d) zákona č. 100/1931 Sb. a nemusí ani odkládat rozhodnutí o restitučním návrhu až do doby, kdy bude o pohledávce namítané k započtení rozhodnuto příkazem úřadu rozsudkem č. 539.
- § 9 (uplatnění proti národní správě): není-li restitucent osobou mající ono sociální postavení, jež má na mysli § 24 dekr. č. 5/1945 Sb., nebo nejde-li vůbec o případ uvedeného ustanovení, lze se domáhat restituční majetku, na něž byla zavedena národní správa, přímo u soudu; soud rozhodující o restitučním návrhu je však povinen pod následky zmatečnosti (§ 41, odst. 2, písm. c), h) nesp. zák.) z úřední povinnosti zkoumat, zda nejde o případ, jehož řešení je podle § 9 zák. č. 128/1946 Sb. a § 24 dekr. č. 5/1945 Sb. přednostně příkazáno úřadu správnímu č. 408.
- — bylo-li v restitučním řízení zavedeným proti národnímu správci pokračováno s tímto odpůrcem i po jeho odvolání z úřadu národního správce, je řízení po této době provedené, jakož i rozhodnutí zmatečné (§ 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb.), třebaš byl národní správce zastoupen advokátem opatřeným plnou mocí č. 448.
- — odpůrcem v řízení o restituci majetku daného pod národní správu není původní majitel tohoto majetku, nýbrž národní správce č. 450.
- — při restituci nájemních práv, na něž nebyla zavedena národní správa, netřeba zachovat postup podle § 9 rest. zák., třebaš šlo o nájemní práva k domu pod národní správou č. 450.
- — i když nejsou náležitosti podle § 9 zák. č. 128/1946 Sb. dány v době podání restitučního návrhu, je soud přece příslušný k rozhodování o něm, splnily-li se tyto náležitosti ještě před tím, než soud první stolice rozhodl o své příslušnosti č. 473.
- — vrátil-li správní úřad podle § 24 dekr. č. 5/1945 Sb. nemovitosti jen pod podmínkou, že budou obnoveny určité pohledávky vymazané z pozemkové knihy v době nespobody, zamítl tím zčásti restituční návrh a navrhovatel je oprávněn domáhat se restituční u soudu (§ 9 zák. č. 128/1946 Sb.) č. 482.
- — odpůrcem osoby, uplatňující restituční nárok na vrácení majetku konfiskovaného podle dekretu č. 12/1945 Sb., na něž nebyla zavedena národní správa, že až do jeho odevzdání přidělci Národní pozemkový fond č. 543.
- § 10 (řízení): restituční řízení nelze přerušit podle § 20 zákona č. 228/1946 Sb. o rozhodčích soudech pro úpravu některých závazků národních podniků č. 462.
- — Fond národní obnovy je účastníkem řízení o restituci majetku uvedeného v § 2, odst. 3 dekr. č. 108/1945 Sb. a spravovaného jím podle § 16 zák. č. 128/1946 Sb., třebaš jde o majetek zemědělský č. 480.
- — v restitučním řízení nemůže soud rozhodující o návrhu podle zákona č. 128/1946 Sb. povolit zápis v pozemkové knize, i když je zároveň soudem knihovním č. 483.
- — pohledávku, která patří na pořad práva, lze v restitučním řízení namítnout k započtení, byla-li zjištěna pravoplatným rozsudkem; není-li tomu tak, nemůže o ní nesporný soudce rozhodnout pod následky zmatečnosti podle § 41, odst. 2, písm. d) zákona č. 100/1931 Sb. a nemusí ani od-

kládat rozhodnutí o restitučním návrhu až do doby, kdy bude o pohledávce namítané k započtení rozhodnuto pravoplatným rozsudkem č. 539.

- — nebyl-li restituční návrh podán všemi dědici oprávněnými k zastupování pozůstalosti a nebylo-li ani řízení dodatečně řádně schváleno těmi dědici, kteří návrh nepodali, ani neshoda mezi dědici k zastupování oprávněnými nebyla odstraněna podle § 836 obč. zák., je restituční řízení zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb.; je-li podílíky společné věci několik pozůstalostí zastoupených více dědici, nelze při zjišťování většiny hlasů podle § 833 obč. zák. sečítat hlasy dědiců zastupujících jednu pozůstalost s hlasy dědiců zastupujících jinou pozůstalost, nýbrž třeba dědice, zastupující touž pozůstalost, pokládat za jedinou osobu č. 554.
- § 11 (dohoda, opatření prozatímní): není nezákonným (§ 46, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb.) právní názor nižších soudů, že nelze zapsat do obchodního rejstříku právo ke spolusprávě obchodního podniku, plynoucí z prozatímního opatření vydaného za restitučního řízení č. 406.
- — i v knihovním řízení třeba z úřední moci, a to i v opravném řízení, přihlídnout k okolnosti, zda mimosoudní dohoda o restituci nemovitosti byla schválena příslušným Fondem národní obnovy č. 452.
- § 13 (poměr k zahájení sporu): byla-li věc zahájena sporem pravoplatně převedena do nesporného řízení podle § 13 zákona č. 128/1946 Sb., není nesporný soud oprávněn odmítnout návrh z toho důvodu, že nejde o nárok restituční, ani postoupit věc opět soudu spornému č. 427.
- § 16 (majetek uvedený v § 2, odst. 3 dekr. č. 108/1945 Sb.): správa majetku uvedeného v § 16 zákona č. 128/1946 Sb. Fondem národní obnovy je pouze subsidiární a má místo jen tam, kde tento majetek není spravován jinak podle zákona č. 547.
- — byl-li tento majetek dán pod národní správu a správcem ustanovena národní správa majetkových podstat Majetkového úřadu a Vystěhovaleckého fondu, jde o národní správu podle dekretu č. 5/1945 Sb., nikoliv o zatímní přímou správu Fondu národní obnovy podle § 16 zákona č. 128/1946 Sb. č. 547.
- různé: lhůta k uplatnění nároku ze správy počíná podle okolností až od vydání restitučního zákona č. 355.
- — byl-li uplatněn odpor podle zák. č. 76/1946 Sb. spolu s restitučním nárokem, pro nějž je rozhodnutí o odporu předurčujícím (§ 2 konec první věty zákona č. 128/1946 Sb. (jsou pasivně k odporu oprávnění odpůrce i jiní účastníci restitučního řízení, tudíž, týká-li se restituce majetku, jenž by jinak byl konfiskován, je pasivně oprávněn i národní správce, pokud se týče Fond národní obnovy č. 400.
- — v restitučním řízení nemůže soud rozhodující o návrhu podle zákona č. 128/1946 Sb. povolit zápis v pozemkové knize, i když je zároveň soudem knihovním č. 483.
- — zahájené řízení restituční může být důvodem přerušení sporu podle § 190 c. ř. s. č. 506.
- — pohledávku, která patří na pořad práva, lze v restitučním řízení namítnout k započtení, byla-li zjištěna pravoplatným rozsudkem; není-li tomu tak, nemůže o ni nesporný soudce rozhodnout pod následky zmatečnosti podle § 41, odst. 2, písm. d) zákona č. 100/1931 Sb. a nemusí ani odkládat rozhodnutí o restitučním návrhu až do doby, kdy bude o pohledávce namítané k započtení rozhodnuto pravoplatným rozsudkem č. 539.
- zák. č. 79/1948 Sb.: v restitučním řízení o vydání věci proti národnímu podniku přihlídně opravný soud k ustanovení čl. IV zák. č. 79/1948 Sb. z moci úřadu, třebaž toto ustanovení nabylo účinnosti teprve v řízení opravném č. 471.

Revoluční odborové hnutí: dokud nedošlo k ustavení Revolučního odborového hnutí úředním schválením jeho stanov a zvolením statutárních orgánů, byla Ústřední rada odborů oprávněna žádat o povolení knihovního vkladu vlastním jménem a s účinkem pro Revoluční odborové hnutí (§ 5 zák. č. 144/1946 Sb.) č. 434.

- — ke vkladu vlastnického práva pro jednotnou odborovou organizaci k nemovitosti knihovně připsané Německé pracovní frontě netřeba vkladní listiny podle § 31 knih. zák. (§ 6, odst. 1 zák. č. 144/1946 Sb.) č. 434.

Roky: třebaž usnesení, jímž byl návrh strany na odročení roku zamítnut, nebylo straně ještě v době konání roku doručeno, stihly přece stranu, jež se k roku nedostavila, následky zmeškání, stalo-li se toto usnesení nepodáním opravného prostředku potom pravoplatným č. 409.

- nepodala-li strana proti usnesení, jímž byl její návrh na odročení roku zamítnut, opravný prostředek, nemůže úspěšně v dovolání uplatňovat okolnosti, které odůvodňovaly odročení roku č. 409.

Rozhodčí soudy viz soudy rozhodčí.

Rozluka manželská viz též uznání cizozemských rozhodnutí.

- — i když se manžel, žalující v době nesvobody o rozluku a dosáhnuvší v této době rozluky, znovu oženil (§ 1 (2) zák. č. 198/1946 Sb.), je přece oprávněn domáhat se podle zákonů č. 76/1946 Sb. a č. 198/1946 Sb. změny výroku rozlukového rozsudku o vině, jímž bylo uznáno, že je na rozluce výhradně vinen č. 354.
- — rozsudek bývalého německého soudu, jímž bylo manželství rozloučeno podle předpisů říšskoněmeckého manželského zákona, je stížen odporovatelností podle čl. 6, odst. 1, písm. a) ústavního dekretu o obnovení právního pořádku ze dne 3. srpna 1944 ve znění zákona č. 12/1946 Sb., aniž sejde na tom, že jím byla rozluka povolena z důvodu, který by stačil i podle československého právního řádu k povolení rozvodu nebo rozluky č. 360.
- — uznání rozsudku rakouského soudu, jímž bylo rozloučeno manželství na podkladě vzájemného souhlasu stran odevzdáním rozvodového listu (§§ 133, 134 obč. zák.), se příčí předpisu § 4, odst. 1, č. 3 a odst. 2, č. 1, 2 zák. č. 100/1946 Sb. č. 365.
- — shodný nábor nižších soudů, že souhlas manželova opatrovníka nestačí k rozluce podle §§ 15, 16 zákona č. 320/1919 Sb., se nepříčí jasněmu a nepochybnému znění zákona (§ 46, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb.) č. 372.
- — rozsudek říšského soudu v Lipsku z doby nesvobody vydaný v manželském sporu, v němž v prvé stolici rozhodoval soud ležící na území Československé republiky, nepotřebuje ke své účinnosti v oblasti československého právního řádu uznání podle zákona č. 109/1946 Sb. č. 375.
- — rozsudek zemského soudu v Berlíně, jímž bylo rozloučeno manželství stran z důvodu hlubokého rozvratu manželství zjištěného na základě doznání strany, nelze uznat v oblasti československého právního řádu č. 407.
- — odstranit rozluku manželství z doby nesvobody podle § 2 zák. č. 198/1946 Sb. lze i tehdy, když rozloučení manželé uzavřeli spolu nový sňatek č. 512.
- — nárok rozloučené manželky na vyživovací rentu podle § 1266 obč. zák. zaniká, oznámila-li manželka svého manžela v době zvýšeného ohrožení republiky orgánu okupační moci a přivedila tím ztrátu jeho svobody č. 519.
- — nedostavila-li se v rozlukovém řízení strana k informativnímu výsledku, ač byla řádně obeslána, nenastávají pro ni nepříznivé účinky uvedené v §§ 380, odst. 2, 381 c. ř. s., nýbrž je věcí soudu, aby postupoval podle § 12 nař. min. spravedlnosti z 9. prosince 1897, č. 283 ř. z. o řízení ve sporných věcech manželských č. 563.

Rozsudek: při rozhodování o manželčině nároku na výživné třeba přihlížet i k tomu, co zaplatil žalovaný manžel na výživném manželce za sporu až do vynesení rozsudku prvé stolice (§ 406 c. ř. s.) č. 472.

- i v rozsudku pro zmeškání vyhotoveném ve zkrácené formě musí být ve sporech o majetková práva, v nichž nejde výhradně o zaplacení peněžité sumy, uvedena hodnota předmětu sporu; třebaš prvý soud určil tuto hodnotu teprve dodatečně samostatným usnesením, je přece rozhodná pro posouzení přípustnosti odvolání č. 530.
- označil-li žalobce patrným nedopatřením předmět, jehož se žalobou domáhá, jinak ve skutkovém tvrzení žaloby a jinak v žalobním návrhu, je věcí soudu, aby před vydáním rozsudku pro zmeškání (§ 396 c. ř. s.), vyzval žalobce k vysvětlení (§ 182 c. ř. s.) č. 551.
- národní správa má způsobilost býti stranou ve sporu, není však procesně způsobilá ve smyslu § 1 c. ř. s., nýbrž může jednat jen prostřednictvím národního správce, jenž je jejím zákonným zástupcem č. 567.
- byl-li za sporu místo dosavadního národního správce jmenován jiný a národní správa nebyla zastoupena advokátem ani jinou osobou, opatřenou procesní plnou mocí, nastává ze zákona přerušení řízení podle § 158 c. ř. s. č. 567.
- procesní úkony druhé strany i soudu (vydání rozsudku pro zmeškání) podle žalobcovy návrhu učiněné za přerušení řízení nemají proti nezastoupené straně právního účinku č. 567.
- **trestní:** uznal-li trestní soud nemanželskou matku vinnou křivým svědectvím spáchaným tím, že označila určitého muže za nemanželského otce, nepřekáží tento trestní rozsudek ve smyslu § 268 c. ř. s. civilnímu soudu ve výroku uznávajícím onoho muže za nemanželského otce č. 475.

Rozvod manželství od stolu a lože: domáhá-li se žalobce výroku, že tu není právní poměr založený mezi spornými stranami rozvodem jejich manželství z viny žalobcovy, jde o žalobu úřovací podle § 228 c. ř. s. č. 413.

- — pohlavní styky jednoho z manželů s osobou téhož pohlaví jsou ubližováním druhému manželovi ve smyslu § 109 obč. zák. a § 13, lit. e) zák. č. 320/1919 Sb. č. 566.

Rozvrat manželství viz rozluka.

Rozvrhové usnesení viz správa v nucená nemovitosti.

Ručení viz též intercesse, náhrada škody, restituce majetková, znárodnění.

- s vrácením majetku podle § 24 dekretu č. 5/1945 Sb., nejsou spojeny účinky, jež § 1409 obč. zák. spojuje s převzetím jmění nebo podniku č. 364.
- k odevzdání zboží dovozníkovi podle čl. 345, odst. 1 obch. zák. nestačí pouhé zaslání účtu kupiteli s prohlášením, že zboží je u prodávatele k dispozici kupitelově, ani výzva dovozníkovi, aby zboží pro kupitele odvezl č. 366.
- nemohl-li kupitel pro mimořádné válečné poměry ihned (čl. 346 obch. zák.) odvésti koupené a zaplacené zboží ze skladiště prodávatele, byl prodávatel povinen je chovati s péčí řádného obchodníka (čl. 343, odst. 1 obch. zák.) č. 366.

Rukojemství: zaručil-li se rukojmí za dluh jen vzhledem k věřitelovu ujištění, že pro hlavní pohledávku vážne na dlužníkových věcech zástavní právo, odpovídá věřitel rukojmím za újmu, jež mu vzešla tím, že nedopatřením právního zástupce věřitelova ke zřízení zástavního práva nedošlo č. 419.

Rády církevní: zcizil-li člen řádu, složivší slavné sliby, úplatně movité věci (původská práva), jež mu byly klášterem ponechány k volnému užívání, stal se poctivý nabyvatel jejich vlastníkem (§ 367 obč. zák.); na takové zcizení se nevztahují církevní ani státní předpisy o zcizování církevního majetku a

klášterního jmění (§§ 38, 44 zák. č. 50/1874 ř. z., min. nař. č. 162/1860 a 175/1860 ř. z.) č. 469.

Ríše německá viz restituce majetková.

Rízené hospodářství viz hospodářství řízené.

Rízení nesporné (zák. č. 100/1931 Sb.): § 1: nedomáhá-li se žalobce jen nápravy v zápisech ve společenstevním rejstříku, nýbrž nicotnosti a bezúčinnosti úkonů národních správců a valné hromady společenstva vůbec, je pro jeho nárok přípustný pořad práva č. 447.

- — nedomáhá-li se navrhovatel výroku, že pohledávka, o níž uzavřel narovnání pod tlakem okupace, je po právu, ani vzájemné restituce, nýbrž toliko výroku, že narovnání je neplatné, nejde o nárok restituční a nelze o něm jednat v nesporném řízení č. 491.

- — nenabyla-li smlouva z doby nesvobody o prodloužení pachtu a o zvýšení pachtovného právní účinností, protože cenový úřad zvýšení pachtovného neschválil, nelze ji prohlásit za neplatnou podle restitučního zákona, třebaš byla uzavřena způsobem uvedeným v § 1 tohoto zákona; smluvníku však přesto přísluší podle § 6 uvedeného zákona nárok na náhradu škody, jež mu vzešla splněním takové smlouvy; nezáleží na tom, že má snad též nárok na náhradu téže škody podle obecných ustanovení, který patří na pořad práva č. 529.

- **§ 6:** nájemní právo zaniklé rozhodnutím německého úřadu lze restituovat proti majiteli domu jako odpůrci; pronajal-li však majitel domu znovu nájemní předmět, lze se domáhat restituce nájemního práva i proti novému nájemníkovi, avšak jen za podmínek, za nichž lze restituční nárok uplatnit proti právnímu nástupci nabyvatelovu (§ 4, odst. 2 rest. zák.); je-li restituční návrh podán toliko proti novému nájemníkovi, je majitel domu účastníkem řízení č. 369.

- — fideikomisární substitut je účastníkem oné části pozůstalostního řízení, v níž uplatňuje pozůstalý manžel nárok na slušné zaopatření ve smyslu § 796 obč. zák. č. 397.

- — byl-li uplatněn odpor podle zák. č. 76/1946 Sb. spolu s restitučním nárokem, pro nějž je rozhodnutí o odporu předurčujícím (§ 2, konec první věty zákona č. 128/1946 Sb.) jsou pasivně k odporu oprávnění odpůrce i jiní účastníci restitučního řízení, tudíž týká-li se restituce majetku, jenž by jinak byl konfiskován, je pasivně oprávněn i národní správce, pokud se týče Fond národní obnovy č. 400.

- — dohoda účastníků pozůstalostního řízení o výkladu nejasného a pochybného ustanovení posledního pořízení je narovnáním (§ 1380 obč. zák.), podle něhož třeba posuzovat existenci a objem jejich dědických nároků č. 432.

- — Fond národní obnovy je účastníkem řízení o restituci majetku uvedeného v § 2, odst. 3 dekr. č. 108/1945 Sb. a spravovaného jím podle § 16 zák. č. 128/1946 Sb., třebaš jde o majetek zemědělský č. 480.

- — dokud není příslušným správním orgánem pravoplatně vysloveno, že majetek zůstavitelův nebo dědicův, u nichž se vyskytly okolnosti nasvědčující konfiskaci, není z konfiskace vyňat, je finanční prokuratura oprávněna domáhat se přípustnými prostředky nápravy, má-li za to, že přijetím dědické přihlášky i svěřením správy a užívání pozůstalosti přihlášenému dědicovi byly porušeny předpisy dekretu č. 108/1945 Sb. č. 533.

- — nedošlo-li k řízení o svolání věřitelů (§§ 813 až 815 obč. zák., §§ 133 až 136 nesp. pat.), není pozůstalostní soud oprávněn odkázat podle § 136, odst. 1 nesp. pat. pozůstalostního věřitele na pořad práva (správního řízení) s jeho pohledávkou přihlášenou k soupisu pozůstalostního jmění, avšak popřenou dědici; učinil-li tak přece, stal se věřitel odkázaný na pořad práva (správního řízení) účastníkem této části pozůstalostního řízení oprávněným k rekursu č. 562.

- **§ 25:** o opravě rozhodnutí v otázce data zůstavitelova úmrtí (§§ 12, 14 dekr. č. 117/1945 Sb.) není oprávněn pozůstalostní soud rozhodnout ani iako o otázce předurčující č. 367.

- byl-li uplatněn odpor podle zák. č. 76/1946 Sb. spolu s restitučním nárokem, pro nějž je rozhodnutí o odporu předurčujícím (§ 2, konec první věty zákona č. 128/1946 Sb.) jsou pasivně k odporu oprávnění odpůrce i jiní účastníci restitučního řízení, tudíž týká-li se restituce majetku, jenž by jinak byl konfiskován, je pasivně oprávněn i národní správce, pokud se týče Fond národní obnovy č. 400.
- sporná okolnost, zda úmrtní list je platnou či falšovanou listinou, není v řízení o prohlášení za mrtva předurčující otázkou, která by opravňovala nesporného soudce k odkázání účastníků na řízení sporné č. 422.
- poručenský (opatrovnícký) soud je oprávněn řešit otázku státní příslušnosti nezletilého chráněnce jako otázku předurčující (§ 25 zák. č. 100/1931 Sb.) č. 431.
- § 34: řízení, jímž se komanditní společnost, zaniklá v době nespornosti, domáhá obnovení původních zápisů v obchodním rejstříku, je zmatečné podle §§ 6, 7 c. ř. s. a § 34 zák. č. 100/1931 Sb. č. 395.
- před obnovením původních rejstříkových zápisů mohou práva vymazané komanditní společností uplatnit jen její společníci č. 395.
- § 37 viz též § 6.
- bylo-li v restitučním řízení zavedeném proti národnímu správci pokračováno s tímto odpůrcem i po jeho odvolání z úřadu národního správce, je řízení po této době provedené, jakož i rozhodnutí zmatečné (§ 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb.), třebaš byl národní správce zastoupen advokátem opatřeným plnou mocí č. 448.
- § 41: není-li restituent osobou mající ono sociální postavení, jež má na mysli § 24 dekr. č. 5/1945 Sb., nebo nejde-li vůbec o případ uvedeného ustanovení, lze se domáhat restituce majetku, na nějž byla zavedena národní správa, přímo u soudu; soud rozhodující o restitučním návrhu je však povinen pod následky zmatečnosti (§ 41, odst. 2, písm. c), h) nesp. zák.) z úřední povinnosti zkoumat, zda nejde o případ, jehož řešení je podle § 9 zák. č. 128/1946 Sb. a § 24 dekr. č. 5/1945 Sb. přednostně přikázáno úřadu správnímu č. 408.
- je zmatečností podle § 41, odst. 2, písm. e) zák. č. 100/1931 Sb., zavedl-li soud řízení o opravě dne smrti, ač jeho určení nebylo ještě pravoplatným č. 436.
- bylo-li v restitučním řízení zavedeném proti národnímu správci pokračováno s tímto odpůrcem i po jeho odvolání z úřadu národního správce, je řízení po této době provedené, jakož i rozhodnutí zmatečné (§ 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb.), třebaš byl národní správce zastoupen advokátem opatřeným plnou mocí č. 448.
- opatrovník nepřítomného nemůže podat restituční návrh jménem nepřítomného, byl-li tento v době podání návrhu již prohlášen za mrtva; řízení zahájené o takovém návrhu je zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb. č. 468.
- úředník vyšší pomocné soudní služby je oprávněn sepsat protokol o uznání otcovství k nemanželskému dítěti č. 476.
- jde o zmatečnost podle § 41, odst. 2, písm. d) zák. č. 100/1931 Sb., rozhodovaly-li nižší soudy o zániku vyživovací povinnosti otcovy ve smyslu § 143 obč. zák. za dobu minulou č. 479.
- rozhodl-li v opatrovnícké věci alimentární (§ 2, odst. 1 vl. nař. č. 239/1946 Sb.) úředník vyšší pomocné služby, je jeho rozhodnutí zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. b) zákona č. 100/1931 Sb. č. 497.
- rozhodl-li soud, u něhož bylo složeno depositum podle § 1425 obč. zák., že depositum je součástí pozůstalostního jmění, ačkoliv tato otázka byla mezi účastníky řízení sporná, je jeho rozhodnutí zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. d) zákona č. 100/1931 Sb. č. 516.
- pohledávku, která patří na pořad práva, lze v restitučním řízení namítnout k započtení, byla-li zjištěna pravoplatným rozsudkem; není-li tomu

tak, nemůže o ní nesporný soudce rozhodovat pod následky zmatečnosti podle § 41, odst. 2, písm. d) zákona č. 100/1931 Sb. a nemusí ani odkládat rozhodnutí o restitučním návrhu až do doby, kdy bude o pohledávce namítané k započtení rozhodnuto pravoplatným rozsudkem č. 539.

- nebyl-li restituční návrh podán všemi dědici oprávněnými k zastupování pozůstalosti a nebylo-li ani řízení dodatečně řádně schváleno těmi dědici, kteří návrh nepodali, ani neshoda mezi dědici k zastupování oprávněnými nebyla odstraněna podle § 836 obč. zák., je restituční řízení zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb.; je-li podílíky společné věci několik pozůstalosti zastoupených více dědici, nelze při zjišťování většiny hlasů podle § 833 obč. zák. sečítat hlasy dědiců zastupujících jednu pozůstalost s hlasy dědiců zastupujících jinou pozůstalost, nýbrž třeba dědice; zastupující touž pozůstalost, pokládat za jedinou osobu č. 554.
- § 46: shodný názor nižších soudů, že souhlas manželova opatrovníka nestačí k rozluce podle §§ 15, 16 zákona č. 320/1919 Sb., se nepřiči jasnému a nepochybnému znění zákona (§ 46, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb.) č. 372.
- nevznikla-li za řízení před nižšími soudy o státní spolehlivosti navrhovatelově pochybnost, zejména proto, že ji odpůrce nepopřel, není nezákonností (§ 46, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb.), přiznaly-li nižší soudy restituční nárok, ač navrhovatel nepředložil potvrzení o státní spolehlivosti č. 378.
- nelze přezkoumávat s hlediska nezákonnosti (§ 46, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb.) souhlasný závěr nižších soudů, že podání je urážlivého obsahu (§ 15 téhož zák.) č. 387.
- usnesení, jímž nižší soudy pojalý do pozůstalosti jako dodatečně najevo vyšlé jmění (§ 179 nesp. pat.) vkladní knížku, která byla v době faktického skončení německé okupace v moci osoby, jejíž majetek podlehl konfiskaci, se přiči jasnému a nepochybnému znění § 1 dekretu č. 108/1945 Sb. č. 399.
- není nezákonným (§ 46, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb.) právní názor nižších soudů, že nelze zapsati do obchodního rejstříku právo ke spoluprávě obchodního podniku, plynoucí z prozatímního opatření vydaného za restitučního řízení č. 406.
- právní názor nižších soudů, že veřejní společníci, třebaš jsou u nich dány předpoklady § 24 dekr. č. 5/1945 Sb., nejsou oprávněni domáhat se restituce protokolované obchodní firmy a podniku podle uvedeného ustanovení u příslušného správního úřadu, se přiči jasnému a nepochybnému znění a smyslu zákona č. 408.
- ustanovení § 111 c. ř. s. platí i v řízení nesporném; právní názor, že oznamovací povinnost uložená v § 111 c. ř. s. se vztahuje i na případy, kdy účastník, nezměnil svého bydliště nebo bytu, se zdržuje přechodně mimo svůj byt, se přiči jasnému a nepochybnému znění (§ 46, odst. 2 nesp. zák.) tohoto ustanovení č. 415.
- právní názor nižších soudů, že zákon č. 128/1946 Sb. se nevztahuje na případy majetkových převodů, které se staly bezprávnými činy fyzických osob, není nezákonný (§ 46, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb.) č. 442.

Rízení směnečné viz směna, žaloba.

- sporu viz též přerušení řízení.
- označil-li žalobce patrným nedopatřením předmět, jehož se žalobou domáhá, jinak ve skutkovém tvrzení žaloby a jinak v žalobním návrhu, je věcí soudu, aby před vydáním rozsudku pro zmeškání (§ 396 c. ř. s.), vyzval žalobce k vysvětlení (§ 182 c. ř. s.) č. 551.
- nedostavila-li se v rozlukovém řízení strana k informativnímu výsledku, ač byla řádně obeslána, nenastávají pro ni nepříznivé účinky uvedené

v §§ 380, odst. 2, 381 c. ř. s., nýbrž je věcí soudu, aby postupoval podle § 12 nař. min. spravedlnosti z 9. prosince 1897, č. 283 ř. z. o řízení ve sporných věcech manželských č. 563.

- — národní správa má způsobilost být stranou ve sporu, není však procesně způsobilá ve smyslu § 1 c. ř. s., nýbrž může jednat jen prostřednictvím národního správce, jenž je jejím zákonným zástupcem č. 567.
- — byli-li za sporu místo dosavadního národního správce jmenováni jiní a národní správa nebyla zastoupena advokátem ani jinou osobou, opatřenou procesní plnou mocí, nastává ze zákona přerušení řízení podle § 158 c. ř. s. č. 567.
- — procesní úkony druhé strany i soudu (vydání rozsudku pro zmeškání podle žalobcovy návrhu) učiněné za přerušení řízení nemají proti nezastoupené straně právního účinku č. 567.

Rízení správní (vl. nař. č. 8/1928 Sb.): §§ 90, 91, 96: pořadem práva nelze se domáhat odměny, která přísluší prozatímnímu národnímu správci podle § 23 dekr. č. 5/1945 Sb.; byla-li odměna již určena výměrem příslušného národního výboru, jest otázku vykonatelnosti tohoto výměru posuzovat podle §§ 90, 91 a 96 vl. nař. č. 8/1928 Sb. č. 428.

- ve věcech manželských viz rozvod, rozluka.

Sekvestrace pozůstalosti viz pozůstalost (správa).

Seznam kandidátů advokacie viz kandidáti advokacie.

Schovanec: je-li schovanec státního zaměstnance zároveň jeho vnukem, přísluší na něj výchova podle § 1, odst. 5 vl. nař. č. 388/1941 Sb. a čl. III, § 3 zák. č. 144/1947 Sb., i když na jeho výživu (výchovu) je smluvna nebo placena náhrada č. 403.

Schovatel viz smlouva schovací.

Schvalování smluv: správním úřadem viz též správa národní (§ 22 dekr. č. 5/1945 Sb.).

- — nelze povolit knihovní vklad podle odstupní smlouvy uzavřené s osobou německé národnosti, byla-li tato smlouva sice schválena okresním národním výborem, ale ze schvalovacího výměru není zřejmo, že byla pravoplatně připuštěna výjimka z konfiskace podle § 1, odst. 2 a 3 dekr. č. 12/1945 Sb. č. 443.

- **soudem:** zrušení nebo změny soudního rozhodnutí, schvalujícího opatrovnícky kupní smlouvu na nezletilce, nelze se podle zák. č. 76/1946 Sb. domáhati jen z toho důvodu, že otcovský opatrovník navrhovatelův nepodal proti němu rekurs snad proto, že byl před tím kupitelkou (Němkou) varován a pohrůžkou udání gestapu zastrašen č. 400.

Složení k soudu: nesporný soudce, který přijal k soudu dluhovanou věc podle § 1425 obč. zák., není oprávněn upravit podmínky jejího vydání odchýlně od návrhu dlužníka č. 460.

- — právní jednání, jimž nedošlo k přesunu hodnot do ciziny ani k nesplnění odvodové povinnosti a tudíž ke skutečné škodě na řízeném devisovém hospodářství (zák. č. 92/1946 Sb.), není neplatné proto, že bylo uskutečněno bez předepsaného souhlasu Národní banky; plátce, nikoliv příjemce, má povinnost opatřit povolení Národní banky československé potřebné k zaplacení (soudní deposici) dluhu devisového cizozemce devisovému tuzemci č. 463.

- — rozhodli-li soud, u něhož bylo složeno depositum podle § 1425 obč. zák., že depositum je součástí pozůstalostního jmění, ačkoliv tato otázka byla mezi účastníky řízení sporná, je jeho rozhodnutí zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. d) zákona č. 100/1931 Sb. č. 516.

Služebnost: osobní služebnost nelze vymazat z pozemkové knihy, třeba oprávněný byl jako Němec odsunut z Československé republiky, byla-li tato služebnost propůjčena nejen odsunutému Němci, nýbrž i jeho právním nástupcům, kte-

rýmžto nástupcem je po vydání dekretu č. 108/1945 Sb. Československá republika č. 449.

Směna viz byt, hospodářství řízené bytové, smlouva směnná.

Směnka: podepsal-li směnku jako příjemce národní správce majetkové podstaty konfiskované podle dekr. č. 12/1946 Sb., není z této směnky zavázán ani Národní pozemkový fond, ani Československý stát č. 503.

- jestliže směnečná žaloba byla podána proti národnímu správci, avšak námitky proti ní podal Fond národní obnovy, který prohlásil, že vstupuje do sporu místo národního správce, žalobce proti tomu nic nenamítal, národní správce se nezúčastnil dalšího řízení a soud jednal dále jen s Fondem národní obnovy, nastala tím subjektivní změna žaloby na straně žalovaného č. 557.

Smilstvo proti přírodě: pohlavní styky jednoho z manželů s osobou téhož pohlaví jsou ubližováním druhému manželu ve smyslu § 109 obč. zák. a § 13, lit. e) zák. č. 320/1919 Sb. č. 566.

Smír: dohoda účastníků pozůstalostního řízení o výkladu nejasného a pochybného ustanovení posledního pořízení je narovnáním (§ 1380 obč. zák.), podle něhož třeba posuzovat existenci a objem jejich dědických nároků č. 432.

- nedomáhá-li se navrhovatel výroku, že pohledávka, o níž uzavřel narovnání pod tlakem okupace, je po právu, ani vzájemné restituce, nýbrž toliko výroku, že narovnání je neplatné, nejde o nárok restituční a nelze o něm jednat v nesporném řízení č. 491.

Smlouva dědická: německý zákon o zřízení závěti a dědických smluv z 31. července 1938, říšský zák. I, str. 973, byl až do účinnosti zák. č. 195/1946 Sb. (t. j. do 15. listopadu 1946) použitelný v pohraničním území českých zemí (§ 8, odst. 1 cit. zák.) ve smyslu čl. 2, odst. 1 úst. dekretu pres. rep. o obnovení právního pořádku č. 438.

- **kartelová:** dnem účinnosti ústavy ze dne 9. května 1948, č. 150 Sb. pozbyl platnosti zákon č. 141/1933 Sb. o kartelech a soukromých monopolech; tím pozbyla podkladu i smlouva uzavřená s firmami sdruženými v kartel, jež směřuje k vyloučení smluvníkovy konkurence v oboru, v němž byl kartel činný a nelze ji uznati za platnou č. 523.

- předpisy ústavy č. 150/1948 Sb. jsou donucující povahy a ruší pro budoucnost i práva nabytá před účinností ústavy, pokud jsou s nimi v rozporu; k těmto předpisům třeba přihlížet v každém období rozepře č. 523.

- **nájemní viz též ochrana nájemníků, smlouva pachtovní, podnájemní.**

- — nájemní práva, zejména, jsou-li zajištěna v pozemkové knize a chráněna ochranou nájemníků, mohou být předmětem restituce č. 369.

- — nájemní právo zaniklé rozhodnutím německého úřadu lze restituovat proti majiteli domu jako odpůrci; pronajal-li však majitel domu znovu nájemní předmět, lze se domáhat restituce nájemního práva i proti novému nájemníkovi, avšak jen za podmínek, za nichž lze restituční nárok uplatnit proti právnímu nástupci nabyvatelovu (§ 4, odst. 2 rest. zák.); je-li restituční návrh podán toliko proti novému nájemníkovi, je majitel domu účastníkem řízení č. 369.

- — nárok na restituci nájemního práva k místnostem není vyloučen tím, že majitel domu uzavřel o nich po skončení okupace novou nájemní smlouvu s třetí osobou č. 369.

- — při restituci nájemních práv, na něž nebyla zavedena národní správa, netřeba zachovat postup podle § 9 rest. zák., třeba šlo o nájemní práva k domu pod národní správou č. 450.

- — i k podnájmům nemovitosti (její části) potřebuje národní správce schválení orgánu příslušného podle § 7 dekr. č. 5/1945 Sb. č. 454.

- — souhlas místního národního výboru se směnou bytů je sice předpokla-

dem platnosti nájemních smluv, které budou v důsledku směny uzavřeny (§§ 10, 21 zák. č. 163/1946 Sb.), ale nepůsobí sám o sobě zánik dosavadních nájemních poměrů č. 474.

- — smlouva, již spoluvlastník pronajal druhému spoluvlastníku svou ideální část společného domu, podléhá ochraně nájemníků podle § 1 vlád. nař. č. 248/1941 Sb. o ochraně nájemníků proti výpovědi č. 505.
- — usnesení, jímž se připoustí výpověď z takové smlouvy, lze omezit jen na údaj, kdy se nájemní poměr skončí, bez připojení exekuční doložky; pro spoluvlastníka, jenž byl pronajímatelem, má toto usnesení ten význam, že může na jeho základě nastoupit jednu z cest naznačených v §§ 833 až 838 obč. zák., aby dosáhl vyloučení druhého spoluvlastníka z fyzického užívání domu nebo jeho části č. 505.
- — zavedením národní správy na společenský podíl komanditisty nepozbyl tento komanditista práva nakládat s nájemem za věci, které pronajal komanditní společnosti č. 525.
- **odstupní:** nelze povolit knihovní vklad podle odstupní smlouvy uzavřené s osobou německé národnosti, byla-li tato smlouva sice schválena okresním národním výborem, ale ze schvalovacího výměru není zřejmo, že byla pravoplatně připuštěna výjimka z konfiskace podle § 1, odst. 2 a 3 dekr. č. 12/1945 Sb. č. 443.
- **pachtovní:** dokud nebyl zemědělský majetek konfiskovaný podle dekr. č. 12/1945 Sb. odevzdán přidělci (§ 6 cit. dekr.), je Národní pozemkový fond, pokud se týče národní správce tohoto majetku oprávněn k žalobě o vyklizení pachtýře č. 486.
- — restituční návrh (zákon č. 128/1946 Sb. ve znění zákona č. 79/1948 Sb.) spoluvlastníka ideální poloviny nemovitosti nelze zamítnouti pro nedostatek aktivní legitimace, prohlásil-li spoluvlastník druhé ideální poloviny téže nemovitosti za restitučního řízení, že s restitučním návrhem souhlasí a že se připojuje k provedenému řízení č. 529.
- — nenabyla-li smlouva z doby nesvobody o prodloužení pachtu a o zvýšení pachtovného právní účinnosti, protože cenový úřad zvýšení pachtovného neschválil, nelze ji prohlásit za neplatnou podle restitučního zákona, třebaž byla uzavřena způsobem uvedeným v § 1 tohoto zákona; smluvníku však přesto přísluší podle § 6 zák. č. 128/1946 Sb. nárok na náhradu škody, jež mu vzešla splněním takové smlouvy; nezáleží na tom, že má snad též nárok na náhradu téže škody podle obecných ustanovení, který patří na pořad práva č. 529.
- **podnájemní:** i k podnájmu nemovitosti (její části) potřebuje národní správce schválení orgánu příslušného podle § 7 dekr. č. 5/1945 Sb. č. 454.
- — uložila-li valná hromada bytového družstva členům družstva, kteří mají v bytech podnájemníky, placení měsíčního poplatku z každého podnájemníka, aniž postupovala podle platných cenových předpisů, je rejstříkový soud oprávněn zrušit toto její usnesení pro rozpor se zákonem č. 535.
- **pojistná:** smlouvou o požárnímu pojištění, kterou uzavřel v srpnu roku 1945 o nemovitosti, podléhající konfiskaci podle dekretu presidenta republiky č. 12/1945 Sb. její bývalý německý vlastník, není vázán národní správce dosazený později na nemovitost, i když bývalý vlastník až do zavedení národní správy na nemovitosti fakticky hospodařil č. 374.
- — opatrovnícký soud není oprávněn zrušit vinkulaci životní pojistky složené otcem pro nezletilé dítě do soudního deposita a vydat pojistku otci, je-li pochybnost, zda se otec smlouvou uzavřenou s matkou dítěte nevzdal práva odvolat nebo změnit obmyšleci doložku znějící ve prospěch dítěte č. 379.
- — požádá-li pojistník pojistitele podle § 123, druhé věty zák. č. 145/1934 Sb., aby plnil poškozenému, nevzniká tím poškozenému přímý nárok proti pojistiteli č. 385.

- — tím, že pojistitel složil náhradu z odpovědnostního pojištění ve prospěch poškozeného ve staré měně k soudu, nezanikl nárok poškozeného proti pojistníkovi, jenž mu byl přisouzen v nové měně č. 385.
- — třebaž byl příkaz pojistníkův, aby prvá pojistná premie byla zaplacená poukazem z jeho vázaného vkladu na vázaný vklad pojišťovny, dán peněžnímu ústavu ještě před pojistnou příhodou, je přece pojistitel prost povinností splnit pojistnou smlouvu (§ 28, odst. 2 zákona o pojistné smlouvě), byl-li příkaz proveden až po této době č. 393.
- **schovanecká:** je-li schovanec státního zaměstnance zároveň jeho vnukem, přísluší na něj výchovné podle § 1, odst. 5 vl. nař. č. 388/1941 Sb. a čl. III, § 3 zák. č. 144/1947 Sb. i když na jeho výživu (výchovu) je smluvně nebo placena náhrada č. 403.
- **schovací:** nárok ukladatelův proti schovateli na vrácení věci dané do úschovy je majetkovým právem, jež podléhá konfiskaci za podmínek § 1 dekr. č. 108/1945 Sb. č. 479.
- **služební viz dovolená, ošetřovatel, práce přes čas, právo na práci, restituce majetková (§ 1 zák. č. 128/1946 Sb.), učňové, úřad ochrany práce, zaměstnanci.**
- **směnná:** souhlas místního národního výboru se směnou bytů je sice předpokladem platnosti nájemních smluv, které budou v důsledku směny uzavřeny (§§ 10, 21 zák. č. 163/1946 Sb.), ale nepůsobí sám o sobě zánik dosavadních nájemních poměrů č. 474.
- **státní:** nedal-li jugoslávský konsulární úřad souhlas podle čl. 21 konsulární úmluvy československo-jugoslávské ze dne 7. listopadu 1928, č. 14/1930 Sb. k opatření zdejšího poručenského (opatrovníckého) soudu nad jugoslávským státním občanem, je pravomoc tuzemských soudů nad tímto nezletilcem vyloučena č. 544.
- — úmluva mezi Československem a Francií o právní ochraně a právní pomoci ve věcech občanských a obchodních č. 60/1931 Sb. zůstala v platnosti i po skončení okupace Francie a Československa Německem č. 552.
- **trhová:** nárok osoby, jež nabyla majetkově-právním jednáním podle § 1 zák. č. 128/1946 Sb. věci, a již byla tato věc již úředně odňata, proti jejímu předchůdci (nástupci původního vlastníka) na vrácení tržové ceny není nárokem restitučním č. 355.
- — ustanovení zákona č. 227/1946 Sb. se vztahuje i na případy, kdy se nároky promlčely až do 1. lednu 1946, jestliže překážky, které bránily včasnému uplatnění nároku, pominuly teprve po uplynutí promlčecí lhůty č. 355.
- — lhůta k uplatnění nároku ze správy počíná podle okolností až od vydání restitučního zákona č. 355.
- — k odevzdání zboží dovozníkovi podle čl. 345, odst. 1 obch. zák. nestačí pouhé zaslání účtu kupiteli s prohlášením, že zboží je u prodávatele k dispozici kupitelově, ani výzva dovozníkovi, aby zboží pro kupitele odvezl č. 366.
- — nemohl-li kupitel pro mimořádné válečné poměry ihned (čl. 346 obch. zák.) odvézt koupené a zaplacené zboží ze skladiště prodávatele, byl prodávatel povinen je chovati s péčí řádného obchodníka (čl. 343, odst. 1 obch. zák.) č. 366.
- — národní správce konfiskovaného majetku není oprávněn ani povinen plnit peněžité závazky váznoucí na konfiskovaném majetku a vzniklé do 10. května 1945, po případě i jiné závazky převzaté Fondem národní obnovy k vypořádání podle § 2 zák. č. 31/1947 Sb.; ve sporu o zaplacení takových pohledávek je sice národní správce pasivně legitimován, ale žalobu nutno zamítnouti podle § 2 zák. č. 31/1947 Sb., k němuž je hledět z úřední moci č. 377.

- — domáhá-li se kupitel vrácení zaplacené kupní ceny ze smlouvy uzavřené dne 5. května 1945, od níž odstoupil dne 26. června 1945, jde o peněžitou pohledávku vzniklou před 10. květnem 1945 č. 377.
- — i když byla poznámka zákazu zcizení (§ 399, odst. 1, č. 2 ex. ř.) vymazána, zůstává vklad vlastnického práva k nemovitosti zapsaný v době, kdy na ní poznámka vážla, přesto bezúčinným, byl-li ohrožen straně nárok k nemovitosti pravoplatně přiznán č. 380.
- — k účinkům uvedeným v § 440 obč. zák. nestačí pouhé podání knihovni žádosti o vklad práva vlastnického, nýbrž je třeba, aby této žádosti bylo s plným právním účinkem a bezpodmínečně vyhověno; tomu tak není, byl-li povolen vklad vlastnického práva k nemovitosti, na níž vážne zákaz zcizení (§ 382, č. 6 ex. ř.) ve prospěch jiné osoby č. 380.
- — nelze povolit knihovni vklad podle odstupní smlouvy uzavřené s osobou německé národnosti, byla-li tato smlouva sice schválena okresním národním výborem, ale ze schvalovacího výměru není zřejmo, že byla pravoplatně připuštěna výjimka z konfiskace podle § 1, odst. 2 a 3 dekr. č. 12/1945 Sb. č. 443.
- — za platnosti nařízení Federativní lidové republiky Jugoslavie ze dne 20. března 1948, č. 163 (Služební list, částka 24) o kontrole provozu nemovitostí nelze pro příslušníka tohoto státu vložit podle tržové smlouvy vlastnické právo k tuzemské nemovitosti č. 531.
- — zamítá-li soud návrh na povolení vkladu vlastnického práva k nemovitosti podle tržové smlouvy, není oprávněn povolit ani současně žádaný výmaz kupitelova předkupního práva k nemovitosti č. 531.
- — použitelnost vyhlášky ministra zemědělství a lesnictví a předsedy nejvyššího úřadu cenového č. 133/1943 Sb. o zcizování koní nebyla zrušena ani zákonem č. 195/1946 Sb., ani § 173 ústavy č. 150/1948 Sb. č. 550.
- — neplatná je smlouva, již byli zcizeni za úplatu užitkoví koně, aniž byla určena jejich nejvyšší hodnota (§ 1 vyhl. č. 133/1943 Sb. a aniž měl kupitel osvědčení o nutné potřebě koní (§ 7 cit. vyhlášky) č. 550.
- — kupitelův nárok na vrácení tržové ceny, již zaplatil podle takové neplatné smlouvy, není nárokem ze správy, nýbrž nárokem z bezdůvodného obohacení (§§ 877, 1431 obč. zák.) č. 550.
- — porušení povinnosti vystavit uzávěrkový list podle §§ 150—152 vyhlášky č. 1/1943 Českomoravského svazu pro dobytek, maso a ryby o tržním řádu jatečného dobytka (§ 429 Úř. l. z r. 1943), odevzdat zpětné hlášení podle § 3, odst. 1, písm. a) vl. nař. ze dne 23. února 1944, č. 48 Sb. o evidenci stavu zvířat ke kontrolním účelům a vystavit dobytčí pas podle § 8 zákona č. 177/1909 ř. z. o zamezení a potlačení nakažlivých nemocí zvířecích nečiní smlouvu o prodeji dobytka neplatnou č. 560.

Soud opatrovnícký viz opatrovnictví, poručenství.

— **poručenský viz opatrovnictví, poručenství.**

- Soudy pracovní:** ve sporu projednávaném podle zák. č. 131/1931 Sb. je pro posouzení otázky, zda žalobce má právní zájem na určení ve smyslu § 228 c. ř. s., rozhodná doba vydání rozsudku odvolacího soudu č. 435.
- — právní zájem na zjištění, že pracovní poměr žalobce jako zaměstnance u žalovaného zaměstnavatele dosud trvá, nemá ten, kdo již nemůže plnit všechny povinnosti plynoucí z tohoto pracovního poměru, protože se stal samostatným živnostníkem č. 435.
 - **rozhodčí:** restituční nároky podle zákona č. 128/1946 Sb. nelze zahrnovat mezi závazky uvedené v § 5, odst. 2 dekrety č. 100/1945 Sb. o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků č. 462.
 - — restituční řízení nelze přerušit podle § 20 zákona č. 228/1946 Sb. o rozhodčích soudech pro úpravu některých závazků národních podniků č. 462.

Soudní prázdniny viz prázdniny soudní.

Souvislost příčinná viz náhrada škody.

Spis notářský: pokud doživotní renta, zřízená nemanželským otcem dítěti, převyšuje zákonnou povinnost otcovu podle § 156 obč. zák., je její zřízení darovacím slibem, k jehož platnosti je třeba formy notářského spisu č. 423.

Společenstva výdělková a hospodářská: národní správce družstva je oprávněn přijímat nové členy družstva jen podle přímých pokynů orgánu, který národní správce ustanovil, nebo aspoň za souhlasu tohoto orgánu č. 424.

- — nedomáhá-li se žalobce jen nápravy v zápisech ve společenstevním rejstříku, nýbrž nicotnosti a bezúčinnosti úkonů národních správců a valné hromady společenstva vůbec, je pro jeho nárok přípustný pořad práva č. 447.
- — uložila-li valná hromada bytového družstva členům družstva, kteří mají v bytech podnájemníky, placení měsíčního poplatku z každého podnájemníka, aniž postupovala podle platných cenových předpisů, je rejstříkový soud oprávněn zrušit toto její usnesení pro rozpor se zákonem č. 535.
- — dočasný národní správce družstva (§ 12 dekrety č. 5/1945 Sb.) je vázán ustanovením společenstevních stanov ukládajících představenstvu povinnost uveřejnit pozvání k valné hromadě družstva v novinách č. 546.

Společenství viz spoluvlastnictví.

Společenství v rozepři: ve sporu, v němž jde o plnění nároků týkajících se jmění spravovaného národním správcem nebo vzniklých z provozu tohoto majetku, není Fond národní obnovy oprávněn podávat opravné prostředky místo národního správce, třebas jde zároveň o majetek propadlý ve prospěch státu podle konfiskačního dekrety č. 108/1945 Sb. č. 382.

- — i když byli ve sporu, jehož předmětem je právní poměr týkající se konfiskovaného majetku pod národní správou, žalování jak Fond národní obnovy, tak národní správce, nejsou proto ještě spolužalování nerozlučnými společníky v rozepři (§ 14 c. ř. s.) č. 382.

Společnost komanditní: řízení, jímž se komanditní společnost, zaniklá v době nesvobody, domáhá obnovení původních zápisů v obchodním rejstříku, je zmatečná podle §§ 6, 7 c. ř. s. a § 34 zák. č. 100/1931 Sb. č. 395.

- — před obnovením původních rejstříkových zápisů mohou práva vymazané komanditní společnosti uplatnit jen její společníci č. 395.
- — zavedením národní správy na společenský podíl komanditisty nepozbyl tento komanditista práva nakládat s nárokem na nájemné za věci, které pronajal komanditní společnosti č. 525.
- **veřejná:** nebylo-li zrušeno rozhodnutí německého úřadu z doby okupace, jímž byl vyloučen společník z veřejné obchodní společnosti, nelze se domáhat podle zákona č. 76/1946 Sb. zrušení usnesení rejstříkového soudu, kterým bylo jeho vyloučení vyznačeno v obchodním rejstříku č. 361.
- — právní názor nižších soudů, že veřejní společníci, třebas jsou u nich dány předpoklady § 24 dekr. č. 5/1945 Sb., nejsou oprávněni domáhat se restituce protokolované obchodní firmy a podniku podle uvedeného ustanovení u příslušného správního úřadu, se přiči jasněmu a nepochybnému znění a smyslu zákona č. 408.
- — jde o nepřipustný vstup dalších stran do sporu, domáhá-li se žalobce, aby ve sporu zahájeném proti národnímu správci znárodněného podniku, na jehož místo vstoupil za řízení národní podnik, byli vedle tohoto národního podniku připuštěni jako žalovaní též veřejní společníci znárodněného podniku č. 410.
- — udělil-li jeden z veřejných společníků, oprávněný samostatně k zastupování veřejné obchodní společnosti, advokátu platně procesní plnou moc k vedení sporu, může jiný veřejný společník, stejně oprávněný

k zastupování společnosti, i za sporu tuto plnou moc odvolat, udělit ji jinému advokátu a dát mu příkaz, aby jménem a v zastoupení společnosti vzal žalobu zpět se vzdáním se žalobního nároku č. 426.

- — podle exekučního titulu vydaného vymáhajícím věřitelem proti národnímu správci majetkové podstaty veřejné obchodní společnosti nelze vést exekuci ve smyslu § 11 ex. ř. na nemovitost připsanou v pozemkové knize osobně ručícím společníkům č. 496.
- — k otázce, kdo je oprávněn restituovat podnik, který patřil veřejné obchodní společnosti č. 559.

Spolehlivost státní viz konfiskace, restituce majetková.

Spolek: odkázal-li zůstavitel v posledním pořízení své jmění »dobročinným, lidumilným a vlasteneckým spolkům«, jde o odkaz spolkům vymezeným jasně jejich účelem a jejich určitostí je možná podle § 651 obč. zák. volbou dědice nebo třetí osoby č. 388.

- spolek, který byl rozhodnutím správního úřadu z doby nesvobody včleněn do jiného spolku a vymazán ze spolkového katastru, nemůže podat návrh na zrušení soudního rozhodnutí podle zákona č. 76/1946 Sb., dokud nebylo zrušeno uvedené rozhodnutí správního úřadu č. 558.

Spoluvlastnictví: pojetí domu poškozeného válečnými událostmi do stavební obnovy podle § 8 zák. č. 86/1946 Sb. a možnost poskytnutí státní podpory podle § 18 uved. zák. jsou důvody, pro něž je spoluvlastník povinen strpět odklad zrušení spoluvlastnictví k domu č. 421.

- smlouva, již spoluvlastník pronajal druhému spoluvlastníku svou ideální část společného domu, podléhá ochraně nájemníků podle § 1 vládn. nař. č. 248/1941 Sb. o ochraně nájemníků proti výpovědi č. 505.
- usnesení, jímž se připoustí výpověď z takové smlouvy, lze omezit jen na údaj, kdy se nájemní poměr skončí, bez připojení exekuční doložky; pro spoluvlastníka, jenž byl pronajímatelem, má toto usnesení ten význam, že může na jeho základě nastoupit jednu z cest naznačených v §§ 833 až 838 obč. zák., aby dosáhl vyloučení druhého spoluvlastníka z fyzického užívání domu nebo jeho části č. 505.
- restituční návrh (zákon č. 128/1946 Sb. ve znění zákona č. 79/1948 Sb.) spoluvlastníka ideální poloviny nemovitosti nelze zamítnouti pro nedostatek aktivní legitimace, prohlásil-li spoluvlastník druhé ideální poloviny téže nemovitosti za restitučního řízení, že s restitučním návrhem souhlasí a že se připojuje k provedení řízení č. 529.
- nebyl-li restituční návrh (zák. č. 128/1946 Sb.) podán všemi dědici oprávněnými k zastupování pozůstalosti a nebylo-li ani řízení dodatečně řádně schváleno těmi dědici, kteří návrh nepodali, ani neshoda mezi dědici k zastupování oprávněnými nebyla odstraněna podle § 836 obč. zák., je restituční řízení zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb.; je-li podílíky společně věci několik pozůstalostí zastoupených více dědici, nelze při zjišťování většiny hlasů podle § 833 obč. zák. sečítat hlasy dědiců zastupujících jednu pozůstalost s hlasy dědiců zastupujících jinou pozůstalost, nýbrž třeba dědice, zastupující touž pozůstalost, pokládat za jedinou osobu č. 554.

Spořitelny: usnesení, jímž nižší soudy pojalý do pozůstalosti jako dodatečně najevo vyšlé jmění (§ 179 nesp. pat.) vkladní knížku, která byla v době faktického skončení německé okupace v moci osoby, jejíž majetek podlehl konfiskaci, se přiči jasněmu a nepochybnému znění § 1 dekrety presidenta republiky č. 108/1945 Sb. č. 399.

Správa (§§ 922 a násl. obč. zák.): lhůta k uplatnění nároku ze správy počíná podle okolností až od vydání restitučního zákona č. 355.

- — neplatná je smlouva, již byli zcizeni za úplatu užitkoví koně, aniž byla určena jejich nejvyšší hodnota (§ 1 vyhl. č. 133/1943 Sb.) a aniž měl kupitel osvědčení o nutné potřebě koní (§ 7 cit. vyhl.) č. 550.

- — kupitelův nárok na vrácení tržové ceny, již zaplatil podle takové neplatné smlouvy, není nárokem ze správy, nýbrž nárokem z bezdůvodného obohacení (§§ 877, 1431 obč. zák.) č. 550.

Správa národní podle dekr. č. 5/1945 Sb.: správa národní dočasná (§ 12): dočasný národní správce (§ 12 dekrety č. 5/1945 Sb.) je vázán ustanovením společenstevních stanov ukládajících představenstvu povinnost uveřejnit pozvání k valné hromadě družstva v novinách č. 546.

- **poznámka národní správy (§ 15):** z poznámky národní správy v pozemkové knize má být patrný jak orgán tak i výměr, jimiž byla národní správa zavedena č. 542.

- — zrušilo-li příslušné ministerstvo výměr nižšího úřadu o zavedení národní správy na nemovitost a ustanovení národního správce a rozšířilo-li na ni národní správu zavedenou svým výměrem na jiné nemovitosti, je nutno poznámku národní správy zapsanou podle prvního výměru z pozemkové knihy vymazat a poznamenat národní správu zavedenou výměrem ministerstva č. 542.

- **postavení majitele, držitele a správce majetku pod národní správou (§ 20):** smlouvou o požárníhojištění, kterou uzavřel v srpnu roku 1945 o nemovitosti, podléhající konfiskaci podle dekrety č. 12/1945 Sb. její bývalý německý vlastník, není vázán národní správcem dosazeným později na nemovitost, i když bývalý vlastník až do zavedení národní správy na nemovitosti fakticky hospodařil č. 374.

- — pro nárok vlastníka věci proti jejímu bývalému národnímu správci na náhradu škody, jež vzešla zanedbáním povinností uložených mu jako národnímu správci, je pořad práva přípustný; nepřipustný je však pořad práva pro nárok proti národnímu správci na náhradu za to, že vlastník věci dané pod národní správu nemohl po dobu národní správy této věci užívat č. 477.

- — okolnost, že nemovitost je pod národní správou podle dekrety č. 5/1945 Sb., není sama o sobě překážkou pro záznam vlastnického práva, které se opírá o právní jednání sjednané před účinností uvedeného dekrety č. 520.

- — zavedením národní správy na společenský podíl komanditisty nepozbyl tento komanditista práva nakládat s nárokem na nájemné za věci, které pronajal komanditní společnosti; neplatnost právních jednání uvedená v § 20, odst. 1 dekr. č. 5/1945 Sb. nastává bez ohledu na to, zda druhý smluvník věděl o tom, že jde o majetek spadající pod národní správu nebo že byla na něj zavedena národní správa, nebo zda věděl nebo z okolností mohl vědět, že na něj národní správa bude zavedena č. 525.

- **správa majetku a vystupování správcovo před úřady (§ 21, první věta):** národní správce zkonfiskované majetkové podstaty nepotřebuje k vedení sporu, v němž je žalován, souhlas Fondu národní obnovy; národní správce je pasivně oprávněn ke sporu, jímž se jiná osoba domáhá vydání věci ze zkonfiskované podstaty z důvodu svého vlastnického práva k nim; povinnost vydati věci jiné osobě z toho důvodu, že jí k nim přísluší vlastnické právo, není závazkem náležejícím ke zkonfiskovanému majetku (§ 2 zák. č. 31/1947 Sb.) č. 362.

- — národní správce konfiskovaného majetku není oprávněn ani povinen plnit peněžité závazky váznoucí na konfiskovaném majetku a vzniklé do 10. května 1945, po případě i jiné závazky převzaté Fondem národní obnovy k vypořádání podle § 2 zák. č. 31/1947 Sb.; ve sporu o zaplacení takových pohledávek je sice národní správce pasivně legitimován, ale žalobu nutno zamítnouti podle § 2 zák. č. 31/1947 Sb., k němuž je hledět z úřední moci č. 377.

- — domáhá-li se kupitel vrácení zaplacené kupní ceny ze smlouvy uzavřené dne 5. května 1945, od níž odstoupil dne 26. června 1945, jde o peněžitou pohledávku vzniklou před 10. květnem 1945 č. 377.

- ve sporu, v němž jde o plnění nároků týkajících se jmění spravovaného národním správcem nebo vzniklých z provozu tohoto majetku, není Fond národní obnovy oprávněn podávat opravné prostředky místo národního správce, třebaž jde zároveň o majetek propadlý ve prospěch státu podle konfiskačního dekretu č. 108/1945 Sb. č. 382.
- finanční prokuratura není povolána k zastupování národního správce zkonfiskovaného majetku č. 392.
- je zmatečností podle § 477, odst. 1, č. 6 c. ř. s., projednal-li soud spor s finanční prokuraturou jako zástupcem národního správce č. 392.
- národní správce je způsobilým subjektem v exekučním řízení, v němž jde o vymození závazků založených jeho činností jako národního správce č. 396.
- restituční nárok podle zák. č. 128/1946 Sb. lze uplatnit proti národní správě majetkových podstat t. zv. Majetkového úřadu a Vystěhovaleckého fondu jen, jde-li o vrácení majetku individuálně označeného (§ 2, odst. 3 dekr. č. 108/1945 Sb.); nelze se však domáhat v restitučním řízení náhrady za peněžitý vklad, který byl za okupace převeden na Vystěhovalecký fond, splynul s jinými převedenými hotovostmi a propadl jako celé jmění spravované tímto fondem konfiskaci (§ 5, č. 3 dekr. č. 108/1945 Sb., § 2 zák. č. 31/1947 Sb.) č. 398.
- byl-li uplatněn odpor podle zák. č. 76/1946 Sb. spolu s restitučním nárokem, pro nějž je rozhodnutí o odporu předurčujícím (§ 2 konec první věty zákona č. 128/1946 Sb.), jsou pasivně k odporu oprávněni odpůrce i jiní účastníci restitučního řízení, tudíž týká-li se restituce majetku, jež by jinak byl konfiskován je pasivně oprávněn i národní správce, pokud se týče Fond národní obnovy č. 400.
- je nedostatkem pasivní legitimace vedoucím k zamítnutí žaloby, směruje-li žaloba proti žalovanému osobně, ač závazek jí uplatňovaný pochází z jednání, jež žalovaný provedl jako národní správce č. 404.
- jde o nepřipustný vstup dalších stran do sporu, domáhá-li se žalobce, aby ve sporu zahájeném proti národnímu správci znárodněného podniku, na jehož místo vstoupil za řízení národní podnik, byli vedle tohoto národního podniku připuštěni jako žalovaní též veřejní společníci znárodněného podniku č. 410.
- je-li exekucí vedenou proti někomu osobně, nikoliv jako národnímu správci, postižen majetek, který dlužník spravuje jako národní správce, je k podání žaloby o nepřipustnost exekuce z důvodů, že tento majetek podléhá konfiskaci podle dekretu č. 12/1945 Sb., oprávněn Národní pozemkový fond č. 412.
- nedomáhá-li se žalobce jen nápravy v zápisech ve společenstevním rejstříku, nýbrž nicotnosti a bezúčinnosti úkonů národních správců a valné hromady společenstva vůbec, je pro jeho nárok přípustný pořad práva č. 447.
- bylo-li v restitučním řízení zavedeném proti národnímu správci pokračováno s tímto odpůrcem i po jeho odvolání z úřadu národního správce, je řízení po této době provedené jakož i rozhodnutí zmatečné (§ 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb.), třebaž byl národní správce zastoupen advokátem opatřeným plnou mocí č. 448.
- odpůrcem v řízení o restituci majetku daného pod národní správu není původní majitel tohoto majetku, nýbrž národní správce č. 450.
- při restituci nájemních práv, na něž nebyla zavedena národní správa, netřeba zachovat postup podle § 9 rest. zák., třebaž šlo o nájemní práva k domu pod národní správou č. 450.
- v exekuci vedené proti národnímu správci na majetek konfiskovaný nebo na majetek, o němž jsou důvodné pochybnosti, zda není konfiskován, má Fond národní obnovy postavení účastníka, jemuž třeba doručit usne-

- sení povolující exekuci a jenž je oprávněn k návrhu na její zrušení (§ 39, § 251 ex. ř.) č. 451.
- usnesení o povolení exekuce na majetek pod národní správou, o němž není jisto, zda nepodléhá konfiskaci, třeba doručit též finanční prokuratuře jako zástupci Fondu národní obnovy, jemuž přísluší právo k rekursu v samostatné lhůtě; doručení národnímu správci nenahrazuje doručení Fondu národní obnovy č. 481.
- dokud nebyl zemědělský majetek konfiskovaný podle dekr. č. 12/1945 Sb. odevzdán přidělci (§ 6 cit. dekr.), je Národní pozemkový fond, pokud se týče národní správce tohoto majetku oprávněn k žalobě o vyklízení pachtýře; ve sdělení osidlovací komise ministerstva zemědělství o stavu přidělového řízení (o schválení přidělového návrhu) nelze spatřovat rozhodnutí o přidělu či odevzdání půdy č. 486.
- podle exekučního titulu vydaného vymáhajícím věřitelem proti národnímu správci majetkové podstaty veřejné obchodní společnosti nelze vést exekuci ve smyslu § 11 ex. ř. na nemovitost připsanou v pozemkové knize osobně ručícím společníkům č. 496.
- žalobu proti národnímu správci znárodněného podniku lze po vplynutí majetkové podstaty jím spravované do národního podniku (§ 5, odst. 1 dekr. č. 100/1945 Sb. ve znění zák. č. 114/1948 Sb.) změnit za podmínku § 235 c. ř. s. tak, že je žalován národní podnik č. 498.
- národní správce konfiskovaného zemědělského majetku není oprávněn plnit závazky, jež na tomto majetku vážnou z doby před vydáním uvedeného dekretu č. 500.
- podepsal-li směnku jako příjemce národní správce majetkové podstaty konfiskované podle dekr. č. 12/1945 Sb., není z této směnky zavázán ani Národní pozemkový fond, ani Československý stát č. 503.
- k návrhu na odklad dražby podle § 3, odst. 2 zák. č. 1/1933 Sb. je výlučně oprávněn vymáhající věřitel; je-li vymáhajícím věřitelem národní správce konfiskované majetkové podstaty, nelze povolit odklad dražby podle uvedeného ustanovení k návrhu Fondu národní obnovy č. 504.
- ustanovení § 2, odst. 1 a 2 dekretu č. 50/1945 Sb. o opatřeních v oblasti filmu platí i na nemovitosti, na nichž jsou zařízení sloužící k provozu filmových podniků č. 509.
- prohlášení národního správce takové nemovitosti o odevzdání této nemovitosti do vlastnictví státu, schválené orgánem příslušným podle § 7 dekr. č. 5/1945 Sb., je vkladnou listinou podle § 33 knih. zák. a nemusí být schváleno Fondem národní obnovy č. 509.
- správa majetku uvedeného v § 16 zákona č. 128/1946 Sb. Fondem národní obnovy je pouze subsidiární a má místo jen tam, kde tento majetek není spravován jinak podle zákona č. 547.
- byl-li tento majetek dán pod národní správu a správcem ustanovena národní správa majetkových podstat Majetkového úřadu a Vystěhovaleckého fondu, jde o národní správu podle dekr. č. 5/1945 Sb., nikoliv o zatímní přímou správu Fondu národní obnovy podle § 16 zákona č. 128/1946 Sb. č. 547.
- jestliže směnečná žaloba byla podána proti národnímu správci, avšak námitky proti ní podal Fond národní obnovy, který prohlásil, že vstupuje do sporu místo národního správce, žalobce proti tomu nic nenamítal, národní správce se nezúčastnil dalšího řízení a soud jednal dále jen s Fondem národní obnovy, nastala tím subjektivní změna žaloby na straně žalovaného č. 557.
- podal-li národní správce průmyslového podniku žalobu a za sporu byl tento podnik přičleněn k národnímu podniku s účinností od data předcházejícího datu podání žaloby, není vstup národního podniku do sporu jako žalobce na místo národního správce subjektivní změnou žaloby, nýbrž jen novým označením téže strany sporu č. 565-1.

- národní správa má způsobilost býti stranou ve sporu, není však procesně způsobilá ve smyslu § 1 c. ř. s., nýbrž může jednat jen prostřednictvím národního správce, jenž je jejím zákonným zástupcem č. 567.
- byl-li za sporu místo dosavadního národního správce jmenován jiný a národní správa nebyla zastoupena advokátem ani jinou osobou, opatřenou procesní plnou mocí, nastává ze zákona přerušení řízení podle § 158 c. ř. s. č. 567.
- procesní úkony druhé strany i soudu (vydání rozsudku pro zmeškání podle žalobcovy návrhu) učiněné za přerušení řízení nemají proti nezastoupené straně právního účinku č. 567.
- **ručení národního správce ze správy (§ 21, druhá věta):** pro nárok vlastníka věci proti jejímu bývalému národnímu správci na náhradu škody, jež vzešla zanedbáním povinností uložených mu jako národnímu správci, je pořad práva přípustný; nepřipustný je však pořad práva pro nárok, proti národnímu správci na náhradu za to, že vlastník věci dané pod národní správu nemohl po dobu národní správy této věci užívat č. 477.
- nárok národního podniku proti bývalému národnímu správci majetkové podstaty, jež byla do jmění tohoto podniku začleněna, na náhradu škody vzniklé tím, že národní správce opominul přihlásit majetkové hodnoty podle dekretu č. 95/1945 Sb., patří na pořad práva č. 565-II.
- **dozor nadřízeného úřadu (§ 22):** nelze jednati o žalobě podané národním správcem pro nárok související s konfiskovaným majetkem pod národní správou, nevykázal-li žalobce, že je k podání žaloby zmocněn jak orgánem, který jej ustanovil (§§ 7, 22, odst. 2 dekretu č. 5/1945 Sb.), tak i Fondem národní obnovy (§ 5, odst. 2 dekretu č. 108/1945 Sb.), ač mu k odstranění tohoto nedostatku byla soudem poskytnuta přiměřená lhůta (§§ 6, 7 c. ř. s.) č. 353.
- národní správce zkonfiskované majetkové podstaty nepotřebuje k vedení sporu, v němž je žalován, souhlasu Fondu národní obnovy č. 362.
- národní správce družstva je oprávněn přijímat nové členy družstva jen podle přímých pokynů orgánu, který národní správce ustanovil, nebo aspoň za souhlasu tohoto orgánu č. 424.
- i k podnájmu nemovitosti (její části) potřebuje národní správce schválení orgánu příslušného podle § 7 dekr. č. 5/1945 Sb. č. 454.
- objednávka čistících prostředků národním správcem hotelu, jež převyšuje svým rozsahem potřebu spravovaného podniku, vyžaduje schválení orgánu podle §§ 7, 22 dekr. č. 5/1945 Sb. č. 470.
- pro nárok vlastníkův proti bývalému národnímu správci jeho majetku na složení účtů z národní správy není přípustný pořad práva č. 534.
- v restitučním řízení nelze uložit národnímu správci restituovaného majetku, aby dal navrhopateli vyúčtování ze své správy a aby mu vydal případné užítky správy; o těchto nárocích restituenta náleží rozhodovati úřadům správním č. 537.
- **odměna národního správce (§ 23):** pořadem práva nelze se domáhat odměny, která přísluší prozatímnímu národnímu správci podle § 23 dekr. č. 5/1945 Sb.; byla-li odměna již určena výměrem příslušného národního výboru, jest otázku vykonatelnosti tohoto výměru posuzovat podle §§ 90, 91 a 96 vl. nař. č. 8/1928 Sb. č. 428.
- **vynětí z národní správy (§ 24):** s vrácením majetku podle § 24 dekretu č. 5/1945 Sb., nejsou spojeny účinky, jež § 1409 obč. zák. spojuje s převzetím jmění nebo podniku č. 364.
- není-li restituents osobou mající ono sociální postavení, jež má na mysli § 24 dekr. č. 5/1945 Sb., nebo nejde-li vůbec o případ uvedeného ustanovení, lze se domáhat restituce majetku, na nějž byla zavedena národní správa, přímo u soudu; soud rozhodující o restitučním návrhu je však

povinen pod následky zmatečnosti (§ 41, odst. 2, písm. c), h) nesp. zák.) z úřední povinnosti zkoumat, zda nejde o případ, jehož řešení je podle § 9 zák. č. 128/1946 Sb. a § 24 dekr. č. 5/1945 Sb. přednostně přikázáno úřadu správnímu č. 408.

- právní názor nižších soudů, že veřejní spoluprávníci, třeba jsou u nich dány předpoklady § 24 dekr. č. 5/1945 Sb., nejsou oprávněni domáhat se restituce protokolované obchodní firmy a podniku podle uvedeného ustanovení u příslušného správního úřadu, se přiči jasněmu a nepochybnému znění a smyslu zákona č. 408.
- vrátil-li správní úřad podle § 24 dekr. č. 5/1945 Sb. nemovitosti jen pod podmínkou, že budou obnoveny určité pohledávky vymazané z pozemkové knihy v době nesvobody, zamítl tím zčásti restituční návrh a navrhovatel je oprávněn domáhat se restituce u soudu (§ 9 zák. č. 18/1946 Sb.) č. 482.
- výměr správního úřadu vyhovující § 33, písm. d) knih. zák. je vkladnou listinou i když není pravoplatný stačí, že je vykonatelný; takovou listinou je i výměr o vynětí nemovitosti z národní správy a o jejím vrácení podle § 24 dekretu č. 5/1945 Sb., proti němuž nemá odvolání odkladného účinku č. 513.

Správa pozůstalosti viz pozůstalost.

- **vnučená nemovitosti:** dlužník, jehož celé jmění podlešlo konfiskaci podle § 14, písm. c) dekretu pres. rep. č. 16/1945 Sb. a § 1 dekretu č. 108/1945 Sb. není oprávněn k rekursu proti usnesení o rozvrhu výtěžků vnučené správy; rozvrhové usnesení třeba v tom případě doručit soudu, jenž vyslovil propadnutí jmění, a Fondu národní obnovy č. 521.

Správce konkursní podstaty viz konkurs.

Srážka vzájemné pohledávky: nárok na restituci majetku spravovaného Fondem národní obnovy podle § 16 zák. č. 128/1946 Sb. ve znění zák. č. 79/1948 Sb. se vztahuje toliko na vrácení tohoto majetku; další jiné nároky, zejména nároky podle § 6, odst. 4 cit. zák., lze proti Fondu národní obnovy uplatnit toliko srážkou ze vzájemných pohledávek, které přísluší Fondu národní obnovy proti restituentsovi podle § 7, odst. 1 uved. zákona č. 444.

Stavební místo viz chodník veřejný, náhrada škody.

- **obnova viz obnova stavební.**

Stát Československý viz exekuce, Fond národní obnovy, kniha pozemková, konfiskace, kořist, náhrada škody, občanství státní, pořad práva, rejstřík obchodní, restituce majetková, zmatečnost podle civilního řádu soudního.

Státní smlouvy viz smlouvy státní.

Stížnost v řízení sporném: proti usnesení okresních soudů ve sporech o majetková práva není přípustný rekurs (dovolací rekurs), nepřevyšuje-li celková hodnota předmětu sporu na penězích nebo na peněžité hodnotě 300 Kčs č. 446.

- **v řízení exekučním:** proti rozhodnutí soudu druhé stolice vydanému v řízení o odklad exekučních úkonů podle ustanovení §§ 4 až 7 zák. č. 227/1946 Sb. není přípustný další opravný prostředek bez rozdílu, zda tímto usnesením rozhodl rekursní soud ve věci samé anebo v otázce formální (odmítnutím rekursu) č. 445.
- usnesení o povolení exekuce na majetek pod národní správou, o němž není jisto, zda nepodléhá konfiskaci, třeba doručit též finanční prokuraturě jako zástupci Fondu národní obnovy, jemuž přísluší právo k rekursu v samostatné lhůtě; doručení národnímu správci nenahrazuje doručení Fondu národní obnovy č. 481.

- — dlužník, jehož celé jmění podlešlo konfiskaci podle § 14, písm. c) dekretu pres. rep. č. 16/1945 Sb. a § 1 dekretu č. 108/1945 Sb. není oprávněn k rekursu proti usnesení o rozvrhu výtěžků nucené správy; rozvrhové usnesení třeba v tom případě doručit soudu, jenž vyslovil propadnutí jmění, a Fondu národní obnovy č. 521.
- — proti usnesení, jímž byl ustanoven opatrovník podle §§ 116, 121, odst. 2 c. ř. s. (§ 78 ex. ř.), je tento opatrovník oprávněn podat stížnost jak jménem vlastním tak jménem strany, jíž byl ustanoven č. 552.
- **v řízení knihovním:** dokud není příslušným správním orgánem pravoplatně vysloveno, že určitý majetek osoby státně nespolehlivé je vyňat z konfiskace, je finanční prokuratura oprávněna domáhat se jménem státu (Fondu národní obnovy nebo Národního pozemkového fondu) nápravy knihovního stavu, má-li za to, že se povolení vkladu stalo v rozporu s předpisy dekretu č. 12/1945 Sb. nebo č. 108/1945 Sb. nebo s cíly jimi sledovanými; již pouhá pochybnost v tom směru opravňuje stát (zmiňované fondy) podle §§ 123, č. 1 a 126 knih. zák. k rekursu proti kladnému vyřízení žádosti o povolení knihovního vkladu č. 358.
- — Fond národní obnovy je oprávněn k stížnosti proti usnesení, jímž byl povolen vklad vlastnického práva pro národní podnik na nemovitost dosud knihovně připsanou německému nezemědělskému, nyní zčásti znárodněnému podniku č. 386.
- — byl-li znárodněn veškerý majetek podniku podle § 4, odst. 4 dekr. č. 100/1945 Sb. není Fond národní obnovy oprávněn ke stížnosti do usnesení knihovního soudu, jímž bylo vloženo pro národní podnik vlastnické právo k nemovitostem připsaným dosud německému znárodněnému podniku č. 433.
- — i v knihovním řízení třeba z úřední moci, a to i v oprávněném řízení, přihlídnout k okolnosti, zda mimosoudní dohoda o restituci nemovitosti byla schválena příslušným Fondem národní obnovy č. 452.
- **v řízení konkursním:** byli-li správce konkursní podstaty ustanoven advokát, není jeho náměstek jmenovaný výborem advokátní komory podle § 28, odst. 1, písm. h) advokátního řádu oprávněn podat za něho rekurs proti usnesení o zrušení konkursu č. 402.
- **v řízení nesporném** viz též řízení nesporné (§§ 6, 37 zák. č. 100/1931 Sb.).
- — v restitučním řízení o vydání věci proti národnímu podniku přihlédne oprávněný soud k ustanovení čl. IV zák. č. 79/1948 Sb. z moci úřadu, třebaž tofo ustanovení nabylo účinnosti teprve v řízení oprávněném č. 471.
- — v případech, kde § 185 nesp. pat. doporučuje slyšení nejbližších příbuzných opatrovancových, jsou tyto příbuzní oprávněni k rekursu ve smyslu § 37 zák. č. 100/1931 Sb. č. 488.
- — dokud není příslušným správním orgánem pravoplatně vysloveno, že majetek zůstavitelův nebo dědicův, u nichž se vyskytly okolnosti nasvědčující konfiskaci, není z konfiskace vyňat, je finanční prokuratura oprávněna domáhat se přípustnými prostředky nápravy, má-li za to, že přijetím dědicí svěřením správy a užívání správy a užívání přihlášenému dědici byly porušeny předpisy dekretu č. 108/1945 Sb. č. 533.
- — k čl. III zákona č. 44/1948 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o revisi první pozemkové reformy; proti výpovědi z hospodaření na přejímaných nemovitostech není oprávněný prostředek přípustný ani tehdy, jde-li o výpověď doručenou okresním soudem č. 548.
- — nedošlo-li k řízení o svolání věřitelů (§§ 813 až 815 obč. zák., §§ 133 až 136 nesp. pat.), není pozůstalostní soud oprávněn odkázat podle § 136, odst. 1 nesp. pat. pozůstalostního věřitele na pořad práva (správního řízení) s jeho pohledávkou přihlášenou k soupisu pozůstalostního jmění, avšak popřenou dědici; učinil-li tak přece, stal se věřitel odká-

zaný na pořad práva (správního řízení) účastníkem této části pozůstalostního řízení oprávněným k rekursu č. 562.

- **v řízení podle zák. č. 76/1946 Sb.:** k otázce, zda je navrhovatel oprávněn k návrhu podle § 10 zákona č. 76/1946 Sb. (§ 4, odst. 2 uved. zák.), přihlédne i oprávněný soud z úřední povinnosti č. 363.
 - **dovolací v řízení sporném:** proti usnesení okresních soudů ve sporech o majetková práva není přípustný rekurs (dovolací rekurs), nepřevyšuje-li celková hodnota předmětu sporu na penězích nebo na peněžité hodnotě 300 Kčs č. 446.
 - **v řízení exekučním:** proti usnesení rekursního soudu, jímž bylo rozhodnuto o soudní správě pozůstalostního jmění podle § 382, č. 2 ex. ř. a § 127, odst. 2 nesp. pat., není dovolací rekurs přípustný (§ 402, odst. 2 ex. ř.) č. 383.
 - — ani proti usnesení, jímž byl návrh na odklad exekuce podle § 4 zák. č. 227/1946 Sb. soudem druhé stolice zamítnut, není oprávněný prostředek přípustný č. 394.
 - — proti rozhodnutí soudu druhé stolice vydanému v řízení o odklad exekučních úkonů podle ustanovení §§ 4 až 7 zák. č. 227/1946 Sb. není přípustný další oprávněný prostředek bez rozdílu, zda tímto usnesením rozhodl rekursní soud ve věci samé anebo v otázce formální (odmítnutím rekursu) č. 445.
 - **v řízení knihovním:** nejde o nepřipustnou novotu (§ 126, odst. 2 knih. zák.), opřel-li žadatel svou knihovní žádost teprve v dovolací stížnosti o vyhlášku ministerstva průmyslu o znárodnění podniku, která byla uveřejněna v Úředním listě a uvedena tak ve všeobecnou známost č. 405.
 - — také soud druhé stolice může odmítnout podle § 130, odst. 1 knih. zák. dovolací rekurs podaný proti rozhodnutí potvrzujícímu usnesení prvního soudu č. 429.
 - — i v knihovním řízení třeba z úřední moci, a to i v oprávněném řízení, přihlídnout k okolnosti, zda mimosoudní dohoda o restituci nemovitosti byla schválena příslušným Fondem národní obnovy č. 452.
 - **v řízení podle zák. č. 76/1946 Sb.:** proti usnesení soudu druhé stolice, jímž bylo potvrzeno usnesení prvního soudu rozhodující o návrhu na zrušení soudního příklepu (§ 10 zákona č. 76/1946 Sb.), je dovolací rekurs nepřipustný (§ 528 c. ř. s. a § 78 ex. ř.) č. 371.
- Strana sporu:** ve sporu, v němž je osobně žalován ten, jehož majetek podlehl konfiskaci, o svolení ke vkladu vlastnického práva k nemovitosti do pozemkové knihy, nejsou ani Národní pozemkový fond ani Fond národní obnovy oprávněni podat oprávněný prostředek, leč by byli vedlejšími intervenienty č. 368.
- — ve sporu, v němž jde o plnění nároků týkajících se jmění spravovaného národním správcem nebo vzniklých z provozu tohoto majetku, není Fond národní obnovy oprávněn podávat oprávněné prostředky místo národního správce, třebaž jde zároveň o majetek propadlý ve prospěch státu podle konfiskačního dekretu č. 108/1945 Sb. č. 382.
 - — i když byli ve sporu, jehož předmětem je právní poměr týkající se konfiskovaného majetku pod národní správou, žalováni jak Fond národní obnovy, tak národní správce, nejsou proto ještě spolužalování nerozlučnými společníky v rozeprě (§ 14 c. ř. s.) č. 382.
 - — řízení, jímž se komanditní společnost, zaniklá v době nesvobody, domáhá obnovení původních zápisů v obchodním rejstříku, je zmatečné podle §§ 6, 7 c. ř. s. a § 34 zák. č. 100/1931 Sb. č. 395.
 - — před obnovením původních rejstříkových zápisů mohou práva vymazané komanditní společností uplatnit jen její společníci č. 395.

- — národní správce je způsobilým subjektem v exekučním řízení, v němž jde o vymození závazků založených jeho činností jako národního správce č. 396.
- — je nedostatkem pasivní legitimace vedoucím k zamítnutí žaloby, směruje-li žaloba proti žalovanému osobně, ač závazek jí uplatňovaný pochází z jednání, jež žalovaný provedl jako národní správce č. 404.
- — jde o neoprávněný vstup dalších stran do sporu, domáhá-li se žalobce, aby ve sporu zahájeném proti národnímu správci znárodněného podniku, na jehož místo vstoupil na řízení národní podnik, byli vedle tohoto národního podniku připuštěni jako žalovaní též veřejní společníci znárodněného podniku č. 410.
- — žalobu proti národnímu správci znárodněného podniku lze po vplynutí majetkové podstaty jím spravované do národního podniku (§ 5, odst. 1 dekr. č. 100/1945 Sb. ve znění zák. č. 114/1948 Sb.) změnit za podmínek § 235 c. ř. s. tak, že je žalován národní podnik č. 498.
- — jestliže směnečná žaloba byla podána proti národnímu správci, avšak námitky proti ní podal Fond národní obnovy, který prohlásil, že vstupuje do sporu místo národního správce, žalobce proti tomu nic nenařadil, národní správce se nezúčastnil dalšího řízení a soud jednal dále jen s Fondem národní obnovy, nastala tím subjektivní změna žaloby na straně žalovaného č. 557.
- — podal-li národní správce průmyslového podniku žalobu a za sporu byl tento podnik přičleněn k národnímu podniku s účinností od data předcházejícího datu podání žaloby, není vstup národního podniku do sporu jako žalobce na místo národního správce subjektivní změnou žaloby, nýbrž jen novým označením téže strany sporu č. 565-I.

Substituce advokáta viz advokát.

- **fideikomisární:** fideikomisární substitut je účastníkem oné části pozůstalostního řízení, v níž uplatňuje pozůstalý manžel nárok na slušné zaopatření ve smyslu § 796 obč. zák. č. 397.

Sukcesor právní viz restituce majetková (§ 4 zák. č. 128/1946 Sb.).

Svědék viz též důkaz.

- uznal-li trestní soud nemanželskou matku vinnou krivým svědecktím spáchaným tím, že označila určitého muže za nemanželského otce, nepřekáží tento trestní rozsudek ve smyslu § 268 c. ř. s. civilnímu soudu ve výroku uznávajícím onoho muže za nemanželského otce č. 475.
- ani po vydání zákona č. 8/1946 Sb. nemůže být matčino svědectví samo o sobě podkladem rozhodnutí, jímž se oduznává manželský původ dítěte; může jím však být ve spojení s jinými důkazy č. 517.
- při rozhodování o přijetí dědické přihlášky z ústního posledního pořízení není pozůstalostní soud oprávněn zkoumat, zda svědkové posledního pořízení byli zůstavitelem výslovně přizváni za svědky, po případě zda si museli být podle okolností vědomi své svědecké funkce, ani zda zůstavitel učinil své prohlášení animo testandi, či jen animo narrandi č. 549.

Swoboda osobní viz náhrada škody.

Škoda viz náhrada škody.

- **válečná:** pojetí domu poškozeného válečnými událostmi do stavební obnovy podle § 8 zák. č. 86/1946 Sb. a možnost poskytnutí státní podpory podle § 18 uved. zák. jsou důvody, pro něž je spoluvlastník povinen strpět odklad zrušení spoluvlastnictví k domu č. 421.
- — není-li možné navrácení k předešlému stavu ve smyslu § 6, odst. 1 zák. č. 128/1946 Sb. proto, že restituovaný dům byl zničen válečnými událostmi, nelze uložit navrhovateli, aby při vrácení pozemku nahradil odpůrci náklad učiněný odpůrcem na dům před jeho zničením, ani aby mu

postoupil svůj nárok na náhradu válečných škod z titulu dekrety č. 54/1945 Sb. č. 465.

- — nejde o nárok na náhradu válečné škody podle dekrety č. 54/1945 Sb., nýbrž o nárok patřící na pořad práva, domáhá-li se žalobce na státu náhrady škody, kterou utrpěl v době okupace srážkou osobního vlaku s vojenským vlakem č. 490.
- — Československý stát odpovídá podle zákona č. 86/1937 Sb. i za škodu, vzešlou při jízdě cizozemského vlaku, jenž byl včleněn do tuzemské dopravy, t. j. určen státní železniční správou k jízdě po tuzemské trati č. 490.
- — přiznáním výplaty zálohy na náhradu válečné škody (zákon č. 161/1946 Sb.) vznikla poškozenému proti státu pohledávka, na niž lze vést exekuci za předpokladů dvor. dekrety ze dne 21. srpna 1838, č. 291 Sb. z. s. č. 514.

Testament viz pořízení poslední.

Titul exekuční viz exekuce.

Tradice viz odevzdání věci.

Trestný čin viz delikt, náhrada škody.

Trestní soudnictví nad mládeží viz mladiství.

Tuzemská pravomoc soudní viz občanství státní, opatrovnictví, poručenství, právo mezinárodní soukromé, smlouvy státní.

Účastník viz exekuce, pozůstalost, řízení nesporné (§ 6 zák. č. 100/1931 Sb.).

Účinnost časová zákonů: použitelnost vládního nařízení č. 211/1942 Sb. o zrušení soudních prázdnin byla zrušena dnem vyhlášení zákona č. 105/1947 Sb. bez výhrady a v plném rozsahu, tudíž i pro věci, v nichž bylo řízení zahájeno před dnem, kdy tento zákon nabyl účinnosti (před 1. srpnem 1947) č. 391.

- — dnem účinnosti ústavy ze dne 9. května 1948, č. 150 Sb. pozbyl platnosti zákon č. 141/1933 Sb. o kartelech a soukromých monopolech; tím pozbyla podkladu i smlouva uzavřená s firmami sdruženými v kartel, jež směřuje k vyloučení smluvníkové konkurence v oboru, v němž byl kartel činný a nelze ji uznati za platnou č. 523.
- — předpisy ústavy č. 150/1945 Sb. jsou donucující povahy a ruší pro budoucnost i práva nabytá před účinností ústavy, pokud jsou s nimi v rozporu; k těmto předpisům třeba přihlížet v každém období rozepře č. 523.

Učňové: předchozího souhlasu okresního úřadu ochrany práce není třeba k předčasnému zrušení pracovního (učebního) poměru ve lhůtě k tomu určené č. 401.

Ukladatel viz smlouva schovací.

Úmrtní list viz list úmrtní.

Únos viz náhrada škody.

Urážka: nelze přezkoumávat s hlediska nezákonnosti (§ 46, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb.) souhlasný závěr nižších soudů, že podání je urážlivého obsahu (§ 15 téhož zák.) č. 387.

Úroky: pro určitou částku úroků, které při hypoteční pohledávce byly vyznačeny jen uvedením procentní sazby nebo pro které byla při hypoteční pohledávce zřízena kauční hypotéka, lze vést samostatně exekuci nuceným vkladem práva zástavního č. 564.

Úřad berní: v exekučním návrhu podaném za Československý stát berním úřadem nemusí být uvedeno úřední postavení dvou úředníků zastupujících berní úřad, stačí jejich podpisy č. 561-II.

- **cenový viz akti správní, cena, hospodářství řízené, smlouva tržová.**

— **konsulární:** nedal-li jugoslávský konsulární úřad souhlas podle čl. 21 konsulární úmluvy československo-jugoslávské ze dne 7. listopadu 1928, č. 14/1930 Sb. k opatření zdejšího poručenského (opatrovnického) soudu nad jugoslávským státním občanem, je pravomoc tuzemských soudů nad tímto nezletilcem vyloučena č. 544.

— **ochrany práce** viz též akt správní, zaměstnanci.

— — dal-li zaměstnavatel zaměstnanci zákonnou výpověď a nepoužil-li důvodu k okamžitému zrušení služebního poměru, ač mu byl v čas dání výpovědi znám, třeba v tom spatřovat vzdání se oprávnění propustit zaměstnance bez výpovědi č. 370.

— — výpovědi, k níž udělil souhlas úřad ochrany práce podle § 13, odst. 1 dekretu č. 88/1945 Sb. dodatečně, se neruší pracovní poměr č. 370.

— — předchozího souhlasu okresního úřadu ochrany práce není třeba k předčasnému zrušení pracovního (učebního) poměru ve lhůtě k tomu určené č. 401.

Úředníci vyšší pomocné soudní služby: úředník vyšší pomocné soudní služby je oprávněn sepsat protokol o uznání otcovství k nemanželskému dítěti č. 476.

— — rozhodl-li v opatrovnické věci alimentární (§ 2, odst. 1 vl. nař. č. 239/1946 Sb.) úředník vyšší pomocné služby, je jeho rozhodnutí zmatečně podle § 41, odst. 2, písm. b) zákona č. 100/1931 Sb. č. 497.

Úschova viz smlouva schovací.

Usnesení rozvrhové viz správa vnucená nemovitosti.

Ústava: právo na práci ve smyslu § 26 ústavy č. 150/1948 Sb. je veřejnoprávním nárokem občana proti státu, nikoliv soukromoprávním nárokem zaměstnance proti zaměstnavateli na konání smluvních prací č. 502.

— — kromě případů, kde ze samé pracovní smlouvy nebo z jejího účelu lze dovodit povinnost zaměstnavatele, umožnit zaměstnanci výkon určitých prací, není zaměstnanec oprávněn domáhat se tohoto výkonu, je však oprávněn zrušit pracovní smlouvu, nebyl-li mu výkon smluvních prací umožněn č. 502.

— — dnem účinnosti ústavy ze dne 9. května 1948, č. 150 Sb. pozbyl platnosti zákon č. 141/1933 Sb. o kartelech a soukromých monopolech; tím pozbyla podkladu i smlouva uzavřená s firmami sdruženými v kartel, jež směřuje k vyloučení smluvníkové konkurence v oboru, v němž byl kartel činný a nelze ji uznati za platnou č. 523.

— — předpisy ústavy č. 150/1945 Sb. jsou donucující povahy a ruší pro budoucnost i práva nabytá před účinností ústavy, pokud jsou s nimi v rozporu; k těmto předpisům třeba přihlížet v každém období rozepře č. 523.

— — po účinnosti ústavy č. 150/1948 Sb. přísluší matce nad nemanželským dítětem právo mateřské stejného obsahu, jako je právo otcovské vůči dětem zrozeným v manželství a nikoliv pouhé poručenství ve smyslu §§ 166, 187 obč. zák.; tohoto mateřského práva může být matka zbavena jen z důvodů uvedených v §§ 177, 178 obč. zák. č. 555.

Ústřední rada odborů: dokud nedošlo k ustavení Revolučního odborového hnutí úředním schválením jeho stanov a zvolením statutárních orgánů, byla Ústřední rada odborů oprávněna žádat o povolení knihovního vkladu vlastním jménem a s účinkem pro Revoluční odborové hnutí (§ 5 zák. č. 144/1946 Sb.) č. 434.

— — ke vkladu vlastnického práva pro jednotnou odborovou organizaci k nemovitosti knihovně připsané Německé pracovní frontě netřeba vkladní listiny podle § 31 knih. zák. (§ 6, odst. 1 zák. č. 144/1946 Sb.) č. 434.

Ušlý výdělek viz výdělek ušlý.

Útraty viz náklady sporu.

Uvažování důkazů: ani po vydání zákona č. 8/1946 Sb. nemůže být matčino svědectví samo o sobě podkladem rozhodnutí, jímž se oduznává manželský původ dítěte; může jím však být ve spojení s jinými důkazy č. 517.

Uvěznění viz náhrada škody.

Uznání cizozemských rozhodnutí: uznání rozsudku rakouského soudu, jímž bylo rozloučeno manželství na podkladě vzájemného souhlasu stran odevzdáním rozvodového listu (§§ 133, 134 obč. zák.), se přiči předpisu § 4, odst. 1, č. 3 a odst. 2, č. 1, 2 zák. č. 100/1946 Sb. č. 365.

— — rozsudek říšského soudu v Lipsku z doby nesvobody vydaný v manželském sporu, v němž v prvé stolici rozhodoval soud ležící na území Československé republiky, nepotřebuje ke své účinnosti v oblasti československého právního řádu uznání podle zákona č. 199/1946 Sb. č. 375.

— — rozsudek zemského soudu v Berlíně, jímž bylo rozloučeno manželství stran z důvodu hlubokého rozvratu manželství zjištěného na základě doznání strany, nelze uznat v oblasti československého právního řádu č. 407.

— — rozsudek jugoslávského soudu, jímž bylo rozloučeno manželství československých státních příslušníků, nelze uznat v oblasti československého právního řádu podle zákona č. 199/1946 Sb. č. 524.

— **otcovství** viz otec nemanželský, úředník vyšší pomocné soudní služby.

Válka viz škoda válečná.

Válečná opatření viz též hospodářství řízené, škoda válečná.

— nemohl-li kupitel pro mimořádné válečné poměry ihned (čl. 346 obch. zák.) odvézt koupené a zaplacené zboží ze skladiště prodávatele, byl prodávatel povinen je chovati s péčí řádného obchodníka (čl. 343, odst. 1 obch. zák.) č. 366.

Valná hromada viz společenstvo.

Vázanost soudu: na správní akt: viz akt správní.

— **trestním rozsudkem** (§ 268 c. ř. s.) viz rozsudek trestní.

Věc opuštěná: auto zanechané německou armádou po skončení okupace na území Československé republiky se nestalo věcí opuštěnou (§ 381 obč. zák.), nýbrž držba k němu přešla i bez zvláštního uchovacího aktu právem kořistným (§ 402 obč. zák.) na Československý stát č. 418.

Veřejný chodník viz chodník veřejný.

Věřitel vymáhající viz exekuce.

Vina viz náhrada škody, rozluka manželství, rozvod manželství od stolu a lože.

Vinkulace: opatrovnický soud není oprávněn zrušit vinkulaci životní pojistky složené otcem pro nezletilé dítě do soudního deposita a vydat pojistku otci, je-li pochybnost, zda se otec smlouvou uzavřenou s matkou dítěte nevzdal práva odvolat nebo změnit obmýšleci doložku znějící ve prospěch dítěte č. 379.

Vklad viz kniha pozemková.

— **vázaný** viz měna.

Vlastnictví viz též kniha pozemková, konfiskace, spoluvlastnictví, správa národní, výměnek, znárodnění.

— národní správce je pasivně oprávněn ke sporu, jímž se jiná osoba domáhá vydání věci ze zkonfiskované podstaty z důvodu svého vlastnického práva k nim č. 362.

- povinnost vydati věci jiné osobě z toho důvodu, že jí k nim přísluší vlastnické právo, není závazkem náležejícím ke zkonfiskovanému majetku (§ 2 zák. č. 31/1947 Sb.) č. 362.
- i když byla poznámka zákazu zcizení (§ 399, odst. 1, č. 2 ex. ř.) vymazána, zůstává vklad vlastnického práva k nemovitosti zapsaný v době, kdy na ní poznámka vázla, přesto bezúčinným, byl-li ohrožen straně nárok k nemovitosti pravoplatně přiznán č. 380.
- k účinkům uvedeným v § 440 obč. zák. nestačí pouhé podání knihovní žádosti o vklad práva vlastnického, nýbrž je třeba, aby této žádosti bylo s plným právním účinkem a bezpodmínečně vyhověno; tomu tak není, byl-li povolen vklad vlastnického práva k nemovitosti, na níž vázne zákaz zcizení (§ 382, č. 6 ex. ř.) ve prospěch jiné osoby č. 380.
- vlastník nemovitosti hraničící s veřejnou silnicí (cestou) je povinen čistit pruh uvedený v § 4, odst. 1 nař. č. 1/1943 Sb. třebas není ještě upraven jako řádná komunikace č. 381.
- Fond národní obnovy je oprávněn ke stížnosti proti usnesení, jímž byl povolen vklad vlastnického práva pro národní podnik na nemovitost dosud knihovně připsanou německému nezemědělskému, nyní zčásti znárodněnému podniku č. 386.
- veřejnou dražbou ve smyslu § 367 obč. zák. jsou i dražby provedené notářem nebo správním úředníkem nebo i soukromou osobou, avšak s povolením správního úřadu č. 390.
- pro žalobu, kterou se žalobce domáhá z důvodů svého vlastnického práva vydání auta proti okresnímu národnímu výboru, jenž prohlásil auto za konfiskát, není přípustný pořad práva č. 456.
- zcizil-li člen řádu, složivší slavné sliby, úplatně movité věci (původská práva), jež mu byly klášterem ponechány z volného užívání, stal se poctivý nabyvatel jejich vlastníkem (§ 367 obč. zák.); na takové zcizení se nevztahují církevní ani státní předpisy o zcizování církevního majetku a klášterního jmění (§§ 38, 44 zák. č. 50/1874 ř. z., min. nař. č. 162/1860 a 175/1860 ř. z.) č. 469.
- za podmínek § 4, odst. 2 zák. č. 128/1946 Sb. směřuje restituční nárok proti právnímu nástupci i tehdy, když nabytí věci za okolností, za nichž je proti němu podle § 367 obč. zák. vyloučena vlastnická žaloba č. 485.
- přechází-li vlastnictví k věci podle autoritativního výroku soudu nebo úřadu, nerozhoduje v otázce, zda a kdy přechod vlastnictví nastal, znění tohoto výroku, nýbrž obsah předpisu, podle něhož byl výrok vydán; odevzdání věci (u nemovitostí knihovního zápisu) je v takových případech třeba k nabytí vlastnictví jen tehdy, když to zmíněný zákonný předpis vyžaduje č. 489.
- i když výměr ministerstva zemědělství vydaný podle § 7, odst. 4 dekr. č. 12/1945 Sb. mluví o přidělení nemovitostí do držby, správy a užívání, byla jím konfiskovaná nemovitost přidělena do vlastnictví č. 489.
- ustanovení § 2, odst. 1 a 2 dekr. č. 50/1945 Sb. o opatřeních v oblasti filmu platí i na nemovitosti, na nichž jsou zařízení sloužící k provozu filmových podniků č. 509.
- prohlášení národního správce takové nemovitosti o odevzdání této nemovitosti do vlastnictví státu, schválené orgánem příslušným podle § 7 dekr. č. 5/1945 Sb., je vkladnou listinou podle § 33 knih. zák. a nemusí být schváleno Fondem národní obnovy č. 509.
- ustanovení § 19 vlád. nař. č. 30/1941 Sb. o věcech požární ochrany, je použitelné ve smyslu čl. 2, odst. 1 úst. dekr. pres. rep. ze dne 3. srpna 1944, č. 11 Úř. věst. čsl. č. 511.
- nemovitosti dobrovolných hasičstev obcí sloužící účelům věci požární ochrany přešly do vlastnictví těchto obcí dnem účinnosti uvedeného vládního nařízení (1. leden 1942), aniž bylo třeba knihovního vkladu č. 511.

- vklad vyznačující tento přechod vlastnictví v pozemkové knize lze povolit i tehdy, je-li účel nemovitosti patrný jen z pozemkové knihy (§ 94, č. 1 knih. zák.) č. 511.

Vojsko viz náhrada škody, škoda válečná.

Výbor národní viz konfiskace.

Vydání věci složené podle § 1425 obč. zák.: nesporný soudce, který přijal k soudu dluhovanou věc podle § 1425 obč. zák., není oprávněn upravit podmínky jejího vydání odchýlně od návrhu dlužníka č. 460.

Výdělek ušlý: ušlým výdělkem ve smyslu § 1325 obč. zák. jsou i diety za služební cesty, pokud byly stanoveny paušálně určitými částkami a převyšují skutečné výlohy č. 441.

Vyhlášky o znárodnění viz znárodnění.

Výchovné: je-li schovanec státního zaměstnance zároveň jeho vnukem, přísluší na něj výchovné podle § 1, odst. 5 vl. nař. č. 388/1941 Sb. a čl. III, § 3 zák. č. 144/1947 Sb. i když na jeho výživu (výchovu) je smluvna nebo placena náhrada č. 403.

Vykonatelnost viz akt správní, kniha pozemková.

Vyloučení společníka viz společnost veřejná.

Výměnek: nemohla-li osoba zavázaná k plnění výměnkářských dávek záležejících v poskytování šatstva, prádla a obuvi, opatřit vzhledem k předpisům o řízeném hospodářství v plném rozsahu předměty potřebné ke splnění svého závazku, je povinna poskytovat za nesplněné naturální dávky peněžní relutum č. 373.

- znemožnil-li výměnkář, aby mu vlastník nemovitosti poskytoval byt a stravu, tím, že se odstěhoval z nemovitosti, není oprávněn požadovat náhradu v penězích, nebyla-li smluvna; výměnkářské dávky (jejich částí), jež nezávisí na výměnkářově pobytu v usedlosti osoby povinné k poskytování výměnků (šatstvo, prádlo, obuv), je tato osoba povinna plnit, i když s ní výměnkář nebydlil, ledaže by si sám zavinil, že mu tyto dávky nemohly být odvedeny č. 373.

- i práce konaná za druhého je nákladem podle § 1042 obč. zák. č. 487.

- kdo poskytl výměnkáři obsluhu za osobu, která se k této službě smluvně zavázala, je oprávněn žádat na ní náhradu č. 487.

Výměr viz akt správní.

Vynětí z národní správy viz správa národní.

Výpověď viz reforma pozemková, zaměstnanci.

Výslech informativní: nedostavila-li se v rozlukovém řízení strana k informativnímu výslechu, ač byla řádně obeslána, nenastávají pro ni nepříznivé účinky uvedené v §§ 380, odst. 2, 381 c. ř. s., nýbrž je věcí soudu, aby postupoval podle § 12 nař. min. spravedlnosti z 9. prosince 1897, č. 283 ř. z. o řízení ve sporných věcech manželských č. 563.

Vystěhovatecký fond viz oprávnění k návrhu, placení dluhu, restituce majetková, správa národní.

Výživné: pokud doživotní renta, zřízená nemanželským otcem dítěti, převyšuje zákonnou povinnost otcovu podle § 166 obč. zák., je její zřízení darovacím slibem, k jehož platnosti je třeba formy notářského spisu č. 423.

- dodatek, jež nemanželský otec připojil k uznání otcovství k dítěti před nesporným soudem, že vezme toto uznání zpět, nebude-li poručník dítěte souhlasit s jeho návrhem na placení výživného, je právně bezvýznamný č. 439.
- při rozhodování o manželském nároku na výživné třeba přihlížet i k tomu, co zaplatil žalovaný manžel na výživném manželce za sporu až do vynesení rozsudku prvé stolice (§ 406 c. ř. s.) č. 472.

- jde o zmatečnost podle § 41, odst. 2, písm. d) zák. č. 100/1931 Sb., rozhodovaly-li nižší soudy o zániku vyživovací povinnosti otcovy ve smyslu § 143 obč. zák. za dobu minulou č. 479.
- rozhodl-li v opatrovnické věci alimentární (§ 2, odst. 1 vl. nař. č. 239/1946 Sb.) úředník vyšší pomocné služby soudní, je jeho rozhodnutí zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. b) zákona č. 100/1931 Sb. č. 497.
- nárok rozloučené manželky na vyživovací rentu podle § 1266 obč. zák. zaniká, oznámila-li manželka svého manžela v době zvýšeného ohrožení republiky orgánů okupační moci a přivedla tím ztrátu jeho svobody č. 519.

Vzájemnost viz právo soukromé mezinárodní.

Vzdání se práva: proti dědici z posledního pořízení zřízeného v náležité formě a nepopřené co do pravosti, dlužno podle § 126 nesp. pat. odkázat na pořad práva každého, jehož nároky se zakládají jen na zákonné dědické posloupnosti i tehdy, vzdal-li se tento testamentární dědic dědického práva před zřízením posledního pořízení č. 494.

- se žalobního nároku viz žaloba (zpětvzteti).

Zákaz novot: nejde o nepřipustnou novotu (§ 126, odst. 2 knih. zák.), opřel-li žadatel svou knihovní žádost teprve v dovolací stížnosti o vyhlášku ministerstva průmyslu o znárodnění podniku, která byla uveřejněna v Úředním listě a uvedena tak ve všeobecnou známost č. 405.

- **zcizení:** i když byla poznámka zákazu zcizení (§ 399, odst. 1, č. 2 ex. ř.) vymazána, zůstává vklad vlastnického práva k nemovitosti zapsaný v době, kdy na ní poznámka vážla, přesto bezúčinným, byl-li ohrožen straně nárok k nemovitosti pravoplatně přiznan č. 380.
- k účinkům uvedeným v § 440 obč. zák. nestačí pouhé podání knihovní žádosti o vklad práva vlastnického, nýbrž je třeba, aby této žádosti bylo s plným právním účinkem a bezpodmínečně vyhověno; tomu tak není, byl-li povolen vklad vlastnického práva k nemovitosti, na níž vázne zákaz zcizení (§ 382, č. 6 ex. ř.) ve prospěch jiné osoby č. 380.
- zcizil-li člen řádu, složivší slavné sliby, úplatně movité věci (původská práva), jež mu byly klášterem ponechány k volnému užívání, stal se poctivý nabyvatel jejich vlastním (§ 367 obč. zák.); na takové zcizení se nevztahují ani církevní ani státní předpisy o zcizování církevního majetku a klášterního jmění (§§ 38, 44 zák. č. 50/1874 ř. z., min. nař. č. 162/1860 a 175/1860 ř. z. č. 469).

Zálohy na náhradu válečné škody viz škoda válečná.

Zaměstnanci: dal-li zaměstnavatel zaměstnanci zákonnou výpověď a nepoužil-li důvodu k okamžitému zrušení služebního poměru, ač mu by v čas dání výpovědi znám, třeba v tom spatřovat vzdání se oprávnění propustit zaměstnance bez výpovědi č. 370.

- výpovědi, k níž udělil souhlas úřad ochrany práce podle § 13, odst. 1 dekr. ze dne 1. října 1945, č. 88 Sb. dodatečně, se neruší pracovní poměr č. 370.
- vyhláška ministra ochrany práce a sociální péče ze dne 1. dubna 1946, č. 967, Úřední list č. 58 o úpravě platových a pracovních podmínek zaměstnanců v obchodu; jde-li o zaměstnance v odpovědném postavení s činností dispoziční a dozorčí, náleží mu plat podle skupiny A 5, i když nejde o podnik s více než 100 zaměstnanci č. 370.
- předchozí souhlas okresního úřadu ochrany práce není třeba k předčasnému zrušení pracovního (učebního) poměru ve lhůtě k tomu určené č. 401.
- je-li schovanec státního zaměstnance zároveň jeho vnukem, přísluší na něj výchovné podle § 1, odst. 5 vl. nař. č. 382/1941 Sb. a čl. III, § 3 zák. č. 144/1947 Sb. i když na jeho výživu (výchovu) je smluvna nebo placena náhrada č. 403.

- ve sporu projednávaném podle zák. č. 131/1931 Sb. je pro posouzení otázky, zda žalobce má právní zájem na určení ve smyslu § 228 c. ř. s., rozhodná doba vydání rozsudku odvolacího soudu č. 435.
- právní zájem na zjištění, že pracovní poměr žalobce jako zaměstnance u žalovaného zaměstnavatele dosud trvá, nemá ten, kdo již nemůže plnit všechny povinnosti plynoucí z tohoto pracovního poměru, protože se stal samostatným živnostníkem č. 435.
- pomocný ošetřovatel, jehož platové poměry jsou upraveny podle vlád. nař. č. 22/1927 Sb. nemá nároku na zvláštní odměnu za práci přes čas č. 501.
- právo na práci ve smyslu § 26 ústavy č. 150/1948 Sb. je veřejnoprávním nárokem občana proti státu, nikoliv soukromoprávním nárokem zaměstnance proti zaměstnavateli na konání smluvných prací č. 502.
- kromě případů, kde ze samé pracovní smlouvy nebo z jejího účelu lze dovodit povinnost zaměstnavatele, umožnit zaměstnanci výkon určitých prací, není zaměstnanec oprávněn domáhat se tohoto výkonu, je však oprávněn zrušit pracovní smlouvu, nebyl-li mu výkon smluvných prací umožněn č. 502.
- skutečnost, že zaměstnanec je samostatným živnostníkem, nebrání s hlediska předpisu zák. č. 154/1934 Sb. vzniku platného pracovního poměru č. 508.
- zaměstnání je vedlejším (§ 1, odst. 2 zák. č. 154/1934 Sb.), když jeho výkonem není výdělečná činnost zaměstnancova zcela nebo z největší části vyčerpána, když v porovnání s jinou činností zaměstnancovou nebo s jeho životním postavením je podřadné povahy s hlediska vynaložené pracovní doby č. 508.
- nárok na poměrnou část dovolené podle § 13, odst. 2 zák. č. 82/1947 Sb. předpokládá, že zaměstnanec dovršil čekací dobu podle § 2, odst. 1 uved. zák. č. 528.

Zanik vyživovací povinnosti viz výživné.

Zaopatření podle § 796 obč. zák.: fideikomisární substitut je účastníkem oně části pozůstalostního řízení, v níž uplatňuje pozůstalý manžel nárok na slušné zaopatření ve smyslu § 796 obč. zák. č. 397.

Započtení: pohledávku, která patří na pořad práva, lze v restitučním řízení (zákon č. 128/1946 Sb.) namítnout k započtení, byla-li zjištěna pravoplatným rozsudkem; není-li tomu tak, nemůže o ní nesporný soudce rozhodovat pod následky zmatečnosti podle § 41, odst. 2, písm. d) zákona č. 100/1931 Sb. a nemusí ani odkládat rozhodnutí o restitučním návrhu až do doby, kdy bude o pohledávce namítané k započtení rozhodnuto pravoplatným rozsudkem č. 539.

Zasnoubení: předpis § 1302 německého občanského zákona o promlčení nároků na náhradu škody za nedodržení slibu manželského se nepřičí znění nebo demokratickým zásadám čl. ústavy č. 425.

Zástava viz exekuce, právo zástavní (§§ 87 a násl. ex. ř.).

Zastoupení viz též advokáti.

- k podání odporu podle zák. č. 76/1946 Sb. o změnu (zrušení) knihovního usnesení zástupcem je třeba plné moci vyhovující předpisům knihovního zákona č. 352.
- konfiskací majetku dědičky, přihlásivší se k pozůstalosti podle § 1 dekr. č. 108/1945 Sb. je zkonfiskováno i její dědické právo, nikoliv však sama pozůstalost, jež jí nebyla dosud odevzdána; pohledávka vymáhaná sporem proti této pozůstalosti není proto závazkem vázoucím na konfiskovaném majetku a pořad práva není vyloučen vzhledem k předpisu § 5, odst. 1, č. 3 uved. dekr. (§ 477, č. 6 c. ř. s.); pozůstalost oddělenou od jmění dědicova (§ 812 obč. zák.) zastupuje v tomto sporu i po konfiskaci dědického práva přihlášené dědičky separační opatrovník a nikoliv Fond národní obnovy, po-

- kud se týče národní správce dosazený ke správě konfiskovaného majetku přihlášené dědičky (§ 477, č. 4 a 5 c. ř. s.) č. 356.
- finanční prokuratura není povolána k zastupování národního správce zkonfiskovaného majetku č. 392.
- je zmatečností podle § 477, odst. 1, č. 4 c. ř. s., projednal-li soud spor a finanční prokuraturou jako zástupcem národního správce č. 392.
- finanční prokuratura je ze zákona oprávněna zastupovat Národní pozemkový fond č. 416.
- zaručil-li se rukojmí za dluh jen vzhledem k věřitelovu ujištění, že pro hlavní pohledávku vážne na dlužníkových věcech zástavní právo, odpovídá věřitel rukojmím za újmu, jež mu vzešla tím, že nedopatřením právního zástupce věřitelova ke zřízení zástavního práva nedošlo č. 419.
- udělil-li jeden z veřejných společníků, oprávněný samostatně k zastupování veřejné obchodní společnosti, advokátu platně procesní plnou moc k vedení sporu, může jiný veřejný společník, stejně oprávněný k zastupování společnosti, i za sporu tuto plnou moc odvolat, udělit ji jinému advokátu a dát mu příkaz, aby jménem a v zastoupení společnosti vzal žalobu zpět se vzdáním se žalobního nároku č. 426.
- bylo-li v restitučním řízení zavedeném proti národnímu správci pokračováno s tímto odpůrcem i po jeho odvolání z úřadu národního správce, je řízení po této době provedené, jakož i rozhodnutí, zmatečné (§ 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb.), třebaš byl národní správce zastoupen advokátem opatřeným plnou mocí č. 448.
- usnesení o povolení exekuce na majetek pod národní správou, o němž není jisto, že nepodléhá konfiskaci, třeba doručit též finanční prokuratuře jako zástupci Fondu národní obnovy, jemuž přísluší právo k rekursu v samostatné lhůtě; doručení národnímu správci nenahrazuje doručení Fondu národní obnovy č. 481.
- dokud není příslušným správním orgánem pravoplatně vysloveno, že majetek zůstavitelův nebo dědicův, u nichž se vyskytly okolnosti nasvědčující konfiskaci, není z konfiskace vyňat, je finanční prokuratura oprávněna domáhat se přípustnými prostředky nápravy, má-li za to, že přijetím dědičné přihlášky i svěřením správy a užívání pozůstalosti přihlášenému dědicovi byly porušeny předpisy dekretu č. 108/1945 Sb. č. 533.
- třebaš strana podala žádost za jmenování advokáta jako zástupce chudých teprve čtvrtý den po doručení rozsudku soudu prvé stolice, přece nelze její odvolání podané do 14 dnů ode dne, kdy advokátu bylo doručeno rozhodnutí o jmenování zástupce chudých, odmítnout pro opožděnost, došlo-li k překročení třídenní lhůty § 73, odst. 2 c. ř. s. (ve znění čl. IV zák. č. 105/1947 Sb.) toliko v důsledku nesprávného právního poučení daného jí prvním soudem č. 538.
- nebyl-li restituční návrh podán všemi dědici oprávněnými k zastupování pozůstalosti a nebylo-li ani řízení dodatečně řádně schváleno těmi dědici, kteří návrh nepodali, ani neshoda mezi dědici k zastupování oprávněnými nebyla odstraněna podle § 836 obč. zák., je restituční řízení zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb.; je-li podílňík společně věci několik pozůstalostí zastoupených více dědici, nelze při zjišťování většiny hlasů podle § 833 obč. zák. sečítat hlasy dědiců zastupujících jednu pozůstalost s hlasy dědiců zastupujících jinou pozůstalost, nýbrž třeba dědice, zastupující touž pozůstalost, pokládat za jedinou osobu č. 554.
- národní správa má způsobilost býti stranou ve sporu, není však procesně způsobilá ve smyslu § 1 c. ř. s., nýbrž může jednat jen prostřednictvím národního správce, jenž je jejím zákonným zástupcem č. 567.
- byl-li za sporu místo dosavadního národního správce jmenován jiný a národní správa nebyla zastoupena advokátem ani jinou osobou, opatřenou procesní plnou mocí, nastává ze zákona přerušení řízení podle § 158 c. ř. s. č. 567.

— procesní úkony druhé strany i soudu (vydání rozsudku pro zmeškání podle žalobcova návrhu) učiněné za přerušení řízení nemají proti nezastoupené straně právního účinku č. 567.

Zástupce chudých viz advokáti, právo chudých.

Zatímní opatření viz opatření zatímní.

Závazek viz dluh, intercesse, konfiskace, placení, složení k soudu, znárodnění.

Závět' viz pořízení poslední.

Záznam viz kniha pozemková.

Zbavení moci otcovské, mateřské viz děti, matka, otec.

Zcizení viz církev, hospodářství řízené, koně, smlouva tržová, zákaz zcizení.

Zmatečnost podle civilního řádu soudního: § 477, odst. 1, č. 4 c. ř. s.: finanční prokuratura není povolána k zastupování národního správce zkonfiskovaného majetku; je zmatečností podle § 477, odst. 1, č. 4 c. ř. s., projednal-li soud spor s finanční prokuraturou jako zástupcem národního správce č. 392.

— **§ 477, odst. 1, č. 6 c. ř. s.:** konfiskací majetku dědičky přihlásivší se k pozůstalosti podle § 1 dekr. č. 108/1945 Sb., je zkonfiskováno i její dědičné právo, nikoliv však sama pozůstalost, jež jí nebyla dosud odevzdána; pohledávka vymáhaná sporem proti této pozůstalosti není proto závazkem vážnoucím na konfiskovaném majetku a pořad práva není vyloučen vzhledem k předpisu § 5, odst. 1, č. 3 uved. dekr. (§ 477, č. 6 c. ř. s.); pozůstalost oddělenou od jmění dědicova (§ 812 obč. zák.) zastupuje v tomto sporu i po konfiskaci dědičského práva přihlášené dědičky separační opatrovník a nikoliv Fond národní obnovy, pokud se týče národní správce dosazený ke správě konfiskovaného majetku přihlášené dědičky (§ 477, č. 4 a 5 c. ř. s.) č. 356.

— — byla-li věc zahájena sporem pravoplatně převedena do nesporného řízení podle § 13 zákona č. 128/1946 Sb., není nesporný soud oprávněn odmítnout návrh z toho důvodu, že nejde o nárok restituční, ani postoupit věc opět soudu spornému č. 427.

— — pořadem práva nelze se domáhat odměny, která přísluší prozatímnímu národnímu správci podle § 23 dekr. č. 5/1945 Sb.; byla-li odměna již určena výměrem příslušného národního výboru, jest otázku vykonatelnosti tohoto výměru posuzovat podle §§ 90, 91 a 96 vl. nař. č. 8/1928 Sb. č. 428.

— — nedomáhá-li se žalobce jen nápravy v zápisech ve společenstevním rejstříku, nýbrž nicotností a bezúčinností úkonů národních správců a valné hromady společenstva vůbec, je pro jeho nárok přípustný pořad práva č. 447.

— — pro žalobu, kterou se žalobce domáhá z důvodu svého vlastnického práva vydání auta proti okresnímu národnímu výboru, jenž prohlásil auto za konfiskát, není přípustný pořad práva č. 456.

— — pro uplatnění nároku vážnoucího na konfiskovaném zemědělském majetku (§ 5, odst. 3 dekr. č. 12/1945 Sb.) proti Národnímu pozemkovému fondu a Československému státu není pořad práva přípustný č. 467.

— — pro nárok vlastníka věci proti jejímu bývalému národnímu správci na náhradu škody, jež vzešla zanedbáním povinností uložených mu jako národnímu správci, je pořad práva přípustný; nepřípustný je však pořad práva pro nárok proti národnímu správci na náhradu za to, že vlastník věci dané pod národní správu nemohl po dobu národní správy této věci užívat č. 477.

- jde o zmatečnost podle § 41, odst. 2, písm. d) zák. č. 100/1931 Sb., rozhodovaly-li nižší soudy o zániku vyživovací povinnosti otce ve smyslu § 143 obč. zák. za dobu minulou č. 479.
- nejde o nárok na náhradu válečné škody podle dekretu č. 54/1945 Sb., nýbrž o nárok patřící na pořad práva, domáhá-li se žalobce na státu náhrady škody, kterou utrpěl v době okupace srážkou osobního vlaku s vojenským vlakem č. 490.
- nedomáhá-li se navrhovatel výroku, že pohledávka, o níž uzavřel narovnání pod tlakem okupace, je po právu, ani vzájemné restituce, nýbrž toliko výroku, že narovnání to je neplatné, nejde o nárok restituční a nelze o něm jednat v nesporném řízení č. 491.
- pro nárok vlastníkův proti bývalému národnímu správci jeho majetku na složení účtů z národní správy není přípustný pořad práva č. 534.
- byl-li majetek uvedený v § 16 zák. č. 128/1946 Sb. dán pod národní správu a správcem ustanovena národní správa majetkových podstat Majetkového úřadu a Vystěhovaleckého fondu, jde o národní správu podle dekretu č. 5/1945 Sb. nikoliv o zatímní přímou správu Fondu národní obnovy podle § 16 zákona č. 128/1946 Sb. č. 547.
- správa majetku uvedeného v § 16 zákona č. 128/1946 Sb. Fondem národní obnovy je pouze subsidiární a má místo jen tam, kde tento majetek není spravován jinak podle zákona č. 547.
- nárok národního podniku proti bývalému národnímu správci majetkové podstaty, jež byla do jmění tohoto podniku začleněna, na náhradu škody vzniklé tím, že národní správce opominul přihlásit majetkové hodnoty podle dekretu č. 95/1945 Sb., patří na pořad práva č. 565/II.
- **v řízení nesporném: § 6, § 7 c. ř. s. (§ 34 nesp. zák.):** řízení, jímž se komanditní společnost, zaniklá v době nesvobody, domáhá obnovení původních zápisů v obchodním rejstříku, je zmatečné podle §§ 6, 7 c. ř. s. a § 34 zák. č. 100/1931 Sb. č. 395.
- před obnovením původních rejstříkových zápisů mohou práva vymazané obchodní společností uplatnit jen její společníci č. 395.
- **§ 41, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb.: písm. a):** úředník vyšší pomocné soudní služby je oprávněn sepsat protokol o uznání otcovství k nemanželskému dítěti č. 476.
- **písm. b):** rozhodl-li v opatrovnické věci alimentární (§ 2, odst. 1 vl. nař. č. 239/1946 Sb.) úředník vyšší pomocné služby soudní, je jeho rozhodnutí zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. b) zákona č. 100/1931 Sb. č. 497.
- **písm. c):** není-li restituent osobou mající ono sociální postavení, jež má na mysli § 24 dekr. č. 5/1945 Sb., nebo nejde-li vůbec o případ uvedeného ustanovení, lze se domáhat restituce majetku, na nějž byla zavedena národní správa, přímo u soudu; soud rozhodující o restitučním návrhu je však povinen pod následky zmatečnosti (§ 41, odst. 2, písm. c), h) nesp. zák.) z úřední povinnosti zkoumat, zda nejde o případ, jehož řešení je podle § 9 zák. č. 128/1946 Sb. a § 24 dekr. č. 5/1945 Sb. přednostně přikázáno úřadu správnímu č. 408.
- **písm. d):** jde o zmatečnost podle § 41, odst. 2, písm. d) zák. č. 100/1931 Sb., rozhodovaly-li nižší soudy o zániku vyživovací povinnosti otce ve smyslu § 143 obč. zák. za dobu minulou č. 479.
- rozhodl-li soud, u něhož bylo složeno depositum podle § 1425 obč. zák., že depositum je součástí pozůstalostního jmění, ačkoli tato otázka byla mezi účastníky řízení sporná, je jeho rozhodnutí zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. d) zákona č. 100/1931 Sb. č. 516.
- pohledávku, která patří na pořad práva, lze v restitučním řízení namítnout k započtení, byla-li zjištěna pravoplatným rozsudkem; není-li tomu tak, nemůže o ní nesporný soudce rozhodovat pod následky zmatečnosti

- podle § 42, odst. 2, písm. d) zákona č. 100/1931 Sb. a nemusí ani odkládat rozhodnutí o restitučním návrhu až do doby, kdy bude o pohledávce namítané k započtení rozhodnuto pravoplatným rozsudkem č. 539.
- **písm. e):** je zmatečností podle § 41, odst. 2, písm. e) zák. č. 100/1931 Sb., zavedl-li soud řízení o opravě dne smrti (§ 12 dekr. č. 117/1945 Sb.), ač jeho určení nebylo ještě pravoplatným č. 436.
- **písm. f):** bylo-li v restitučním řízení zavedeném proti národnímu správci pokračováno s tímto odpůrcem i po jeho odvolání z úřadu národního správce, je řízení po této době provedené, jakož i rozhodnutí zmatečné (§ 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb.), třebaš byl národní správce zastoupen advokátem opatřeným plnou mocí č. 448.
- opatrovník nepřítomného nemůže podat restituční návrh jménem nepřítomného, byl-li tento v době podání návrhu již prohlášen za mrtva; řízení zahájené o takovém návrhu je zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb. č. 468.
- nebyl-li restituční návrh (zák. č. 128/1946 Sb.) podán všemi dědici oprávněnými k zastupování pozůstalosti a nebylo-li ani řízení dodatečně řádně schváleno těmi dědici, kteří návrh nepodali, ani neshoda mezi dědici k zastupování oprávněnými nebyla odstraněna podle § 836 obč. zák., je restituční řízení zmatečné podle § 41, odst. 2, písm. f) zák. č. 100/1931 Sb.; je-li podílíky společné věci několik pozůstalostí zastoupených více dědici, nelze při zjišťování většiny hlasů podle § 833 obč. zák. sečítat hlasy dědiců zastupujících jednu pozůstalost s hlasy dědiců zastupujících jinou pozůstalost, nýbrž třeba dědice, zastupující touž pozůstalost, pokládat za jedinou osobu č. 554.
- **písm. h):** není-li restituent osobou mající ono sociální postavení, jež má na mysli § 24 dekr. č. 5/1945 Sb., nebo nejde-li vůbec o případ uvedeného ustanovení, lze se domáhat restituce majetku, na nějž byla zavedena národní správa, přímo u soudu; soud rozhodující o restitučním návrhu je však povinen pod následky zmatečnosti (§ 41, odst. 2, písm. c) h) nesp. zák.) z úřední povinnosti zkoumat, zda nejde o případ, jehož řešení je podle § 9 zák. č. 128/1946 Sb. a § 24 dekr. č. 5/1945 Sb. přednostně přikázáno úřadu správnímu č. 408.

Změna žaloby viz žaloba.

- Zmeškání:** třebaš usnesení, jímž byl návrh strany na odročení roku zamítnut, nebo straně ještě v době konání roku doručeno, stihly přece stranu, jež se k roku nedostavila, následky zmeškání, stalo-li se toto usnesení nepodáním oprávněného prostředku potom pravoplatným č. 409.
- nepodala-li strana proti usnesení, jímž byl její návrh na odročení roku zamítnut, oprávný prostředek, nemůže úspěšně v dovolání uplatňovat okolnosti, které odůvodňovaly odročení roku č. 409.
- i v rozsudku pro zmeškání vyhotoveném ve zkrácené formě musí být ve sporech o majetková práva, v nichž nejde výhradně o zaplacení peněžité sumy, uvedena hodnota předmětu sporu; třebaš prvý soud určil tuto hodnotu teprve dodatečně samostatným usnesením, je přece rozhodná pro posouzení přípustnosti odvolání č. 530.
- označil-li žalobce patrným nedopatřením předmět, jehož se žalobou domáhá, jinak ve skutkovém tvrzení žaloby a jinak v žalobním návrhu, je věcí soudu, aby před vydáním rozsudku pro zmeškání (§ 396 c. ř. s.), vyzval žalobce k vysvětlení (§ 182 c. ř. s.) č. 551.
- národní správa má způsobilost býti stranou ve sporu, není však procesně způsobilá ve smyslu § 1 c. ř. s., nýbrž může jednat jen prostřednictvím národního správce, jenž je jejím zákonným zástupcem č. 567.
- byl-li za sporu místo dosavadního národního správce jmenován jiný a národní správa nebyla zastoupena advokátem ani jinou osobou, opatřenou procesní plnou mocí, nastává ze zákona přerušení řízení podle § 158 c. ř. s. č. 567.

- procesní úkony druhé strany i soudu (vydání rozsudku pro zmeškání podle žalobcova návrhu) učiněné za přerušení řízení nemají proti nezastoupené straně právního účinku č. 567.

Zmocnění k vedení sporu: nelze jednat o žalobě podané národním správcem pro nárok související s konfiskovaným majetkem pod národní správou, nevylučoval-li žalobce, že je k podání žaloby zmocněn jak orgánem, který jej ustanovil (§§ 7, 22, odst. 2 dekretu č. 5/1945 Sb.), tak i Fondem národní obnovy (§ 5, odst. 2 dekretu č. 108/1945 Sb.), ač mu k odstranění tohoto nedostatku byla soudem poskytnuta přiměřená lhůta (§§ 6, 7 c. ř. s.) č. 353.

- národní správce zkonfiskované majetkové podstaty nepotřebuje k vedení sporu, v němž je žalován, souhlas Fondu národní obnovy č. 362.

Znalec viz důkaz.

Znárodnění: Fond národní obnovy je oprávněn k stížnosti proti usnesení, jímž byl povolen vklad vlastnického práva pro národní podnik na nemovitost dosud knihovně připsanou německému nezemědělskému, nyní zčásti znárodněnému podniku č. 386.

- nejde o nepřipustnou novotu (§ 126, odst. 2 knih. zák.), opřel-li žadatel svou knihovni žádost teprve v dovolací stížnosti o vyhlášku ministerstva průmyslu o znárodnění podniku, která byla uveřejněna v Úředním listě a uvedena tak ve všeobecnou známost č. 405.

- vyhláška o znárodnění podniku podle § 4, odst. 4 dekr. č. 100/1945 Sb. a listina, kterou se z jeho majetkové podstaty zřizuje národní podnik, jsou dostatečným podkladem pro vklad vlastnického práva pro národní podnik na nemovitost připsanou podniku takto znárodněnému č. 405.

- z předpisu § 17 dekr. č. 100/1945 Sb. neplatí, že by u knihovnických žádostí národních podniků o zápis přechodu vlastnických a jiných práv nebylo třeba náležitostí požadovaných § 94 knih. zák.; předpis ten předpokládá, že rozsah znárodnění byl již konkrétně vymezen č. 405.

- jde o nepřipustný vstup dalších stran do sporu, domáhá-li se žalobce, aby ve sporu zahájeném proti národnímu správci znárodněného podniku, na jehož místo vstoupil za řízení národní podnik, byli vedle tohoto národního podniku připuštěni jako žalovaní též veřejní společníci znárodněného podniku č. 410.

- byl-li znárodněn veškerý majetek podniku podle § 4, odst. 4 dekr. č. 100/1945 Sb. není Fond národní obnovy oprávněn ke stížnosti do usnesení knihovního soudu, jímž bylo vloženo pro národní podnik vlastnické právo k nemovitostem připsaným dosud německému znárodněnému podniku č. 433.

- při zápisu národního podniku do obchodního rejstříku podle § 16 dekretu č. 100/1945 Sb. se zapisuje do rejstříku, že majitelem firmy je podle § 13 a ve smyslu dalších ustanovení uved. dekretu Československý stát č. 455.

- je-li v pozemkové knize patrné, že nemovitosti připsané podniku znárodněnému podle § 4, odst. 2 dekr. č. 101/1945 Sb. jsou podle své povahy určeny k provozu tohoto podniku, stačí k povolení vkladu vlastnického práva na tyto nemovitosti pro národní podnik vyhláška ministra výživy o zřízení národního podniku č. 459.

- restituční nároky podle zákona č. 128/1946 Sb. nelze zahrnovat mezi závazky uvedené v § 5, odst. 2 dekretu č. 100/1945 Sb. o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků č. 462.

- restituční řízení nelze přerušit podle § 20 zákona č. 228/1946 Sb. o rozhodcích soudech pro úpravu některých závazků národních podniků č. 462.

- v restitučním řízení o vydání věci proti národnímu podniku přihlédne opravný soud k ustanovení čl. IV zák. č. 79/1948 Sb. z moci úřadu, třebaž toto ustanovení nabylo účinnosti teprve v řízení opravném č. 471.

- žalobu proti národnímu správci znárodněného podniku lze po vplynutí majetkové podstaty jím spravované do národního podniku (§ 5, odst. 1 dekr. č. 100/1945 Sb. ve znění zák. č. 114/1948 Sb.) změnit za podmínek § 235 c. ř. s. tak, že je žalován národní podnik č. 498.

- i když je nemovitost knihovně připsána jiné osobě než vlastníku znárodněného podniku, dlužno přece povolit národnímu podniku vklad vlastnického práva k ní, je-li z přípisu ministerstva průmyslu připojeného ke knihovni žádosti zřejmo, že nemovitost sloužila nebo byla určena provozu znárodněného podniku, jehož majetková podstata vplynula do národního podniku (§ 4 dekr. č. 100/1945 Sb. ve znění zák. č. 114/1948 Sb.) č. 499.

- vstupem národního podniku do závazků znárodněného podniku podle § 5, odst. 1 dekr. č. 100/1945 Sb. se dosavadní dlužník nezproštuje těchto závazků; národní podnik přistupuje k závazkům, týkajícím se znárodněného podniku, jako další zavázaný subjekt č. 507.

- podal-li národní správce průmyslového podniku žalobu a za sporu byl tento podnik přičleněn k národnímu podniku s účinností od data předcházejícího datu podání žaloby, není vstup národního podniku do sporu jako žalobce na místo národního správce subjektivní změnou žaloby, nýbrž jen novým označením téže strany sporu č. 565.

Zpětná působnost zákonů viz účinnost časová zákonů.

Zpětné hlášení viz hospodářství řízené.

Zpětvzetí uznání otcovství: dodatek, jež nemanželský otec připojil k uznání otcovství k dítěti před nesporným soudem, že vezme toto uznání zpět, nebude-li poručník dítěte souhlasit s jeho návrhem na placení výživného, je právně bezvýznamný č. 439.

Způsobilost býti stranou řízení: řízení, jímž se komanditní společnost, zaniklá v době nesvobody, domáhá obnovení původních zápisů v obchodním rejstříku, je zmatečné podle §§ 6, 7 c. ř. s. a § 34 zák. č. 100/1931 Sb.; před obnovením původních rejstříkových zápisů mohou práva vymazané komanditní společnosti uplatnit jen její společníci č. 395.

- národní správce je způsobilým subjektem v exekutivním řízení, v němž jde o vymožení závazků založených jeho činností jako národního správce č. 396.

- národní správa má způsobilost býti stranou ve sporu, není však procesně způsobilá ve smyslu § 1 c. ř. s., nýbrž může jednat jen prostřednictvím národního správce, jenž je jejím zákonným zástupcem č. 567.

- byl-li za sporu místo dosavadního národního správce jmenován jiný a národní správa nebyla zastoupena advokátem ani jinou osobou, opatřenou procesní plnou mocí, nastává ze zákona přerušení řízení podle § 158 c. ř. s. č. 567.

- procesní úkony druhé strany i soudu (vydání rozsudku pro zmeškání podle žalobcova návrhu) učiněné za přerušení řízení nemají proti nezastoupené straně právního účinku č. 567.

- **procesní:** národní správa má způsobilost býti stranou ve sporu, není však procesně způsobilá ve smyslu § 1 c. ř. s., nýbrž může jednat jen prostřednictvím národního správce, jenž je jejím zákonným zástupcem č. 567.

- byl-li za sporu místo dosavadního národního správce jmenován jiný a národní správa nebyla zastoupena advokátem ani jinou osobou, opatřenou procesní plnou mocí, nastává ze zákona přerušení řízení podle § 158 c. ř. s. č. 567.

- procesní úkony druhé strany i soudu (vydání rozsudku pro zmeškání podle žalobcova návrhu) učiněné za přerušení řízení nemají proti nezastoupené straně právního účinku č. 567.

Zrušení exekuce viz exekuce (§ 39 ex. ř., § 251 ex. ř.).

- **konkursu:** správce konkursní podstaty je povinen vykonávat v konkursním řízení svou funkci osobně; byl-li správcem konkursní podstaty ustanoven advokát, není jeho náměstek jmenovaný výborem advokátní komory podle § 28, odst. 1, písm. h) advokátního řádu oprávněn podat za něho rekurs proti usnesení o zrušení konkursu č. 402.
- **národní správy** viz správa národní.
- **smlouvy** viz zaměstnanci.
- **spoluvlastnictví** viz spoluvlastnictví.

Zůstavitel viz poslední pořízení, pozůstalost.

Zádst knihovní viz kniha pozemková.

Zaloba o obnovu: soud rozhodující o žalobě o obnovu opřené o § 530, č. 7 c. ř. s. musí přihlížet již v obnovovacím řízení i k těm zjištěním původního rozsudku, která nejsou žalobou o obnovu dotčena, která však jsou důležitá pro posouzení, zda použití nových důkazů by mohlo způsobit rozhodnutí žalobci příznivější č. 553.

- **skutkové tvrzení žaloby:** označil-li žalobce patrným nedopatřením předmět, jehož se žalobou domáhá, jinak ve skutkovém tvrzení žaloby a jinak v žalobním návrhu, je věcí soudu, aby před vydáním rozsudku pro zmeškání (§ 396 c. ř. s.), vyzval žalobce k vysvětlení (§ 182 c. ř. s.) č. 551.
- **o nepřípustnosti exekuce:** je-li exekucí vedenou proti někomu osobně, nikoliv jako národnímu správci, poškozen majetek, který dlužník spravuje jako národní správce, je k podání žaloby o nepřípustnost exekuce z důvodů, že tento majetek podléhá konfiskaci podle dekrety č. 12/1945 Sb., oprávněn Národní pozemkový fond č. 412.
- jde o zmatečnost podle § 41, odst. 2, písm. d) zák. č. 100/1931 Sb., rozhodovaly-li nižší soudy o zániku vyživovací povinnosti otcovy ve smyslu § 143 obč. zák. za dobu minulou č. 479.
- **o vyklizení:** dokud nebyl zemědělský majetek konfiskovaný podle dekr. č. 12/1945 Sb. odevzdán přidělci (§ 6 cit. dekr.), je Národní pozemkový fond, pokud se týče národní správce tohoto majetku oprávněn k žalobě o vyklizení pachtýře č. 486.
- **určovací:** domáhá-li se žalobce výroku, že tu není právní poměr založený mezi spornými stranami rozvodem jejich manželství z viny žalobcovy, jde o žalobu určovací podle § 228 c. ř. s. č. 413.
- rozhodnutí soudů vydaná v době nesvobody ve sporech o zjištění pokrevního původu směřovala k cíli československým právem zakázanému a mohou proti býti změněna nebo zrušena podle čl. 6, odst. 1, písm. b) ústavního dekr. pres. rep. ze dne 3. srpna 1944 ve znění přílohy k zákonu č. 12/1946 Sb. č. 417.
- ve sporu projednávaném podle zák. č. 131/1931 Sb., je pro posouzení otázky, zda žalobce má právní zájem na určení ve smyslu § 228 c. ř. s., rozhodná doba vydání rozsudku odvolacího soudu č. 435.
- právní zájem na zjištění, že pracovní poměr žalobce jako zaměstnance u žalovaného zaměstnavatele dosud trvá, nemá ten, kdo již nemůže plnit všechny povinnosti plynoucí z tohoto pracovního poměru, protože se stal samostatným živnostníkem č. 435.
- předpokladem žaloby na uznání, že žalobci přísluší původské právo (§ 58 zák. č. 218/1926 Sb.), je žalobcův právní zájem, aby toto právo bylo soudně určeno č. 469.
- jde o zmatečnost podle § 41, odst. 2, písm. d) zák. č. 100/1931 Sb., rozhodovaly-li nižší soudy o zániku vyživovací povinnosti otcovy ve smyslu § 143 obč. zák. za dobu minulou č. 479.

- **vlastnická:** pro žalobu, kterou se žalobce domáhá z důvodu svého vlastnického práva vydání auta proti okresnímu národnímu výboru, jenž prohlásil auto za konfiskát, není přípustný pořad práva č. 456.
- za podmínek § 4, odst. 2 zák. č. 128/1946 směřuje restituční nárok proti právnímu nástupci i tehdy, když nabytí věci za okolností, za nichž je proti němu podle § 367 obč. zák. vyloučena vlastnická žaloba č. 485.
- **změna žaloby (§ 235 c. ř. s.)** viz též strana sporu.
- jde o nepřipustný vstup dalších stran do sporu, domáhá-li se žalobce, aby ve sporu zahájeném proti národnímu správci znárodněného podniku, na jehož místo vstoupil za řízení národní podnik, byli vedle tohoto národního podniku připuštěni jako žalovaní též veřejní společníci znárodněného podniku č. 410.
- žalobu proti národnímu správci znárodněného podniku lze po vplynutí majetkové podstaty jím spravované do národního podniku (§ 5, odst. 1 dekr. č. 100/1945 Sb. ve znění zák. č. 114/1948 Sb.) změnit za podmínek § 235 c. ř. s. tak, že je žalován národní podnik č. 498.
- jestliže směněná žaloba byla podána proti národnímu správci, avšak námítky proti ní podal Fond národní obnovy, který prohlásil, že vstupuje do sporu místo národního správce, žalobce proti tomu nic nemá, národní správce se nezúčastnil dalšího řízení a soud jednal dále jen s Fondem národní obnovy, nastala tím subjektivní změna žaloby na straně žalovaného č. 557.
- podal-li národní správce průmyslového podniku žalobu a za sporu byl tento podnik přičleněn k národnímu podniku s účinností od data předcházejícího datu podání žaloby, není vstup národního podniku do sporu jako žalobce na místo národního správce subjektivní změnou žaloby, nýbrž jen novým označením téže strany sporu č. 565.
- **zpětvzetí žaloby:** udělil-li jeden z veřejných společníků, oprávněný samostatně k zastupování veřejné obchodní společnosti, advokátu platně procesní plnou moc k vedení sporu, může jiný veřejný společník, stejně oprávněný k zastupování společnosti, i za sporu tuto plnou moc odvolat, udělit ji jinému advokátu a dát mu příkaz, aby jménem a v zastoupení společnosti vzal žalobu zpět se vzdáním se žalobního nároku č. 426.

Železnice viz náhrada škody.

Živnost: právní zájem na zjištění, že pracovní poměr žalobce jako zaměstnance u žalovaného zaměstnavatele dosud trvá, nemá ten, kdo již nemůže plnit všechny povinnosti plynoucí z tohoto pracovního poměru, protože se stal samostatným živnostníkem č. 435.

— skutečnost, že zaměstnanec je samostatným živnostníkem, nebrání s hlediska předpisu zák. č. 154/1934 Sb. vzniku platného pracovního poměru č. 508.

— zaměstnání je vedlejším (§ 1, odst. 2 zák. č. 154/1934 Sb.), když jeho výkonem není výdělečná činnost zaměstnancova zcela nebo z největší části vyčerpána, když v porovnání s jinou činností zaměstnancovou nebo s jeho životním postavením je podřadné povahy s hlediska vynaložené pracovní doby č. 508.

Seznam zákonných ustanovení, jež byla uvedena v ročníku 1948.

I. Občanský zákon.

	č.		č.
2	405, 433, 538	270	468
4	438	271	397, 453
5	438, 463, 523	276	468, 552
6	391, 540	278	430, 540
7	391	281	466
14	438	282	384
21	453	285	487
24	468	292	474, 487, 542
31	422	298	487
33	453, 531	299	487
34	422	307	487
40	466	308	487
41	466	328	390
42	466	329	484
90	515	335	484
99	515	336	465
109	515, 566	353	469
133	365	354	489
134	365	360	390
137	555	361	529
142	453, 479, 555	362	489
143	479	366	456
146	544	367	355, 390, 469, 485
158	492, 515, 517	368	469
160	431	369	456
163	475, 517	371	398
164	474	372	358
166	423, 476	381	418
166	555	402	418
170	423	419	557
177	555	423	489
178	555	424	511
187	555	425	358, 511
191	555	427	366
198	466	428	366
228	435, 565	429	366
229	379	431	358, 486, 511, 520
233	384	440	380
236	379	447	440, 564
254	555	452	419
259	466	471	489
269	487	513	565

	č.		č.
531	438, 478, 561	922	355, 550
533	438, 561	923	355
538	469	929	550
547	559, 561	931	355
550	526, 554	933	355
553	388	938	469
558	388	941	469
564	388	942	423
582	388	1002	362
585	549	1022	448
599	438	1033	448
608	432	1037	465
614	432	1042	474, 487
615	432	1052	460
647	469	1056	380
651	388	1090	369
655	388	1112	474
696	380	1121	474
699	380	1151	469
700	388	1152	469
706	388	1156	508
710	388	1159	508
714	388	1162	401
727	438	1174	550
728	438	1266	519
738	466	1293	419, 515
759	413	1294	515, 541
762	438	1295	413, 419
796	397, 413	1296	419, 458
810	526, 533, 554	1297	381, 419, 541
811	562	1299	419, 541
812	356, 562	1304	419, 441
813	562	1311	458, 465, 515, 541
815	562	1313	419
817	388, 550	1315	507
819	356	1323	413
823	505	1325	441, 515
825	554	1327	515
828	505, 554	1329	458
829	505, 529	1331	515
830	421, 529	1332	515
833	505, 529, 554	1338	565
834	554	1358	419
835	554	1376	373, 507
834 — 838	505	1380	431, 432
836	554	1383	432
859	487	1393	478
863	432	1400	385
877	491, 550	1405	507
879	463, 469, 470, 523, 560	1409	364, 507
881	432	1412	385, 472
888	369	1413	385, 469
890	369	1414	469
898	388	1425	385, 460, 463, 516, 525
914	388, 432	1431	550
917	469		

	č.		č.
§ 1432	423, 463	§ 1447	532
§ 1438	539	§ 1481	413
§ 1439	539	§ 1489	355, 413

II. Obchodní zákon.

	č.		č.
čl. 12	447, 455	čl. 119	496, 559
čl. 14	498	čl. 122	496, 559
čl. 85	559	čl. 151	395
čl. 86	406	čl. 161	395, 525
čl. 87	406	čl. 335	366
čl. 111	559	čl. 343	366
čl. 114	426, 559	čl. 345	366
čl. 117	426, 559	čl. 346	366

III. Jurisdikční norma.

	č.		č.
čl. VIII	453	§ 43	427
§ 1	368, 447, 456, 477, 490, 534, 537, 565	§ 44	427
§ 29	453	§ 45	427
§ 36	453	§ 46	427
§ 41	427	§ 109	400
§ 42	427, 544	§ 111	453
		§ 118	429

IV. Civilní řád soudní.

	č.		č.
§ 1	396, 434, 468, 567	§ 102	415
§ 4	384	§ 111	415
§ 6	353, 357, 396, 426, 558, 565	§ 116	552
§ 7	353, 362, 396, 565	§ 120	552
§ 14	382	§ 121	552
§ 27	409	§ 126	391, 538
§ 29	409	§ 128	558
§ 31	451	§ 131	409
§ 37	392	§ 133	382
§ 54	446	§ 136	409
§ 59	446	§ 144	409
§ 63	384	§ 145	409
§ 73	537	§ 156	554
§ 84	473, 498	§ 158	567
§ 85	473	§ 163	567
§ 93	409	§ 169	567
		§ 179	472

	č.		č.
§ 182	390, 432, 486, 525, 534, 551	§ 477, č. 5	356, 362, 368
§ 190	506, 527	— č. 6	355, 356, 368, 447, 467, 490, 534
§ 192	506	§ 478	353, 357, 447, 467
§ 222	391	§ 482	551
§ 225	391	§ 494	357
§ 226	534, 551	§ 497	362, 432, 472, 515, 551
§ 228	388, 413, 435, 469, 479	§ 498	474
§ 230	417	§ 503, č. 1	355, 356, 409
§ 231	409	— č. 2	364, 409, 472, 517, 519, 534, 553, 563
§ 234	356	— č. 3	374, 404, 472, 534, 550, 553
§ 235	410, 498	— č. 4	355, 356, 360, 374, 409, 432, 472, 534, 550, 553
§ 237	354	§ 504	364, 490
§ 239	409	§ 510	377, 390, 432, 486, 487, 507, 515, 517, 525, 541, 553
§ 261	427	§ 513	353, 432, 467, 472
§ 266	490, 534	§ 517	446
§ 268	475	§ 519	392, 413, 534
§ 272	475, 517	§ 523	429, 446
§ 292	390, 542	§ 524	409
§ 371	517	§ 526	426, 429
§ 374	517	§ 527	354
§ 380	563	§ 528	371, 396, 429
§ 381	563	§ 529	413
§ 396	382, 409, 551	§ 530	354, 360, 413
§ 406	472	— č. 7	472, 553
§ 419	551	§ 532	363
§ 432	538	§ 534	553
§ 445	530	§ 535	360
§ 461	446	§ 536	413
§ 464	391, 538	§ 538	363, 413
§ 465	530	§ 547	356
§ 468	391, 538	§ 565	505
§ 471, č. 3	391		
— č. 5	368, 490		
— č. 7	447		
§ 473	368, 490, 538, 567		
§ 474	391, 538		
§ 477, č. 4	356, 357, 368, 392, 409, 567		

V. Exekuční řád.

	č.		č.
čl. IX, č. 5	514	§ 35	472, 479
§ 1	505	§ 37	412, 451
§ 3	481	§ 39	396, 414, 451, 514
§ 4	414	§ 54	396, 495, 496, 514, 534
§ 7	396, 496, 534	§ 55	481, 495, 496
§ 8	532	§ 78	371, 396, 552
§ 9	368, 496	§ 84	534
§ 10	513	§ 85	534
§ 11	496	§ 87	564
		§ 88	481, 561, 564

	č.
§ 89	564
§ 130	521
§ 156	511
§ 216	564
§ 217	564
§ 224	564
§ 237	511
§ 251	420, 451

VI. Nesporné řízení.

a) Nesporný patent,
č. 208/1854 ř. z.

čl. V	č.
§ 65	429
§ 72	549
§ 73	533
§ 116	562
§ 124	533
§ 125	526
§ 126	494, 526
§ 127	367, 494, 526
§ 133	382, 526
§ 134	562
§ 135	562
§ 136	562
§ 145	526, 533
§ 179	399
§ 183	431, 453
§ 185	487
§ 202	379
§ 219	431, 453

b) Nesporný zákon,
č. 100/1931 Sb.

§	č.
§ 1	462
§ 4	386, 479
§ 6	427
	363, 386, 395, 397,
	433, 437, 450, 468,
	533, 556, 562
§ 7	395, 453
§ 9	448
§ 11	460
§ 15	387
§ 17	473
§ 21	429
§ 23	367, 378, 387, 526
§ 25	379, 422, 431, 447
§ 31	533, 538
§ 32	430, 479, 540

	č.
§ 268	390
§ 270	390
§ 295	514
§ 325	478
§ 382	380, 383
§ 384	380
§ 399	380
§ 402	383

	č.
§ 33	435
§ 34	395, 415, 429, 468,
	473, 554, 558, 559
§ 35	436
§ 36	533
§ 37	386, 433, 437, 438,
	487, 556, 562
§ 39	429, 533, 548
§ 40	386, 436
§ 41	431
— odst. 2, písm. b)	439,
	476, 497
— odst. 2, písm. c)	408,
	473, 537, 546
— odst. 2, písm. d)	379,
	439, 479, 491, 516,
	539, 540
— odst. 2, písm. e)	436
— odst. 2, písm. f)	448,
	450, 468, 554
— odst. 2, písm. g)	437,
	516, 526, 556
— odst. 2, písm. h)	408
— odst. 4	439, 442, 468, 473,
	497, 537
§ 42	432, 437
§ 43	436, 437, 468, 473,
	479, 485, 491, 554
§ 45	400
§ 46, odst. 1	437
— odst. 2	363, 372, 378, 387,
	398, 406, 408, 415,
	431, 442, 453, 455,
	460, 483, 494, 510,
	518, 536, 546, 555,
	556
— odst. 3	429, 436, 437, 468,
	485, 491, 548
§ 49	413, 436

VII. Jiné zákony a nařízení.

	č.
1819 srpen 23., č. 1595 Sb. z. s. (řízení manželské)	
§ 13	407
§ 14	407
1838 srpen 21., č. 291 Sb. z. s.	514
1850 leden 29., č. 494 ř. z. (fi- nanční úřady)	561
1852 květen 27., č. 117 ř. z. (trestní zákon)	
§ 68	362, 428, 450, 565
§ 129	566
§ 335	381
§ 502	515
1853 říjen 25., č. 225 ř. z. (zří- zení berních úřadů)	561
1860 červen 20., č. 162 ř. z. (zci- zení cír. majetku)	469
— červenec 21., č. 175 ř. z. (zci- zení cír. majetku)	469
1864 duben 16., č. 7 z. z. (čes. obec. zřízení)	
§§ 35, 59	381
1867 listopad 15., č. 134 ř. z. (o právu spolkovém)	
§ 4	434
§ 7	434
§ 11	434
1868 červenec 6., č. 96 ř. z. (ad- vokátní řád)	
§ 3	359, 376
§ 28	402
§ 30	376
1871 červenec 25., č. 75 ř. z. (not. řád)	438
— červenec 25., č. 76 ř. z. (forma not. spisu)	
§ 1	423
— červenec 25., č. 95 ř. z. (knih. zák.)	
§ 7	380
§ 21	561
§ 26	352, 405, 542
§ 27	352
§ 31	352, 434, 451, 499,
	511, 542
§ 32	433, 542
§ 33	405, 433, 499, 509,

	č.
§ 34	513, 542
§ 52	449
§ 77	542
§ 81	352
§ 85	411
§ 88	564
§ 93	358, 411
§ 94	380, 434, 481
	368, 380, 386, 405,
	411, 433, 440, 443,
	481, 483, 499, 511,
	542, 561
§ 95	352
§ 96	352, 564
§ 97	352
§ 98	352
§ 99	352
§ 123	358, 451
§ 126	358, 386, 405, 433
§ 130	429
§ 133	443
1873 květen 14., č. 71 ř. z. (pro- váděcí nařízení k společen- stevnímu zákonu)	
§ 3	447, 546
§ 7	447
1874 květen 7., č. 50 ř. z. (zevnj poměry církve katolické)	
§ 38	469
§ 44	469
1878 únor 18., č. 30 ř. z. (želez- niční zákon vyvlastňovací)	
§ 35	511
1883 únor 16., č. 20 ř. z. (prohlá- šení za mrtva)	540
1886 duben 10., č. 40 z. z. čes.	381
1889 leden 1., č. 5 z. z. čes.	381
1897 prosinec 9., č. 283 ř. zák. (ří- zení ve věcech manželských)	
§ 10	407
§ 11	354
§ 12	563
1903 červen 10., č. 133 ř. z. (re- vise společenstev)	
§ 9	447, 536, 546
— červen 24., č. 134 ř. z. (re- vise společenstev)	
§ 24	536
1909 srpen 6., č. 177 ř. z. (nemoci zvířecí)	
§§ 1, 8	560

	Č.
1914 červen 2., č. 125 ř. z. (prov. nař. k nov. o soud. úlevách) § 3	530
— říjen 12., č. 276 ř. z. (první novela k obč. zák.) § 16	439, 476
1916 březen 19., č. 69 ř. z. (třetí novela k obč. zák.) § 37	464
— červen 28., č. 207 ř. z. (řád o zbavení svépřáv.) § 4	384
1918 březen 31., č. 129 ř. z. (prohlášení za mrtvého) § 10 a)	540
— prosinec 19., č. 91 Sb. (8 hodinová prac. doba) § 7	501
§ 11	501
1919 duben 16., č. 215 Sb. (o zabrání velkého pozem. majetku) § 6	374
— květen 22., č. 320 Sb. (manželská novela) §§ 1, 12	512
§ 13	365
— písm. a)	515
— písm. e)	354, 566
— písm. h)	354, 407
§§ 15, 16	372
§ 25	365
— červen 27., č. 362 Sb. (prov. nařízení k manž. novele) čl. II	372
1920 únor 29., č. 121 Sb. (ústavní listina) § 102	492
§ 106	360, 417
— duben 8., č. 329 Sb. (zák. náhradový) § 18	548
— duben 9., č. 236 Sb. (státní občanství) § 2	544
1921 červen 30., č. 252 Sb.	540
1922 leden 31., č. 40 Sb. (advokátní novela) § 5	359, 376
— červenec 13., č. 220 Sb. (novela k zák. náhradovému)	548

	Č.
1923 březen 17., č. 146 Sb. z r. 1924 (smlouva s Jugoslavií) čl. 28	544
čl. 34	524
1926 listopad 24., č. 218 Sb. (o právu autorském) §§ 16, 18, 58	469
1927 březen 5., č. 15 Sb. (služební poměry zaměst. ČSD) .	403
— březen 17., č. 22 Sb. (ošetřovatelé) §§ 12, 29, 58, 60, 65 a 74	501
1928 leden 13., č. 8 Sb. (správní řád) §§ 90, 91	428, 513
§ 96	428
— leden 19., č. 23 Sb.	391
— březen 28., č. 44 Sb. (zák. o ochraně nájem.) §§ 1, 4	505
— květen 7., č. 60 Sb. pro r. 1931 (úmluva s Francií)	552
— listopad 7., č. 11 Sb. pro r. 1930 (konsulární úmluva s Jugoslavií) čl. 21	544
1931 březen 11., č. 48 Sb. (trestní soudnictví nad mládeží) §§ 1, 4, 12	518
— březen 27., č. 57 Sb. (úředníci vyšší pomocné soudní služby) §§ 1, 2	476
— březen 27., č. 64 Sb. (konkursní řád) §§ 83, 166	402
— červenec 4., č. 131 Sb. (zák. o pracov. soudech) § 33	370
1932 prosinec 21., č. 1 Sb. pro rok 1933 § 3	504
1933 červen 8., č. 97 Sb. (o finančních prokuraturách)	392
— červenec 12., č. 141 Sb. (kartely)	523
1934 březen 24., č. 62 Sb. (ochrana nájemníků) § 1	505
§ 4	505

	Č.
1934 červenec 3., č. 145 Sb. (zák. o poj. smlouvě) §§ 24, 25, 28	393
§§ 63 až 66	374
§ 69	374
§ 123	385
§ 127	379
— červenec 11., č. 154 Sb. (zák. o soukr. zaměstnancích) § 1	508
§§ 26, 27	528
§ 29	508
§§ 34, 35	370
— prosinec 11., č. 251 Sb. (procesní novela) čl. II	383, 387
čl. V	363, 372, 399, 406, 408, 415, 431, 439, 442, 453, 455, 460, 494, 497, 510, 512, 536, 555, 556
1936 duben 2., č. 82 Sb. (služební instrukce pro finanční prokuratury) § 1	392
§ 2	416
— květen 13., č. 131 Sb. (o ochraně státu)	523
— červenec 8., č. 227 Sb. (přímé daně) §§ 11, 29	561
— prosinec 17., č. 314 Sb. čl. I	399
	363, 387, 406, 408, 431, 439, 453, 455, 460, 494, 497, 510, 555, 556
čl. II	383, 442
1937 květen 20., č. 86 Sb. (železniční zákon) §§ 196, 205	490
1938 říjen 9., č. 218 Sb. (obmezení zcizení nemovitostí)	380, 443
1939 březen 16., č. 75 Sb. čl. 2	407
— březen 21., č. 87 Sb.	362
— červenec 20., č. 175 Sb. (zákaz zvýšení cen) § 1	380
	535
Civilní rozhodnutí XXIX.	

	Č.
1939 červen 23., č. 155 Sb. (devisový řád) §§ 4, 7, 12	463
§§ 19, 20, 24, 25	463
— září 18., č. 206 Sb. (o hospodaření s potravinami a krmivými)	560
— září 21., č. 208 Sb. (obchod s jatečným dobyt看em)	560
— září 21., č. 238 Sb. (o obraně státu)	523
— září 27., č. 242 Sb. (doprav. řád silniční) § 37	381
1940 leden 11., č. 19 Sb. (o protektorátní příslušnosti) § 1	407
— červen 20., č. 253 Sb. (zásobování)	560
— prosinec 19., č. 111 Sb. (jed. směnečný ř.) čl. 47	503
1941 leden 23., č. 46 Sb.	523
— květen 7., č. 176 Sb. (obchod s jatečným dobyt看em)	560
— květen 21., č. 216 Sb. (obchod s jatečným dobyt看em)	560
— červen 26., č. 242 Sb. (sloučení peněžních ústavů) § 14	564
— červen 26., č. 248 Sb. (ochrana nájemníků) §§ 1, 7	505
— září 15., č. 388 Sb. § 1	403
— prosinec 18., č. 30 Sb. pro rok 1942 (požární ochrana) § 19	511
— prosinec 18., č. 443 Sb. (omezení zcizení nemovitostí)	443
1942 leden 15., č. 51 Sb. (náhrada cestovních výloh) §§ 9, 11	441
— květen 4., č. 154 Sb. (řízení práce) § 24	401
— červen 2., č. 211 Sb. (o zrušení soudních prázdnin)	391
— říjen 27., č. 377 Sb. (ochrana nájemníků) § 1	505

	Č.
1942 prosinec 31., č. 1 Sb. z r. 1943 (čištění veřej. chodníků)	
§§ 1, 3, 4, 6, 9	381
1943 květen 10., č. 133 Sb. (o zci-zování koní)	
§§ 1, 7	550
— červenec 20., č. 206 Sb. (slou-čení bank)	
§ 8	564
1944 leden 12., č. 19 Sb. (úprava platových poměrů)	501
— únor 23., č. 48 Sb. (evidence zvířat)	
§ 3	560
— srpen 3., č. 11 Úř. věst. čsl. (dekr. o obnov. práv. po-řádku)	363, 440
čl. 1	552
čl. 2	354, 360, 381, 384, 398, 400, 403, 407, 438, 492, 501, 511, 550
čl. 5	492
čl. 6	354, 360, 371, 375, 395, 400, 417, 425, 492
čl. 15	492
— říjen 7., č. 228 Sb. (opatření v oboru soukromého práva)	
§§ 1, 2	355
1945 květen 19., č. 5 Sb. (dekr. o národní správě)	400, 411, 451, 481, 547
§ 1	355, 358, 364, 389, 462, 473, 480, 536
§ 2	362, 396, 404
§ 3	396, 398, 404, 547
§ 4	362
§ 5	481
§ 7	353, 362, 382, 404, 428, 448, 454, 470, 473, 477, 509, 534, 537, 542, 565
§ 9	411, 418
§ 11	542
§ 12	424, 546
§ 14	542
§ 15	429, 542
§§ 16—23	567
§ 16	448
§ 18	362, 377, 382, 396, 404, 450, 481, 496, 500, 534, 537, 565
§ 19	362, 450, 537

	Č.
§ 20	362, 374, 382, 396, 404, 450, 496, 520, 525
§ 21	362, 377, 382, 396, 399, 404, 410, 448, 477, 481, 496, 500, 520, 534, 565
§ 22	353, 362, 382, 396, 404, 424, 454, 470, 477, 481, 496, 509, 520, 534, 537, 559, 565
§ 23	362, 404, 428, 450
§ 24	364, 408, 415, 462, 473, 482, 513, 543
§ 25	448, 513
1945 květen 19., č. 7 Sb. (o pla-tidlech)	
§ 3	510
— červen 2., č. 8 Sb. (věnování nemovitostí SSSR)	
§§ 2, 3	511
— červen 4., č. 13 Sb. (úřady ochrany práce)	
§ 3	401
— červen 4., č. 15 Sb. (o hlá-šení pracovního poměru a jeho zrušení)	401
— červen 19., č. 16 Sb. (re-tribuční dekret)	
§ 6	484
§ 7	458
§ 10	484
§ 11	458
§ 14	521
— červen 26., č. 23 Sb. (dovo-lená v roce 1945)	
§ 4	528
— červenec 20., č. 28 Sb. (o osíd-lení)	
§ 2	374
§ 5	457
§ 5	486
— červen 21., č. 12 Sb. (dekr. konfiskační)	386, 392, 411, 412, 416, 451, 457, 477, 481, 543
§ 1	358, 443, 489, 495, 511
§ 3	358
§ 4	486
§ 5	382, 396, 450, 451, 467, 486, 489, 495, 500, 543
§ 6	374, 416, 467, 486, 495, 503
§ 7	486, 489, 503, 543

	Č.
§ 8	486, 543
§§ 9, 10	486
§ 12	543
§ 14	374
1945 červenec 27., č. 30 Sb. příloha.	
Viz 1944, srpen 3., č. 11 Úř. věst. čsl. (dekr. o obnově právního pořádku).	
— srpen 11., č. 50 Sb. (opa-tření v oblasti filmu)	509
§ 2	509
— srpen 14., č. 66 Sb. (o Úřed-ním listě)	405, 433
— srpen 31., č. 54 Sb. (vá-lečné školy)	465, 490
§ 8	514
— září 3., č. 70 Sb. (statut Ná-rodního pozemkového fondu)	392, 467
§ 1	495, 503, 543
§ 4	382, 395, 443, 450, 543
§§ 5, 6	503
— září 19., č. 79 Sb. (zatimní úprava soudnictví)	505
— říjen 1., č. 88 Sb. (všeobec-ná pracovní povinnost)	
§ 13	370, 401
§ 15	401
— říjen 19., č. 91 Sb. (obno-vení čsl. měny)	
§ 1	385
§ 7	385, 393
§ 16	385, 389, 393, 510
— říjen 20., č. 95 Sb.	565
— říjen 24., č. 100 Sb. (zná-rodnění dolů a některých průmyslových podniků)	
§ 1	433, 499, 511
§ 4	405, 433, 434, 455, 499
§ 5	462, 498, 499, 507
§§ 7, 8	507
§ 12	405, 433, 434, 455, 499
§ 13	405, 455, 499
§ 16	455
§ 17	455, 499
§ 27	410, 459, 498
§ 28	410
Viz též 1948, červen 3., č. 116 Sb. (příloha).	

	Č.
1945 říjen 24., č. 101 Sb. (zná-rodnění podniků průmyslu potravinářského)	462
§§ 4, 8, 10	459
§ 24	410, 459
Viz též 1948 červen 3., č. 117 Sb. (příloha).	
— říjen 25., č. 108 Sb. (dekr. konfiskační)	358, 392, 411, 449, 451, 477, 495, 500, 509, 521
§ 1	356, 362, 368, 378, 398, 399, 416, 434, 440, 449, 456, 478, 481, 511, 521, 527, 533, 547
§ 2	377, 398, 440, 444, 480, 547
§ 3	362, 382, 386, 449, 451, 481, 504, 533, 547
§ 4	481
§ 5	353, 356, 362, 368, 382, 386, 396, 398, 400, 434, 450, 451, 481, 491, 496, 504, 543, 547
§ 17	543
§ 21	533
— říjen 27., č. 117 Sb. (prohlá-šení za mrtvého)	
§ 1	540
§ 2	422, 436, 556
§ 3	540
§ 4	437, 556
§§ 5, 6, 7	540
§ 8	430, 436, 468, 540, 556
§ 9	540
§ 11	556
§ 12	367, 430, 436, 437, 540, 556
— říjen 27., č. 117 Sb. (prohlá-šení za mrtvého)	
§ 14	367
§ 17	430, 556
— říjen 27., č. 124 Sb. (opatření ve věcech knihovních)	520
§ 1	398
§ 5	358, 411
— listopad 26., č. 138 Sb. (ochra-na národní cti)	411
— prosinec 13., č. 159 Sb. (o zvl. přídavku)	403

	č.
1945 prosinec 19., č. 12 Sb. z r. 1946, příloha.	
Viz též 1944, srpen 3., č. 11 Úř. věst. čsl. (dekret o obnovení právního pořádku).	
— prosinec 20., č. 161 Sb. (daň důchodová) čl. 1	441
1946 leden 10., č. 8 Sb. (spory z rodinného práva)	
§ 1	517
§ 2	492
— leden 15., č. 6 Sb. (statut nár. pod. průmyslových)	
§ 1	405, 433, 455, 499
§ 17	405, 499
— leden 24., č. 22 Sb. (novela k retrib. dekr.)	458
— únor 28., č. 60 Sb. (opatření ve věcech knih.)	520
— březen 1., č. 45 Sb. (statut Fondu národní obnovy)	392
§ 4	382, 386, 396, 434, 450, 451, 481, 504
— březen 28., č. 57 Sb. čl. I	492
— duben 1., č. 92 Sb. (o vázaném devis. hospodářství)	
§§ 7, 10, 18, 20, 27	463
§§ 33, 35, 40, 45, 48, 49	463
— duben 6., č. 61 Sb., příl. čl. II, § 5	411, 358
— duben 9., č. 76 Sb. (soudní rozhod. z doby nesvobody)	361, 395, 400, 425, 558
§ 1	375
§ 2	384, 492
§ 3	360, 384, 400, 512
§ 4	354, 357, 362, 363, 416, 417
§ 5	417
§ 6	354, 360, 400
§ 10	352, 363, 371, 395, 400, 480
— duben 9., č. 77 Sb. (statut nár. podniků potravinář.)	
§§ 1, 35	386, 459
— duben 12., č. 86 Sb. (o stavební obnově)	
§§ 8, 18	421
— květen 16., č. 128 Sb. (restituční zákon)	468, 471, 481, 506, 509, 520, 554
§ 1	355, 418, 442, 461,

	č.
462, 480, 484, 485, 493, 510, 525, 529, 536	
§ 2	398, 400, 418, 440, 442, 461, 462, 485, 510
§ 4	355, 369, 398, 418, 440, 444, 464, 485, 493, 536, 543, 547, 559
§ 5	378, 559
§ 6	418, 440, 444, 465, 483, 484, 491, 493, 529, 532, 537, 539
§ 7	389, 444, 465, 491, 493, 510, 529, 532, 539
§ 9	399, 400, 408, 448, 450, 462, 473, 482, 543, 567
§ 10	408, 427, 450, 462, 473, 483, 491, 559
§§ 11, 12	525
§ 13	427
§ 16	398, 440, 444, 480, 543, 547
§ 17	462
1946 květen 16., č. 144 Sb. (Jednotná odborová organizace)	
§§ 3, 5, 6, 8, 11	434
— červen 5., č. 147 Sb. (příl., úprava platových poměrů)	403
— červenec 18., č. 161 Sb. (válečné škody)	
§§ 1—8	514
— červenec 18., č. 163 Sb. (bytová péče)	
§§ 10, 21	474
— říjen 2., č. 195 Sb. (použitelnost předpisů)	505
§ 1	438
§ 2 (příloha)	511, 550
§§ 8, 9	438
— říjen 3., č. 198 Sb. (soudní rozhod. z doby nesvobody)	
§ 1	354, 375, 512
§ 2	512
§ 3	354
— říjen 3., č. 199 Sb. (uznání cizozemských rozhodnutí)	
§ 3	375, 407
§ 4	365, 375, 407, 524
§ 5	365, 375, 524
§ 7	365, 407

	č.
1946 říjen 16., č. 201 Sb. (úprava advokacie)	
§ 2	377
§ 5	359, 376
— listopad 21., č. 227 Sb. (o některých opatřeních v obč. věcech právních)	
§ 1	355
§ 4	394, 445
§ 5	434, 445
§ 6	445
§ 7	394, 445
§ 9	394, 445
— listopad 21., č. 228 Sb. (rozhodčí soudy)	
§§ 1, 14, 20	462
— prosinec 13., č. 239 Sb. (úředníci vyšší pomocné soudní služby)	
§§ 1, 2	476
— prosinec 20., č. 251 Sb. (o vyvlastnění Pražského sanatoria)	434
— prosinec 19., č. 255 Sb. (o účastnících nár. boje za osvobození)	359
1947 únor 14., č. 31 Sb. (rozdělení konfiskovaného majetku)	495
§ 2	362, 377, 398, 496, 500
§ 5	398
§ 13	382, 504
— březen 5., č. 47 Sb. (exekuce na pracovní příjem)	
§ 6	522, 545
§ 18	545
— duben 2., č. 69 Sb.	403
— květen 8., č. 90 Sb. (knihovní pořádek)	
§§ 1, 6	457
— květen 14., č. 82 Sb. (plac. dovolená na zotavenou)	
§§ 2, 13	528
— červen 17., č. 119 Sb. (právo chudých)	384
— červen 25., č. 105 Sb. (procesní novela)	551
čl. IV	446, 530, 538
čl. XI	391
čl. XII, XIV	391
— červenec 2., č. 141 Sb. (Likvidační fond měnový)	
§ 5	547
§§ 8, 10	510

	č.
1947 červenec 3., č. 139 Sb. (rozdělení pozůstalosti)	
§ 15	432
— červenec 3., č. 144 Sb. čl. III, § 3	403
čl. IV, § 3	403
1948 leden 7., č. 1 Sb. (revise první pozem. reformy)	
§ 1	548
— únor 3., č. 23 Sb. (výkon majetkových trestů)	
§§ 1, 7, 10, 11	521
— březen 11., č. 41 Sb. (mezínár. právo soukromé)	
§ 55	531
§ 58, § 59	453
§ 71	544
§ 72	531
§ 75	453
— březen 21., č. 44 Sb. (revise poz. reformy) čl. III	548
— duben 7., č. 79 Sb. (novela k restituč. zákonu)	462, 529, 532
čl. I	444, 452, 547
čl. II	543
čl. IV	462, 471, 491
čl. VI	452, 471
— duben 28., č. 114 Sb. čl. IV, § 2	499, 507
— květen 5., č. 127 Sb. § 4	511
— květen 5., č. 128 Sb. (berní úlevy)	448
— květen 9., č. 150 Sb. (ústava)	511
§ 1	545
§ 10	492, 555
§ 11	492, 555
§ 26	502
§ 161	523
§ 170	523, 544
§ 171	492, 523, 555
§ 173	492, 523, 536, 545, 550, 555
— květen 19., č. 143 Sb. (vázané vklady) čl. 1, 2	510
— červen 3., č. 116 Sb. (příloha)	
§ 17	511
§ 37	498
— červen 3., č. 117 Sb. (příloha)	
§ 14	511

VIII. Výnosy a jiné předpisy.

č.

Výnosy a vyhlášky ministerstva financí:

1945 prosinec 22., č. 649 Úř. listu 385, 389, 510

Výnosy a vyhlášky ministerstva ochrany práce a sociální péče:

1945 červen 8., č. j. P 1809-1/45 547
 — listopad 30., č. j. R 800/16-28/11-45 547
 1946 březen 8., č. j. R 6000-18/12-45 547
 — duben 1., vyhl. č. 967 Úř. listu č. 58 370
 1947 leden 30., č. j. II-6501/5-47-7/2-47 547

Výnosy a vyhlášky ministerstva průmyslu:

1945 prosinec 27., č. 501 Úř. listu I 471
 1946 březen 7., č. 1325 Úř. listu I 507
 — březen, č. 1227 Úř. listu I 471
 — březen 19., č. j. II/1-176733/1946 536
 §§ 4, 5, 7 364
 — říjen 24., č. 1961 Úř. listu I 433
 1947 duben 12., č. 465 Úř. listu I 433
 1948 červen 4., č. 1119 Úř. listu I 565

Výnosy a sdělení ministerstva spravedlnosti:

1945 Věst. min. sprav., sdělení č. 13 420
 1946 Věst. min. sprav., sdělení č. 26 442, 539
 — Věst. min. sprav., sdělení č. 49 539
 1948 Věst. min. sprav., sdělení č. 12 453
 1945 červen 15., č. 14144-II/I 424
 — červenec 26., č. 18504/45-I/3 533
 1947 březen 7., č. 14128/47-II/3 424
 — září 16., č. 56660/47-I/5 533

Výnosy a vyhlášky ministerstva vnitra:

1944 červenec 5., č. j. B-4404, 8/6-1944-III/2 501
 1946 srpen 22., č. 3111-29/7-46/2 V. b/1 434
 — listopad 6., č. 1947, Úř. listu I (zálohy na váleč. škody) 514

Výnosy a vyhlášky ministerstva výživy:

1946 leden 9., č. 26, Úř. l. 459
 — srpen 31., č. 1722 Úř. listu I 459

Vyhlášky Fondu národní obnovy:

1947 leden 29., č. 133 Úř. listu I (směrnice pro národní správce) 481

Pokyny a směrnice zemských nár. výborů:

1947 únor 11., č. 5073-II/11-1947 ZNV v Brně, uv. v č. 46 Úř. listu
 ZNV v Brně 411

IX. Předpisy cizozemské.

č.

1896 srpen 18., str. 195 něm. říš. zák. (něm. obč. zák.)
 § 1302 425
 1934 říjen 24., str. 1070 něm. říš. zák., díl I 420
 1938 červenec 31., str. 973 něm. říš. zák.
 § 8 438
 1941 listopad 19., nař. t. zv. říš. protektora
 § 1 440
 1943 únor 6., str. 80 něm. říš. zák., díl I.
 čl. 2, § 5 492
 1948 březen 20., č. 164 služebního listu FLRJ (částka 24) 531

Opravy.

V rozh. č. 357 na str. 11. nahraďte údaj spisové značky tohoto rozhodnutí
 »R II 183/48« správným »R II 188/47«.

V právní větě rozh. č. 359 na str. 16. v druhé řádce nahraďte citaci »č. 202 Sb.«
 správným »č. 201 Sb.«.

V rozh. č. 454 na str. 188. nahraďte údaj spisové značky tohoto rozhodnutí
 »Rv I 258/38« správným »Rv I 268/48«.

Sbírka rozhodnutí nejvyšších stolic soudních.

Svazek 149.

Sbírka rozhodnutí nejvyššího soudu ve věcech občanských.

Ročník XXIX (1948).

V Praze 1949.

Právnícké vydavatelství JUDr. V. Tomsa, Praha XII., Římská 37.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ve věcech občanských.

Ročník dvacátý devátý,

obsahující rozhodnutí z roku 1948
(od čísla 352 do čísla 567 Sb. n. s. II.)

Na příkaz prezidia nejvyššího soudu pořádá redakční komise
nejvyššího soudu.

V Praze 1949.

Tiskem firmy Hejda a Zbroj, národní podnik, Mladá Boleslav.

OBSAH:

	Stránka
Seznam rozhodnutí v pořadí časovém	VII. – IX.
Seznam rozhodnutí podle spisových značek	X. – XII.
Rozhodnutí nejvyššího soudu č. 352 567	I – 372
Věcný seznam abecední	373 – 461
Seznam ustanovení zákonných	462 – 475

Veškerá práva autorská,

zejména právo překladu, jakéhokoliv zpracování nebo použití, jsou vyhrazena.

Seznam rozhodnutí v pořadí časovém.

		Č.			Č.
Leden	7. R I 354/47	352	Únor	13. R II 162/47	389
»	7. R I 457/47	353	»	14. Rv I 202/47	390
»	7. R I 463/47	354	»	19. R I 734/47	391
»	7. Rv I 282/47	355	»	19. R I 748/47	392
»	7. Rv I 381/47	356	»	19. Rv II 195/47	393
»	7. R II 188/47	357	»	20. R I 680/47	394
»	7. R II 261/47	358	»	20. R I 726/47	395
»	8. R II 294/47	359	»	20. R II 270/47	396
»	9. Rv I 316/47	360	»	23. R I 280/47	397
»	14. R I 490/47	361	»	25. R I 633/47	398
»	14. Rv I 270/47	362	»	25. R I 670/47	399
»	14. R I 512/47	363			
»	14. Rv I 345/47	364	Březen	10. R II 121/47	400
»	14. N I 176/47	365	»	11. R II 321/47	401
»	15. Rv I 398/47	366	»	11. R II 6/48	402
»	16. R II 265/47	367	»	11. Rv I 452/47	403
»	21. R II 180/47	368	»	11. Rv II 221/47	404
»	22. R I 556/47	369	»	12. R I 736/47	405
»	22. Rv I 244/47	370	»	12. R I 48/48	406
»	23. R I 595/47	371	»	12. N I 36/47	407
»	23. R I 722/47	372	»	18. R I 664/47	408
»	27. Rv II 162/47	373	»	18. Rv II 190/47	409
»	28. Rv I 252/46	374	»	24. R I 160/48	410
»	28. N II 14/47	375	»	24. R II 33/48	411
»	29. R I 695/47	376	»	31. Rv I 8/48	412
»	29. Rv I 185/46	377	»	31. R I 721/47	413
			»	31. R I 8/48	414
Únor	5. R I 658/47	378	»	31. R I 40/48	415
»	5. R I 698/47	379	»	31. R I 69/48	416
»	5. Rv I 340/47	380	»	31. Ck II 12/47	417
»	5. Rv I 376/47	381			
»	6. R I 634/47	382	Duben	1. R I 11/48	418
»	6. R II 356/47	383	»	1. Rv I 394/47	419
»	12. N II 80/47	384	»	1. R II 46/48	420
»	12. Rv II 199/47	385	»	1. Rv I 6/48	421
»	13. R I 668/47	386	»	2. R I 38/48	422
»	13. R I 732, 733/47	387	»	2. Rv I 283/47	423
»	13. Rv I 472/47	388	»	2. R II 42/48	424

	Č.
Duben	7. Rv II 204/47 . . . 425
»	8. R I 159/48 . . . 426
»	8. R I 168/47 . . . 427
»	8. R II 341/47 . . . 428
»	9. R I 81/48 . . . 429
»	9. R I 96/48 . . . 430
»	9. R I 235/48 . . . 431
»	9. Rv I 77/48 . . . 432
»	9. R II 110/48 . . . 433
»	14. R II 271/47 . . . 434
»	15. Rv I 350/47 . . . 435
»	16. R I 675/47 . . . 436
»	16. R I 155/48 . . . 437
»	20. Rv I 505/47 . . . 438
»	21. R I 172/48 . . . 439
»	22. R I 625/47 . . . 440
»	27. Rv I 14/48 . . . 441
»	28. R I 126/48 . . . 442
»	28. R II 86/48 . . . 443
»	30. R II 52/48 . . . 444
Květen	4. R I 358/48 . . . 445
»	6. R II 139/48 . . . 446
»	6. R II 166/48 . . . 447
»	7. R I 342 — 343/48 . . . 448
»	13. R I 476/47 . . . 449
»	13. R I 100/48 . . . 450
»	13. R II 24/48 . . . 451
»	13. R II 61/48 . . . 452
»	14. R I 95/48 . . . 453
»	14. Rv I 268/48 . . . 454
»	14. R II 147/48 . . . 455
»	18. R I 314/48 . . . 456
»	18. R I 363/48 . . . 457
»	21. Rv I 489/47 . . . 458
»	21. R II 85/48 . . . 459
»	26. R I 580/47 . . . 460
»	26. R I 366/48 . . . 461
»	26. R I 371/48 . . . 462
»	26. Rv II 24/48 . . . 463
»	28. R II 221/47 . . . 464
»	28. R II 313/47 . . . 465
Červen	2. R I 171/48 . . . 466
»	5. Rv II 8/48 . . . 467
»	9. R I 219/48 . . . 468
»	9. Rv I 240/46 . . . 469
»	10. Rv II 110/48 . . . 470
»	11. R I 196/48 . . . 471
»	16. Rv II 66/48 . . . 472
»	17. R II 78/48 . . . 473
»	17. Rv II 14/48 . . . 474
»	17. Rv II 63/48 . . . 475
»	23. R I 350/48 . . . 476
»	24. R I 20/48 . . . 477
»	24. Rv I 262/48 . . . 478
»	24. R II 79/48 . . . 479

	Č.
Červen	24. R II 91/48 . . . 480
»	28. R I 302/47 . . . 481
»	28. R I 508/47 . . . 482
»	28. R I 509/47 . . . 483
»	29. R I 77/48 . . . 484
»	29. R I 334/48 . . . 485
»	29. Rv I 232/47 . . . 486
»	29. Rv I 52/48 . . . 487
»	29. R II 169/48 . . . 488
»	29. Rv II 203/47 . . . 489
»	30. Rv I 56/48 . . . 490
Září	9. R I 41/48 . . . 491
»	10. Rv I 188/47 . . . 492
»	11. R I 438/48 . . . 493
»	11. R II 182/48 . . . 494
»	15. R I 486/47 . . . 495
»	16. R I 355/48 . . . 496
»	17. R I 461/48 . . . 497
»	22. R I 418/47, R I 707/48 . . . 498
»	22. R I 457/48 . . . 499
»	23. Rv I 364/47 . . . 500
»	23. Rv I 426/47 . . . 501
»	23. Rv I 456/47 . . . 502
»	23. Rv I 162/48 . . . 503
»	24. R I 128/48 . . . 504
»	28. Rv II 70/48 . . . 505
»	29. R I 719/47 . . . 506
»	29. Rv I 354/47 . . . 507
»	30. Rv I 87/48 . . . 508
»	30. R II 133/48 . . . 509
Říjen	1. R II 178/48 . . . 510
»	1. R II 188/48 . . . 511
»	1. R II 234/48 . . . 512
»	6. R I 462/47 . . . 513
»	7. R I 352/48 . . . 514
»	7. Rv I 363/47 . . . 515
»	7. R II 183/48 . . . 516
»	7. Rv II 52/48 . . . 517
»	8. R I 430/48 . . . 518
»	8. Rv II 35/48 . . . 519
»	14. R I 427/48 . . . 520
»	15. R I 626/47 . . . 521
»	15. R I 178/48 . . . 522
»	15. Rv I 100/44 . . . 523
»	15. N II 50/48 . . . 524
»	20. Rv I 262/47 . . . 525
»	20. R II 194/48 . . . 526
»	20. Rv II 142/47 . . . 527
»	21. Rv I 573/48 . . . 528
»	26. R I 19/48 . . . 529
»	26. R II 352/47 . . . 530
»	26. R II 150/48 . . . 531
Listopad	4. R I 211/48 . . . 532
»	4. R I 254/48 . . . 533

	Č.
Listopad	5. Rv I 190/48 . . . 534
»	R I 279/48 . . . 535
»	5. R I 583/48 . . . 536
»	10. R II 221/48 . . . 537
»	11. R I 263/48 . . . 538
»	11. R I 596/48 . . . 539
»	17. R I 462/48 . . . 540
»	17. R I 482/48 . . . 541
»	17. Rv I 60/48 . . . 542
»	18. R I 28/48 . . . 543
»	18. R I 286/48 . . . 544
»	20. R I 786/48 . . . 545
»	25. R I 152/48 . . . 546
»	25. R I 250/48 . . . 547
»	25. R II 253/48 . . . 548
»	25. R II 270/48 . . . 549
»	26. R I 384/48 . . . 550
»	26. Rv II 30/48 . . . 550

	Č.
Listopad	26. Rv II 36/48 . . . 551
»	30. R I 616/48 . . . 552
»	30. Rv I 106/48 . . . 553
Prosinec	2. R I 78/48 . . . 554
»	2. R I 590/48 . . . 555
»	15. R I 535/48 . . . 556
»	15. Rv I 568/48 . . . 557
»	16. N I 149/46 . . . 558
»	17. R I 512/48 . . . 559
»	17. Rv I 276/48 . . . 560
»	21. R I 602/48 . . . 561
»	22. R I 544/48 . . . 562
»	22. Rv I 354/48 . . . 563
»	23. R I 405/48 . . . 564
»	29. R I 510/48 . . . 565
»	30. Rv I 319/48 . . . 566
»	30. R II 299/48 . . . 567

Seznam rozhodnutí podle spisových značek.

	Č.		Č.
R I		R I	
» 168/47	427	» 69/48	416
» 280/47	397	» 77/48	484
» 302/47	481	» 78/48	554
» 354/47	352	» 95/48	453
» 418/47	498	» 96/48	450
» 457/47	353	» 100/48	450
» 462/47	513	» 126/48	442
» 463/47	354	» 128/48	504
» 476/47	449	» 152/48	545
» 486/47	495	» 155/48	437
» 490/47	361	» 159/48	426
» 508/47	482	» 160/48	410
» 509/47	483	» 171/48	466
» 512/47	363	» 172/48	439
» 556/47	369	» 178/48	522
» 580/47	460	» 196/48	471
» 593/47	371	» 211/48	532
» 623/47	440	» 219/48	468
» 626/47	521	» 235/48	431
» 633/47	398	» 250/48	546
» 634/47	582	» 254/48	533
» 658/47	378	» 263/48	537
» 664/47	408	» 279/48	534
» 668/47	386	» 286/48	543
» 670/47	399	» 314/48	456
» 675/47	436	» 334/48	485
» 680/47	394	» 342 — 343/48	448
» 695/47	376	» 350/48	476
» 698/47	379	» 352/48	514
» 719/47	506	» 353/48	496
» 721/47	413	» 358/48	445
» 722/47	372	» 363/48	457
» 726/47	395	» 366/48	461
» 732, 733/47	387	» 371/48	462
» 734/47	391	» 384/48	549
» 736/47	405	» 403/48	564
» 748/47	392	» 427/48	520
» 8/48	414	» 430/48	518
» 11/48	418	» 438/48	493
» 19/48	529	» 457/48	499
» 20/48	477	» 461/48	497
» 28/48	542	» 462/48	539
» 38/48	422	» 482/48	540
» 40/48	415	» 510/48	565
» 41/48	491	» 512/48	539
» 48/48	406	» 535/48	556
		» 544/48	562
		» 583/48	535

	Č.
R I 590/48	553
» 596/48	538
» 602/48	561
» 616/48	552
» 707/48	498
» 786/48	544

Rv I

Rv I 100/44	523
» 185/46	377
» 240/46	469
» 252/46	374
» 188/47	492
» 202/47	390
» 232/47	486
» 244/47	370
» 262/47	525
» 270/47	362
» 282/47	355
» 283/47	423
» 316/47	360
» 340/47	380
» 345/47	364
» 350/47	435
» 354/47	507
» 363/47	515
» 364/47	500
» 376/47	381
» 381/47	356
» 394/47	419
» 398/47	366
» 426/47	501
» 436/47	502
» 452/47	403
» 472/47	388
» 489/47	458
» 505/47	438
» 8/48	412
» 14/48	441
» 52/48	487
» 56/48	490
» 60/48	541
» 77/48	432
» 87/48	508
» 106/48	553
» 162/48	503
» 190/48	534
» 262/48	478
» 268/48	454
» 276/48	560
» 319/48	566
» 354/48	563
» 568/48	557
» 573/48	528

R II

R II 121/47	400
» 162/47	389
» 180/47	368
» 188/47	357
» 221/47	464
» 261/47	358
» 265/47	367
» 270/47	396
» 271/47	434
» 294/47	359
» 313/47	465
» 321/47	401
» 341/47	428
» 352/47	530
» 356/47	383
» 6/48	402
» 24/48	451
» 33/48	411
» 42/48	424
» 46/48	420
» 52/48	444
» 61/48	452
» 78/48	473
» 79/48	479
» 85/48	459
» 86/48	443
» 91/48	480
» 110/48	433
» 133/48	509
» 139/48	446
» 147/48	455
» 150/48	531
» 166/48	447
» 169/48	488
» 178/48	510
» 182/48	494
» 183/48	516
» 188/48	511
» 194/48	526
» 221/48	536
» 234/48	512
» 253/48	547
» 270/48	548
» 299/48	567

Rv II

Rv II 142/47	527
» 162/47	373
» 190/47	409
» 195/47	393
» 199/47	385
» 203/47	489
» 204/47	425
» 221/47	404
» 6/48	421

		C.			C.
Rv II	8/48	467	Ck II		
»	14/48	474	Ck II	12/47	417
»	24/48	463			
»	30/48	550		N I	
»	35/48	519	N I	149/46	558
»	36/48	551	»	36/47	407
»	52/48	517	»	176/47	365
»	63/48	475			
»	66/48	472		N II	
»	70/48	505	N II	14/47	375
»	110/48	470	»	80/47	384
			»	50/48	524

Před pádem na sněhu
a ledu chrání Vás

„NESMEK“

žádejte v každém
železářském obchodě

CHLADÍRNY

JOSEF KULDA

KUKLENY

**Jaromír
Bartoš**

PEKAŘSTVÍ

Rychnov u Jablonce n. N. 433
Národní správoe fy RÖSSLER

Doporučujeme fu

Vlček Antonín

sedlář a čalouník

TRUTNOV,
Polská třída 101/12

Výroba desertního pečiva

K. ROBEK

provozní správce J. VESELÝ

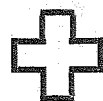
OSTRAVA VIII,

Michálkovicá 27. Tel. 4465

**Vilém
Chochola**

závod lakýrnický
a malířství písma

Jáchymov. Telefon 77

LÉKÁRNA
U LIBUŠE V ČASLAVI

Ph. Mr.

J. Sitenický

Palackého ul. 14 - Tel. 152

**Josef
Blažek**

národní správce fy **Alž. Preisová**

osadnické zboží

Rybáře,

Cankovská 17. Telefon 2129

Josef Škalník

cukrárna - kavárna

BRNO - KRÁL. POLE

Palackého 42. Telefon 51.234/522

F. Kamínek

ZBRANĚ - STŘELIVO

LIBEREC, PRAŽSKÁ 3

Telefon. 3028

CUKRÁRNA - KAVÁRNA

JARKA VOSÁHLO

LITOMĚŘICE, UL. Dr. E. BENEŠE 35

TELEFON 475

FRANTIŠEK KOLOC

výroba kartáčů

LITOMĚŘICE, Telefon 370

KAREL VALTR

autodílna

TEREZÍN. Telefon 67

PAVEL KRAMÁŘ

KARTÁČNICTVÍ, VLASTNÍ VÝROBA VŠECH
TECHNICKÝCH ŠTĚTCŮ A KARTÁČŮ

LIBEREC, MOSKEVSKÁ 25

RUDOLF MOLT

natěrač, lakýrnik a malíř pisma

OSTRAVA I, Poděbradova 31
Telefon 3778

Kartáčovna

Rich. Blažej

Ostrava - Mar. Hory
Slavíkovců 10 - Tel. 934-39

NÁBYTEK • KULEČNÍKY

ARCHITEKT

F. ŠÉFR, TURNOV

TELEFON 268

DÁMSKÉ PLÁŠTĚ A KOSTÝMY DLE NEJNOVĚJ-
ŠÍCH VZORŮ A MODELŮ PROVÁDÍ FIRMA

J. L. Konupka

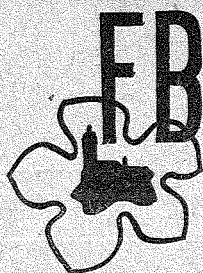
VOJENSKÝ A CIVILNÍ KREJČÍ

LITOMĚŘICE, ŠTEFANIKOVA UL. 9 — TELEFON 743

JOSEF BORDE

SEDLÁŘ

LITOMĚŘICE, MOSTECKÁ 6

UMĚLECKÉ DÍLNY pro práce tepané ze železa

Slohové a moderní mříže. • Stolní a stojací lampy. • Osvětlovací tělesa různých velikostí. • Zrcadlové rámy, okrasná kování, stolky a dekorální předměty všeho druhu. • Zařizujeme: chaty, weekendy, vinárny, státní budovy, obytné místnosti z vlastních neb dodaných návrhů. • Tyto výrobky jsou čistě provedené a nerezaví.

FRANT. BLAŽEK MĚLNÍK III.

Zlato-Hodiny-Optika

Josef Michal

hodinář

Horní Litvínov

Kostelní 33

***Veškeré opravy spotřebičů
a instalace***

ELEKTRO-RADIO ZÁVOD

**Bořivoj
Jerych**

Litoměřice, Štefaníkova 13

Telefon 760